SENTIMENTAL JOURNEY by Juliette Mead
e copyright for romanian language by MIRON
e copyright grafică Editura MIRON
Toate drepturile asupra acestui titlu aparţin Editurii MIRON

Tehnoredactor: *Doina CĂLIN*
ISBN 973 – 95062 – 2 – 4

PROLOG

Vă voi spune o poveste de dragoste. Una adevărată, înainte de a începe, însă, vreau să cunoaşteţi câteva lucruri.

Pentru început, să ştiţi că nu e vorba despre o fetiţă şi un băiat îndrăgostiţi, fiindcă ea voi fi eu, iar el este, din întâmplare, bărbatul pe care-l iubesc şi care îşi va serba cea de-a patruzecea aniversare.

Al doilea lucru ar fi că, oricât aş încerca să încadrez

povestea în nişte tipare simple, în ea nu apar numai doi oameni, ci cinci sau chiar şase, şapte, depinde de cum priviţi situaţia.

Aceasta nu ar fi o abatere de la regulă; toate poveştile romantice includ mai mulţi oameni, în afara cuplului central.

În al treilea rând, povestea se desfăşoară într-o perioadă de război, însă nu am să mă refer la toate ororile războiului ca la fapte „bune”.

Oricât de mari ar fi suferinţele fizice, emoţionale sau morale pe care le cauzează un război, bărbaţii şi femeile continuă să se îndrăgostească, să se despartă, să-şi dorească moştenitori pe care apoi să-i crească.

În ultimul rând, trebuie să vă atenţionez chiar de acum că nu cunosc sfârşitul poveştii, fiindcă voi începe povestirea de la mijloc.

Vi se pare cumva prea neclar? Sper că nu. Vedeţi, voi vorbi despre oameni care se îndrăgostesc, oameni care se îndrăgostesc de copiii lor şi despre aceia care se îndrăgostesc de părinţii lor.

Totul s-a aranjat în mintea mea de-abia când am împlinit treizeci şi unu de ani şi eram însărcinată. Atunci a început totul.

Cam cu trei săptămâni înainte să nasc, m-am urcat în metrou şi m-am dus la o croitoreasă din Hangar Lane; ea îi lărgea mamei rochiile în talie de vreo cincisprezece ani.

Am sunat la uşă. Îmi deschise o femeie scundă, durdulie, a cărei vârstă era greu de ghicit.

Mama îmi spusese că doamna Shokaralou era din Cipru şi trăise la Londra cea mai mare parte a vieţii sale, crescând singură patru copii, fiindcă soţul îi murise demult.

Mă mângâie uşor peste pântecul voluminos şi mă servi cu o cană cu ceai în timp ce am discutat despre toaletele pe care le doream.

După ce m-am chinuit să mă ridic de pe canapea, mi-a luat mâinile într-ale sale şi m-a întrebat dacă ştiu ce voi

naşte: băiat sau fată.

I-am spus că voi fi bucuroasă oricare va fi sexul, atâta timp cât copilul se va naşte sănătos.

Femeia surâse şi se apropie de mine, apoi îmi zise conspirativ:

— Roagă-te lui Dumnezeu să-ţi dăruiască o fetiţă. Orice femeie are nevoie de cel puţin un fiu sănătos şi zdravăn. Eu am trei. Dar în ţara mea există o vorbă: „Din clipa naşterii drumul pe care-l are de parcurs un băiat este acela care-l va îndepărta tot mai mult de mama sa; cel pe care-l parcurge fata o va aduce din ce în ce mai aproape”.

Tot drumul spre casă m-am gândit la cuvintele ei.

CAPITOLUL 1

Nu pot suferi aniversările zilelor de naştere. De la douăzeci şi trei de ani nu le-am mai putut suporta. De când am plecat de acasă şi mi-am cumpărat un apartament, m-am trezit întotdeauna de ziua mea (ca şi în multe alte zile) şi am făcut ceea ce eu şi prietena mea, Rebecca, numim „proba cinci metri, doi metri”.

Începi prin a sta departe de oglindă şi te apropii încet de ea (fie în dormitor, fie în baie, care din ele are o lumină mai critică). Avansezi spre ea încet, pas cu pas, până ce îţi vezi ridurile reflectate. În dimineaţa când am împlinit treizeci şi unu arătam încă bine de la cinci metri, în regulă de la doi metri, dar de la câţiva centimetri mă uitam la o necunoscută care nu arăta deloc bine.

Mă pregăteam să mă întorc în pat, dezgustată, când m-am gândit: Cine stă să se uite la tine atât de aproape, nemachiată? Nimeni, decât, poate, dentistul (în care caz ai mai multe pentru care să te nelinişteşti decât laba gâştei de la ochi) sau cineva care te sărută, dar orice bărbat cumsecade când sărută ţine ochii închişi, fiindcă altfel se vede neclar. Testul nu m-a neliniştit în prea mare măsură – nu era prima dată când o făceam.

Ştiam că trebuie să aştept trei minute pentru o citire corectă, aşa că am lăsat beţişorul pe poliţa din baie şi m-am îndepărtat de oglindă, aşteptând să treacă minutele.

Mi-am pus în podul palmei loţiune hidratantă de faţă şi am început să-mi verific trăsăturile. Părul – exclusiv al mamei, drept, subţire ca pânza de păianjen, cu o nuanţă nedefinită între blond închis şi şaten deschis.

Mama spunea că e păr blond-murdar. Când împlinisem optsprezece ani ea deja mă dusese la un coafor priceput pentru nuanţare?

Fruntea – bombată şi înaltă, cu vinişoare vineţii a fiecare tâmplă. Tata spunea că şi eu şi mama trădam foarte uşor o criză de furie, fiindcă una din vinişoare începea să pulseze, iar atunci el se retrăgea în biroul său.

Ochii – probabil ai tatii, dar mai sigur ai nici unuia. Cât eram copil, mama mulţumea Cerului că amândoi copiii ei au moştenit ochii tatălui lor şi nu pe ai ei, însă adevărul era că nici eu, nici Charlie nu aveam ochii vreunuia din ei.

Ai mei sunt în regulă, mărime medie, verzi, cu albul încă alb, lipsit de pete gălbui sau capilare vizibile – încă. Nasul meu nu merită niciun comentariu. Gura o am de la amândoi; de la fiecare câte o buză: cea de deasupra, subţire, iar cea de jos mai plinuţă.

Era să sparg oglinda fiindcă vedeam câte un rid pe fiecare părticică de obraz. Dacă făceam un pas înapoi, atunci zăream o singură linie adâncă pe frunte şi câte o cută de o parte şi de alta a nasului, aşa că pentru încă un an îi mulţumeam în tăcere mamei, care la cei şaptezeci şi trei de ani ai săi avea o piele demnă de admirat.

Am resimţit parcă un frison şi mi-am dat seama că trecerea probei „cinci metri, doi metri” spune mai multe despre defectele de vedere, decât despre un ten frumos.

Cel puţin ştiam ce va trebui să aştept: o aveam pe mama drept model pentru ceea ce aveam să văd peste câţiva ani.

Încercam să-mi amintesc când remarcasem pentru prima dată la mama pielea gâtului uşor lăsată, când pleoapele începuseră să i se lase peste gene, însă nu reuşeam.

Mama trecuse de patruzeci când mă avusese pe

mine, dar niciodată nu m-am gândit la ea ca fiind „bătrână”, decât după ce trecusem şi eu bine de douăzeci.

Până atunci ea pentru mine fusese o femeie trecută de vârsta medie, aceea de care se zice că a fost şi nu va ajunge cândva, aşa cum fiecare copil gândeşte la un moment dat despre mama sa.

Îmi căzu prosopul pe jos, iar când m-am aplecat să-l ridic, le-am văzut. Picioarele mamei. Acolo erau – picioare obosite de vârstă, cu platfus.

Îmi amintesc de copilărie, când o priveam pe mama alergând prin casă desculţă şi mă întrebam de ce laba piciorului ei are o formă aft de ciudată.

De când mi le amin esc, ele erau plate şi asemănătoare cu acelea de pasăre, însă umflate şi cu degete încovoiate spre interior, atât de diferite de ale mele, care erau subţiri şi arcuite frumos, aşa cum le au toţi copiii.

Acum le priveam siderată; era de parcă o zână rea le luase pe ale mele la miezul nopţii şi le înlocuise cu acelea ale unei femei vârstnice – oricum nu aveam scuza unei sarcini care să justifice o atare deformare.

Se pot face multe cu părul, cu buzele, chiar şi cu ridurile pentru a păcăli anii, dar nu am auzit până acum de operaţii estetice ale labelor picioarelor.

Până la vârsta de doisprezece ani, îi spuneam mamei „mami”. Apoi mi s-a părut dintr-odată caraghios din gura mea. La cei optsprezece ani, însă, era prea târziu să mă schimb.

Ştiam că în viaţa mea nu aş fi fost în stare să-i spun pe numele mic, aşa că de la treisprezece ani am început să-i spun „mamă” şi „mă”. Ea observase schimbarea şi m-a întrebat motivul, iar eu am încercat să-i explic. I s-a părut nostim şi mi-a zis că îmi fac prea multe probleme, în copilărie mereu mă preocupa ceva.

Tata îmi spunea că am capul unui adult pe umeri de copil (un gând îngrijorător în sine), iar mama zicea: „Nu căuta necazurile cu tot dinadinsul”, însă eu aşa eram. Deşi

port moştenirea ereditară, nu sunt la fel ca ei. De exemplu, tata spune că mama nu a vorbit de rău în viaţa ei pe nimeni.

Mi se pare de-a dreptul greu de închipuit şi, câteodată, mă întreb dacă în mintea ei nu i-o fi înmugurit măcar gândul pe care însă să-l alunge nerostit. Am ajuns la concluzia, totuşi, că ea nici măcar nu gândeşte rău pe cineva. Amândoi părinţii mei sunt oameni cumsecade.

Cândva mi se părea că ei au o căsnicie între inocenţă şi înţelepciune – mama reprezentând-o pe prima, iar tata pe cea de-a doua.

Pe măsură ce îmbătrânesc, realizez că amândoi erau şi inocenţi şi înţelepţi. Au o atitudine atât de optimistă asupra vieţii, încât mereu acordă tuturor prezumţia de nevinovăţie. Nu înţeleg de ce nu am me enit această calitate, când sângele lor a trecut prin venele mele.

Şi acum caut necazurile. Câteodată, când stăteam în pat lângă David, îmi imaginam că suntem căsătoriţi.

Apoi îmi imaginam că, dacă am fi căsătoriţi, stând aşa pe pat, mi-aş imagina cum ar fi să nu fim căsătoriţi şi ne-am afla doar la câţiva centimetri distanţă, astfel încât, dacă mi-aş fi pus în gând cu hotărâre, aş fi reuşit să fac perii fini de pe mâinile mele să se ridice şi să se unească de firele lui; însă această concluzie mă făcea să tremur de spaima de a mă afla lângă un bărbat cu care nu doream să fiu.

Asta înseamnă cu adevărat să cauţi necazul. Râdeam când mă gândeam la asta şi îmi trăgeam o palmă imaginară, iar atunci chipul lui Charlie îmi apărea în oglindă, pe deasupra capului.

Surâdea şi parcă fredona încet: „Într-o bună zi prinţul meu va veni…”

În sfârşit, am luat beţişorul de pe poliţă şi l-am ţinut strâns în mână.

— Dă-o naibii, Charlie, nu poate fiecare fată să aibă clipele e de intimitate?

— Nu, dacă fata are o singură baie.

Oricât de mult l-aş fi iubit pe fratele meu, când intra peste mine, mă scotea din sărite. Întindea mâna după aparatul de ras şi începea să se bărbierească, aplecându-se peste umărul meu şi dându-mi coate ca să eliberez oglinda.

— Haide, Elle, fii rezonabilă. Am interviu peste o jumătate de oră.

Am făcut un pas înapoi şi m-am rezemat de perete privindu-l cum mă studiază în oglindă.

— Ştii ceva, Elle? Cu fiecare an semeni mai mult cu mama. Se şterse de spumă cu un prosop. Apropo! La mulţi ani! se auzi soneria la uşă. Vrei să deschizi tu? Aştept curierul.

Pur şi simplu nu eram în stare să-l refuz. M-am dus la uşă, cu prosopul înfăşurat la subsuori, cu un ochi rimelat şi celălalt nu. Nu era curierul, ci David; în acel moment mi-am dat seama că am în mână beţişorul pentru sarcină.

Cred că în acea clipă am început să mă maturizez. Mă cunoşteam cu David de doi ani. L-am cunoscut când am avut de pregătit un articol pentru *Sunday Times*.

Eu trebuia să scriu un articol despre primii douăzeci de bărbaţi realizaţi din Marea Britanie, iar David fusese convins să facă portretele celor douăzeci, adică să-i fotografieze pentru ziar. îl cunoşteam după nume – David Turcan (prietenii îi spuneau Turk) era unul dintre numele cu rezonanţă din jurnalistică –, însă devenise celebru şi nu se ocupa de portretistica vedetelor sub nicio formă.

Locurile de care se ocupa David erau teatrele de război şi dezastrele. Chiar dacă nu-l recunoşteai dintr-o mulţime, cu siguranţă recunoşteai imediat fotografiile făcute de el.

Era fie aceea cu soldatul kurd rănit la braţ şi cu puşca îndreptată exact către obiectiv, fie aceea cu bătrâna care-şi ţinea în braţe nepotul care mai avea un singur pantof în picior, imediat după cutremurul din Armenia, sau aceea prezentând un bar devastat din Saigon. Aceasta era cea mai recentă.

Sunday Times trebuie să-l fi plătit cu averi, ori îl

şantajau pentru aceste portrete pe care avea să le facă acum.

Până am avut ocazia să-l întreb cum de acceptase să le facă, ajunseserăm în pat. Spunea că voise să mă cunoască. Prostii! David Turcan nici măcar nu auzise de numele meu, ce să mai vorbim de dorinţa de a mă cunoaşte.

Este american – din Carolina de Sud, deşi nu se cunoaşte. A plecat din SUA la optsprezece ani şi a locuit la Londra şi Paris vreo douăzeci şi ceva de ani, însă accentul nu şi l-a pierdut; îl recunoşti mai ales când e obosit sau enervat.

Sunt colaborator extern la ziar şi scriu articole pentru oricare publicaţie care mi le plăteşte. Niciodată nu am fost surprinsă într-un foc încrucişat şi e lucru clar că doar Soarta ne-a făcut să ne întâlnim.

În anul 1990 am petrecut împreună patru zile într-o călătorie prin ţară, intervievând şi fotografiindu-i pe cei mai bogaţi şi mai inteligenţi – cel puţin norocoşi şi bogaţi – oameni din Marea Britanie. La început m-am simţit eclipsată de David, apoi i-am devenit recunoscătoare. Este un profesionist ireproşabil şi ca şofer excelează. Nu-mi place să conduc.

A trebuit să închiriez o maşină, iar în prima zi nu făceam altceva decât să schimb vitezele şi să înjur fiecare şofer care mă depăşea. Maşina ideală pentru mine ar fi fost un *Land Rover* cu comenzi automate, iar şoseaua ideală ar fi fost deşertul pustiu. În prima seară ne-am oprit la un han din Newcastle, unde am şi înnoptat (*Sunday Times* fiind generos cu retribuţiile, însă zgârcit cu cheltuielile de deplasare). David l-a sunat pe Hertz şi a trecut numele lui pe asigurare.

Sinceră să fiu, poate că m-aş fi culcat cu el chiar şi numai pentru acest gest cavaleresc, însă de-abia în a treia seară am făcut-o şi atunci într-un hotel elegant dintr-o localitate din Wiltshire, pe nume Castle Beauchamp. Îi luasem un interviu lui Gary Boyd, care locuia într-o

reşedinţă impozantă la vreo zece kilometri depărtare. Fusese un nemernic, arogant, arţăgos şi ameninţase să dea ziarul în judecată şi pe mine personal, dacă n-aveam să scriu decât o însumare succintă a succeselor sale pe mai multe planuri.

Fusese şef de lucrări la o firmă din Black Country care fabrica paturi de spital, după care îşi înfiinţase propria companie, săpându-l pe fostul lui şef, căruia îi sustrăsese un contract avantajos de furnizări pentru spitalele NHŞ.

Îşi cumpărase şi o proprietate şi intrase în afaceri cu câteva dintre cele mai dubioase depozite de vânzări en detail din afara oraşului. Vărsase sume mari în buzunarele Partidului Conservator şi în cele din urmă a fost recompensat cu titlul de cavaler.

Un prieten al meu care lucrează la Biroul Central al Partidului Conservator mi-a spus şi o anecdotă legată de Sir Gary Boyd, dar mi-am jurat să nu o relatez în articol. Directorul de campanie îl chemase personal pe Boyd să discute despre o reclamă anti-laburişti şi i-a spus că mai aveau nevoie de ceva bani.

Sir Gary, care avea întotdeauna replică, răspunsese că se ştia în măsură să „scoată vreo două sute de mii” dacă era nevoie. A doua zi cecul a sosit. Ce om amabil!

David reuşi să consume un singur film surprinzând imagini din interviu şi-l asigurase pe Boyd că avea tot ce-i trebuie pe bandă.

„Mă bizui pe dumneata să-mi scazi vreo douăzeci de ani şi vreo zece kilograme – mă înţelegi, amice? Domnişoara este prietena dumitale? E bună, dacă poţi să pui mâna pe ea!”

David îi făcuse cu ochiul la rândul său, iar eu fierbeam urmărind această complicitate. Plecaserăm de la Hartstreet House şi căutam un han sau un motel, iar David mi-a propus să ne aranjăm într-un loc mai decent, pentru a compensa umilinţele misiunii reporticeşti.

Ne-am dus la un hotel din Castle Beauchamp şi mi-a

zis că va trece camerele pe spezele lui, dar, dacă ziarul nu se va simţi, era dispus să suporte consecinţele financiare – spunea că trebuie să sărbătorim ceva. La bar i-am spus gluma cu scosul banilor. Mi-a mărturisit că fotografiile îl vor prezenta pe Boyd în adevărata lumină a caracterului său, redând în special degetele lui grăsuţe şi pline de inele.

În timpul mesei mi-a povestit cum şi-a început cariera în Vietnam, spre sfârşitul războiului, prin 1972; avea optsprezece ani şi fusese exmatriculat temporar de la Universitatea Princeton.

Comandă o sticlă de şampanie şi spuse că săptămâna în curs marca exact o jumătate din viaţă petrecută în zone de război. Mie nu mi se părea chiar un motiv de a sărbători.

Am calculat repede şi am tras concluzia că era cu opt ani mai mare decât mine – adică avea treizeci şi şase, iar eu douăzeci şi opt. Părea ceva mai matur, dar cred că experienţele prin care trecuse îl maturizaseră şi-i adăugaseră câţiva ani pe chip…

Niciodată nu am fost o femeie tăcută, dar când ai în faţă pe cineva atât de impresionant, parcă îţi zboară covorul de sub picioare.

David spuse în treacăt că era divorţat de unsprezece ani. Voiam să-l întreb dacă suferise din această cauză – adică, Doamne, să divorţezi la douăzeci şi cinci de ani!

La vârsta aceasta te căsătoreşti! Nu am făcut-o, ci i-am spus că pusesem capăt unei relaţii de doi ani cu un director financiar. Echivalenţa nu era nicidecum valabilă – o căsătorie timpurie ratată şi o poveste scurtă cu un puşti ce purta un aparat dentar – dar atât puteam oferi pe atunci.

Când David mă întrebă de ce, am spus că nu avusesem vreun motiv; nici măcar nu ştiam de ce fusesem prietenă cu Peter de la bun început, dar nu voiam să recunosc. M-a întrebat dacă părinţii mei fuseseră necăjiţi sau mulţumiţi că relaţia luase sfârşit şi i-am spus că întrebarea mi se părea neobişnuită.

Era straniu pentru un străin să realizeze cât de mult mă interesa ce părere aveau părinţii mei. îl simţeam cum mă ţine în palmă. Se juca involuntar cu monedele din buzunar, iar gestul lui era contrar privirii serioase pe care o afişa şi zâmbetul cu care mă complimenta.

Mi se părea o nebunie să mă simt atrasă de acest necunoscut şi am simţit atunci o puternică senzaţie de posesie erotică. A trebuit să mă înfrânez. i-am spus că părinţii mei fuseseră în acelaşi timp îngrijoraţi dar şi uşuraţi. Voisem să spun că tata fusese uşurat şi mama îngrijorată. Redacţia ziarului a plătit până la urmă cele două camere, dar, de fapt, noi nu am ajuns decât până la prima uşă. Mare parte din noapte am petrecut-o stând de vorbă.

Oamenii discută pe întuneric nestingheriţi. Parcă lumea se deschide când se lasă noaptea şi totul se revarsă ca o cascadă. Dacă interlocutorul nu te vede, ai impresia că nu va ţine minte ce ai spus şi nu te va duşmăni.

Întunericul îţi dă *carte blanche*, o aşa-numită carte leşi-afară-din-închisoare-pe-gratis, ca la Monopoly, o garantată evadare din realitate.

Acum nu mai ştiu nici eu: lăsând la o parte cartea albă, cred că, vorbind în întuneric, îi dai interlocutorului un cartonaş galben pe care să-l folosească mai târziu.

A doua zi aveam întâlnire cu încă două persoane. Ne-am întors la Londra la zece şi jumătate, iar David a rămas în apartamentul meu din Notting Hill. După acea noapte nu l-am mai văzut trei luni.

Nu că nu ar fi sunat – sunase destul de des, dar mereu din străinătate, sau pe picior de plecare, sau obosit după ce se întorsese acasă. De câteva ori când a sunat eram şi eu plecată din oraş; altă dată a stat la Londra numai o noapte, iar eu i-am spus din răutate că eram ocupată.

Sufeream de o anumită schizofrenie emoţională în privinţa lui şi nu voiam să vadă relaţia noastră ca pe o aventură întâmplătoare, hotărâtă fiind să-l joc cum vreau.

A patra oară când a venit în oraş, am fost cu adevărat ocupată; era cea de-a patruzecea aniversare de la căsătoria părinţilor mei şi îmi surâdea ideea de a-l invita pe David la restaurantul Savoy ca să cineze cu noi, însă am renunţat. Nu voiam să o dezamăgesc pe mama.

Data viitoare, la patru luni după ce ne cunoscuserăm, David a venit la mine şi a rămas trei săptămâni.

A fost o perioadă foarte ciudată. Dormea aproape toată ziua, asta în primele trei zile, iar nopţile făceam dragoste cu sălbăticie. Nu vorbea mult şi am început să-l percep ca pe un interludiu sexual furtunos, fermecător, dar absolut temporar în viaţa mea.

Dacă m-ar fi întrebat cineva dacă atunci eram îndrăgostită de David, cred că aş fi spus că poate eram – cel puţin credeam că sunt îndrăgostită. Asta i-aş fi spus unui străin curios care mi-ar fi pus întrebarea la o petrecere. Dar adevărul? Adevărul era că nu prea puteam să vorbesc din dragoste pentru el. Eram sfâşiată de dragostea pentru Peter Geldhart.

Când le întrebi pe prietenele măritate despre legăturile premaritale, aproape toate răspund: „Ei, ne-am îndrăgostit nebuneşte şi noi”. Apoi identifică sentimentul spunând: „Păi, credeam că suntem îndrăgostiţi pe atunci, dar eram prea tineri”. Nu ştiu dacă acest concept este valabil. Am stat alături de multe prietene şi prieteni în clipele de după încheierea poveştilor de dragoste fericite sau nefericite şi i-am auzit spunând că fuseseră „îndrăgostiţi până peste cap”, iar în clipele acelea nu mă îndoiam de adevăr.

Am văzut-o pe Rebecca, prietena mea, îndrăgostită de cinci ori, de fiecare dată sincer, cea mai recentă persoană care i-a câştigat sentimentele fiind soţul ei, Michael. Când vorbesc cu ea despre predecesorii lui, ea spune: „Oh, hai, Elena! Bine, credeam că sunt îndrăgostită, dar nu era iubire adevărată, nu aşa cum simt pentru Michael”. Prostii! Probabil că, atunci când eşti măritată, te simţi obligată să renunţi la toate iubirile precedente.

Renunţarea ar trebui să rezide în jurămintele matrimoniale, fiindcă toate femeile măritate pe care le cunosc le consideră ca atare: „Nu l-am iubit cu adevărat pe X – nu cu adevărat. Credeam că sunt îndrăgostită de Y, dar eram foarte tânără. De-abia Z m-a învăţat ce înseamnă iubirea. Până la el m-am jucat de-a dragostea”. Desigur, nu ştiu care este cazul Beccăi; cunosc doar povestea mea, adică faptul că am fost îndrăgostită de trei ori. O dată, timp de trei ani, de Nick; o dată scurt, de puştiul Peter; şi altă dată de David. Mai sunt puţin îndrăgostită de Nick, deşi nu l-am văzut de şase ani. Pentru nimic în lume nu pot înţelege ce am putut vedea la Peter, dar sunt îndeajuns de sinceră să recunosc că l-am iubit cândva.

De David m-am îndrăgostit chiar de la început, nebuneşte aş spune şi mi-a fost foarte greu, fiindcă mă temeam să nu-mi pierd firea; asta poate pentru că eram prea evazivă în relaţia noastră. Nici munca lui David nu făcea situaţia mai uşoară. În primele luni când mă suna, mesajele lui de pe robot erau succinte: „Alo, eu sunt. Ce mai faci? Sunt la Moscova… Vilnius… Ierusalim. Ne vedem când mă întorc”. Câteodată mă aflam acasă când suna şi nu catadicseam să ridic receptorul, de teamă că va fi la fel de distant şi când îmi va auzi glasul.

Mă uitam la ştiri obligatoriu, dar, după ce l-am cunoscut pe David, nu am mai făcut-o. Nu că m-aş fi temut pentru viaţa lui, nu-mi permiteam să gândesc aşa, dar nu suportam să ajung faţă în faţă cu egoismul meu de a privi scene cu morţi şi distrugere, apoi să mă întreb: „Unde o fi David? în vreun bar? O fi cu vreo femeie? Poate că povesteşte cuiva despre divorţul său/viaţa sa/ munca sa/incapacitatea sa de a se lega de cineva”.

Pe perioadele scurtelor sejururi ale lui David în Anglia locuiam la mine. De câteva ori ne-ntâlneam şi la el acasă, un atelier transformat cu gust. Nu stăteam acolo prea mult timp, dar acolo lucra şi mai dormea în serile când eu lipseam de acasă. Câteva zile după o misiune evita seratele sociale. Ne înţelegeam bine. Nu făceam presiuni

unul asupra celuilalt, respectam spaţiul şi munceam amândoi. Câteodată ne codificam atât de bine cuvintele pentru clipele de intimitate, încât ne minunam şi noi de ele. David suna de la atelierul lui şi zicea:

— Vrei să luăm cina împreună? Eşti liberă?

— Păi, sunt cam ocupată în seara aceasta – răspundeam eu – iau cina cu o bună prietenă şi apoi mergem la o petrecere. Poate mâine?

— La opt seara plec la Tel Aviv, spunea el.

— Of, bine, ziceam eu dezamăgită, sugerând foarte discret că mi-ar fi plăcut să spună: „Nu pot să trec pe la tine după cină?”, însă el nu o spunea.

— Bine, atunci, conchidea el. Ai grijă de tine. Te sun când mă întorc.

— Şi tu ai grijă, îi spuneam eu, apoi închideam telefonul şi începeam să plâng, condamnându-mă pentru că nu am spus: „Dragul meu, dragul meu, te rog, vino acum… nu-mi pasă nici de cină, nici de petrecere”. Dacă suna rezonabil de des şi primea acele răspunsuri, desigur că aveam şi momente bune, chiar săptămâni întregi care mă bucurau. Aşa cred.

Acum îmi este greu să descriu ce simţeam atunci. Nu pot spune că mă simţeam împlinită şi absolut fericită, dar viaţa mea avea un curs ordonat. Munceam, aveam destule oferte, din care puteam alege, sau pe care le puteam refuza, lucru care reprezenta apogeul oricărui colaborator de ziar. Mai presus de toate, îl iubeam pe David.

Mi se părea extrem de atrăgător, excitant şi îmi plăcea să-l ţin într-un nor de celebritate. Prietenele mele erau nebune de curiozitate în privinţa lui, iar eu le vorbeam mereu în termeni evazivi, mai mult fiindcă voiam să-l păstrez doar pentru mine, dar şi fiindcă nu ştiam ce pot spune despre el. Le ziceam că sunt fericită să am o relaţie care să nu mă dea peste cap; mă consideram binecuvântată pentru că găsisem un bărbat care nu dorea să îmi devină proprietar.

Perfect; poate că ar fi fost drăguţ să dorească să-i

aparţin, măcar puţin, dar… Era o relaţie convenabilă. Când era în oraş, eram fericiţi. Când nu era, aveam viaţa mea şi independenţa, însă nu obişnuiam să visez asupra celor ce puteau fi, sau cum ar fi. Ne convenea amândurora. „Dacă nu-i nimic stricat, nu repara”. Aceasta era maxima mea la acea vreme.

Îmi amintesc de o seară în 1991 când erau şanse doar pe jumătate ca David să mai vină. Îi invitasem pe Rebecca şi pe soţul ei, Michael la cină. Nu găteam de obicei. A fost una din încercările mele memorabile. Problema mai mare era că David nu venise şi viţelul fusese foarte scump şi se uscase în aşa măsură, încât ajunsese precum cartonul. Rebecca se uitase peste umărul meu la sosul de vin care se îngroşase aproape de evaporare.

— Câteodată mă gândesc cât îi dispreţuiesc pe bărbaţi… remarcă ea, iar alterori sunt singură de asta.

— Ce a mai făcut Michael de data asta? întreb eu calmă. El era în sufragerie şi căuta un compact disc, vociferând enervat despre gustul meu turbat pentru muzică. Am deschis cuptorul şi l-am închis repede. Parcă îmi aminteam de la lecţiile de ştiinţă că, la căldură mare, cărbunii pur şi simplu se dezintegrează; probabil că aşa va păţi şi viţelul şi atunci aş fi uitat că existase cândva. Am luat un castron cu smântână şi nişte icre bătute din frigider, apoi am pus împrejurul lor tartine prăjite; aveam o figură dezamăgită. Rebecca băgă degetul în smântână, apoi îl linse gânditoare.

— Ce face de obicei. Lipsă de atenţie şi egoismul care îl macină, voind să pară că se luptă să se schimbe. Apoi mai e sexul. Parcă atras de subiect, Michael apăru în pragul uşii.

— Mâncăm în seara aceasta, Elena, sau invitaţia a fost pentru micul dejun? întrebă el muindu-şi degetul în icre. Despre ce sex era vorba?

— Pur şi simplu nu înţeleg de ce bărbaţii cred că, înfigându-ţi penisul pe jumătate sculat între fese, la mijlocul nopţii, asta înseamnă preludiu. Atâta tot, zise

Rebecca. Adică, sunt inteligentă, am obţinut o diplomă la o universiate respectabilă, Oxford, chiar dacă pentru geografie, dar foarte straniu: nimeni nu a putut să-mi explice asta vreodată. E unul dintre lucrurile pe care ar fi trebuit să mi le spună mama. Pun pariu, Elle, că mama ta ţi-a spus – nu ai idee ce norocoasă eşti cu mama ta! Rebecca îşi linse degetul îndelung, sugestiv, privindu-l pe Michael pe sub gene. De exemplu, aseară, Elle, am ajuns acasă după miezul nopţii. Michael tot bodogănea că e obosit şi că nu-i place să iasă în oraş la mijlocul săptămânii, dar că îi plăcuse filmul văzut, adică *The Bill*, şi că voia să ne culcăm imediat. Am stins luminile, ne-am cuibărit fiecare pe partea lui, iar peste cincisprezece minute chestia aceea mi se înfige în fund sculată. Îţi dai seama că e o senzaţie parcă desprinsă din filmele de groază. Cum naiba era să reacţionez? zise ea, apoi mai înfipse o dată degetul în smântână şi-l linse la fel de tacticos.

— Cred că în modul cel mai evident, replică iritat Michael.

— Spuneţi-mi dacă aveţi nevoie de mine aici, sau ar fi mai bine să vă las singuri.

— Voiam doar să ştiu ce părere ai despre sex, atâta tot.

— Ba nu-i adevărat. Voiai să mă umileşti, mormăi Michael.

— Am o teorie, continuă ea, şi anume că toate căsniciile se împart în două categorii. Există bărbaţi care se aruncă precum taurii în partidele de sex, apoi se plâng că soţiile lor sunt lipsite de imaginaţie, frigide şi nepăsătoare, aşa cum sunt alţii ale căror soţii se vaită întruna că nu le satisfac niciodată, deşi bieţii lor soţi nu mai pot face faţă solicitărilor insaţiabile. Cu siguranţă că e mai umilitor ca un bărbat să fie considerat subpotent, decât suprapotent, nu crezi, Elle?

Am pus vasul cu sos în chiuvetă şi l-am lăsat să se umple cu apă.

— Nu ştiu cum e cu soţii şi soţiile, Bec. Eu cred că ţie îţi place să-l tot bodogăneşti pe Michael.

— Dar nu-i aşa că el este foarte drăguţ, fiindcă îmi dă atâtea motive să o fac?

Am comandat mâncare indiană pentru trei persoane; se făcuse deja nouă şi jumătate şi renunţasem la prezenţa lui David. Am destupat încă o sticlă cu vin, apoi i-am invitat să mănânce.

— Dar David? zise Michael cu gura plină.

— Să-l f... pe David.

— Şi o faceţi des?

— Ce te priveşte pe tine cât de des o fac ei?

— Pură curiozitate. Michael mai destupă o sticlă de vin. Şi, dat fiind faptul că doreşti ca Elena să participe la viaţa noastră sexuală – sau la activităţile jalnice care trec drept aşa ceva –, mă văd îndreptăţit să particip şi eu la a ei. Deci, Elena, chiar dacă Rebecca nu pare interesată de viaţa ta intimă, eu sunt. Spune-mi totul.

— Nu există ceva despre care să nu ştiţi. E american. Fotograf.

— Oh, fotograf. Se numeşte Turcan, Turk. E doar cel mai cunoscut fotograf de pe partea aceasta a planetei. Cu toţii ştim că e fotograf. Elle, nu suntem chiar convinşi că îl cunoşti. *Noi* îl cunoaştem. Nu vine niciodată la tine; nu-i văd chiloţii în coşul cu rufe. Am verificat.

— L-am cunoscut anul trecut când aveam de făcut un reportaj despre milionarii Angliei. Ţii minte? El a făcut fotografiile. Aproape tot timpul e plecat peste hotare.

— Arată bine?

— Într-un fel.

— Câţi ani are?

— Treizeci şi şapte, parcă.

— Nu ştii?

— Bine, are treizeci şi şapte.

— E necăsătorit?

— Divorţat.

— Şi te-ai culcat cu el? Putem vorbi de căsătorie? Te

mai culci cu el?

— Da, nu… şi nu ştiu.

— Aceeaşi fetiţă cu gura lipită, scoica noastră nevinovată, pe care o iubim cu toţii, nu-i aşa, draga mea? zise el bătându-mă prieteneşte pe mână.

— Dacă nu am ce să vă spun mai mult despre el, am insistat eu cu încăpăţânare; nu voiam să recunosc că nu ştiu mai multe despre el, de fapt.

— Bine, draga mea, timpul trece, ştii. Tu ai… cât… douăzeci şi nouă?

— Ştii foarte bine câţi ani am, Bec. Am exact vârsta ta…

— Ah! Vârsta minunată: douăzeci şi trei! interveni Michael. Oricum, vârsta nu contează. Elena nu a avut niciodată probleme să pună mâna pe bărbaţi, problema ei a fost cum să-i păstreze, iar dacă îi mai trebuie timp să se gândească la asta…

— Nu vrei să-ţi ţii pliscul, Michael? Nu-mi petrec deloc timpul gândindu-mă la bărbaţi. Şi nici nu sunt moartă după David. Nu mă interesează să mă mărit. Sunt foarte atrasă de munca mea deocamdată. Lucrez la un reportaj important şi…

— Eşti plătită bine?

— Sigur că da. Bat orice record. Poate peste zece mii, dacă am noroc…

Am auzit uşa de la intrare deschizându-se, apoi închizându-se.

Întotdeauna când intra undeva, David făcea o impresie bună, nu doar fiindcă era înalt, lat în spate şi brunet. Bec se fâstâci complet, iar Michael începu să se poarte ca un puştan. Restul serii nu a fost un succes. David era obosit-mort şi nu avea chef de discuţii. Se strădui să fie politicos, dar se duse la culcare repede. Când îi conduceam pe Bec şi pe Michael la maşină, Bec îmi şopti:

— Elle, vreau să ştiu totul despre tine şi el. Orice amănunt.

Mă întreb dacă bărbaţii discută legăturile lor

amoroase cu prietenii, aşa cum fac femeile. Puteţi să mă consideraţi emancipată şi militantă pentru drepturile femeilor, dar nu cred să fie aşa. Poate – şi acest gând este macabru – când noi credem că discută despre un ştiu ce echipă sportivă sau partidă de tenis din Indiile de Vest, ei de fapt discută cu colegul de birou despre neîmplinirile sentimentale şi fizice. Mă gândeam că eram în siguranţă pentru că David nu stătea prea mult timp în acelaşi loc, astfel că nu avea când să-şi facă prieteni adevăraţi; apoi toţi fotografii, corespondenţii telefonici şi tot corpul presei nu puteau fi consideraţi oameni normali. David nu vorbea niciodată despre un „bun prieten", dar, câteodată, amintea de Steve Heffner, reporter la *Newsweek* pe care-l cunoştea de-o viaţă. L-am întâlnit şi eu pe Heff de câteva ori şi mi s-a părut un tip original, însă un om cu capul pe umeri nu l-ar putea cataloga drept normal.

Cina despre care am vorbit avea loc cu un an înainte de a începe totul, cu câteva zile înainte de a împlini treizeci de ani. Tocmai eram pe punctul de a începe un nou proiect – primul pe care-l realizam împreună de la reportajul comandat de *Sunday Times*. Acesta fusese iniţiat de mine.

Cunoscusem un editor la o lansare de carte a unei prietene cu câteva luni înainte; se vorbea despre RAF şi zboruri, care mă interesaseră încă din şcoală, la orele de istorie, când doamna Heavens vorbea despre „dragii, săracii abisinieni" care trăgeau cu săgeţi în avioanele italiene care survolau deasupra lor.

Mi s-a părut interesant să luăm câteva interviuri foştilor eroi din RAF înainte ca ultimul dintre ei să moară – unii căutau chiar să afle adevărata natură a eroismului şi camaraderiei. Băusem vreo trei pahare cu vin, ceea ce însemna destul şi puteai să mă dărâmi dacă mă împingeai cu degetul. A doua zi m-a sunat editorul meu şi m-a invitat la prânz, iar prânzul s-a transformat într-o misiune. Graham – redactorul meu şef, care şi el era măcinat de nostalgia celui de-al doilea război mondial – spunea că

exact la tanc ar pica o carte lansată cu ocazia aniversării a şaptezeci şi cinci de ani de la fondarea RAF.

Voia ca interviurile să fie însoţite de fotografii-portret şi de instantanee din timpul războiului, l-am spus că-l cunoşteam pe David Turcan, iar Graham a început să lovească entuziasmat în supă cu lingura. Nu credeam că David va primi să lucreze cu mine, dar spunea că i-ar prinde bine şi lui o pauză.

Aproape tot anul fusese în Gaza şi în teritoriile ocupate de israelieni, iar acum era pregătit să-şi pună semnătura şi talentul în acest proiect, i-am spus că aveam doar nevoie de un şofer competent, lucru care i-a şters zâmbetul de pe buze.

Aşa că iată-ne în dimineaţa celei de-a treizeci şi una aniversări; Charlie monopolizându-mi baia, eu înfăşurată în prosopul de baie, machiată pe jumătate, iar David în pragul uşii cu raniţa şi trei camere foto agăţate pe umăr. Nici nu ştiam că trebuie să se întoarcă; nici nu ştiam exact unde fusese. De doi ani, de când îl cunoşteam pe David Turcan, se întâmpla acelaşi lucru.

Am izbucnit:

— David, ai uitat că e ziua mea şi sunt însărcinată. Am ridicat beţişorul cu banda albăstruie exact cum un copil ridică degetul la care s-a tăiat.

CAPITOLUL 2

După plecarea lui Charlie m-am culcat cu David. Şi-a pus încet mâna peste pântecul meu şi a întrebat:

— Chiar eşti însărcinată?

— Nu, nu se poate. Am ţinut beţişorul prea mult în pumnul strâns şi probabil că transpiraţia a modificat rezultatul. Păi, da, cred că sunt. Aseară m-am gândit să cumpăr trusa de test, ca să fiu sigură. Sincer, nici nu m-am gândit bine – mi-a trecut prin cap înainte să suni tu. Poate că sunt. Testele astea sunt destul de exacte, însă nu ştiu ce se întâmplă dacă le ţii strâns în mână.

David nu spuse nimic, iar eu am continuat să comentez.

— Cred că ar fi mai bine să-l repet. Nu ştiu ce să spun, David. Nu am avut asta de gând. Nu ştiu ce să zic. Nu pot lua o hotărâre până nu ştiu precis. Mă simţeam atât de îmbătrânită şi de independentă la cei treizeci şi unu de ani ai mei, întinsă în patul meu cromat, probabil însărcinată. Soarele mă dezmierda cu raze aurii. Habar nu am despre ce vorbeam, însă totul era parcă ireal şi nu doream să-l las pe David să-şi întoarcă privirea obosit spre mine şi să-mi spună: „Îţi dai seama că nu-mi pot lua niciun angajament?” Aşa că vorbeam întruna. Când mă voi trezi mâine, voi cumpăra alt test ca să-l repet. Există un milion de explicaţii. Poate că acesta de azi era expirat. Urmă o tăcere penibilă, însă am văzut că David închisese ochii.

— Sper să nu fie aşa, zise el liniştit.

— Speri să nu fiu însărcinată?

— Nu. Sper să nu fi fost expirat.

Mi-am muşcat buza şi l-am văzut întorcându-se într-o parte. Avea cearcăne adânci sub ochi şi doream să-l mângâi.

— Ai dori să te căsătoreşti, dacă eşti însărcinată?

— Nu, sigur că nu. Hai să discutăm despre altceva, am spus brusc.

David nu mă ceruse de soţie, era pur şi simplu o întrebare pe care nu o repetă. Începu să-mi spună despre un corespondent cu care se întâlnise la Mogadishu, dar adormi imediat, la jumătatea frazei, aşa cum se întâmpla de obicei, când venea dintr-o călătorie. David era în stare să doarmă cum nu mai văzusem pe altcineva. Cred că-i plăcea să se afle într-o stare în care nu trebuia să reacţioneze la nimeni şi la nimic. Când a sunat telefonul, am ridicat brusc receptorul, ca să nu se trezească.

— Elie? Era Rebecca. Am vrut să-ţi spun la mulţi ani, draga mea. Presupun că nu eşti deprimată de războiul anilor.

— Ar fi de înţeles dacă aş fi.

— Bine, poate pentru una ca mine nu, dar pentru tine, da. Beca râse, dar nu păru prea veselă. Ai planuri

pentru astăzi, sau să trec pe la tine cu o sticlă de licoare şi un cadou pentru ziua ta?

— Depinde de cadou.

— E o ramă *Zimmer* cu o fundiţă roşie. Am putea ieşi undeva, la manichiură, chestii de-ale fetelor, ca în vremurile bune.

— A venit David. Fusese plecat în Somalia.

— Oh! Rebecca păru dezamăgită. Dar e grozav. Doi sunt exact de ajuns pentru o petrecere. Parcă sughiţă, sau îşi înghiţi un nod în gât.

— Te simţi bine, Bec?

— Da. Nu-mi imaginam vreodată că în floarea tinereţii mele voi sta să iau hotărâri majore, cum ar fi dacă puştii mei au sau nu nevoie de pantofi noi pentru trimestrul următor sau dacă trebuie să mă duc la M & S ca să-i cumpăr chiloţi lui Michael. Cum de am ajuns să ne limităm la asta, Elle?

Nu avea rost să-i explic că pe mine nu mă preocupau nici pantofii de copii, nici chiloţii bărbăteşti şi că niciodată nu-mi trecuse prin minte că problema pantofilor copiilor urma să joace un rol important în gândurile mele viitoare. Probabil că Bec folosise pluralul „ne ca un feminin general şi m-am gândit să o tachinez, mai degrabă decât să o las să se plângă.

— Dar tu ţi-ai dorit asta, Bec. Dintotdeauna visul tău a fost să devii soţia răsfăţată a unui bărbat bogat şi asta eşti acum. Mai bine sună la *Harrods* şi comandă treizeci de perechi de chiloţi *Calvin's*. L-am privit pe David să mă asigur că nu s-a trezit. Ori de câte ori asistase la discuţiile mele cu Rebecca referitoare la condiţia femeii, subiectul i se păruse extrem de obositor.

— Bună idee. Bine, draga mea, să-l saluţi pe David din partea mea. La mulţi ani. O să sărbătorim în altă zi.

— Vorbeşti ca un personaj din revistă, zise David care-şi sprijinise capul pe braţul întins şi avea un ochi deschis.

— Ce fel de revistă?

— Nu una scrisă pentru femeile de treizeci şi unu de ani.

Mă mângâie pe spate ca să nu mă simt ofensată de cuvintele lui. M-am întors pe burtă ca să-l privesc mai îndeaproape.

Cearcănele nu-i dispăruseră de sub ochi şi părea epuizat, însă zâmbea şi colţurile gurii aveau acelaşi farmec pentru care mă îndrăgostisem de el. Surâsul lui lasciv putea topi chiar piatra.

— Ce ai vrea să facem azi?

— Ghici.

— Nu-mi place să ghicesc. Vreau să fiu sigur de orice şi în viaţa mea nu m-am bazat pe instincte fără să le supun mai întâi la probă.

Mă întreb dacă nu făcea aluzie la testul meu de sarcină, dar nu voiam să aduc vorba despre asta.

— Vorbeşti prostii. Mereu ai spus că fotografia bună este nouăzeci la sută instinct şi zece la sută tehnică fotografică.

— Greşit, iubito. Am spus întotdeauna că fotografia bună este nouăzeci la sută noroc şi zece la sută tehnică. Şi asta fiindcă sunt un fotograf inapt tehnic, dar unul norocos.

— Graham nu spune acelaşi lucru. Adică, e de acord, desigur, cu tine că tehnic nu faci doi bani. David mă bătu mai tare pe spate când mă auzi… dar zice că, presupunând că ai avea o fotografie nereuşită – din cauză că focalizarea nu a fost bună – ea tot e fermecătoare.

— Focalizarea nu a fost bună? zise el fixându-mă cu privirea. Spune-mi, te rog, când a văzut el o fotografie de-a mea care să nu fie focalizată corect?

Nu l-am luat în seamă. Discuţiile despre fotografii erau în general evitate, fiindcă lui David nu-i plăcea să vorbească despre meseria lui şi nu aveam nicio şansă.

Oricum, era atât de vechi în branşă, încât nu avea nevoie nici de mine, nici de Graham să-i dăm sfaturi, fiindcă era foarte apreciat. Redactorii nu vedeau decât

imaginile reuşite şi, cu toate că David susţinea că raportul din reuşite – rateuri erau în favoarea lui, Graham era de altă părere.

— El spune că ai un instinct pur. Spune că imaginile tale realizează dialogul cu subiectul.

— Bine, îi sunt pe deplin recunoscător, dar, dacă până acum nu aş fi învăţat destule despre arta narativă în fotografie, mi-aş fi pus sculele în cui demult. David mă sărută şi mă trase deasupra lui. Nu mi-ai răspuns la întrebare. Ce ai vrea să facem în dimineaţa asta?

M-am rostogolit, apoi m-am întins languros şi mi-am plimbat degetul pe pieptul lui.

— Mi-ar plăcea să-mi pregăteşti ouă *Benedict*, apoi aş dori să mă duci la Piaţa Portobello ca să-mi aleg un mic cadou pentru ziua mea. Apoi aş dori să luăm masa în Kensington Place. Apoi, poate o după-amiază în pat… ochii lui David deveneau din ce în ce mai miraţi pe măsură ce îmi asculta dorinţele… apoi, ai putea să-mi cumperi o rochie de la un magazin scump, să bem şampanie la Joe's, după care am putea trece pe la ai mei ca să le arăt şi lor cadourile, pe urmă am merge să cinăm – cum ţi-ar plăcea la *L'Interlude de Chavrot*?

— Acum chiar vorbeşti ca în reviste. Dacă ai atâtea pofte, înseamnă că eşti însărcinată cu adevărat, caz în care nu ai voie să bei. Spune-mi cât îţi oferă Graham drept avans şi cât îmi revine din drepturile de autor?

— Depinde dacă îţi vei rezolva problema cu focalizarea aparatului de fotografiat, am răspuns eu cu candoare.

De fapt partea lui David era cu mult mai mare decât a mea, mulţumită artei de negociator desăvârşit a agentului său şi datorită solicitării profesionale. Mă îmbrăţişă din nou. Eram foarte fericită alături de el.

— O să-ţi pregătesc un sandviş cu şuncă – presupunând că ai aşa ceva prin frigiderul tău rablagit… Va trebui să mă duc la studio ca să developez un film, iar între timp poţi să mergi la magazinul cu prostii din colţ de

unde să-ţi alegi ce vrei, dar să coste câţi bani vei găsi în portofelul meu. Apoi hai să ieşim din oraş și să luăm cina undeva, la ţară. Nu lipsesc decât o oră.

— Şi ce vom face când vom ajunge acolo?

— Nimic. Vom dormi. Vom face dragoste.

— Crezi că ar trebui să stăm de vorbă?

— Ştii ce, iubito? Tu vorbeşti, iar eu ascult.

— Mie mi-ar plăcea invers. Nu putem să discutăm despre Somalia? în clipa când ochii aceia se închiseră simţeam că ar fi fost mai bine să-mi fi înghiţit limba. Gata. Lasă. Nu vom vorbi despre asta. Niciodată.

David se ridică şi mă luă de umeri spunându-mi cu severitate:

— Elena, lasă-mi puţin timp să respir. Eşti o femeie inteligentă, chiar şi atunci când te străduieşti să pari ridicolă. O să-ţi spun pur şi simplu: nu doresc să discut despre munca mea. Nu face parte din lumea aceasta, absolut deloc. Aş dori să o păstrez separat. Dacă voi simţi vreodată nevoia, vei fi prima care va şti. M-ai înţe Les? Mă fixa cu privirea, dar nu îi puteam citi nimic în ochi.

— Da, am minţit eu. Nu înţelegeam nimic, decât că voia să nu mai deschid subiectul. îl cunoşteam pe David ca fiind un cameleon: cu mine era o persoană, iar în timpul misiunilor era cu totul alta. Probabil că tocmai această capacitate de a se detaşa îi permitea să treacă atât de uşor de la un context la celălalt. Această calitate nu mi se părea a fi un semn bun pentru cineva care se pregăteşte să fie tată, însă pentru moment m-am abţinut de la alte gânduri în acest sens.

— De ce nu putem să vorbim mereu despre lucruri obişnuite? Despre vreme? Sau poezie? David oftă, dar expresia feţei i se mai îmbună. Să-ţi spun despre ce putem să vorbim: putem vorbi despre cartea ta. Pot începe oricând, dacă tu eşti pregătită. Ca să zic aşa, sunt cu totul al tău.

— Şi pentru cât timp intenţionezi să fii cu totul al meu? Chiar şi această întrebare era periculoasă, dat fiind

că îi era adresată lui David; putea să treacă la alt subiect, dacă voia. Am aşteptat să se concentreze. Asupra mea; asupra altor lucruri; iar asupra mea; din nou asupra altor lucruri.

— O lună? Şase săptămâni? Două luni? Cât va fi nevoie. Depinde ce se iveşte între timp. Serios. Sunt şoferul tău, să nu uiţi asta.

— Să nu uiţi tu, amice, fiindcă există şi alţi fotografi pe lume şi alţi şoferi buni. Acum, unde este sandvişul acela, sau promisiunile tale nu valorează nimic?

David dădu cearşaful la o parte, se uită lung la mine şi mă ciupi de mijloc.

— Vine, doamnă. Mă întreb dacă sarcina te va transforma într-o proprietară de sclavi. Vreau să spun *dacă* eşti însărcinată.

Pe când se pregătea să iasă din cameră, spre capul lui zbură o pernă aruncată de mine.

David îmi cumpără o pereche de cercei pe care dădu şaptezeci de lire. Era un bărbat generos şi ar fi cheltuit de zece ori mai mult dacă ar fi avut atâţia bani, însă nu-i avea. Cheltuia destul şi fără prea multe socoteli, atât cât câştiga, şi, imediat după ce câştiga banii, nu-i păsa când rămânea fără bani.

La studio nu stătu doar o oră, atât cât promisese, ci trei şi în acest răstimp m-am decis să-mi vizitez părinţii. Nici prin gând nu-mi trecea să mă preocup de situaţia mea, în cazul când urma să am un copil. Refuzam orice gând pe această temă, mai ales că în geantă aveam deja un alt test care putea să mai aştepte până în altă zi.

L-am găsit pe tata singur în apartamentul lor din Sloane Square. A deschis uşa şi braţele:

— Draga mea fetiţă! Cea mai dragă fetiţă!

— *Singura* ta fetiţă, vrei să spui.

— Elena, te-am mai rugat o dată să nu mai fi atât de riguroasă. E o trăsătură iraţională pe care ai preluat-o de la profesoara aceea… cum se numea? Aceea cu părul portocaliu?

— Doamna Heavens.

— Exact. O femeie încântătoare.

— Pentru tine toţi profesorii mei au fost încântători.

— Ba nu, doar profesoarele. Ştii că nu-l puteam suferi pe profesorul acela de engleză care purta pulover negru şi mergea cu motocicleta.

— Domnul Fletcher? Dar el a fost prima mea iubire.

— Treaba lui nu era să le vrăjească pe tinerele eleve, mai ales pe banii părinţilor. Acum, iubita mea, ce-ai zice să bem ceva, fiindcă e ziua ta de naştere? Am pregătit o sticlă în frigider, deşi cred că ar trebui să o aşteptăm şi pe mama ta. A ieşit puţin la cumpărături. Se va înfuria că nu a ajuns înaintea ta. Spunea că nu te vei da jos din pat înainte de prânz şi că vei ajunge la noi abia pe seară.

— Câteodată îmi place să o surprind – să rămână mereu cu o impresie bună despre mine.

— Mă bucur să aud asta. E o mare bucurie pentru mine să te am doar pentru mine. Când draga de mama ta e prezentă, de abia dacă apuc să vorbesc ceva cu tine.

În familia Stewart se glumea că mama nu se oprea niciodată din vorbit, dar şi nouă, celorlalţi, ne place să ne auzim vocile.

Am băut un pahar cu şampanie şi am discutat despre Charlie, pe care tata îl privea cu un amestec de mândrie şi consternare. Mândrie fiindcă fratele meu obţinuse numai succese, fără să depună prea mult efort – ajunsese căpitan al echipei de crickett a şcolii, bursier la colegiul Worchester, Oxford, apoi primise douăzeci de oferte de serviciu. Consternarea venea din faptul că, deşi avea douăzeci şi nouă de ani, nu se hotărâse încă asupra unui drum de urmat în viaţă şi schimba domeniile de activitate sperând că următorul îi va fi mai pe plac decât cel dinainte. De curând îşi luase diploma în Business Administration şi se lăsa tentat de ideea unei cariere în investiţiile bancare. Îi spuneam tatii de această ultimă promovare a lui, însă el rămase sceptic:

— Ei, nu mă îngrijorez că lui Charlie nu i se va face o

ofertă avantajoasă, ci dacă o va primi. Până acum a avut atât de multe, dar niciuna nu l-a interesat. Să ştii că şi eu şi mama ta suntem de părere că îl vom mai susţine financiar mulţi ani de acum încolo.

— Pur şi simplu taie-l de pe lista de plată, tată, astfel îmi va rămâne mai mult mie.

— Draga mea fetiţă, de câte ori mama ta iese din casă cu bani în poşetă, moştenirea ta potenţială scade în valoare. Sper că nu te bazezi pe un fond secret.

— L-am anunţat pe Charlie că nu mai putem locui împreună în apartamentul meu decât dacă e de acord să contribuie la cheltuielile de întreţinere pe jumătate.

— Mi se pare rezonabil. Ei, pe cât de tari suntem eu şi cu tine, pe atât de moale devine mama ta când e vorba de fiul ei. Îi face zestre lui Charlie. Mama ta…

Tocmai atunci intră mama cu sacoşe în amândouă mâinile, cu o expresie contrariată pe chip. împlinise deja şaptezeci de ani, dar părea cu două decenii mai tânără.

— Elena! Ce faci aici? întrebă ea acuzator. Unde e David? Nu trebuia să fii aici. Ben, trebuia să mă aşteptaţi şi pe mine ca să vă delectaţi cu şampania.

— Dragă, nu-i urezi la mulţi ani? o dojeni tata cu afecţiune, iar mama veni imediat şi mă îmbrăţişă.

— La mulţi, mulţi ani fericiţi, fiica mea dragă. Acum, Ben, toarnă-mi şi mie un pahar cu ce se află în sticla aceea. Draga mamei, dacă nu-ţi place ce găseşti în pungi, le duci înapoi la magazin; am păstrat chitanţele, dar să ştii că ai o bluză nemaipomenită care sunt convinsă că-ţi va plăcea, deşi am ales-o după gustul meu. Mama începu să scoată din pungi tot ce cumpărase. Să nu-mi spuneţi că am uitat-o la casă! Câteodată cred cu tărie că m-am senilizat. Dragă, tu ce crezi? Nu te întreb pe tine, Ben, fiindcă ştiu că vei sări cu remarci sarcastice; ştiu exact ce vei spune şi, mulţumesc, nu vreau să aud… L-am văzut pe tata privind spre tavan exasperat şi mi-a venit să râd.

— Mamă…

— Asta să fie? Nu… asta arată rău. Nu ştiu pentru

cine am cumpărat-o, poate pentru fata lui Lynn. Draga mea, ţi-am cumpărat o bluză verde, fiindcă tu porţi verde şi ţi-am spus de sute de ori că-ţi stă foarte bine, fiindcă se asortează cu ochii tăi, adică ochii tatălui tău, deşi ai lui au căpătat nuanţe de piure de mazăre, însă ai tăi sunt de culoarea merelor proaspete. Zău, în familia noastră toţi poartă verde şi roz – Doamne, l-am văzut pe unchiul Matthew purtând *liliachiu* ultima dată când am fost la el. Americanii sunt la fel de macho ca şi englezii, dar…

Nu puteam stabili exact nuanţa ochilor lui tata, fiindcă momentan erau închişi, însă el surâdea.

— Mamă, am încercat din nou să o întrerup, vino să stai cu noi la un pahar de şampanie.

Mama ieşi învingătoare din mormanul de cumpărături cu bluza pe umeraş; o ridică şi surâse mulţumită de sine.

— Ştiam eu, zise mama.

— E drăguţă, o voi purta în fiecare zi (nici vorbă să fac asta), dar, te rog, vino şi stai jos. Va trebui să plec.

— Înţeleg. Ai venit doar ca să vorbeşti cu tatăl tău, iar acum, că am venit şi eu, pleci.

— Mamă, eşti sigură că nu eşti evreică?

— Din câte ştiu eu, nu sunt, dar se poate – sunt o pisăloagă bătrână, corcitură: puţin unguroaică, cehă şi slovacă, dar sută la sută americancă.

Era adevărat.

Bunicii mei emigraseră în Statele Unite înainte de naşterea mamei şi, cu toate că petrecuse mai bine de cincizeci de ani în străinătate, se ţinea strâns de rădăcinile ei, dar nu avea deloc accent străin.

— Sută la sută nebună, dacă mă întrebi pe mine, mormăi tata.

— Ce ai spus, Ben? Dacă tu nu mai auzi bine, să ştii că eu aud perfect. Elena, nu-ţi poţi imagina ce povară mi-a devenit la bătrâneţe. Bine, gata despre noi, iubito. Spune-ne despre tine. Unde e bărbatul acela minunat al tău?

— Lucrează, mamă. Am văzut-o pe mama crispându-

se, apoi relaxându-se din nou. Vreo oră, după câte mi-a spus, am adăugat eu repede şi am văzut-o cum se luminează la faţă. Ştii că vom lucra împreună la o carte – am o listă cu optzeci de bărbaţi şi câteva femei care au fost în forţele RAF. Cred că vom include vreo cincizeci în total. David s-a întors din Somalia azi-dimineaţă, aşa că îl las să se odihnească o zi, două, după care ne apucăm de treabă. Aş dori să fiţi şi voi doi în cartea mea.

— Dar, draga mea, nu avem niciun drept, zise tata. Ţi-am spus de multe ori că misiunea mea în război a fost neînsemnată şi s-a desfăşurat în colonii. Îi vei include pe eroii aliaţi, cât şi pe cei ai Axei în povestea ta? Mi se pare varianta cea mai rezonabilă.

— Asta i-am propus şi eu editorului, dar nu părea prea încântat. E vorba mai degrabă de RAF, decât de ceilalţi piloţi.

— Ce păcat. Presupun că nimeni nu vrea să fie acuzat de şovinism. Tata folosea întotdeauna acest punct de vedere atunci când voia să dea sfaturi, dar eu îi înţelesesem mesajul de prima dată.

— Mamă? Cunoşti pe cineva care ar putea deveni personaj interesant?

Mama reumplu paharele şi atunci am realizat că niciodată nu am văzut-o turnând băutură dacă în cameră se afla un bărbat. Avusese o carieră neobişnuită pentru o femeie din generaţia ei, dar trecuse cu indiferenţă peste mişcările feministe, tocmai fiindcă asta ar fi însemnat eliberarea bărbaţilor de îndatoririle de gentlemeni. M-am gândit că nici eu nu ar trebui să beau, însă ideea nu era deloc binevenită.

— Ei, draga mea, va trebui să scormonesc prin mintea mea. Când eram la Cairo cu Arthur McClure cunoşteam sute de ofiţeri – americani, desigur, dar şi englezi, australieni şi canadieni. Am întâlnit un tânăr fermecător, căpitan francez cu care am dansat şi care m-a cerut de soţie de şase sau de şapte ori în aceeaşi seară.

— Ticălosul! Aşa-i când ai încredere…

— Taci, Ben… încerc să mă gândesc. Oricum, nu era singurul pe care-l aveam în perspectivă; la vremea aceea în fiecare seară mi se cerea mâna – nu că ar fi însemnat ceva pentru mine; ştii, pe vremea aceea, numărul fetelor nemăritate era foarte redus, ca şi al femeilor măritate, de fapt. Ştii cum e, în vremuri de război oamenii se gândesc mai repede şi sunt mai impetuoşi decât pe timp de pace. Să văd dacă mai găsesc nişte scrisori pentru tine. În pod am o cutie cu tot felul de lucruri în care te-ai putea uita, dar nu mai ştiu exact ce e în fiecare cutie. Cred că am păstrat şi un vechi program de dans. Te-ai putea uita prin…

— Apoi ai putea să le arunci pe toate la coşul de gunoi, după cum i-am spus mamei tale să facă de acum douăzeci de ani…

— Mai taci, bătrâne. Am făcut bine că le-am păstrat, dacă acum îi vor fi de folos Elenei – sunt sigură că voi găsi câteva nume, doar că pot fi morţi cu toţii. Mama închise ochii o clipă, ducându-se cu gândul înapoi în timp. Pe mulţi îi cunoşti şi tu, sau m-ai auzit vorbind despre ei. Ce frumoşi erau în uniformele lor albastre. Billy Russell, ai auzit de el. Nu ştiu dacă merită titlul de erou, dar afemeiat era cu siguranţă. George – el zbura pe ruta Halifax, sau Lancaster – era foarte solicitat. L-am cunoscut la Berkeley. Millie s-a întâlnit cu el din întâmplare şi mi-a spus că e chel ca o lună, că a scăzut în înălţime trei centimetri… nici nu ştiu dacă mi-ar plăcea ca David să-i fotografieze pe bieţii oameni – pe vremuri erau atât de chipeşi şi de strălucitori, încât acum ar fi trist să-i vezi cum arată. Mi-ar plăcea să-mi amintesc de ei aşa cum erau. În zilele acelea bărbaţii erau cu adevărat bărbaţi, crede-mă. Archie Campbell – nimeni nu m-a făcut vreodată să râd aşa ca el, bineînţeles până să-l cunosc pe tatăl tău, dar asta s-a întâmplat mai târziu. Cred că a murit şi el, dragul Archie. Tatăl tău citeşte mereu numele lor în anunţurile mortuare – acesta e şi singurul motiv pentru care mai cumpără ziarul în ultima vreme…

— Îl cumpăr pentru crickett, se auzi tata, însă mama vorbi mai departe.

— Acum vreau să ştiu ce-i cu David. Mai sunteţi împreună? Adică, vă mai întâlniţi – sau doar lucraţi împreună? Niciodată nu vii cu el pe la noi. Mama era de acord cu David, nu doar pentru că era foarte înalt, chipeş şi american, însă nu-i plăcea de el fiindcă nu avea ceea ce ea numea „o slujbă normală”.

— Oh, da, ne mai întâlnim. E destul de dificil, mami (vechea formulă de adresare îmi mai ieşea de pe buze câteodată), ştii, e un băiat independent. Puţin cam… nu ştiu. Reţinut. O să vin cu el la cină săptămâna viitoare, dacă vreţi. Cel puţin o vreme proiectul cu cartea o să-l ţină mai legat de mine. Bineînţeles că ultimele cuvinte se voiau a fi în glumă.

— Păi, Elena, ai grijă să nu devii prea posesivă. Toţi bărbaţii detestă să se simtă prinşi.

— Al naibii ce detestă asta, se auzi comentariul din fundal.

— Mulţumesc, mamă. Voi ţine minte asta.

— Nu vreau să-ţi spun eu cum să trăieşti, draga mea.

— Ştiu, mamă, că niciodată nu ai face asta.

Mama şi cu mine discutam interminabil despre diferenţele dintre sfaturile bineintenţionate şi amestecul direct. Aceste dispute aveau ca subiect mai ales viaţa mea personală. În celelalte domenii mama insista că are încredere în discernământul meu, ceea ce însemna o insultă adăugată la injurie. Începând de la vârsta de douăzeci şi cinci de ani, când în sfârşit am făcut-o fericită despărţindu-mă de Nick, nu i-am mai descris cu amănunte pe bărbaţii pe care-i cunoscusem şi acest lucru oprise într-o oarecare măsură artileria grea. Când am încheiat relaţia cu Peter, pe care l-ar fi apreciat ca ginere, dar nu şi ca soţ, îşi rezumase comentariile la: „Bine, dragă, nu pot spune că nu m-ai întristat, dar numai tu ştii ce este în inima ta”. Până la apariţia lui David în scenă, mama nu se mai interesa deloc, decât atunci când avea o pornire stimulată

de grija maternă. Oricum, deşi era compatriot american, David nu era genul de bărbat pe care mama să-l considere uşor de abordat, mi se părea chiar că se temea puţin de el. Ca să fiu sinceră, şi pe mine mă înspăimânta câteodată.

— Poate că eşti o femeie matură acum, dar…

— Acum? Dar acum câţiva ani nu eram? am întrebat-o eu înălţându-mi o sprânceană, figură învăţată de la tata, şi-l auzeam cum râde pe înfundate.

— Mai ai ceva de învăţat de la mine, domnişoară Atotştiutoare. Nu spun decât că, dacă îl vrei, va trebui să-l accepţi aşa cum este, dacă nu-ţi convine, perfect, dă-i papucii şi spală-te pe mâini de el. Dar, dacă îţi place de el, ei bine, distrează-te şi nu mai căuta necazul cu orice chip. Arăţi bine, nu ai o siluetă rea, eşti chiar drăguţă…

— Of, mamă, te rog…

— Şi ai un bărbat… bine, nu te-a luat de soţie, dar poate că te aşteaptă altul mai bun.

— Mulţumesc, mamă. O să ţin minte. Bine? Nu era prima dată când simţeam că ascultam coloana sonoră a filmului „Picătura chinezească”. Tu cum te mai simţi? Arăţi minunat, am complimentat-o dorindu-mi să arăt ca ea la vârsta ei. Mai ţii regimul acela?

CAPITOLUL 3

David şi cu mine am stat la un hotel din Berkshire. Deşi era la jumătatea lunii aprilie, seara era răcoroasă, însă am ieşit pe terasă să bem ceva după cină. Ajunseserăm la o înţelegere tacită să nu mai discutăm despre copil până când nu vom şti precis că el există, însă când am mers la culcare şi m-am lipit de David, el mi-a spus:

— Crezi că se poate?

Eu am început să râd isteric. Adică, dacă aş fi fost însărcinată, era clar că s-ar fi închis uşa grajdului după ce calul a fost priponit.

— Adică, nu-i face rău copilului?

— Dacă există aşa ceva.

— Dacă există.

— Habar nu am. Cred că nu. Până când acest schimb de replici se încheiase, îmi pierise pofta de a face dragoste. David resimţi acest lucru şi mă trase mai aproape de el. Aşa ne-am culcat fără să mai stăm de vorbă deloc.

M-am trezit în zori şi m-am strecurat uşor din pat ca să nu-l trezesc. M-am dus să văd râul. Era răcoare şi luasem pe umeri halatul lui David înainte de a deschide fereastra încet, ca să nu scârţâie. Aerul rece îmi biciui obrajii. Scosesem trusa de test din geantă, însă, nu ştiu de ce, dar în dimineaţa aceea nu-mi păsa de rezultat, ci mai degrabă de ceea ce aveam de făcut. Eram nouăzeci la sută sigură că David ar fi suportat uşor orice decizie aş fi luat. Îşi lua în serios responsabilităţile – cel puţin pe cele profesionale, dar până atunci nu trebuise niciodată să ne punem la încercare responsabilităţile personale. Neştiind prea exact ce simt despre o posibilă sarcină, eram convinsă că trebuia să-i ofer lui David o scăpare. Orice aş fi făcut, aveam senzaţia că-l pierd. Cel mai rezonabil lucru era să-l las să joace rolul pe care-l dorea, fie el mare sau mic şi să-mi văd mai departe de viaţă. Doar că încă nu aveam un plan pentru viaţa mea.

Cred că am stat aşa nemişcată o oră întreagă, privind naşterea zorilor şi la un moment dat am simţit că trebuie să merg la toaletă. Am citit cu atenţie instrucţiunile de pe testul de sarcină, deşi nu mai era nevoie.

„Citirea cea mai corectă se va face cu prima urină de dimineaţă. Ţineţi bastonaşul într-un unghi de 45 de grade şi preluaţi urină când jetul este constant…”

Ce uşor e de zis, dar greu de făcut. Mi-am dat silinţa, apoi am pus bastonaşul pe poliţă şi m-am spălat pe faţă cu apă rece. Nu a trebuit să aştept cinci minute fiindcă imediat se putea distinge liniuţa albăstruie pe orificiul de pe bastonaş – fusesem sigură că aşa va fi.

Am băut un pahar cu apă şi m-am privit în oglindă. Arătam ca şi până atunci: aproape drăguţă, uşor umflată la faţă şi obosită – oricum nu arătam ca o viitoare mamă. M-am apropiat de oglindă şi am suflat aer cald aburind-o.

— Bietul de tine, să ai o mamă aşa ca mine, am şoptit eu, apoi am şters cercul aburit. M-am aşezat pe colac şi am început să tremur.

În ciuda propriei mele curiozităţi şi a lecţiilor de biologie de la şcoală, ba chiar şi în ciuda discuţiilor despre relaţii personale, în ciuda faptului că am avut prietene gravide, care au supravieţuit naşterii, sau pe care le-am ţinut de mână când au avortat, deşi eu însămi am bănuit a fi gravidă de două ori când eram cu Nick, deşi aveam doi fini, deşi eram o femeie în toată firea de treizeci şi unu de ani, cu apartament propriu, ipotecă şi un venit relativ stabil, deşi ştiam tot ce se poate şti despre a fi femeie, eram şocată – simţeam cum toţi muşchii, oasele şi carnea de pe mine tremurau – şi mă cuprinsese o teamă incontrolabilă.

Cum mi s-a întâmplat tocmai mie? Era cel mai nepotrivit moment şi nu-mi convenea deloc. Am desfăcut halatul şi m-am uitat în jos cu groază la gândul că din sâni îmi va ţâşni lapte; totuşi nimic nu se schimbase. Mi-am apăsat stomacul cu pumnii şi am avut strania şi uimitoarea senzaţie că înăuntrul meu se află un copil, copilul meu. Mă temeam în acelaşi timp – pentru mine, pentru copil, pentru relaţia cu David care era prea nouă şi prea fragilă ca să supravieţuiască greutăţii de a avea un copil, ca să nu mai vorbim de a-l creşte.

Am auzit un zgomot şi l-am văzut pe David coborând din pat. M-am acoperit la loc cu halatul. L-am privit când a apărut în pragul uşii de la baie. Se uita la mine mut. Se apropie de chiuvetă şi îşi umplu un pahar cu apă. Privirea îi rătăci spre poliţă, unde era bastonaşul testului. Cred că eu nici nu mai respiram. S-a aşezat pe marginea căzii şi s-a uitat lung la mine. O voce interioară mă dojenea: «Nu ar fi trebuit să se întâmple aşa; ar fi trebuit să fii îmbrăcată într-un neglijée roz; ar fi trebuit să pari slăbită, iar el s-ar fi întors spe tine şi ar fi zis: „Te simţi bine, iubita vieţii mele?” Iar tu ai fi răspuns: „Trebuie să-ţi spun ceva”. Te-ai fi întors cu spatele fiindcă erai roşie în obraji, el te-ar fi

luat în braţe, îngrijorat, tu ai fi zâmbit şi ai fi zis: „Familia noastră se va mări”. Vocea ta ar fi fost suavă, stinsă, ca a Celiei Johnson, iar el te-ar fi privit uimit, te-ar fi strâns la piept şi ar fi zis cu vocea lui David Niven, sau pe tonul lui Trevor Howard: „Oh, iubito, dragostea mea, câtă bucurie mi-ai adus – dar precis te simţi bine, lumina ochilor mei?” Tu l-ai fi mângâiat pe obraz, ai fi surâs curajoasă, iar el te-ar fi dus în pat unde…»

Desigur că nimic din acestea nu s-a întâmplat în ziua aceea, când aveam treizeci şi unu de ani, şi o zi, probabil gravidă în şapte săptămâni. Eu stăteam pe colac, David în faţa mea pe marginea căzii, aplecat înainte, întinse mâinile cu palmele în sus şi zise parcă nerăbdător:

— Deci *eşti* însărcinată? Eu am încuviinţat din cap. Bine, măcar acum ştim despre ce vorbim. Mi-am plecat privirea spre podea şi până în ziua de azi îmi amintesc modelul mochetei cu bleu şi cenuşiu şi mirosul de pudră din baie, precum şi chipul inexpresiv al lui David privindu-mă. Am recunoscut o întrebare pe faţa lui şi am zis:

— Nu trebuie să te preocupe pe tine.

David s-a frecat la ochi şi a zis pe un ton stil Cary Grant:

— Da, cred că nu ar trebui să mă preocupe. Atunci am văzut cum din ochi îi dispar căldura, intimitatea şi parcă viaţa, scurgându-se toate ca dintr-o cadă când scoţi dopul. Cum te simţi?

— Bine, am răspuns eu. Hai să vorbim despre altceva.

La micul dejun nu am vorbit prea mult. Voiam să ştiu ce crede cu adevărat înainte de a mă angaja la ceva serios, iar intuiţia mea infailibilă nu reuşea să discearnă ce se petrece în mintea lui. Am început să ghicesc. Când am luat fiecare câte un croissant de pe farfurie am simţit că se temea de un angajament. Cândva îmi spusese că nu se aşteptase niciodată ca o relaţie să dureze mai mult de şase săptămâni. Jurase că nu intenţionase vreodată să se întâmple aşa, dar asta fusese. Eu îi spusesem că nu

cunoscuse fata potrivită, iar el zisese că întâlnise destule fete bune, dar care fuseseră prea sensibile ca să se potrivească firii lui. îl cita pe Peter Larkin adăugând că ar fi dorit ca părinţii lui să-l fi pierdut pe el, mai degrabă, decât să se prăpădească într-un accident de maşină când avea doisprezece ani.

David fusese îndrumat în viaţă de către Mitch Hallam, naşul său. David nu-l cunoscuse pe Mitch înainte de înmormântarea părinţilor lui. Băieţelul fusese adus împreună cu cele două cadavre de la New York la Charleston, unde avea loc slujba religioasă. Mitch apăruse la biserică. Am văzut o fotografie a lui David la vârsta aceea – un băieţel cu părul negru, cârlionţat, cu un chip neliniştit şi parcă oricând gata să sară la bătaie, înfuriat că trebuise să pozeze. Mitch era fotograf de război, prieten al părinţilor lui David. Mama lui fusese o femeie frumoasă, cu faţa în formă de inimă; era actriţă şi avusese şanse să ajungă mare dacă nu ar fi murit la doar treizeci şi unu de ani. David credea că Mitch fusese cândva iubitul mamei sale, dar ştia precis că Mitch rămăsese prietenul cel mai bun al părinţilor lui. Tatăl lui David fusese fotograf, iar Mitch le făcuse cunoştinţă celor doi. Mitch era genul clasic: în fotografie arăta măreţ, blond, cu un păr foarte bogat, râzând în spatele unui băieţel brunet şi furios. Cât timp David a fost la internat, cei doi nu s-au văzut prea des. Mitch apărea neanutant de două, trei ori pe an, fiind mereu în drum spre un loc sau venind de undeva. îl lua pe David după-amiaza şi mergeau în oraş, apoi dispărea iar în ceaţă.

Majoritatea vacanţelor şi le petrecea cu părinţii tatălui său. Când avea optsprezece ani şi fusese exmatriculat de la Princeton fiindcă nu se prezentase la un examen, se dusese la Washington, unde locuia Mitch şi apăru la uşa lui cu rucsacul în spate. Era în anul 1972. Mitch trebuia să se ducă în Vietnam pentru *Washington Post*, iar David îl imploră să-l ia cu el. Mitch refuzase, David înjurase, Mitch îi dădu o replică asemănătoare, iar

David îl trimise la naiba şi promise că, dacă Mitch îl va lua cu el, ca asistent, va face exact ce i se va cere şi va fi cuminte. Mitch se lăsă convins să-l ia cu el patru săptămâni, ca să-l înveţe câte ceva despre arta fotografiei, cu condiţia ca David să se întoarcă la Princeton semestrul următor pentru a-şi da examenul ratat. David promise cu mâna pe inimă. Mitch îl duse cu el în Saigon, însă nu-l lua pe David când ieşea din oraş. Într-o zi se aflau într-un bar şi Mitch vorbea despre părinţii lui. Relată cum mama lui David dansase odată goală într-un bar din Greenwich Vilage, pe o masă, iar tatăl lui se uitase mândru la ea, ba chiar făcuse fotografii. Acestea nu mai existau. Mitch îi zise că părinţii lui erau oameni deosebiţi, rari, de care trebuia să fie mândru. îl trimise pe David să ia un nou film din Jeep, iar când tânărul David alergase spre maşină, o bombă explodase în bar. Dacă David ar fi fost înăuntru, ar fi murit pe loc. David aflase mai târziu că bomba fusese lăsată într-un săculeţ chiar lângă masa lor. O vreme se uită cum arde barul, apoi scoase aparatul de rezervă al lui Mitch şi începu să fotografieze. Când fusese găsit cadavrul lui Mitch, monedele şi cheile din buzunar se transformaseră într-un bulgăre de metal topit, solidificat. David avea şi acum acel bulgăre, şi ori de câte ori nu se simţea în largul lui îl zăngănea în buzunar.

David nu se mai întoarse la Princeton, ci se duse la ziarul *Post* cu cincisprezece role de film ale lui Mitch şi două ale sale. În săptămâna următoare fotografiile pe care le făcuse Mitch în Vietnam apăreau pe primele pagini ale tuturor ziarelor, lângă care erau şi două făcute de David, înainte ca Mitch să moară în bar. *Post* îl rugă pe David să plece în Nicaragua, unde un cutremur de pământ luase vieţile a zece mii de oameni, iar David primi. Fiind acolo, află de moartea bunicii sale, iar la opt săptămâni muri şi bunicul lui, singura rudă de sânge pe care o mai avea.

David nu a fost niciodată un sentimental. În atelierul său avea o singură fotografie cu părinţii săi, de care abia îşi mai amintea. Arătau foarte tineri, sălbatici şi frumoşi,

dar prea necopţi pentru a avea un copil; nu se ştie sigur la câte renunţaseră în viaţă de dragul băiatului. David are şi câteva fotografii cu Mitch, dar bulgărele de metal e mereu în buzunarul său. Mai foloseşte şi acum aparatul *Leika* al lui Mitch. Nu are nicio amintire care să-l lege de bunicii săi şi recunoaşte că din banii moşteniţi de la ei şi-a putut cumpăra atelierul din Chelsea. îl mai are şi acum fiindcă probabil ţine la el. Înţeleg toate acestea, dar nu înţeleg cum a putut face fotografii când naşul său murea mistuit de flăcări.

David mi-a spus cândva această poveste. Sunt multe întrebări pe care aş dori să i le pun, dar mă sperie – că aş putea auzi lucruri pe care nu doresc să le aud, că nu ar fi pregătit să-mi spună ceva. Cel mai mult mi-e teamă că, dacă aş cunoaqşte toate secretele din inima lui David, aş fi prea înspăimântată ca să rămân cu el.

Câteodată are coşmaruri şi cearşafurile de sub el sunt ude de transpiraţie. Când se trezeşte rămâne surprins fiindcă nu-şi aminteşte nimic. Adesea m-am gândit că îndrăgostiţi! ar trebui să aibă acces unul la visele celuilalt înainte de a se lega. Cu siguranţă că astfel ai puteacunoaşte dacă partenerul tău potenţial e o persoană sociabilă sau mai mult preocupată de propriile-i obsesii. Un film care să aibă la bază visele lui David ar fi foarte greu de pus în imagini, dar, oricum, mi-ar plăcea să-l văd.

David şi cu mine aveam deja multe secrete la micul dejun. Voiam să-i spun că nu pretind nimic de la el; nu puteam risca să-l forţez la un gest irevocabil.

— David, am spus privind în jur, dar mai erau doi tineri într-un colţ care se certau pe tema mesei de prânz. David, vreau să-ţi spun că m-am hotărât să las copilul, dar că nu îţi pretind niciun ajutor.

— Înţeleg.

Intenţionasem să sune ca un comentariu pozitiv, care să-i ia de pe umeri orice gând de responsabilitate pe care ştiu că şi-ar fi asumat-o fără o alegere de bunăvoie. Vocea lui părea mai degrabă iritată, decât uşurată.

— Nu are nicio legătură cu tine. Am treizeci şi unu de ani, ştiu că nu mă voi mărita vreodată, dar sunt sigură că vreau un copil. Copilul acesta.

— Bine. Şi eu vreau să-l ai.

— Vrei?

— Da.

— De ce?

— Elena, tocmai mi-ai spus că nu are nicio legătură cu mine. Dă-mi voie măcar să-mi exprim sprijinul pentru alegerea pe care ai făcut-o. Dacă vrei un copil, mă bucur pentru tine. Îmi plac copiii, mai ales ai altora şi presupun că voi fi ataşat şi de al meu. Se uită la mine fix. Nu prea te bucuri, nu-i aşa?

— Ba da, mă bucur.

— Perfect. Şi eu.

Amândoi vorbiserăm cam dur. Mă simţeam deprimată, dar nu-mi puteam justifica dezamăgirea pentru reacţia lui David. El e mereu calculat, calm şi atent cu ceilalţi. Doar nu trebuia să mă aştept să-l văd sărind în sus de bucurie, când eu însămi nu sărisem. Nu simţeam diferit, dar parcă nu mai eram împreună şi parcă se anunţase o despărţire fizică. Ne-am făcut bagajele, am revenit la Londra şi am decis să petrecem câteva zile fiecare singur. Acasă am găsit un bilet de la Charlie prin care mă anunţa că plecase în weekend şi că va lipsi mai mult.

Am făcut puţină ordine, apoi mi-am zis să golesc câteva dulapuri, am spălat, am dereticat în camera de oaspeţi, după care mi-am spălat părul fiindcă nu mai aveam altceva de făcut. Am telefonat la doi locotenent-colonei de aviaţie în rezervă, apoi unui maior de aviaţie şi am stabilit cu ei să ne întâlnim săptămâna viitoatre. Am aranjat cu Bec şi Michael să luăm cina sâmbătă seara, mi-am stabilit oră la ginecolog de dimineaţă şi m-am instalat în pat cu trei reviste, un bol cu fulgi de porumb şi o cană cu ceai, dorindu-mi să am curajul de a o suna pe mama ca să o rog să vină la mine să-mi poarte de grijă.

Ginecologul meu a fost foarte formal cu sarcina mea,

iar eu am bombănit ceva în sensul că se poartă de parcă în fiecare zi i-ar intra în cabinet o femeie însărcinată. El s-a uitat la mine pe deasupra ochelarilor şi mi-a zis că de obicei are pe zi patru sau cinci femei gravide care-i intră-n cabinet.

— Domnişoară Stewart, este un lucru mai mult decât obişnuit. Am interpretat greşit accentul pe cuvântul „domnişoară”, fiindcă nu-l interesa deloc starea mea civilă, cu atât mai puţin cea fizică; în cincisprezece minute ieşisem din clădire. Deocamdată spusesem la două persoane vestea mea cea bună, însă ambele provocaseră un fiasco. Începutul nu era deloc încurajator.

Sâmbătă seara am plecat la restaurant şi l-am găsit doar pe Michael la masă. Femeia care stătea cu copiii plecase de la ei supărată foc exact la ora şapte, iar Bec trăsese beţişorul cel scurt, loterie în urma căreia rămăsese acasă. Oricum nu a avut ce pierde. Michael era obosit, ţâfnos, iar eu nu mă simţeam în apele mele, mai ales după ce m-a salutat cu cuvintele:

— Bonjour, dragoste. Arăţi groaznic.

— Mulţumesc, nici tu nu arăţi mai bine, am răspuns eu, apoi mi-am aşezat meniul în faţă.

Spre sfârşitul unei cine mai degrabă letargice am început să discutăm despre bone şi cât de greu este să găseşti alta, mai ales fiindcă acum în casă se renova bucătăria.

— Viaţa voastră e plină numai de redecorări interioare, nu-i aşa, Michael? Cred că e plăcut să-ţi meargă toate din plin. Bec nu poate lăsa casa singură. Mereu găseşte ceva de făcut în bucătărie, de schimbat prin baie sau altele…

— Nu prea ai o părere bună despre ea, nu-i aşa?

Mi se opri mâna cu furculiţa în aer când l-am auzit ce-a spus.

— Despre Bec? Am o părere foarte bună despre ea.

— Ba nu ai. Crezi că arde gazul de pomană şi că se gândeşte numai la prostii, în loc să se preocupe de chestii

nobile, onorabile şi drepte.

— Nu-i adevărat! am ripostat eu acuzaţiei lui Michael. Cred că e o femeie deosebit de inteligentă, îndreptăţită să-şi petreacă timpul exact cum doreşte. De asemenea, ştiu că e foarte ocupată cu cei doi copii ai tăi şi nu cred că are nevoie de binecuvântarea mea pentru ceea ce trebuie să facă în puţinul timp liber pe care-l mai are… am lăsat eu propoziţia neterminată, fiindcă în adâncul inimii trebuia să recunosc că uneori o dojeneam pe Rebecca pentru permanentele ei preocupări domestice. Poate că nu întotdeauna aveam interese comune, dar asta nu însemna că nu o respect.

— Protestezi prea mult, Elle. Nu mai fi atât de mândră de preocupările tale intelectuale, fiindcă asta se întâmplă doar pentru că ai mult timp liber şi nu te presează îndatoririle casnice, aşa cum ni se întâmplă nouă, bieţilor căsătoriţi.

Parcă îmi trăsese o palmă peste obraz.

— Vorbeşti prostii, am mârâit eu. Căsnicia nu trebuie să devină ceva banal.

— Dacă-mi permiţi să fiu ceva mai îndrăzneţ, Elle, habar nu ai ce înseamnă căsătorie. Când te vei căsători, Elle… dacă te vei căsători…

— Du-te naibii, Michael! Ce naiba te-a apucat? Mă simţeam prea enervată şi nu concepeam să ascult un prieten care se ia de mine aşa, din senin.

— Scuză-mă, Elle, sigur că te vei căsători, dacă vrei, şi atunci vei înţelege ce vreau să spun. Aici e esenţialul. Te căsătoreşti cu persoana iubită sau de care eşti îndrăgostită. Peste ani poţi avea norocul să ai copii, să-ţi faci o casă, să-ţi construieşti viaţa după un tipar şi o rutină care ţi se vor părea absolut normale. Adesea, pe acest drum împreună, conversaţiile despre hainele copiilor sau taxele şcolare sau perdelele de la baie devin *principale*, ele nu mai sunt secundare.

— Oh, mai scuteşte-mă, Michael, pentru Dumnezeu! Când te căsătoreşti nu primeşti un certificat de garanţie că

vei fi mulţumit, aşa cum se întâmplă când cumperi o maşină de spălat vase. Ştiam că vorbesc precum o baborniţă de şaizeci de ani, cu ochelari, care scoate numai banalităţi la o şedinţă de consiliere familială.

— Eşti romantică. Sau poate că eşti isteaţă. Tu şi Turcul v-aţi izolat perfect de toate acestea. Fără scutece, fără bone la copii, fără tapiţerii şi tapete care trebuie schimbate, doar război şi pasiune, nu-i aşa?

— Nu mai fi atât de cinic. Şi nu-i mai spune Turcul, pentru Dumnezeu.

Michael îşi acoperi faţa cu amândouă mâinile şi rămase aşa câteva secunde, apoi îmi zâmbi.

— Fără a fi cinic, savurez întoarcerea ta la tradiţia pură, romantică. Cred că eşti foarte deşteaptă.

— Nu ştii despre ce vorbeşti.

— Nu vreau să spun decât atât: păstrează relaţia ta cu David exact aşa cum este acum. Nu o deranja cu probleme secundare, externe.

— Cum ar fi copiii?

— Oh, Doamne, ei sunt un lucru extraordinar, sincer. Copiii dau un sens vieţii; dar să nu-ţi închipui că nu-l şi iau. Îşi atinse buzele cu gesturi nervoase.

— Îţi mulţumesc că mi-ai împărtăşit din părerile tale solide şi foarte adecvate momentului. Nici nu puteau veni mai bine ca acum, când sunt însărcinată.

Michael azvârli şervetul de masă peste farfuria încă plină cu mâncare.

Am mers acasă pe jos, pe Ladbroke Grove, şi în acest răstimp mă gândeam cât de nefericită era Becca, cât de nefericit era Michael ca şi David şi, mai presus pe toţi, cât de nefericită eram eu. Nu mai eram la fel de sigură că-mi doream copilul.

Când am intrat în casă, mormăiam: „Mii de draci! Mii de draci!” şi tocmai atunci sună telefonul.

— Elena, eu sunt.

— Bec, ce surpriză.

— Michael m-a sunat de pe mobil.

— Eram sigură.

— Mi-a spus că eşti însărcinată.

— Mda.

— Oh, Doamne, Elle, ce nenorocire. Biata de tine. E de-a dreptul înfiorător.

Bietul meu copil; nu exista nimeni pe lumea aceasta care să-i ureze bun venit pe lume. „Ceasul a bătut de trei ori şi eşti pe ducă, puştiule”.

CAPITOLUL 4

În duminica dinaintea începerii lucrului la carte cu David aranjasem să iau masa cu părinţii mei. De dimineaţă am început să răscolesc prin frigider şi să mă gândesc la ce pot găti pentru un prânz tradiţional, dar m-am hotărât că e mai bine să mergem la un restaurant.

Nu mai vorbisem cu David de vineri după-amiază. Mama a venit la mine cu un ştrudel cu mac cumpărat de la patiseria ei preferată şi cu o antologie de poeme de război, iar tata aduse o sticlă cu vin.

— Draga mea, când ţi-ai vopsit părul ultima dată? Deja ţi se văd rădăcinile.

— De aceea există rădăcini, mamă, am răspuns eu. Nu mă deranja critica ei. Dimpotrivă, era o alinare pentru mine faptul că anumite lucruri erau constante încă în viaţa mea. Mâine o să mă duc la coafor.

— Foarte bine faci, draga mea. Charlie nu e acasă?

— A plecat în weekend.

— Şi-a găsit o slujbă?

— Vrea să-i convingă pe unii să-l trimită la Paris, să-l hrănească şi să-l plătească, ceea ce se va sfârşi prost pentru el. îl cunoaşteţi pe Charlie. Niciodată nu vrea să accepte ceea ce i se oferă. E în căutarea Sfântului Pocal.

— Charlie nu are nimic sfânt în el, zise tata cu mândrie.

Le-am spus despre interviul pe care-l programasem pentru a doua zi, apoi am discutat împreună despre cea mai bună modalitate de a aborda problema.

— Să fii tu însăţi, Elena, atâta tot. Vei găsi o cale să

spună ce-şi amintesc.

— Dar toată viaţa lor a fost atât de tulbure în vremurile acelea… Cum mi-aş putea imagina măcar prin ce au trecut ei? Condiţiile erau groaznice. Crezi că toţi erau motivaţi de cauza libertăţii?

— Nu a fost chiar aşa, Elena, zise mama şi ochii îi străluciră. Nu poţi şti ce a fost în Europa, sau la Londra în timpul bombardamentului aerian, dar îmi amintesc că la Cairo ne distram de minune. Am privit-o cu neîncredere. Vorbesc serios, completă mama. Munceam mult şi deplângeam pierderile omeneşti, însă ne distram – în aer plutea ceva special. În multe privinţe acea perioadă a fost cea mai bună din viaţa mea – cu excepţia căsătoriei mele cu tatăl tău şi a naşterii tale, desigur.

— Dar, mamă, stăteai într-un birou al ambasadei din Cairo şi aveai câţi ani? Douăzeci şi patru? Erai plătită, luai masa în oraş în fiecare seară şi mergeai la petreceri. Nu văd ce legătură avea funcţia ta cu acei oameni care luptau. Nu ai dansat niciodată cu vreunul despre care să auzi că a murit peste o săptămână?

Mama se schimbă la faţă.

— Ba da, sigur că mi s-a întâmplat. Oamenii mureau, dar nu ne puteam permite să ne gândim prea mult la asta. Totul trebuia lăsat în urmă. Singurul mod de a supravieţui era să trăieşti în prezent şi să profiţi cât mai mult de ceea ce-ţi oferea viaţa. Era o veselie generală, sinceră, zilele acelea aveau ceva special, nu-i aşa?

Tata ridică mâinile şi zise dezamăgit:

— Pe mine nu mă băga în asta, dragă. Eram prea ocupat cu impozitele în teritoriile de nord, ca să mai…

— Elena, trebuie să înţelegi ceva, continuă mama cu fervoare. Tinerii nu se deosebeau cu nimic pe atunci de cei de azi. Millie şi cu mine eram exact ca tine şi Rebecca la vârsta aceea. Încercam să ne făurim o carieră, ne îndrăgosteam, dansam. Peste tot roiau tineri drăguţi care arătau… Când veneam la Cairo în permisie nu discutam despre viaţa de ofiţer activ – eram prea înspăimântată ca

să mă intereseze lucrurile acelea oribile, iar ei nici atât nu doreau să-şi amintească de momente pe care se luptau să le uite. Oricum, nu li se permitea să spună multe. Dacă vorbeai necontrolat… Singura diferenţă dintre cum eram noi atunci şi cum sunteţi voi azi este că nici nu aveam o atitudine atât de… atât de serioasă în privinţa vieţii.

— Nu înţeleg cum de poţi spune una ca asta.

Tata îmi făcu semn dojenitor cu degetul şi-mi zise:

— Sper că nu încerci să o contrazici pe mama ta, dragă. Am învăţat cu mulţi ani în urmă să nu fac asta şi dacă nu o învăţam bine…

— Te rog să taci, Ben, îl întrerupse mama.

L-am văzut pe tata zâmbind şcolăreşte şi înălţându-şi o sprânceană. Îmi făcu din nou semn cu degetul, dar eu am continuat cu încăpăţânare:

— Cum poţi avea o atitudine „mai puţin serioasă” în faţă când existenţa multora de pe această planetă sunt supuse riscului în fiecare minut, când ştii că a existat holocaustul, bomba atomică, şi când pământul a fost un loc atât de oribil…

— Nu a fost oribil, insistă mama. Da, ştiam că evreii sunt persecutaţi, dar nu ştiam despre lagărele de concentrare. Aveam un om la biroul din Cairo a cărui slujbă era să aranjeze pentru evrei trecerea din Europa în Statele Unite. El negocia cu germanii. Totul se făcea în secret, dar da, ştiam. Nu se vorbea despre asta ca despre holocaust, dar ştiam cu toţii. Când a explodat bomba atomică nimeni nu se gândea la ea aşa cum gândeşti tu acum, ci o credeam a fi o bombă mai mare. Gândeşte puţin, Elena. Când David vine acasă din Golf sau din Somalia, voi vorbiţi despre atrocităţile războiului? Când în sfârşit l-ai văzut scăpat din regiunile periculoase, tu îl tot atragi înapoi să povestească de acolo, sau vă vedeţi mai departe de vieţile voastre şi de problemele zilnice, adică unde veţi mânca şi despre ce se mai bârfeşte prin oraş, dacă vei fi avansată sau nu şi dacă vei putea plăti ipoteca pentru casă?

Aici nu mai aveam nimic de spus fiindcă încercasem să-l trag pe David înapoi în lumea războiului, dar în privinţa ipotecii în care el ar fi avut vreun amestec nu puteam să tac.

— Noi nu discutăm despre ipoteci, am replicat eu copilăreşte şi să nu-mi spui că tema principală a discuţiilor de la Cairo era aceasta.

— Sigur că nu era! izbucni mama în râs. Majoritatea bărbaţilor de acolo – cel puţin cei necăsătoriţi – nu aveau nici case, nici ipoteci. Nici măcar nu aveau o carieră în viaţa civilă. Mulţi de abia împliniseră douăzeci de ani – întreaga lor viaţă de adult o reprezenta războiul. De aceea nu doreau să vorbească despre el. Prea mult. De asemenea, existau anumite idealuri la mijloc. Cum crezi că se simţeau băieţii aceia care trebuiau să omoare nişte oameni complet necunoscuţi, ce credeau ei despre oraşele bombardate, dacă nu ar fi avut vreun ideal care să-i conducă în viaţă?

— Pur şi simplu nu ştiu, mamă. Asta mă îngrijorează.

— Ei bine, nu mai fi îngrijorată. Crede-mă, când îi vei cunoaşte pe acei oameni, vei înţelege cum au reuşit ei.

Am luat masa de prânz la *Windsor Castle*, iar eu am început să mă plâng despre ce îmi spusese Michael legat de căsătorie şi familie. Tata a remarcat că Michael era un idiot, iar mama a zis că probabil trece printr-o criză şi că într-o căsnicie copiii sunt cea mai mare binecuvântare, iar dacă el nu realiza asta, atunci nu merita să-i aibă nici pe ei, nici pe Rebecca. Mama ţinuse la Rebecca dintotdeauna. Nu puteam să mă opresc din plâns.

— Oh, draga mea, ştiu că e groaznic şi că ţii foarte mult la Rebecca. Ce netrebnic e băiatul acela, să te supere într-atât… Nu te mai gândi la asta. Dacă va veni vremea când tu şi David veţi începe să gândiţi matur… Gata, gata, draga mea, totul se va aranja…

Ascultând aceste cuvinte liniştitoare ale mamei, glasul ei blând şi reconfortant mă pătrunse până-n adâncul sufletului. Am văzut câteva capete de la bar întorcându-se

spre noi şi atunci mi-am şters nasul cu mâneca, exact ca un copil, apoi am spus printre suspine:

— Nu e vorba de asta, mami. Nu e vorba de Michael, ci de mine… sunt însărcinată.

Câteva secunde mama şi tata se uitară la mine muţi, apoi ochii mamei s-au umplut de lacrimi, m-a strâns la piept zicându-mi:

— Dar e minunat, ce veste minunată! Oh, iubita mea fetiţă, ce veste fericită!

Peste umărul ei îl vedeam pe tata ştergându-se discret la ochi, de parcă l-ar fi deranjat un fir de praf.

Înainte ca părinţii mei să plece acasă, mama mi-a dat indicaţii precise în privinţa alegerii unui alt ginecolog, în privinţa hranei adecvate şi a somnului suficient. Tata a zis că vrea să-i strângă mâna lui David şi a insistat să-l aduc la ei ca să poată face asta. Niciunul din ei nu m-a întrebat dacă intenţionăm să ne căsătorim.

A doua zi dimineaţă, după ce am fost la coafor, mi-am schimbat fusta şi am plecat la întâlnirea cu locotenent-colonelul Rodney Babington. La telefon, ceva din vocea lui îmi spunea că nu se cuvine să merg purtând blugi. Decisesem să-l iau pe David de la studio şi să pornim amândoi spre Putney, unde locuia Babington. Când am ajuns la studio, David m-a ţinut de umeri şi mi-a zis:

— Arăţi cu totul altfel. Eu i-am explicat că din cauza părului. David părea fermecat; mă întrebam dacă nu se aştepta să-i spun că nu sunt însărcinată totuşi. Şi el arăta altfel, dar hotărârea din ochii lui era la locul ei. Era ceva nou la el, o blândeţe pe care o emana şi pe care nu o văzusem până atunci, însă în care nu aveam încredere.

Locotenent-colonelul ne-a întâmpinat în pragul casei şi ne-a condus în grădină. Peste câteva minute soţia lui a venit cu cafea şi biscuiţi. Ezitam şi nu ştiam cum să mă adresez; cu „domnule locotenent-colonel Rodney”, sau „domnule Babington”.

— Domnule locotenent-colonel Babington, aţi fost foarte amabil că ne-aţi primit. El îşi înclină uşor capul. Era

un bărbat slăbuţ, cu ochi vioi, ca de vultur, şi postura imperială a unui fost militar de carieră. Era cam de înălţimea mea, nu avea mai mult de un metru şaptezeci şi ceva, dar ţinuta lui îl făcea să pară mai înalt.

— Ei, draga mea, m-am bucurat că m-aţi solicitat. Nu-mi dau seama cam ce aşteptaţi de la cei ca mine. Sunt mereu dornic să fiu de ajutor, dar nu vreau să irosesc timpul nimănui. Nici eu nu sunt sigur că mă mai duce mintea – nu mai am creierul de altă dată. Aici se opri şi speram să-şi tragă puţin sufletul. Altfel nu ne era de folos nici mie, nici lui David. îl privi pe David cu nelinişte, iar eu l-am întrebat:

— David, nu spuneai că trebuie să verifici aparatele din maşină? David se uită la mine cu nevinovăţie şi se ridică.

— V-ar deranja, domnule, dacă aş face o plimbare prin grădina dumneavoastră? Până ce veţi fi gata pentru a face fotografiile. Văd că aveţi un laur minunat şi aş dori să-l admir mai de aproape.

În acel moment era să mă înec. Nu ştiam că David e atât de interesat de plante, însă Babington se bucură de întrebare.

— Desigur, tinere! Simte-te ca acasă! mai sunt câţiva şi în spatele casei.

M-am uitat pe notiţe şi l-am întrebat:

— Aţi pilotat avioane *Kittyhawk*, nu-i aşa?

— Exact.

— Va trebui să mă scuzaţi dacă nu mă pricep la amănuntele tehnice ale avioanelor. Am încercat să învăţ, dar vă rog să mă corectaţi dacă greşesc. Deci, acestea sunt avioane de vânătoare?

— Bombardiere de luptă, sau lansatoare de bombe, ca să fiu mai corect. Duceam două proiectile de o sută douăzeci şi cinci de kilograme şi unul de două sute cincizeci.

— Înţeleg, am mormăit eu, dorindu-mi să fi studiat mai atent detaliile tehnice. Deci aţi fost întotdeauna pilot

de bombardiere?

— Nu. Am fost antrenat pentru asta şi am avut o misiune scurtă cu RAF în ’38.

Bătrânul stătea în şezlongul său ascultând mult şi oferind puţin. Nădăjduisem să fie genul vorbăreţ, ca majoritatea bătrânilor, măcar pentru prima şedinţă.

— Ce v-a făcut să schimbaţi? Nu v-ar fi fost mai uşor să rămâneţi la bombardiere?

El râse, de parcă aş fi spus o gogomănie, lucru care probabil era adevărat.

— Domnişoară, dacă aş fi rămas pe bombardiere, aş fi pierit mai mult ca sigur din primul zbor. Am avut mare noroc că m-am transferat pe *Tomahawk-uri*. Am pilotat numai avioane americane, dacă stau să mă gândesc bine. Fotograful e american, nu-i aşa? Băieţi buni, cel puţin aceia pe care i-am cunoscut eu. Numai băieţi buni.

— Aţi putea să-mi povestiţi despre avion? Să-mi explicaţi care erau diferenţele? în sfârşit apăsasem pe butonul care declanşă motorul lui Babington.

— *Tommy* era ca un zmeu elegant, care avea o particularitate la aterizare. Se aplecă uşor înainte şi se gândi puţin. Dacă nu erai stăpân pe el, se răsucea în aşa fel, încât puteai lovi trenul de aterizare şi coada. Era foarte periculos – o păţeai de-a binelea dacă accidentai avionul la aterizare. Acum, despre *Kitty*, să ştii că nici acesta nu era uşor de condus. Trebuia să ai mâna dreaptă puternică pentru manevre. Dacă voiai să plonjezi, trebuia să fii atent fiindcă avionul avea tendinţa să se încline spre dreapta, aşa că trebuia să ţii maneta cu stânga şi să-l redresezi cât mai repede. Bătrânul parcă retrăia şi mima gesturile. Apoi, când ieşeai din plonjon, avionul se rotea spre stânga şi tu trebuia să-l readuci la orizont, ţinând bine manşa, la jumătate, sprijinindu-ţi braţul drept şi piciorul pe laterala cârligei.

— V-aş deranja dacă aş da drumul la reportofon? l-am întrebat eu uimită. Speram să ascult o biografie scurtă, succintă, dar cheful lui mă surprinsese nepregătită. Dacă

încercam să stenografiez, mi-ar fi fost imposibil să mă descurc după aceea în notiţe.

— Te rog, dar să nu mă pui pe mine să umblu cu maşinăria. Habar nu am cum funcţionează dispozitivele astea moderne. Luă o înghiţitură de cafea şi privi în depărtare. *Kitty* îţi dădea de furcă, scuză-mi expresia. Trebuia să zbori foarte lin ca să poţi ţinti, căci altfel, dintr-odată, avionul cârmea şi rămâneai cu avionul inamic nedoborât. Acum, dacă trebuia să dobori avioane de la mediu până la lansatoare grele, cum era *Wimpey*, totul se rezuma la fuselaj. Parcă mergeai cu o maşină *Halifax* pe o stradă abruptă, aşa de stabil era.

— Vă plăcea escadronul pe care-l conduceaţi? Ştiu că întrebarea era patetică; era de parcă l-aş fi întrebat despre micul dejun.

— Era un escadron reuşit – cu dosar bun. Majoritatea erau ţipi de treabă. Aveam doi yankei care ni s-au alăturat înainte de Pearl Harbour şi câţiva aborigeni pe care-i puneam la treburile mai grele. Erau mai toţi sergenţi – indivizi fără brevet, al căror mare necaz era că trebuia să le spună „domnule” ofiţerilor – de-abia scuipau printre dinţii încleştaţi.

— Au existat momente când aţi crezut că nu veţi supravieţui?

Se uită la mine cu ochii obosiţi şi zâmbi.

— Să supravieţuiesc? Adică vrei să spui dacă m-am gândit că mă duc la măcel? Nu aveam timp să mă gândesc la aşa ceva. Odată, în deşert, conduceam un raid de şase avioane deasupra lui Mersa Matruh – ştii unde este? Unde îşi avea baia Cleopatra. Am lansat câteva bombe incendiare şi am făcut câteva zboruri peste depresiunea Quattara. Totul a fost curat şi bine lucrat. Superiorul meu m-a bătut pe spate şi mi-a spus: „Băieţi, hai s-o mai facem o dată, dar în direcţie opusă!”; aşa că în noaptea următoare am pornit-o iar. Deja nemţii ne aşteptau pregătiţi, că nu erau proşti nici ei. Ne-am golit burţile avioanelor deasupra lor şi ne-am întors sănătoşi şi voioşi.

Am tras o spaimă odată cu un avion italienesc – *Macchi 202*. Italienii nu erau soldaţi prea grozavi, dar, Doamne, ca piloţi erau de neîntrecut. Ne aflam într-o luptă crâncenă şi zmeul meu împreună cu un *Macchi* au intrat în vrie – era foarte greu să le scoţi fiindcă au comenzile inversate. Italianul mă salută şi trecu pe lângă mine, reuşind să restabilească avionul. Atunci mi-am zis că până acolo mi-a fost, însă am scăpat. Bun pilot, italianul, deşi era de partea cealaltă, recunosc. Bătrânul se opri să mai răsufle. M-am întors apoi la Tangmere. Am cunoscut o soră medicală extraordinară la King's Lynn, dar asta cred că nu te interesează.

— Ba da, cum să nu mă intereseze?

— Dar nu când e vorba de compania altora, zise el făcând cu ochiul. Era cât pe ce să-mi pierd brevetul.

— Din cauza ei?

— Doamne, nu. Ne-am apucat să tragem în sus.

— Să trageţi în sus? am întrebat eu făcând ochii mari.

— Zburam foarte jos. Toţi făceam asta. Te apropia! încet, deasupra unui teren de pregătire, sau deasupra popotei ofiţerilor şi trăgeai câteva focuri de mitralieră; atât cât să-i sperii puţin. În acest moment începu să râdă cu hohote, apoi imită zgomotul motoarelor care se opresc. Era grozav să-i vezi pe toţi cum se întind la podea.

— Şi cum vă pedepseau – ca să nu vă trimită la Curtea marţială?

— Pedepsele depindeau de ofiţerul comandant. Eu aveam unul cumsecade. Îmi mai lua o tresă, apoi mă punea să dau de băut la cârciumă. Pedeapsa cea mai rea era suspendarea de la zbor, fiindcă alţi camarazi trebuiau să preia misiunile tale şi îi supuneai la riscuri mari. Era ceva împotriva firii.

— Era mare diferenţe între a fi pilot luptător şi pilot pe bombardier? l-am întrebat eu fiindcă a doua zi aveam un interviu cu un pilot de bombardier şi voiam să dau impresia că eram mai bine pregătită decât fusesem în faţa

locotenent-colonelului Babington.

— Da, sigur că da. Cel puţin în primii ani. Cu bombardierele aveai şanse mai mari să fii doborât.

— Cum se făcea alegerea pentru un pilot de bombardier şi cu ce era mai bun acesta decât un pilot luptător?

— Păi, erau caractere cu totul diferite. Băieţii de pe bombardiere munceau mult – şase, şapte ore de zbor, poate chiar mai mult. Trebuiau să fie pregătiţi pentru zbor comandat din alt avion, cu viteză mică. Aveau o responsabilitate imensă, nu numai pentru echipajul lor, dar şi pentru lovirea ţintei. Era foarte descurajant să ratezi. Uneori noi escortam bombardierele grele şi eram pe post de acoperire, dar majoritatea raidurilor noastre erau scurte – cel mult nouăzeci de minute. Dacă ratai ca pilot luptător, primeai bobârnace doar de la băieţii cu care zburai sau de la comandant, dar nu aveai pe alţii care să depindă de tine, aşa cum se întâmpla cu bombardierele. Piloţii luptători erau liberi în cer, dar pe atunci asta nu era un avantaj. Erai pur şi simplu pe cont propriu.

David ni se alăturase deja şi asculta interesat. Şi el se gândea că este un luptător pe cont propriu. Bătrânul parcă nu-l observă.

— Puteam comunica prin radio, dar mai mult îl ascultam pe cel din fruntea escadronului. Dacă zburai în formaţie, trebuia să-ţi urmezi conducătorul şi trebuia să ţii ochii lipiţi de coada avionului din faţa ta. E al naibii de greu să nu te apropii prea mult, dar nici să nu spargi formaţia. Câteodată nu vedeai nimic. Imaginează-ţi să ieşi dintr-un nor la soare şi să ai în faţă un escadron inamic care te aşteaptă – Doamne! Te bagi la loc în nori, intri în formaţie şi ţii aproape de ceilalţi. De multe ori ne învârteam în cerc, pentru a tatona, întrebându-ne ce naiba căutam acolo. Alteori erau zile bune pentru majoritatea dintre noi. Erau câţiva care cedau la stres.

— În ce sens?

— Cei din forţele RAF, îi ziceau, cu înţelepciunea lor

debordantă, LFM – adică „lipsă de fibră morală”. O prostie. Nu am cunoscut niciun tip căruia să-i lipsească fibra morală în războiul acela. Dacă vrei să vorbeşti cu un pilot de bombardier, am un prieten bun de la Oxford, Theodore Hamilton. A zburat pe *Wellington-wi* în deşert. El te va pune la curent cu multe. Trăieşte în Franţa. O să-i caut adresa, dacă te interesează.

Mai târziu doamna Babington a ieşit şi ne-a întrebat dacă vrem să rămânem la masă. M-am uitat îngrozită la ceas. Vorbeam de două ore, însă soţii Babington nici nu voiau să audă că plecăm, iar bătrânul a insistat că s-ar bucura dacă l-am fotografia după ce a băut vreo două păhărele de vin, aşa că am rămas la ei.

În timpul mesei am discutat şi cu doamna Babington, o femeie minunată, asistentă medicală pe timpul războiului, care avea şi ea multe de povestit, însă o ureche o aveam îndreptată spre conversaţia dintre David şi soţul doamnei; eram foarte necăjită că regulile bunului simţ îţi interzic să laşi reportofonul pornit în timp ce se mănâncă. Bătrânul îl întreba pe David despre fotografii, iar acesta îi dădea amănunte despre meseria sa. Rodney Babington crezuse că David era fotograf la ziare de scandal; David nu-i spusese nimic despre experienţele sale din luptă. Părea destul de ascuns în intenţii, însă faţă de Babington se simţea în largul lui.

— Toţi fotografii speră să primească măcar ceva de la persoana din faţa obiectivului, cât timp aceasta pozează, un transfer de sentimente. Cauţi să fii sincer cu subiectul tău. E o experienţă simţită reciproc, chiar dacă numai pentru o fracţiune de secundă.

— Ţi-aş fi recunoscător dacă ai putea să schimbi câteva cuvinte cu Claire, zise Rodney, făcând semn cu capul spre soţia sa. Ea ne mai face fotografii şi mereu reuşește să prindă în imagine şi degetul ei.

— Este o greşeală frecvent întâlnită, zise David zâmbindu-i gazdei sale care roşea vizibil. Şi eu am comis-o ani de zile.

— Eu tot nu înţeleg de ce aveţi nevoie de mutra mea urâcioasă într-o carte, sau de ce vă interesează experienţa noastră.

— Acesta este unul din motivele pentru care îmi place să ascult interviurile Elenei înainte de a face fotografiile, explică David, dojenindu-mă indirect pentru că-l expediasem mai devreme. E vorba de a şti ce să cauţi şi cum să priveşti omul, nu cum să-l imortalizezi.

— Şi dumneata crezi că ştii ce să cauţi în mine? întrebă Rodney.

— Da, cred că ştiu, răspunse David simplu.

— Şi ce anume?

Vedeam că bătrânul era interesat şi mi-am ţinut răsuflarea. David ştia cum să fie în acelaşi timp fermecător, dar şi foarte distant.

— Vreau ca oamenii să vă vadă curajul pe care dumneavoastră l-aţi minimalizat.

— Oh, Doamne, dar eu nu am fost curajos! Erau acolo bărbaţi de zece ori mai viteji decât mine, dar care nu mai există ca să povestească. Se distingea din culoarea obrajilor săi că David îl flatase cu acel comentariu.

— Atunci îi voi căuta şi pe ei în chipul dumneavoastră. O fotografie rareori spune povestea unei singure persoane, cel puţin vorbesc de ale mele.

— Tinere, nu eşti un fotograf obişnuit?

— Ba da, cât se poate de obişnuit, mă tem.

— David este mai mult un fotograf de luptă, m-am amestecat eu, evitând privirea lui David. Sunt sigură că aţi văzut imaginile imortalizate de el în Faulkland, în Golf şi în Liban…

Rodney Babington nu păru surprins şi, spre norocul lui David, schimbă subiectul discuţiei.

— Războiul din Golf – asta da chestie interesantă! Atâta tevatură despre bombardarea de precizie. Nu ca pe vremea mea. Credeţi-mă, avioanele de azi sunt atât de bine echipate tehnologic, încât pot fi conduse prin computer, presupun. Un om poate face mai mult rău într-o secundă

decât cinci oameni din escadronul nostru într-un an. Apoi costul pagubei, dacă pică vreun avion – era destul de rău să îndoi un *Spitfire*, dar dacă te uiţi la chestiile sofisticate care zboară astăzi… Ochii lui se împăienjeniră şi parcă plecară din prezent, ducându-se departe, în trecut. Noi zburam în formaţie strânsă, apoi plonjam fiecare şi bombardam ţintele dispersate – linii de transport, aprovizionare, aerodromuri, poduri – aproape de nedistins, dar strângeai pumnii şi sperai că l-ai speriat pe inamic măcar atât cât te-ai speriat tu. Pilotul luă o înghiţitură de vin. Măcar noi am avut un război curat – mare parte a lui în deşert. Pe vremea mea ştiam că teatrele de război presupun acţiuni militare, nu îndreptate împotriva civililor. Aceasta este cea mai afurisită parte a unui război, nu-i aşa? David dădu afirmativ din cap. Ca luptători, pe noi nu ne preocupau lucrurile acestea. Noi luptam pilot contra pilot; prinde-mă, dacă poţi, iar dacă nu poţi te voi ucide; oricum, nu există resentimente şi îţi doresc să ai mult noroc! vorbi vesel, dar dur în acelaşi timp. Ne respectam foarte mult pe atunci – piloţii luptători dădeau dovadă de o empatie naturală, de o înţelegere care nu se aplică şi la băieţii de pe bombardiere. Când doboram unul, aveam grijă să zbor jos şi să văd dacă pilotul a scăpat cu bine. Desigur, era important să distrugi avionul inamic, dar nu se făcea să omori echipajul. Nu se făcea! Nu am uitat niciodată când eram în deşert şi am aflat că marele pilot Italo Balbo fusese doborât de tunurile lor antitanc de la Tobruk. Collishaw a trimis un *Blenheim* peste liniile inamice doar ca să depună o jerbă la înmormântarea lui. Cred că băieţii noştri erau la fel de necăjiţi ca italienii pentru pierderea unui asemenea pilot. Rodney agită vinul în pahar şi păru pierdut în amintiri. Vă daţi seama că nici toată cavaleria nu era de partea noastră. Unul din ofiţerii noştri fusese luat prizonier de război de către un pilot german. Bietul băiat îi spusese neamţului că soţia lui tocmai venise la Cairo şi-l aştepta să vină să o ia de acolo, iar neamţul a reuşit să arunce un mesaj astfel încât biata

femeie să nu creadă că soţul ei era mort. Un gest onorabil.

Cât timp David discută cu locotenent-colonelul despre poziţia cea mai bună pentru şedinţa fotografică, Claire Babington mă invită să vizitez grădina. E una să stai cu cineva şi să-i iei un interviu şi cu totul altceva să păstrezi un cadru optim pentru fotografiere, aşa că l-am lăsat pe David singur.

Mă aplecasem să miros un trandafir şi bătrâna doamnă mă atinse pe braţ şi-mi zise:

— L-aţi făcut mult bine, ştiţi? Nu e mereu atât de… bine dispus. Vă sunt recunoscătoare.

I-am spus că recunoscătoare trebuia să fiu şi eu şi că soţul ei îmi deschisese ochii în multe privinţe. Fusesem sinceră.

— A fost un bărbat curajos, să ştiţi, în felul său, spuse soţia. Încă mai e. Nu se uita la mine şi începu să culeagă frunzele ofilite dintre tufe.

— Sunt convinsă că şi dumneavoastră aveţi câteva poveşti frumoase. Mi-ar plăcea să le aud…

Păru tulburată de remarca mea şi dădu negativ din cap.

— Eraţi căsătorită cu domnul Babington când a început războiul?

— Ah, nu. Ne-am cunoscut în spital, după război. V-a spus că a fost rănit?

— Nu ne-a spus asta.

— Poate că nu trebuia să spun nici eu.

Deja aş fi dorit să o leg de un scaun şi să-i ascult povestea vieţii, însă ea era reticentă. Am încercat să o conving să vorbească:

— Soţul dumneavoastră pare să aibă o memorie bună. Pare o persoană pozitivă.

— Da, este. Niciodată nu şi-a pierdut dorinţa de a trăi. Aşa e Rodney.

— Cred că v-a fost foarte greu ca soră medicală.

— Mie? Nu, deloc, în comparaţie cu… îngenunche lângă un strat de flori şi tasă uşor pământul, după ce

smulse o buruiană. O priveam în tăcere. Sunt sigură că războiul a fost decent, după cum spunea el. Rodney ştie cel mai bine. Păcat de bieţii băieţi morţi.

— Vi-i mai amintiţi?

Dădu din cap cu tristeţe:

— Nu pe toţi. La mulţi am ţinut foarte mult. Nu-mi amintesc numele lor, ci doar chipurile. Toţi au pierdut… ceva. Bătrâna se lăsă pe vine cu mâinile în poală. Câteodată mă întreb dacă aceia care au murit nu au fost norocoşi. Aveam prietene care nu se rugau decât pentru întoarcerea soţilor. E un târg dureros cu Dumnezeu. Câteodată bărbaţii lor se întorceau într-un fel în care femeile nu-i mai doreau. Unii îşi pierduseră membrele, chiar feţele. Ba, mai rău chiar. Ei, mă bucur că generaţia dumneavoastră îşi aminteşte de ei, chiar şi numai pentru cea de-a şaptezeci şi cincea aniversare. Se ridică încet şi îşi îndreptă spatele, stând în aceeaşi poziţie verticală ca şi soţul ei. Toţi băieţii aceia au pierdut ceva. În ziua de azi primeşti un sfat avizat şi cât de cât se compensează anumite lucruri. Ei nu au primit niciun fel de compensaţie pentru tot ce au pierdut.

Stăteam cu faţa la ea întrebându-mă ce poate fi mai rău decât pierderea feţei. Nu îndrăzneam să întreb, dar am făcut-o.

— Şi-au pierdut credinţa, răspunse ea.

— În Dumnezeu?

Claire cântări întrebarea mea şi examină o frunză pe care o ţinea în mână.

— În toate. Au pierdut rostul vieţii. Nu mai ştiau cine sunt sau de ce trăiesc, nici de ce nu le mai pasă. Vreţi să vedeţi sera?

Admiram castraveţii, iar ea se întoarse spre mine şi zise un lucru foarte straniu, pe care nu-l voi uita niciodată:

— Trebuie să ţineţi minte să eliminaţi floarea mascul. Dacă această floare înfloreşte, femela va deveni amară.

Când ne-am luat rămas-bun, Rodney Babington mi-a dat pe o hârtie adresa locotenent-colonelului Theodore

Hamilton, din Franţa.

— Nu ştiu dacă mai locuieşte acolo, draga mea, nu ştiu nici dacă mai trăieşte, dar ştiu că ar avea multe lucruri interesante de spus.

Am promis că-i voi scrie, dar deja aveam destule nume şi pentru moment urmam pistele vechi.

CAIRO

După absolvire, Theodore Hamilton se înrolase voluntar ca ofiţer de aviaţie. Când izbucnise războiul, el făcea parte din escadronul Universităţii Oxford, reuşind să treacă peste cursul elementar de instruire a piloţilor, devenind imediat apt pentru a pilota un avion bombardier Wellington. *Zburase în două misiuni în Anglia înainte de a fi trimis pe frontul din Africa de Nord, în februarie 1941. Egiptul părea atât de departe de casă şi de război. Nu ştia dacă acest lucru era bun sau rău; nu putea spune că simţea o foame de război, dar tânjea după zbor şi în ultimele două luni de inactivitate nu se simţise în largul său. Decolase de la Hampstead Norris spre Gibraltar şi făcuseră nouă ore, apoi rămaseră în Gibraltar trei zile pentru a primi cale liberă înaintea unui nou zbor de zece ore până la Malta. Două dintre avioanele de sub comanda lui fuseseră distruse pe pământ, iar cele care şi-au luat zboroul au făcut zigzag-uri printre raiduri şi bombardamente. Theodore nu ştia ce să aştepte de la viaţă în deşert; ştia doar că orice era mai bine decât să stea fără avion la Malta, deci venise vremea să-şi ia zborul. Sosise în Egipt, împreună cu echipajul său cu o săptămână în urmă, iar acum aşteptau să plece într-o misiune spre Almaza, o tabără de tranzit.*

Complexitatea din Cairo îl copleşi. Mirosea a păr de cal, a bălegar, a *transpiraţie şi kerosen, totul pe fundalul luxuriant al mirosului de cafea prăjită. La prima vedere oraşul era amărât, dar avea şi frumuseţile sale. Când se plimba pe străzile liniştite din Zamalek, admira grădinile verzi, cu aromă de eucalipt, plus alte plante locale parfumate. Admira verandele în stil colonial, pe ale căror*

coloane erau încolăciţi trandafiri multicolori. În centru, erau călători cu o trăsurică trasă de un singur cal şi aici Cairo îşi schimba culoarea, de la verde la roşu tropical, trecând prin nuanţe de maroniu, cenuşiu, ici-colo înviorate de purpuriu aprins, aşa cum erau ornamentele măgarilor pentru cărat mărfuri. Zgomotul era de proporţii infernale – vânzătorii de şerbet îşi lăudau produsele, negustori de tot felul căutau să se acopere unii pe alţii, dar mai ales pe micuţii care alergau în urma străinilor cu braţele întinse, strigând: „*Efendi*! *Efendi*!”

Theodore îi spuse vizitiului să-l ducă la hotelul Shepheard’s, *un punct de atracţie în Cairo depăşit doar de piramide. Terasa avea vedere spre strada Ibrahim Paşa şi de-a lungul ei erau aranjate mese cu patru sau cinci scaune din răchită împletită. Peste tot vedeai uniforme, ofiţeri în permisie, ofiţeri care se îmbătau criţă. Clientela hotelului era în cea mai mare parte masculină, însă seara apăreau pe terasă femei, unele egiptene, altele europene, altele de origine necunoscută, apoi câteva englezoaice din Corpul de Asistente Regina Alexandra, venite într-o scurtă vacanţă de la spitalul din Abbassia. În jurul fiecărei femei roiau bărbaţii, uşor de recunoscut după costum şi intonaţie – unul din Forţele Aeriene ale Africii de Sud, mai departe doi canadieni, în spate un ofiţer francez şi pretutindeni corsarii Diviziei a Şaptea Blindată, sau aceia ai companiei a 11-a Husari, englezi cu voci sonore şi accent de Eton. Nu numai uniformele le proclamau naţionalitatea, ci şi rangul şi funcţia: pilot al Flotilei Navale, insigna aurie pe mâneca unui ofiţer de marină, şapca având banderolă roşie de brigadier şi altele.*

Theodore fu imediat atenţionat de Lawrence Hayworth, pilot ca şi el, în tranzit spre Almaza. Hayworth – cunoscut în cercurile intime drept Rita, precum unui tip pe nume Lynn i se spune Vera – era din Noua Zeelandă şi pilota pe avioane de luptă Kittyhawk. *Profita de orice ocazie pentru a-l înfrunta pe Theodore pe tema dezavantajelor piloţilor de bombardier sau şoferi de*

autobuz, cum li se spunea, în comparaţie cu aceia de pe luptătoare. Theodore îl cunoştea de o săptămână, însă Hayworth îi spusese deja de trei ori aceeaşi glumă despre pilotul de bombardier care era atât de prost, încât nu cunoştea diferenţa dintre incendiere şi incest, dându-i foc surorii sale. Prima dată, Theo râsese, agreând spiritul camaraderesc; a doua oară, zâmbise destul de încordat şi îl catalogă pe camaradul său drept tâmpit; a treia oară, îi întoarse spatele. Totuşi, se bucura să vadă o faţă cunoscută.

Seara se discuta despre deşert şi despre muştele care răspândesc boli infecţioase. Se glumea mult şi pe seama bordelurilor din Berka, un cartier din Cairo unde luminile pe stradă erau roşii. Niciun ofiţer nu recunoştea că merge la bordel; era universal acceptat că bordelurile şi rezidentele lor erau în beneficiul bărbaţilor fără brevete, sau a celor, pu alte ranguri". Cum femeile respectabile erau foarte puţine în Egipt, mulţi ofiţeri erau tentaţi să-şi dea solda unei femei mai puţin respectabile de pe Darling Street pentru o oră sau două de consolare. Theodore era uluit de câte avantaje oferea Cairo.

Plecând din Londra exact în timpul raidurilor aeriene şi raţionalizărilor, pentru el era un şoc să se trezească în subsolurile hotelului Shepheard's, unde şampania curgea din belşug, iar vinurile bune şi ginul păreau că nu se mai termină.

Hayworth îl prezentă pe Theodore prietenilor săi:

— Băieţi, ofiţerul Hamilton; zboară pe Wimpey, e novice.

Theodore nu se simţi ofensat de prezentarea făcută fiindcă era cu siguranţă neexperimentat când se punea problema zborurilor în deşert. În afară de Rita, făcu cunoştinţă cu un navigator canadian, Richard Fletcher, cu un ofiţer englez, Henry – Theodore nu-i reţinu numele de familie – şi cu un locotenent-colonel sud-african din divizia 43, pe nume. Drongie". Porecla acestuia era la fel de nepotrivită ca şi Rita; cuvântul însemna pe limba afrikaans,

beţivan”, iar ofiţerul Broek era un abstinent total.

Drongie începu să povestească despre unul din piloţii din escadronul său care pusese la pământ trei avioane italiene Macchi *şi primise pentru aceasta Crucea Militară pentru Zbor Deosebit, deşi era încă dat dispărut, însă cel mai probabil era că fusese şi el doborât.*

Hayworth bău berea dintr-o înghiţitură şi se şterse la gură cu dosul palmei.

— Contează să rămâi dracului întreg, nu să-ţi dea medalii şi onoruri.

— Dacă voi da ortul popii, aş prefera să capăt vreo medalie, decât nimic, zise sud-africanul gânditor. Poate i-ar aduce vreo consolare soţiei şi celor mici. Mai târziu, Theodore află că sud-africanul primise deja CMZD şi avea, ce era mai important, o soţie şi trei copii la ferma din Cape. Scria familiei ori de câte ori unul dintre ofiţerii săi cădea la datorie, sau era dat dispărut ori luat prizonier şi de fiecare dată – scrisese deja optsprezece scrisori de acest fel – hârtia era udată cu propriile-i lacrimi. Theodore se gândea adesea la onoruri şi la moarte. De-abia împlinise douăzeci şi trei de ani şi era prea tânăr ca să se gândească la cea de-a doua cu teamă sau tristeţe. Atât moartea, cât şi gloria îl făceau să-i fiarbă sângele în vene – era o anticipare, o curiozitate profundă în amândouă cazurile.

După o oră Hayworth propuse să meargă la un restaurant de pe terasa hotelului Continental. *Henry şi Richard Fletcher erau gata de plecare, însă Theodore rămase la* Shepheard’s *cu Drongie să mai bea ceva, apoi reveni în tabără şi află că escadronul lui trebuia să plece a doua zi de la baza Shaluffa pe Blue, către un aerodrom din deşert. Înainte de a adormi se gândi dacă îi va mai vedea vreodată pe Hayworth, Fletcher, Henry şi Drongie. Luă cartea de rugăciuni pe care o primise la şcoală şi citi: „Oh, dacă aş avea aripi de porumbel, atunci aş pleca în zbor şi mi-aş găsi liniştea. Aş pluti în depărtări şi mi-aş găsi lăcaş în sălbăticie”.*

Sosirea pilotului ofiţer Hamilton la escadronul 37 în

*acea primăvară a coincis cu cele mai teribile luni în deşert: optsprezece. Nu era timp de adaptare la condiţii, sau la zborurile de noapte care dăduseră naştere la motto-ul escadronului 37: Înţelept fără ochi". Theodore era într-un fel recunoscător pentru că primea botezul focului. Deja credea zicala arabă care spunea: „Pentru cel care ştie, deşertul e o fortăreaţă; pentru cel care nu ştie, e un mormânt": şi o învăţă foarte repede. Trei săptămâni în deşert făcură faţa tânărului roşie precum o cărămidă, îi crăpară pielea nasului şi buzele, iar părul i se decoloră de la soare. În curând adoptă veşmântul arăbesc cel mai convenabil: turbanul. îl folosea pe post de pălărie, ca filtrator de ceai, ca pătură, prosop şi apărătoare contra vâ*ntului.

După trei luni Theodore nu mai era un începător, ci devenise un mercenar al deşertului, un pilot experimentat, operativ, care se obişnuise cu căldura de peste 40 de grade, ştia cum să-şi spele cămăşile cu benzină, fiindcă apa era prea puţină, cu mirosul latrinelor şi al dezinfectantului de acolo, cu vântul devastator al deşertului, Khamseen, care era atât de fierbinte şi de puternic, încât de-abia puteai să-ţi vezi mâna ţinută în faţă. „Khamseen" era traducerea pentru cincizeci – numărul de zile cât bătea vântul. În afară de vătămările pe care le făcea vântul feţelor şi altor părţi ale corpului – anumiţi medici ofiţeri deveniseră practicieni ai circumciziei – Khamseen putea transforma avionul într-un zid compact, depozitând împrejurul lui şi în interior tone de nisip.

Atunci avu loc prima bătălie de la Alamein, când şefii de la cartierul general din Cairo erau preocupaţi de apropierea prea rapidă a liniilor inamice şi au ordonat arderea tuturor dosarelor secrete de la diferite alte cartiere generale. Theodore staţiona cu escadronul 37 pe pista de aterizare 09 şi percepură foarte vag Miercurea Cenuşii, când fumul se ridicase deasupra caselor din Cairo, iar pe străzi pluteau confetti carbonizate, adică foste documente confidenţiale. La popota ofiţerilor se discuta

telefonic despre lipsa apei, ca aluzie la whisky-ul disponibil, despre vitejia anumitor piloţi care avuseseră norocul şi ghinionul să detecteze doar nişte buncăre cu nisip în timpul unui raid de noapte. Cel de la comandă se gândise că nu puteau fi simple dune de nisip şi lansase bombele deasupra lor; muniţia depozitată acolo a început să explodeze, iar detunătura a fost atât de puternică, încât a atins fuselajul avionului. Willington *distrugându-i coada şi panoul de comandă. Pilotul a ordonat imediat paraşutarea, însă pe când aştepta să se arunce şi puşcaşul, a alunecat prin orificiul din fuselaj şi a murit pe loc. Ofiţerii care discutau despre acest incident erau destul de abătuţi, dar băură câte un pahar în memoria colegilor decedaţi. Escadronul zbură în fiecare noapte timp de cinci zile, iar ofiţerii erau mulţumiţi că au ce face; era mai bine să omori la inamici decât să-ţi omori timpul.*

Escadronul 37 străbătea întinderile deşertului ca un cavaler al Evului Mediu, aterizând şi decolând pe pistele 09 şi 224 (Cairo Vest) unde au ajuns în iulie 1942.

Theodore reuşi să-şi ia permisie două zile la Cairo. Când ajunse pe terasă la Shepheard's *văzu multe feţe cunoscute. Intră în bar şi vorbi cu nişte camarazi dintr-un escadron vecin, 70. îl zări pe Rodney Babington, cu care se întâlnise la Balliol. Nu fuseseră chiar prieteni apropiaţi la Universitate, dar acum se aveau ca fraţii. Theodore era cu mult mai înalt decât prietenul său slăbuţ.*

— Rodney! Habar nu aveam că eşti aici! Ce vânt te aduce? Sau doar vremea bună?

— Dumnezeule! Hamilton, tu eşti, bătrâne? Arăţi ca naiba. Nu te-ar recunoaşte cei de la King's Head. Am dat o fugă până la piramide. Care e scuza ta? Te menţii în formă?

Nu vorbiră prea mult şi ieşiră pe terasă. Trecuseră cincisprezece luni de când Theodore sosise cu faţa curată din Malta. Acum era de nerecunoscut, buzele îi erau palide şi crăpate, părul aproape alb, decolorat, iar ochii spuneau vârsta: douăzeci de ani. Deşi Theodore se schimbase,

conversaţiile de la Shepheard's *nu*; *se vorbea tot* despre *bordeluri*.

Unul din ofiţerii de la escadronul LG 09 vorbi ceva mai tare:

— Ştii localul lui Mary, Hamilton? *Acela tare de tot*?

— Din Alex? *Sigur că da, răspunse Theodore, zâmbind. Nu din experienţă personală, mă înţelegi*.

— Ei bine, ai pierdut ocazia, bătrâne. A fost doborât de un raid. Erau acolo mulţi băieţi în acel timp. Se spune că puţini au fost răniţi, dar şaizeci au fost trimişi la spitalul local pentru control. Au o soră englezoaică acolo care-i întreabă pe toţi unde au fost în timpul raidului, iar ei răspund în cor: *Ja* Mary's*". Biata femeie, se duce la şefă şi-i spune*: *„Oricine o fi acea Mary, ştie să dea petreceri!" E adevărat. Am auzit de la colonel*.

Theodore şi camarazii săi începură să râdă în hohote, iar unul dintre ei întrebă:

— Se spune că unul din băieţi a mierlit-o. Oare cum se va consemna în acte: *„omorât în acţiune" sau „mort în serviciul activ"*?

Theodore începu să facă speculaţii.

*— Depinde de atitudinea omului în chestiune. Dacă se ascun*sese *sub pat, sau o apăra cu propriul lui trup pe doamna aleasă… Şi dacă misiunea a fost îndeplinită satisfăcător sau nu*.

Ceilalţi izbucniră iar în râs.

— După cum le cunosc, cred că a fost mai mult de…

— Afurisita aia de soră mi-a făcut clismă doar fiindcă am sărutat-o o dată. Mai daţi un rând, băieţi?

Începură să povestească istorioare cu Rommel şi glumiră pe seama lui spunând că singurul mod de a-i încetini avansul neobosit era să ajungă la Shepheard's. *Pe când îi asculta povestind, Theodore trecu în revistă persoanele de la bar. Se săturase de bârfele colegilor, dar şi de singurătate. Peste drum, pe o terasă zări o tânără blondă, cu o bentiţă care-i susţinea părul înconjurată de câţiva ofiţeri la masa unde stătea. Theodore nu putea auzi*

ce spune, dar, după figurile pierdute ale bărbaţilor, se vedea că-i are pe toţi în palmă. De fiecare dată când termina de vorbit, izbucneau în râs şi păreau delectaţi de glumele ei. Gesticula, tot timpul se mişca în scaun, completând glumele cu exemplificări practice, probabil. După ce termină de povestit, făcu ochii mari şi atunci se văzură în toată splendoarea lor verzuie. îl întrebă pe Rodney Babington cine era blonda.

— O cunoşti? zise el încet.

Rodney se uită în direcţia indicată de Theo.

— Nu am avut norocul, răspunse el privind-o admirativ. Am văzut-o ieri, dar nu am reuşit să ajung la ea să mă prezint; era prea aglomerat la club. Drăguţică, nu-i aşa? Nu ţi-ar sta rău cu ea la braţ.

Theodore se uită prelung la tânără, iar ea se opri din povestit şi ochii li se întâlniră. Era drăguţă; avea un chip care putea face orice bărbat să uite de război. Surâse, parcă admiţând că îl vede, apoi îşi văzu mai departe de grupul de curioşi.

Theodore se gândi că putea comanda ceva de băut şi să-i trimită la masă, dar era prea timid. Ceva din aerul ei îi spunea că nu-i de nasul ei. Regretându-şi teama, continuă să discute cu Rodney care reuşi să-l ademenească la Continental *unde dădeau spectacol cele mai renumite, ghaziya” din Cairo, adică dansatoare din buric.*

Hekmet Fahmy era foarte cunoscută de ofiţerii de aviaţie, nu numai pentru talentele de dansatoare, ci, mai ales, pentru coincidenţa în pronunţia numelui care, dacă era rostit cu accentul puţin schimbat, însemna cu totul altceva – adică Hekmet Pune-mi-o.

Cea mai mare rivală a ei din Cairo era dansatoarea languroasă Tahia Carioca, ea dând reprezentaţii la Madame Badia’s. *Era poreclită Gippy Tummy. Acest nume era folosit drept scuză de către soldaţii care beneficiau de serviciile ei din afara scenei; când întârziau după o permisie şi erau întrebaţi de ofiţerii superiori despre motiv, ei răspundeau: „Au făcut-o cu Gippy Tummy”.*

Theodore admiră vrăjit ritmul mişcărilor dansatoarei Hekmet care imita pe scană mersul cămilei, trecându-şi cu uşurinţă greutatea de pe călcâie, pe vârfuri, unduindu-se precum cămila, apoi balansându-şi şoldurile şi scuturând ritmic din umeri. Era pur şi simplu pe altă lume, atât de atent privea elasticitatea corpului ei, completată şi de instrumentele tradiţionale. Deşi ochii îi erau lipiţi de sinuozităţile şi şerpuirile lui Hekmet, gândul îi zbura la femeia blondă pe care o văzuse pe terasă la Shepheard's.

A doua zi Theodore se duse la clubul sportiv Gezira. *Stătu pe terasa din faţa piscinei toată ziua, până la apusul soarelui, dar tânăra nu apăru. Seara se întoarse la bază şi noaptea avu chiar un zbor, misiunea fiind bombardarea unui teren de aterizare al inamicului la Derna.*

CAPITOLUL 5

În seara de după ce i-am cunoscut pe soţii Babington, David a dormit la mine. Aveam patru mesaje pe robot, unul de scuze de la Becca şi trei de la mama, fiecare mai lung decât cel dinainte.

În primul îmi spunea că o trimisese pe sora sa în Statele Unite ca să cumpere vitamine Materna – esenţiale pentru sănătatea unei viitoare mame americane.

În cel de-al doilea mă ruga să mă gândesc dacă nu aş prefera să nasc copilul în Statele Unite. Era cu certitudine mai sigur decât în Anglia. L-am văzut pe David cum s-a strâmbat când a auzit asta. Cel de-al treilea spunea că era ora şase după-amiază şi de ce nu eram acasă atât de târziu; îmi dădeam seama că acest stadiu este cel mai vulnerabil într-o sarcină şi că ar trebui să stau mai mult acasă, cu picioarele rezemate sus, pe un scaun. Oare nu ar fi mai înţelept să amân treaba la carte cu câteva luni, cel puţin, apoi să-i dau telefon când ajung acasă.

Am notat caseta cu Rodney Babington, apoi am sunat-o pe mama.

— Măcar David e cu tine?

— Da, este.

— Vreau să vorbesc cu el.

I-am dat receptorul lui David.

— Vrea cu tine. Bietul de el se dădu înapoi, cu braţele ridicate, parcă apărându-se. Să ştii că nu are armă şi nu muşcă. Nu prea tare. David acceptă receptorul şi o luă cu binişorul.

— Alo? Ce mai faceţi? surâse ascultând-o. Nici nu pot spune că aveţi mai multă dreptate… Da, sigur că da… Sunt sigur că este… încântat, foarte încântat… zău… nu, nu chiar de aşteptat, dar oricum binevenit… desigur că mă interesează, e acelaşi lucru şi pentru mine. Râse cu poftă. David ţine la mama; îl amuză teribil, dar păstrează amândoi un respect deosebit unul faţă de altul. Să nu o scap din ochi? Voi încerca. Poate că ar fi bine să-i instalez un emiţător electronic… da, vă promit. Este şi ea, recunosc. Conversaţia lor mi se părea insuportabilă. Ultima dată când am discutat cu David despre sarcină, fusese foarte rezervat şi morocănos, iar acum se maimuţărea la telefon cu mama, de parcă ar fi fost deja tatăl a patru odrasle, iar ea îi dădea sfaturi pentru a-i înscrie la grădiniţă. Gabriella? Nu, sigur că nu mă deranjează, dar Elena şi cu mine… Exact… Nu-i aşa? Nu, nu chiar dificil, dar… ar putea să fie, aveţi dreptate. Râse din nou. Sigur că da. Transmiteţi-i salutări din partea mea. Da, aveţi grijă. Puse receptorul în furcă şi mă privi cu atenţie.

— Ei? am zis eu interesată.

— Voia să mă felicite şi…

— Şi?

— Şi e îngrijorată pentru tine, evident, întreabă dacă mănânci bine şi dacă…

— Şi?

David ridică din umeri.

— M-a întrebat dacă vreau băiat sau fată. Am spus că nu contează.

— Şi?

— Şi, dacă va fi fată, mă deranjează să-i spunem Gabriella?

— Gabriella? l-am privit eu consternată, fiindcă mama nu era de faţă.

— Apoi mi-a spus că, dacă te poeţi ciudat, sau nervos, sau dacă plângi des, să nu-ţi dau atenţie fiindcă ar fi perfect normal, din cauza hormonilor.

— Oh, pentru Dumnezeu! am răbufnit eu aruncându-mi haina pe jos. Am început să sar în sus de furie.

David se uită la mine şi râse.

— Dacă te-ai putea vedea acum. Parcă ai avea patru ani. Veni lângă mine şi mă luă în braţe, iar atunci mi-am dat seama cât de dor mi-a fost de îmbrăţişarea lui în ultimele trei zile.

Seara, în pat, David m-a întrebat ce părere aveam despre sugestia mamei de a amâna puţin proiectul cu cartea, dar eu nici nu am vrut să aud. În primul rând, proiectul nu putea fi amânat, fiindcă publicarea coincidea cu aniversarea celor şaptezeci şi cinci de ani ai RAF. în al doilea rând, ce rost avea să stau şi să nu fac nimic toată ziua, decât să mă umflu în fiecare zi până ce făceam poc? în al treilea rând, preocuparea de a-i intervieva pe bătrâni era foarte interesantă pentru mine. Punctul patru, pe mama nu o interesa activitatea mea profesională. Punctul cinci, nu voiam să-mi pierd timpul gândindu-mă doar la cum va fi copilul. Punctul şase, trebuia să câştig bani, mai ales că voi avea de întreţinut două persoane (am acceptat acest fapt mai mult în grabă – chiar acum nu doream să am o conversaţie pe teme financiare cu David, întrebându-l dacă era pregătit să-şi asume vreo responsabilitate, însă chestiunea mă rodea pe dinăuntru încă de când făcusem primul test). Repede am ajuns cu numărătoarea la zece, însă m-am oprit la unsprezece.

— Ce s-a întâmplat, Elle? îţi mai trebuie degete?

— Scuteşte-mă!

— Nu am decât un cuvânt pe care să ţi-l spun.

— Care este acela?

— Hormoni.

Am aruncat cu o pernă spre el, ameninţându-l că

orice represalii erau interzise, fiindcă eram însărcinată.

— Chiar nu te interesează dacă va fi băiat sau fată?

— Sigur că nu. Pe mine mă frământă gândul că nu ştiu dacă tu vei fi în stare să faci un copil. Am trecut peste remarca „vei fi” în loc de „vom fi”, dar nu am comentat. Avea dreptate, biologic, oricare ar fi fost implicaţiile. Ne uitarăm amândoi la burta mea. Era plată şi foarte albă. Mi-ar fi plăcut să fiu bronzată – un abdomen ciocolatiu părea mai puţin vulnerabil, mai puţin dezgolit, poate chiar mai puţin însărcinat. David desenă câteva cercuri pe el.

— Poţi să crezi că înăuntru e o fiinţă vie, care respiră? am zis eu.

— Nu este. Adică, e vie, dar nu respiră. Embrioanele şi foetuşii nu respiră până la naştere.

— De când eşti o autoritate în materie de foetuşi? am zis eu râzând.

— De când am cumpărat o carte despre sarcină, vineri seara, răspunse el simplu. Am citit-o de două ori în weekend, cât timp tu erai ocupată cu prietenii tăi. Ai obiecţii?

Nu aveam niciuna. Faptul că David citise despre sarcină mă impresionase mai mult decât orice ar fi spus sau ar fi făcut.

— Atunci îţi place numele Gabriella?

— Mi-ar fi plăcut de o mie de ori mai mult dacă ne-am fi gândi noi la el, am mormăit eu. Nu sunt în stare să mă gândesc la nume, dar mama este. Ce părere ai?

— Îmi place. Îmi plac toate numele de fată.

— Chiar şi Enid? Gertie?

— Sigur. Dacă vrei tu.

— Dar dacă va fi băiat? Mi-ar plăcea un nume de erou.

— Horaţiu? zise David. Agrippa? Hercule? Arthur? Martin Luther?

M-am oprit când voiam să rostesc cu glas tare numele lui Hercule Turcan. Numele de botez nu va fi atât de greu de pus cum va fi cel de familie.

— Cum îţi place David?

— Nu. Nu vreau ca bietul de el să se uite la mine ca la un model de erou.

— Dar nu mă gândeam la tine, ci la David şi Goliat.

— Ce şmecheră eşti!

— Ai grijă, amice, nu uita că-i vorbeşti mamei unui copil.

— Cred că nu voi uita asta toată viaţa, spuse el în şoaptă, însă privirea i se întunecă. Dacă va fi fată, sper să aibă toate calităţile tale, continuă el, iar eu m-am cuibărit la pieptul lui, pregătindu-mă pentru o repriză de complimente după un apetitiv atât de gustos.

— Zău? Care în special?

— Sper să-ţi semene. Cât despre fire, inteligenţă, spirit practic, profunzime emoţională, capacitate de gândire, aptitudini manuale şi calităţi morale, sper să-l moştenească pe tatăl său. Am ridicat capul şi i-am aruncat o privire dezgustată. Şi, mă rog, în fiecare zi să aibă simţul umorului, ca mine, adăugă el.

Privind în urmă, mi se pare ciudat că eram atât de fericită pe atunci. Dacă mi-aş rescrie povestea, cred că aş schimba câteva din sentimentele mele de dragul credibilităţii.

Cine ar crede că, însărcinată de curând, având o relaţie nesigură cu un bărbat care făcea din Cenuşăreasa o femeie de casă, aş fi putut să mă consider atât de mulţumită?

Ştiu doar că eram fericită nu numai din cauza copilului, care îmi dădea deja sentimente contradictorii, dar şi fiindcă eram foarte încântată de tatăl acestuia.

Când am sunat-o pe Becca, părea preocupată.

— Oh, bună, Elle. Poţi să stai două minute? Am aşteptat un secol. Elle? Scuză-mă, dar Camilla plângea. Ce mai faci? Ştii, îmi pare rău că am fost atât de aspră în seara aceea, când mi-ai spus de sarcină. Nici măcar nu am aşteptat să-mi spui ce simţi tu în acest sens şi am început să torn prostii.

— Nu face nimic.

— Deci, cum te simţi?

— Mi se pare amuzant, dar mă simt bine.

— Sincer?

— Da. Sincer, mă simt bine şi mă bucur că sunt gravidă.

— Ei, atunci e grozav! Se cunoaşte după voce că eşti încântată. Mă bucur pentru tine. Bravo! Savurează sentimentul acum, când mai poţi. Stai să vezi cum e când cureţi mocheta cea mai bună de fulgi de cereale şi atunci să vezi ce bine te vei simţi. Ai încercat să scoţi din scrumiera maşinii un sandviş cu gem, sau, mai rău, din catarama centurii de siguranţă? Azi am pierdut o oră făcând asta.

— Eu nu am o mochetă prea bună şi nici maşină.

— Oh, da, am uitat, crede-mă, le vei avea pe toate, altfel vei înnebuni. Ţine minte, eu am două maşini şi tot înnebunesc.

— Oh, Becca, am şoptit eu, aş vrea să mă încurajezi măcar puţin. Până rămâi însărcinată, ceilalţi sunt atât de plini de sine, iar pe tine parcă te lasă undeva, într-un colţ, apoi, de îndată ce faci parte din clubul gravidelor, te cuprinde o depresie oribilă.

— Scuză-mă. Sunt convinsă că-ţi va face plăcere. Sunt puţin cam nervoasă.

— Vrei să vin la tine?

— Nu. Stau în pat şi mă uit *ia Pe aripile vântului* pe casetă şi aşa mă simt şi eu în acest moment.

— Michael e cu tine?

— Michael? Să *se uite la Pe aripile vântului*? zise cu sarcasm. E la birou. Ascultă. Îmi pare rău, dar sunt cam prost dispusă astăzi. Preferam să fi fost gravidă acum trei ani. Atunci când eram cu Jasper şi foarte încântată; am fi putut merge împreună prin magazinele pentru nou-născuţi şi ne-am fi îngrăşat împreună. Suntem în contratimp, vezi tu? Cred că tu şi David sunteţi acum ca doi porumbei în cuib, cu o carte de nume pentru copii în faţă. Ei, mă bucur

pentru voi, sincer. Bravo! Să mai spun o dată. Bravo vouă! Filmul a ajuns acolo unde Rhett o părăseşte pe Scarlett în drum spre Tara, aşa că, nu te supăra, vreau să-mi mai torn un pahar cu gin şi să urmăresc caseta. Nu te superi?

— Te sun mâine, bine?

— Perfect. Elle?

— Da?

— Nu da fuga la magazin să cumperi toate nimicurile pentru sugari. Îţi dau eu pătuţul şi leagănul, că nu voi mai avea nevoie de ele vreodată. Bine? Dacă tot te-ai hotărât să treci prin talmeşbalmeșul naşterii, vei avea nevoie de mulţi bani.

Cum spuneam, sunt tentată să-mi reformulez sentimentele din acele prime luni de sarcină, mai ales acum, când aş vrea să redau ce am simţit după conversaţia cu Rebecca. Sunt sinceră şi voi spune lucrurilor pe nume, aşa cum le-am simţit şi cum s-au petrecut pe atunci. După ce am închis telefonul am urât-o pe Bec. Ştiam că, dacă aş fi fost în locul ei, m-aş fi bucurat şi nu m-aş fi plâns pentru problemele mele. M-am dus în dormitor şi m-am aruncat pe pat spunând:

— Becca e o ticăloasă.

Am început să plâng, iar David m-a liniştit şi m-a asigurat că fusesem nedreptăţită. Când i-am redat conversaţia noastră, presupus vorbă cu vorbă, am exagerat atitudinea Beccăi, în timp ce David mă mângâia pe cap. Probabil că hormonii înceţoşează mintea.

Multe prietenii se bizuie pe armonia coincidenţelor, a întâmplării şi experienţelor împărtăşite. Nimic nu te vindecă de teama singurătăţii cum se întâmplă când cunoşti pe cineva care simte exact ca tine în acelaşi timp. Chiar dacă în adâncul inimii ştii că experienţa celuilalt nu poate să fi fost la fel de profundă ca a ta, te alină foarte mult să ştii că ai pe cineva care-ţi înţelege sentimentele, convingerile şi concluziile. Probabil că de aceea femeile se împrietenesc pe viaţă la cursurile prenatale. Rodney Babington vorbise la masă despre fiecare camarad cu care

stătuse, în afara unui ofiţer superior pe care-l catalogase drept căcăcios insensibil. Atunci m-am gândit că niciodată nu voi fi o parte din David – el şi cu mine nu aveam experienţe comune. Totuşi, deşi ne jucam şi oricât de bine ne-am fi înţeles, eu eram în afara vieţii lui adevărate. Mă bucuram doar că era acolo, lângă mine şi că-mi mângâia părul, liniştindu-mă.

— David? Cum a fost când ai divorţat de Felicity?

Mai întâi îşi trecu degetele prin păr.

— Eram foarte tineri. Nu eram căsătoriţi de mai mult de doi ani, iar eu eram mai mult plecat. Nu aveam rădăcini şi nimic altceva; niciodată nu ne-am gândit să avem copii.

— Nici noi doi, am şoptit eu, iar el m-a sărutat pe creştet.

— Elena, a fost cu totul altă situaţie. Flick şi cu mine ne-am căsătorit din cu totul alte motive, apoi ne-am despărţit pentru altele şi mai rezonabile. Nu a însemnat nimic pentru niciunul din noi.

— Nu te cred. Nu eşti genul care să te însori fără să cântăreşti bine.

— Ei, pe vremea aceea aveam coşuri şi eram un puşti. Nu mă cunoşteai şi nici nu ţi-ai fi dorit.

Nu eram de acord cu David în acest punct. Eram fascinată de o idee: cum arăta el la douăzeci de ani?

— Pe Flick am cunoscut-o în 1977 la New York, eu aveam douăzeci şi trei, iar ea douăzeci şi unu. Ne-am cunoscut fiindcă în ziua aceea Jimmy Carter a depus jurământul ca preşedinte, iar eu trebuia să fiu la Washington. Ea era englezoaică; studia literatura comparată la *Columbia University*. Era drăguţă şi nebună după cărţi, lucru care mi se părea atrăgător. Îmi plăcea glasul ei, iar eu am roşit; bine că era întuneric şi nu se vedea. Ea credea că am o slujbă nemaipomenită. Din punctul meu de vedere era o fată drăguţă, naivă, iar eu mă plictisisem de singurătate. Deja fusesem în Vietnam, în Nicaragua, în Chile, Africa de Sud şi în alte locuri mizerabile. Nu ştiu ce i se părea strălucitor în asta. Fiindcă

eu ziceam că e o nebunie. Ne-am distrat o vreme. Neam căsătorit la zece săptămâni după ce ne-am cunoscut în Lower East Side, iar Flick s-a mutat la mine şi a continuat să studieze.

— Cum făceaţi cu banii? am întrebat eu curioasă asupra detaliilor financiare din viaţa lor comună. David se scărpină în cap.

— Cred că primea bani de la părinţi. Eu plăteam chiria, dar ea plătea facturile, fiindcă era acasă când soseau. I-am cunoscut părinţii de-abia la ofiţerul stării civile. După aceea, am luat masa toţi patru, plus Heffner şi prietena lui; ei ne-au fost martori. Acestea erau noutăţi pentru mine. Heff nu-mi vorbise despre ea când ne-am cunoscut. La câteva zile după căsătorie am plecat în Pakistan, după arestarea lui Bhutto, apoi am fost în alte locuri. Am venit acasă şi nu mi-am recunoscut apartamentul. Pur şi simplu îl uitasem. De-abia o recunoşteam pe Flicky. La un an după aceea eram mai peste tot, dar nu şi acasă – eram surprins dacă petreceam împreună o săptămână în fiecare lună. În prima jumătate a lui 79 am încercat să plec la Kabul. Când m-am întors, Flicky mi-a spus că s-a săturat şi voia să ne despărţim, iar eu eram obosit şi mă bucuram că nu mai trebuia să mă gândesc la ea. Am semnat un teanc de hârţoage, am plecat în Pakistan tocmai când trupele sovietice intrau în Kabul. Ca să-ţi spun adevărul, Elle, îmi amintesc mai puţin despre perioada când am fost însurat, decât despre problemele pe care le aveam cu transportul.

David tăcu; rareori vorbise atât de mult despre trecutul lui. Nu voiam să se oprească. Speram că şi copilul ascultă glasul calm al tatălui său.

— Şi pe urmă?

— Şi pe urmă? repetă el. Nu am mai văzut-o pe Flicky. Îi mai trimiteam cărţi poştale. Când m-am întors din Nicaragua, a doua oară, ea era cu altcineva. Plecase din apartament şi se mutase la el – cred că era profesor, ceva legat de istoria artei. îl cunoscuse la muzeul Guggenheim,

ţin minte că mi-a spus plângând; păcat, fiindcă era o fată frumoasă, iar pe mine nu mă deranja ce face când e singură. Nu cred că te interesează toate prostiile astea.

— Ba da, sincer. Ce părere aveai despre el?

— Mă bucuram pentru amândoi. Ceva mai târziu mi-a trimis o carte poştală anunţându-mă că se căsătorise şi m-a rugat să-i trimit o fotografie de-a mea drept cadou de nuntă, l-am trimis şi lui o fotografie de-a ei. Ultima dată am primit veşti de la ea exact înainte să te cunosc pe tine. Era tot la New York şi ţinea cursuri la *Columbia*. Are trei copii. Sfârşitul poveştii.

Mă simţeam exact ca pe vremea când tata stătea pe un scaun lângă patul meu şi-mi spunea poveşti din Africa întunecată, cu vânători de lei şi vrăjitoare, iar eu îl convingeam de fiecare dată să-mi mai spună o poveste.

Singura diferenţă era că tatii îi plăcea să-mi spună poveşti, pe când lui David nu-i plăcea deloc.

— Ce s-a întâmplat după ce a plecat?

— Draga mea, nu-mi amintesc. Era în 1979… cred că am plecat la Gdańsk, sau în Afghanistan. Muncă. Atâta tot. Ştii cum e; nu mai are rost să-ţi povestesc…

Nu cred că ştiam, dar vocea lui era atât de adâncă şi de liniştitoare, iar eu mai aveam puţin şi adormeam; încă nu voiam să se oprească.

— Te rog, David…

— Spune-mi tu de pe vremea când erai şcolăriţă şi cu ce te îmbrăcai când voiai să joci hochei.

— Nu fi pervers. Mai ai puţin şi devii tată. Cum a fost cu războiul din Golf?

— A fost foarte bine pentru corespondenţi. Altceva? La naiba, nu am făcut o listă. Întreabă la agenţie dacă vrei dosarul.

— David…

După ce gemu prelung, continuă:

— Azerbaidjan. Pakistan. Iar Kabul. Havana. Beijing. Disneyworld. Apoi te-am cunoscut pe tine.

Aceasta era mărturisirea lui David. Aţipisem undeva

între piaţa Tienanmen şi Nelson Mandela. Era un cântec de leagăn. Pe măsură ce mă cuprindea somnul, numele pe care le rostea David se amestecau cu cuvintele lui Rodney Babington. Toate erau străine pentru mine, însă toate purtau asociaţii vagi şi îmi răsunau în minte cu cuvintele: „Nu mă uita! Trebuie să ştii ce s-a întâmplat… Nu mai sta acolo în patul tău uitând de mine şi de aceia pentru care numele meu înseamnă totul – viaţă, moarte…”

Fotografiile lui David şi amintirile lui Rodney Babington erau imagini pe care doream să le privesc, însă îmi era prea teamă să le văd. Parcă eram un copil urmărind un film de groază din braţele protectoare ale mamei. Cuvintele mă purtară pe aripile somnului, însă îl purtară şi pe copilul meu într-o lume de vise şi într-o viaţă în care părea că nu are încă loc.

În următoarele săptămâni, David şi cu mine am avut un program încărcat, cu interviuri de-a lungul Angliei. După primele trei zile am reprogramat toate întâlnirile de la ora nouă dimineaţa pentru mai târziu, fiindcă îmi petreceam cam două ore în fiecare dimineaţă cu capul în W.C.

Citeam ziarele din nou, acum că David era cu mine, iar după ce mă trezeam, luam ziarul, un pahar cu apă şi mă retrăgeam în toaletă unde citeam cam o oră, cu capul rezemat de bazin. Dacă stăteam acolo o oră, totul era bine, dar, dacă mă ridicam şi încercam să mă îmbrac înainte de ora nouă treizeci, mă apucau ameţelile şi greaţa. David trecea prin stări de plictiseală, îngrijorare, compătimire şi amuzament. Căută în cartea lui despre sarcină la capitolul greţuri şi mă asigură că ele nu vor dura mai mult de câteva săptămâni – scria negru pe alb. Încrederea lui nu mă ajuta prea mult. Plecam la interviuri şi arătam de parcă nu dormisem toată noaptea; cu părul lipit de cap şi faţa palidă, alături de David, fotograful fascinant. Nu se îmbrăca niciodată în piele neagră sau în jachetă tip camuflaj; l-aş fi părăsit imediat dacă ar fi făcut-o. După ce dimineaţa trecea, mă simţeam deja normal. Diferenţa între

a fi însărcinată şi a nu fi însărcinată era ceva ireversibil timp de nouă luni. Încă nu acceptasem ideea că voi avea un copil. Poate că mă îmbolnăveam de ulcer.

Ne întâlneam cu tot felul de oameni. Am cunoscut un lăptar care fusese puşcaş, apoi merserăm la Wormwood Scrubs să luăm interviu unui hoţ condamnat pentru jaf armat, ajuns pe la vreo optzeci şi ceva de ani; luptase în Bătălia pentru Anglia. La Glasgow am cunoscut un navigator care escortase un convoi în drum spre Malta. Am cunoscut bărbaţi a căror demnitate fragilă m-a făcut să plâng. Am întâlnit şi femei-ofiţer, văduve de ofiţeri care, fără excepţie, se considerau nedemne de a fi incluse în carte, comparându-se cu cei care au luptat activ.

De multe ori ziceam că mi se frânge inima fiindcă îi întâlneam pe aceşti oameni la sfârşitul zilelor lor, dar pe David nu-l deranja. El se identifica imediat cu ei.

Era fermecător. El îi analiza îndeaproape, pe când eu eram stânjenită de intruziunea în intimitatea lor, iar când terminam interviurile, eu eram cufundată în trecutul lor, iar David ieşea intact. Filmele lui se developau cu aceeaşi uşurinţă cu care îmi derulam eu benzile cu interviuri. Succesul cărţii consta atât în semnificaţia cuvintelor, dar şi în modul cum David surprinsese chipurile celor intervievaţi. Câteodată, rolul meu era de simplu tehnician. David se înfurie când auzi aceasta; nu-i plăceau cei ce se considerau neprofesionişti.

Veni şi ziua temută, când eram gravidă în trei luni şi nu mai puteam să trag fermoarul la blugi. Ne pregăteam să ajungem în Chelsea, unde luam cina cu părinţii mei; eram în toane proaste. Nu-mi plăcuse cum luasem interviul din acea zi; fusesem neatentă, iar subiectul, un ofiţer băţos, mi se păruse cu totul necooperant. Mă întinsesem pe pat chinuindu-mă să trag fermoarul.

— Nu vrei să renunţi, Elena? Gândeşte-te ce-i faci copilului.

— Nu vrei să mă scuteşti? Eu mă umflu, nu tu. Parcă nici nu ar mai fi trupul meu. Aş vrea să ştiu ce ai simţi

dacă într-o zi nu ai mai putea purta blugii pe care îi purtai cu o zi înainte.

— M-aş simţi mândru şi aş purta o rochie.

Mă făcu să râd pentru prima dată în acea zi.

— Aş vrea să te văd îmbrăcat în rochie.

— Pun pariu că ai vrea.

— M-ai lăsa să te fotografiez în rochie? Pentru prietenii tăi, Turk.

— Sigur că te las, dacă eşti în stare să mă prinzi în obiectiv şi să apeşi butonul.

M-am dezbrăcat de blugi şi i-am azvârlit în dulapul unde vor să zacă probabil vreo douăzeci de ani, până în ziua când îi voi arăta fiicei mele spunându-i: „Uite ce mi-ai făcut! Pe ăştia îi puteam îmbrăca!” Fiica mea? Dar voi avea un băiat, mi-am spus.

Un băiat pe care să-l botez Hercule. Mi-am pus pe mine bluza de la mama, pe care nu o purtasem până atunci, iar ca fustă, un gen de sac, apoi mi-am luat adio de la talie.

Primul lucru făcut de mama a fost să mă complimenteze pentru bluză.

— Draga mea, e grozavă – se potriveşte perfect cu ochii. Cumpărase deja nu ştiu câte lucruri pentru copil şi mi le-a arătat pe toate înainte de a ne aşeza la masă. Pe tata îl lăsasem cu David în sufragerie, iar când am apărut noi două, ei erau adânciţi în conversaţie, David ascultând atent.

— Problema cu copiii este că vrei să-i fereşti de toate necazurile şi durerile prin care ai trecut, spunea tata.

Mama râse.

— Ce ştii tu despre copii, Ben? Spune-mi, te rog. Ai schimbat vreodată un scutec?

— Niciodată, dragostea mea, darte-am admirat cât de pricepută erai când o făceai de nenumărate ori. Elena, află un lucru – zise uitându-se la mine –, mama ta era una dintre cele mai bune schimbătoare de scutece din teritoriile nordice… avea nasul format pentru asta. În trei

minute mirosea un scutec plin şi chema pe altcineva să-l schimbe.

David ridică mâinile şi zise:

— Mi se pare un lucru inteligent!

— Nu-I asculta pe Ben, David. Tu eşti bărbat modern – pentru tine va fi ca a doua natură. Voi, tinerele perechi de azi, aveţi norocul că puteţi face multe cu copiii voştri. Pe vremea mea, David, taţilor nu li se permitea nici măcar să intre în rezervaţia de la maternitate, iar acum voi puteţi asista la naşteri; sunteţi acolo de la început.

— Draga mea, dar taţii sunt mereu acolo de la început, o corectă tata.

— Nu vorbi măscări, Ben, ştii la ce mă refer. Cuplurile pot alege naşteri sub apă, sau înregistrarea pe video, sau ascultarea unei benzi cu cântece de balenă în timpul naşterii, sau orice altceva doresc ei, deşi presupun că nu vei alege nimic din acestea, Elena, fiindcă este ceva riscant.

— Să filmezi o naştere?

— Nu, să naşti sub apă, fără intervenţie, cu travaliu complet. Am citit despre asta. Toată lumea citise, în afară de mine. Eu făceam parte din tabăra „cu cât ştii mai puţine, cu atât mai bine”. Dumnezeule, aş fi dat zece ani din viaţă pentru medicamentele şi anestezicele de care beneficiaţi voi, tinerele mame, iar voi ce faceţi? Le refuzaţi, spunând că vreţi să naşteţi pe un câmp, cu muzica la urechi şi un anumit ulei aromat arzând, fără doctor lângă voi, doar cu partenerul de naştere. Mama scuipă patetic ultimele cuvinte.

— Mamă, nu cumva vrei să ne spui pentru a suta oară că nu ştii ce are în cap tânăra generaţie?

— Nu, draga mea, vreau să-ţi amintesc pentru a suta oară că nu trebuie să-i dai mamei tale lecţii şi vreau să vă spun ţie şi lui David să mergeţi în bucătărie, unde vă aşteaptă cina.

David îmi întinse mâna ca să mă ridic mai uşor, deşi nu era nevoie, însă i-am apreciat gestul. M-am oprit în

pragul uşii de la sufragerie şi, când m-am întors, i-am văzut pe tata şi pe mama sărutându-se. Am simţit deodată o durere acută şi, cu toate că mă gândeam că era din cauza copilului, cunoşteam cauza adevărată: eram geloasă pe ei.

De când am constatat că sunt însărcinată, am petrecut mult timp gândindu-mă la mama. Aveam o imagine clasică a ei: grăsuţă, exuberantă, curajoasă, bună la suflet, băgăcioasă, întotdeauna atotştiutoare, iubitoare, întotdeauna cu inima tânără – oarecum mai tânără decât mine. În adolescenţă îi strigam de zeci de ori cuvintele obişnuite ale vârstei adresate mamelor: „Nu ştii prin ce trec! Pentru mine e altfel! Trăiesc într-o lume diferită! Habar nu ai – e viaţa mea”. Când l-am văzut pe tata sărutând-o pe mama pe gură, cu dragoste, m-am gândit că mi-aş putea auzi propria fiică spunându-mi aceleaşi lucruri şi m-am văzut dând din cap, aşa cum făcea adesea mama, spunând: „Dragă, dar te înţeleg. Şi eu am fost tânără. Ştiu prin ce treci şi vreau să te feresc de supărări…”. Deja o vedeam pe fiica mea bătând nervoasă din picioare, cu faţa… dar ce faţă! „Nu, nu înţelegi. Nu vrei să înţelegi…” Mă întrebam dacă voi putea să fiu la fel de bună precum mama – dacă voi fi în stare să o învăţ ceva pe fiica mea. Fiică? M-am corectat: voi avea un fiu! Şi ce naiba aş fi eu în stare să-l învăţ pe el?

În acea secundă scurtă din pragul uşii, când ai mei se sărutau, iar David mă trăgea de mână, am mai avut o viziune cu mama. Nu ştiu dacă mai văzusem asta vreodată, sau visasem, sau îmi imaginasem. Mi-o închipuiam stând în cabina de duş, fără să ştie că eram şi eu acolo, o copilă mică, privind din prag. În mintea mea aud apa curgând şi simt nevoia să o întreb ceva; găsesc uşa descuiată. Ea stă sub duş, apa i se prelinge pe corp, cu ochii închişi. Stă cu palmele sprijinite de faianţă, iar apa îi curge în cascade pe umeri. Stă cu faţa în sus, iar stropii rapizi îi cad direct pe obraji; ea surâde. O văd deosebit de frumoasă, detaşată de mine şi de toate pe lume. Nu e mama mea. Aceasta este

unica imagine a ei ca femeie; nu soţie şi nici mamă, doar o femeie care simte plăcerea apei fierbinţi mângâindu-i faţa. Pare extaziată de acea senzaţie pură de plăcere senzorială. Niciodată nu i-am spus mamei de asta.

Şi David i-a văzut pe ai mei sărutându-se. Mă trase în bucătărie şi mă sărută. Când sosi mama – lata mergea mai încet – o văd cum roşeşte; niciodată nu am iubit-o mai mult ca acum. Mami mea ca o fetişcană, mama cea trecută de şaptezeci de ani. Regret pentru toţi cei care nu au cunoscut-o şi mă întreb dacă eu o cunosc cu adevărat.

CAPITOLUL 6

Trecusem de jumătatea interviurilor planificate, când David a început să se plictisească. În şase săptămâni vorbisem cu treizeci şi şapte de persoane. Graham voia doar vreo cincizeci în versiunea finală, aşa că va trebui să fim riguroşi în alegere. Nu voiam să scot pe nimeni: toţi îşi irosiseră vieţile şi avuseseră un rol în poveste.

David era mai nemilos; avea mai multă experienţă în alegeri şi respingeri. Serile, când ajungeam acasă, derulam casetele, eu mă aşezam în faţa computerului şi luam notiţe. Dacă nu ştiam ce să fac, îl rugam pe David să intervină, iar el cerea toporul. În fiecare zi găseam pe robot mesaje de la mama, dar şi de la editorii şi agenţii care-mi solicitau colaborarea. Pe măsură ce trecea timpul, solicitările deveneau foarte insistente.

David nu-şi luase robot telefonic: spunea că, dacă ar fi cineva care să aibă cu adevărat nevoie de el, trebuia să-l găsească. Asta se şi întâmpla. Robotul meu îi prelua mesajele. Deşi jurase că nu va accepta nicio ofertă până la terminarea interviurilor, prezenta toate semnele unei retrageri sigure.

Într-o seară îmi zise:

— Ce-ar fi să plecăm puţin? Să schimbăm aerul – să avem timp de gândire la ceea ce se întâmplă. Ce zici? Te tentează, iubito?

Eram în faţa biroului, descifrându-mi notiţele.

— Hmm? Sună perfect, dar nu pot să plec – mâine am

primul curs prenatal, ai uitat? Vreau să merg în fiecare joi, timp de două luni, iar tu trebuie să vii la unul din ele. Am notat în agendă, ia să vedem… da, seara taţilor, o să-ţi placă, nu, Turk?

— Am putea pleca într-un weekend prelungit.

— Aş vrea să termin cu totul, apoi să mă odihnesc Nu vreau să-mi rămână multe pe cap.

— Parcă aveai de luat interviuri şi în alte ţări. Ce-ar fi să mergem la unul din ei? Are şi şoferul voie să ia vacanţă. Cu coada ochiului îl vedeam cum arde de nerăbdare. Toţi sunt undeva prin Costa Brava, parcă – nu prea înseamnă vacanţă pentru noi, chiar dacă scuza ar fi o călătorie de afaceri. E şi navigatorul acela din Ţara Galilor. Crezi că insula St. David e destul de exotică pentru gustul tău?

Nu dădeam prea multă atenţie întrebărilor lui. Îi scriam unui tip care lucrase la apărarea prin radar. Am dat drumul la reportofon şi mi-am pus căştile, fiindcă în apartament răsuna muzica lui Mozart. David venise cu Mozart şi cu Bruce Springsteen, îmbunătăţindu-mi colecţia. Ştiam că stă în spatele meu şi-mi răscoleşte sertarele. Nu-mi place să mi se cotrobăie prin birou. Fusese al tatii treizeci de ani şi îl luase cu el prin toată lumea. E unul din puţinele lucruri care au fost cu mine toată viaţa, cum fusese şi o broşă primită de la mama, demult. Nu e nimic de valoare, dar ele sunt rădăcinile mele şi nu las pe nimeni să se amestece în ele. I-am tras uşor o palmă peste mână, dar el apucase deja două plicuri transparente şi se duse pe canapea să le studieze. Am introdus materialul pe computer cam o oră şi ceva.

Când m-am oprit, David răsfoia un atlas şi avea lângă el o sticlă cu vin destupată. David bea mult. Nu vreau să spun că era băutor, dar putea să bea două sticle cu vin, câteva pahare de coniac şi nici nu ai fi zis că a pus gura pe ceva. Când mi-am turnat şi eu în pahar, s-a uitat la mine de parcă aş fi turnat o cană de motorină.

— Ce vrei să faci?

— Păi, intenţionasem să mă duc la fereastră goală

puşcă şi să dau paharul pe gât cântând *Aleluia*, aşteptând să mă vadă vreun trecător, dar, dacă tu crezi că ar fi anormal, o să-l beau pur şi simplu.

— Nu ar trebui să bei.

— Cine spune asta?

— Cartea.

— Da, Cartea cea Bună. Aceeaşi afurisită de carte care spune că trebuie să dorm în fiecare după-amiază şi să-mi masez bazinul cu ulei de măsline, gândindu-mă la pajiştile verzi vara. Mare scofală! Află că abdomenul meu e perfect şi că mai, a a băut şi a fumat tot timpul sarcinii fiindcă doAoru! şi recomandase vin roşu, pentru subţierea sângelui, iar ţigările pentru stabilizarea tensiunii arteriale.

— Opreşte dezvoltarea. Tu eşti dovada vie.

— Sinceră să fiu, când mă gândesc că trebuie să dau afară o ghiulea de tun de patru kilograme – lucru pe care încerc să-l fac cât mai rar – oprirea creşterii mi se pare o idee grozavă. David rămase împietrit. Haide, un păhărel nu poate face rău.

— Doar unul. Să nu devină obicei. L-am văzut punând patru semne în atlas. Bine. Uite, care sunt opţiunile. Avem pe cineva care locuieşte lângă Lisabona.

— Nu pot suferi mâncarea portugheză, ca să nu mai vorbim de moluşte, care oricum nu sunt recomandate şi doar ştii cât de mult ţin la dietă, am spus eu cu emfază.

— Avem un tip la Hong Kong.

— Grozav! Hai să-l sunăm pe Graham şi să-l întrebăm ce părere are de două bilete clasa întâi şi o săptămână la hotelul *Peninsula*. Am ridicat imediat receptorul.

— Bine. îl avem pe tipul de la serviciile secrete din Tanger.

— Nu. Am fost cu Bec în Maroc acum cinci ani. Oricum, de ce s-a retras în Tanger? Ori e dependent de droguri, ori e homosexual, ori e un tip ciudat. Ori toate trei.

— Iar tu eşti foarte conservatoare, foarte îngustă la minte sau hormonală. Probabil toate trei. Ca să nu mai

vorbim că ai fi o ziaristă de doi bani dacă nu te-ar interesa să afli de ce locuieşte acolo.

— Singura parte care mă interesează acum e burta care mă mănâncă.

— Vino la mine să ţi-o scarpin! David luă trei carioci şi mă scărpină cu ele pe abdomen după ce mi-am ridicat tricoul. Îmi place să-ţi fac aşa. Îmi aminteşti de un câine pe care-l aveam în copilărie. Bine, Fido, atunci să mergem în Franţa.

— Nu mi-ai spus nimic de câine. Unde în Franţa? Nu pe Coasta de Azur – ţi-am spus că nu merg undeva unde trebuie să îmbrac costumul de baie Poate la Paris. M-am uitat peste umărul lui, iar el des zise atlasul la o pagină oarecare.

— Poftim. Sainte Cécile… Lot-et-Garonne.

M-am uitat mai îndeaproape.

— Sper că nu e pilotul francez al mamei? Nu ştiam că a găsit adresa. Mi-ar plăcea să îl cunosc – putea să-mi fie tată. Doamne, gândeşte-te doar! Puteam să fiu franţuzoaică şi să mă numesc Béatrice sau Cécile, să fiu îngrijită şi elegantă.

— Dar eşti incredibil de îngrijită şi de elegantă. Cel puţin vei mai fi câteva săptămâni. David luă o foaie din dosarul de pe podea. Nu este vorba de francez. Este locotenent-colonelul de aviaţie Theodore Hamilton, medaliat pentru servicii deosebite. Prietenul lui Babington.

— Uitasem de el. Ce era el… pilot pe bombardier? Nu mai ştiu, deşi am vorbit cu câţiva piloţi de bombardier. Poate că am contactat deja pe cineva din escadronul lui. El pentru cine a zburat? Pentru Forţele Aeriene din Deşert? Ar fi bine să nu mergem pe aceleaşi urme. Am întins mâna spre sticla cu vin, dar David mi-a luat-o înainte şi a golit-o în paharul său. Nu văd de ce pot să merg în Franţa, dar nu pot să mai beau un pahar cu vin, am mormăit eu. Pun pariu că femeile gravide din Franţa au voie să bea.

— Dacă le place să fie scărpinate precum câinii, nu au.

A doua zi m-am dus în Islington pentru prima oară de pregătire prenatală. Voisem să merg la cursurile din Notting Hill Gate, dar mama voia la „cele mai bune”, aşa că a sunat-o pe Bec şi a somat-o să mi-o recomande pe Miriam Hilton, o obstetriciană psihoterapistă legendară în meseria ei. Bec îi spusese că era cea mai calificată în meserie. Tot ea o „liniştise” pe mama că, după ce voi naşte, burta îmi va ajunge pe undeva pe jos, nu-mi voi mai recunoaşte sânii, iar viaţa, aşa cum o ştiam eu, se va sfârşi. Am plecat la primul curs precum mielul la tăiere.

Miriam ţinea cursurile într-o anexă de lângă casă, în Canonbury Square. Cele unsprezece colege ale mele erau mai avansate decât mine, iar când m-am aşezat pe salteaua de pe podea, m-am simţit ca o impostoare. Toate mă priviră cu suspiciune, iar eu le-am zâmbit nervos, le-am asigurat că *sunt* gravidă şi că vreau să iau lucrurile din pripă. Parcă făceam parte dintr-o frăţie în care nu-mi era permis să intru deocamdată. Miriam era o femeie înaltă, slăbuţă, cu un aer serios, milităresc, amintindu-mi de directoarea de la şcoală. Era singura care stătea pe scaun; noi, celelalte, ne-am aşezat pe podea, în cerc, aşa cum se stă la ora de poveşti la grădiniţă.

— Aşa, doamnelor. Acum aş dori să vă prezentaţi pe rând. Spuneţi, vă rog, numele, vârsta, ocupaţia, dacă lucraţi, naşteri anterioare, dacă există, când e termenul de naştere aşteptat, unde locuiţi, ce fel de naştere doriţi să aveţi şi care sunt temerile cele mai mari legate de travaliu şi naştere. Luă carnetul, creionul şi se pregăti să scrie.

Acesta era, cu siguranţă, un test, pe care cu aceeaşi siguranţă îl voi pica. „Naşteri anterioare” suna cam ca termenul „condamnări anterioare”. Am încercat cu disperare să mă gândesc la un răspuns inteligent la problema planurilor de naştere, dar nu aveam unul. Evident că nu eram pregătită să spun nimănui teama mea cea mai puternică legată de sarcină şi travaliu. Prima a fost o blondă într-un trening special, pentru gravide.

— Mă numesc Susannah Parker. Am treizeci şi doi de

ani, e prima mea sarcină, sunt director financiar la firma *Fidelity*, specializarea Drepturi europene şi situaţii speciale. Mă ocup de trei fonduri pentru diferiţi clienţi. Soţul meu, Mark, e tot director financiar, dar se ocupă cu investiţii doar în Marea Britanie.

O ascultam şi-mi venea să o întreb: „Hei, îl cunoşti pe Peter Bagshawe, care lucrează tot la *Fidelity*?”, dar nu era cazul.

— Data naşterii presupusă este 8 iulie, deci mai am şase săptămâni, dacă voi naşte la termen, ceea ce am de gând să fac. Locuim pe Holland Park, deşi vrem să ne mutăm într-o casă mai mare de vizavi. Vom fi vecini, completă ea surâzând către Miriam. Voi naşte la spitalul *St. Thomas*, cu doctorul Ferguson. Doresc să nasc cu intervenţie epidurală. Sunt îngrijorată pentru perioada travaliului şi nu pot rămâne în spital mai mult de două săptămâni. Nu vreau să prelungesc naşterea şi să sufăr alte complicaţii.

Le surâse celorlalte, apoi începu altă cursantă:

— Bună, tuturor. Sunt Lucy. Am douăzeci şi opt de ani şi e al doilea copil. Fetiţa mea, Maisie, are şapte ani şi mi-a zis să mă distrez la curs. Se spune că nu poţi uita travaliul, dar la mine a fost uşor. Noi, Maisie, Bill şi cu mine locuim în Islington. Lucrez la o librărie, doar jumătate de program, din cauza lui Maisie. Când am născut-o, voiam să nasc fără anestezice, dar m-am răzgândit imediat şi am preferat să inhalez Entonox până când am uitat de durere. Nu ştiu ce se va întâmpla de data aceasta – sper că vom şti în jur de 18 iunie. Doresc să fie băiat şi sper să fie sănătos. Singurul lucru care mă sperie este că i s-ar putea întâmpla ceva copilului. Atât. Ridică din umeri apoi, predând ştacheta vecinei de alături. Se apropia rândul meu. Naşterea fără anestezice. Dacă era *neapărată* nevoie să nasc, îmi doream o naştere fără dureri şi fără probleme.

— Mă numesc Imogen Gargiulio, sunt medic. Toată lumea din cameră trase aer în piept când o auzi. Cred că vă gândiţi că ştiu totul despre naştere, dar nu e aşa. Am

treizeci şi opt de ani, aşa că sunt o gravidă în vârstă pentru prima sarcină. Sper să mă ţin de planul pentru naştere. Nu sunt împotriva medicamentelor şi calmantelor, în sine, dar aş încerca să nasc fără ele, chiar şi numai pentru respectul de sine. Termenul meu ar fi cam pe 13 iunie. Temerile? Păi, mă îngrijorează o mulţime de lucruri – placenta praevia, psihoza post-natală, preeclampsia, prolapsul cardiac…

— Ce naiba mai e şi asta? întrebă cea de lângă mine.

— Veţi afla în lecţia a şasea, interveni Miriam. Nu te nelinişti. Imogen, vrei să ne spui unde locuieşti şi numele partenerului?

— Locuim în Hackney. Pe soţul meu îl cheamă Mario.

Venise rândul meu.

— Păi… bună. Mă numesc Elena Stewart. Am treizeci şi unu de ani. Locuiesc pe Notting Hill Gate. Am văzut-o pe directoarea financiară ridicând capul, poate pentru a mă invita la ceai într-o dimineaţă, apoi probabil că s-a răzgândit, fiindcă a lăsat privirea în pământ. E primul meu copil şi nu-mi amintesc data aproximativă a naşterii, m-am bâlbâit eu. Sunt gravidă în vreo trei luni, aşa că presupun că voi naşte la începutul lui noiembrie. Sunt ziaristă şi nu am un plan de naştere; ştiu doar că voi naşte la spitalul *St. Mary's*. Nu-mi dau seama ce mă sperie încă – de multe ori mă sperie multe, alteori uit că sunt însărcinată.

— Mai aşteaptă vreo două luni, drăguţă, şi nu vei mai putea uita! spuse o femeie mai grasă râzând.

— Cred că da. Mă tem de travaliu. Sunt neliniştită că durerile vor fi prea mari. Cam atât.

— Numele partenerului? Miriam aştepta cu carneţelul pregătit.

— David.

Aşa continuă prezentarea fiecăreia din sală; câte femei, atâtea temeri.

— Mă tem să nu trebuiască să fac operaţie cezariană. Nu vreau să-mi taie burta. Mai bine mor în timpul travaliului.

— Mă enervează cel mai mult că Ian nu vrea să intre

cu mine în sala de naşteri.

— Sunt îngrozită de naşterea unui copil mort.

— Nu mă tem că sunt însărcinată, şi nici că trebuie să nasc, dar sunt al naibii de îngrozită de ce mă aşteaptă după naştere.

— Mă tem de moaşele acre vor insista să alăptez – mi se pare dezgustător. Toţi spun să încerc, dar ştiu că voi vomita dacă voi fi obligată să o fac.

— Mă tem că nu voi ajunge la timp, la spital. Ultima dată l-am născut pe Mickey pe scări. Ce se va întâmpla dacă voi fi singură acasă?

Unele femei aveau aceleaşi temeri şi griji. Începură să discute între ele. Urmă o mini-dezbatere pe tema epiduralului. O femeie spunea că orice e mai bun decât pethidine, care o făcuse să vomite ultima dată. Teama generală era aceea că nou-născutul ar putea avea probleme la naştere. Nu mă gândisem la asta până acum, dar, pe măsură ce ascultam, mă simţeam ca o idioată. Ce discutasem cu David despre acest copil? Nimic. Ne întrebaserăm odată ce vom face şi cum vom acţiona dacă va avea sindromul Down, sau dacă va suferi de altă maladie. Nu făcusem niciun fel de analize şi nu doream să fac. Mă gândisem că acest copil se va naşte sănătos şi că va fi fericit cu noi alături toată viaţa. Nu le spusesem colegelor de curs că mă temeam că David nu va fi lângă mine când copilul va avea trei sau cinci ani; cel mai mult mă temeam că nu am vocaţie de mamă. Nu le-am mărturisit, fiindcă, deocamdată, preferam să nu-mi fac astfel de griji.

Miriam ridică mâna şi toate tăcurăm.

— Doamnelor, vom răspunde la toate întrebările voastre în următoarele opt săptămâni – vă ţin pumnii să rezistaţi opt săptămâni. Toate savurarăm gluma. Cele care mai au foarte puţin până la naştere vor trebui să se înscrie la o clasă mai avansată. Astăzi vreau să discut câteva probleme legate de sarcină şi să încercăm câteva exerciţii pe care le veţi face astăzi, mâine şi tot restul vieţii. Vom

începe cu nivelul pelvian. Sunt convinsă că multe aţi început deja exerciţiile, dar vă voi arăta nişte mişcări simple, care durează cinci minute şi pe care vă rog să le respectaţi aşa cum vă spălaţi pe dinţi în fiecare zi. Va trebui să le repetaţi cât de des se poate, fiindcă s-ar putea să cadă părţi mult mai importante ale corpului decât dinţii.

Când se termină cursul, uram toate femeile din sală, pe doctoriţă, pe directoarea financiară snoabă, pe celelalte mame… Singura pe care o agream era o punkistă de douăzeci de ani, cu o tunsoare stranie şi fără partener, studentă la *University College*, secţia inginerie a mediului; în pauza de cafea mi-a spus că mamei ei, Lady Caldwell, îi plătea cursul, o ducea şi o lua de la sală ca să fie sigură că participa. Mă îngrozea ideea de a-l aduce pe David în acest grup. Pe Miriam Hilton o adoram. Aş fi stat la picioarele ei ore în şir. La terminarea cursului îmi căutam cuvintele cele mai potrivite pentru a pune întrebarea finală. Când îmi veni rândul, am întrebat:

— Oare crezi că ar trebui să mai vin la cursuri? Nu crezi că aş putea să le las pe mai târziu?

Miriam se uită pe notiţe şi-mi zise:

— Elena. Data aproximativă – noiembrie. Ei, cum ţi-am spus şi la telefon, în anumite privinţe este cam devreme. Avantajul este că te poţi odihni mai mult timp înainte de naştere, poţi face exerciţii şi poţi învăţa tehnicile de relaxare mai curând, astfel că la sfârşitul sarcinii le vei repeta doar pe cele învăţate acum. Depinde de preferinţa ta.

— Mă simt cam stânjenită printre celelalte.

— De ce oare? mă întrebă ea cu blândeţe.

— Nu cred că m-am obişnuit cu ideea că voi avea cu adevărat un copil. Mi se pare încă ireal.

— Înţeleg, zise Miriam gândindu-se câteva clipe, apoi m-a strâns uşor de umeri. Ştii ce? A venit timpul să te obişnuieşti cu ideea. Poate că şi cursul te va ajuta, sau te va grăbi să faci lucruri pe care doreşti să le faci pe îndelete. Ideea cea mai importantă despre sarcină este că

naşterea e ceva natural, care nu-ţi poate face rău. Nu trebuie decât să te gândeşti la asta. Începe cu exerciţiile pe care le-ai învăţat astăzi aici. Discută cu David, iar dacă vei dori să te înscrii la un curs mai târziu, sună-mă şi te voi reînscrie. Aş fi dorit să fie la fel de uşor să reprogramez copilul.

Celelalte femei ieşiseră deja, unele vorbeau, altele se urcau în maşini şi plecau în trombă. Pe geamul din hol am văzut-o pe punkistă urcând într-un *Jaguar*; se vedea cât e de supărată.

— Mai spune-mi ceva, Elena. Eşti bucuroasă că ai rămas însărcinată?

— Da, am răspuns, dar nu ştiu ce înseamnă asta.

— E o reacţie sănătoasă. Înseamnă că vei deveni mamă şi vei şti singură cum să te porţi, iar copilul tău se va adapta la atitudinea ta, fiindcă eşti singura mamă pe care o poate avea. Mai gândeşte-te câteva zile şi sună-mă după aceea pentru reprogramare.

Am dat din cap afirmativ. De ce nu puteam hotărî ceva singură şi nu puteam gândi clar? Mă rugam să fie din motive hormonale, apoi am pornit spre casă cu viteză.

David mă aştepta şi l-am informat despre cele petrecute la curs.

— Sincer, a fost destul de dezagreabil. Nu mă consider însărcinată. M-am răzgândit şi nu cred că mai doresc să am copilul. Nu vreau să avortez, dar nu-l voi naşte în noiembrie. Poate că peste un an, doi, voi fi pregătită. Acum însă, nu. Sincer. Nu mi se potriveşte. Noiembrie nu e o lună bună pentru a naşte… e… prea frig… Nu crezi că mai putem aştepta?

David mă trase spre el şi mă aşeză pe genunchi.

— Nu mai pot să aştept.

— Bine, atunci fă-l *tu*. Ştii ce a spus Miriam? Că nu trebuie să ne mire dacă vom fi ori nerăbdătoare, ori îngrozite să naştem. Spunea că, deşi poate exista dilataţia, în tranziţie copilul poate să… ştii ce înseamnă asta, David? Pun pariu că nu.

— Ba da… ştiu. Tranziţia este faza finală a travaliului, între contracţii şi naştere.

— Aşa spune în carte?

— Da, aşa spune în carte.

— Bine, spunea că în tranziţie o femeie care era pe masă, conectată la toate tuburile şi perfuziile, s-a ridicat şi a spus: „Mulţumesc, cred că nu vreau să nasc astăzi. Pentru voi toţi e totuna, dar eu vreau să merg acasă. Voi naşte săptămâna viitoare, sau poate vineri, trebuie să verific agenda”. Soţul ei încerca să o ţină pe masă, dar ea i-a spus să se ducă dracului, moaşele roiau în jurul ei, iar doctorul spunea: „Ei, doamnă Williams, copilul dumneavoastră trebuie să iasă dintr-o clipă în alta”, dar ea îi împingea şi, după ce s-a ridicat, a plecat cu firele şi aparatele trăgându-le după ea. Era cât pe ce să nască în hol. Dacă voi face şi eu la fel?

— Şi dacă faci, ce?

— Nu te vei supăra?

— Iubito, nu mă supără nimic, atâta timp cât tu şi copilul sunteţi sănătoşi.

— Bine. Poate că deja sunt în tranziţie. Vreau să amân cursul. Celelalte femei sunt gravide în cel puţin şase luni. Nu am ce căuta acolo.

— Bine.

— De ce?

— Pentru că vreau să mergem în Franţa vreo trei-patru săptămâni. Poţi să-ţi iei trei săptămâni? Ai nevoie de o vacanţă. La aceste cuvinte am avut oarecari îndoieli.

— David, ţi-ai luat ceva de lucru?

— Nu aş spune chiar aşa.

— Da sau nu? Ai acceptat vreo misiune?

— Nu, dar mă gândesc la una singură. Pe tine te las în Franţa, să stai la soare, să dormi, să citeşti… Poate merge şi mama ta.

— Unde vrei să pleci?

— Poate la Sarajevo. Ce părere ai? O săptămână împreună, Elle? Apoi, eu voi pleca şi mă întorc peste altă

săptămână, cel mult zece zile. Ţi-ar prinde bine puţin timp cu tine însăţi, într-un orăşel liniştit, la un han pitoresc. L-am văzut cum zăngăne ceva în buzunar şi ştiam că e bulgărele de metal topit.

— Ai acceptat deja, nu-i aşa?

— Nu, nu chiar. Am spus poate. E vorba de revista *Life*.

— Şi te-ai gândit la vreun orăşel în care să mă înfunzi?

— Da, sigur, draga mea. Am vorbit despre el aseară. Sainte Cécile. Rezolvăm pilotul împreună, apoi poţi să te liniştești.

— Unde? Mă interesa, dar nu voiam să-l las să vadă asta încă.

— La Sainte Cécile. Cartea despre RAF. Theodore Hamilton. Medaliat pentru merite militare deosebite. Pilot pe bombardiere. Nu, pe altcineva din escadronul lui nu mai vizităm.

— Nici nu ştim dacă mai locuieşte acolo. Dacă mai trăieşte.

— Ba da, ştim. Locuieşte şi trăieşte. L-am sunat. Am aflat numărul lui în trei minute. Foarte eficienţi, francezii aceştia.

Nu ştiu ce mă înfuriase mai mult – că acceptase să plece în Bosnia sau că pregătise călătoria în Franţa fără să mă întrebe? Mă luase cu călduri.

— David, ai înnebunit? L-ai sunat aşa, din senin?

Fără să-mi spui şi mie? Nu-mi vine să cred! Ce naiba i-ai spus? Nici măcar nu am acceptat să-i iau interviu. Cum ai…

— Cum am îndrăznit? Să-ţi spun cum, Elle. Am ridicat receptorul şi l-am sunat. Amândoi trebuie să plecăm puţin din Londra. Tu eşti obosită, eu sunt sătul de oraş. Tipul e bun, am vorbit cu el, are multe de spus. Ştie să povestească, e altfel, e interesant. Locuieşte în Franţa, iar eu vreau să plecăm puţin.

— Dar trebuia să discuţi cu mine.

— Vrei să spui că rolul meu e să fotografiez doar şi să îmi ţin gura? Nu ştiam că mi-am declinat orice drept la acţiuni independente. Mă gândeam că te va bucura că am preluat iniţiativa, fiindcă gândurile tale sunt în altă parte.

L-am ameninţat cu degetul arătător.

— Spui asta referitor la sarcină? Adică nu mai sunt competentă pentru carte sau pentru interviuri? Tremuram, eram înfuriată mai ales fiindcă desculţia depăşise limitele obişnuite şi nu ştiam cum să-i pun capăt.

David mă privi detaşat şi răspunse tacticos:

— Să-ţi spun ceva, Elle. îl sun pe Hamilton acesta şi-i spun că am ratat o ocazie şi că nu-l mai deranjăm cu interviul. Lăsăm şi medaliile, şi faptul că putea să ne spună o mulţime de lucruri despre războiul din deşert. David luă un ziar de pe podea şi citi puţin, iar eu am început să-mi rod unghiile. Apropo, continuă el, mi-a zis că a avut noroc că s-a aflat acolo. Spunea că… are un crater în inimă când se gândeşte la acele zile… dar să-i uităm pe el şi echipajul lui. Bine? M-am plictisit de afacerea asta. Vreau să muncesc ceva activ. Prea am stat mult degeaba. Tu du-te şi fă-ţi o cană cu ceai, apoi bagă-te în pat, iar eu îl sun pe tip şi contramandez totul.

David vorbea ca un american britanizat şi de multe ori îi stătea pe limbă să spună „afurisit” ca oricare englez, însă când înjura, o făcea în americană. Când era furios, vocea lui căpăta accente catifelate, ameninţătoare. Pe cât de mult mă speria tonul lui morocănos, pe atât mă aţâţa. Ştiam că David avea să se ducă în Bosnia indiferent de ce spuneam şi atunci am cedat.

— Îmi pare rău, îmi pare rău. Ştiu că este un tip de treabă… ar trebui să-i iau interviu. Asta rezolvă şi problema cursurilor prenatale. Este o idee perfectă. Vreau să…

— Ce vrei, iubito? zise el la fel de calm, răsucind între degete bulgărele de metal.

Voiam să spun că nu doream să plece în Bosnia, ca să stea cu mine câteva luni. Fără să facă nimic.

— Vreau să ştiu dacă e un hotel bun acolo, am continuat eu.

— Ai noroc. În orăşel e un han condus de prietenii lui Hamilton. Am scris numele lor. M-am gândit să-i sun, dacă eşti de acord şi dacă nu mai crezi că… m-am pripit.

— Nu. Vreau să-i suni şi să rezervi o cameră. Depinde numai de tine când plecăm. După ce te întorci din Bosnia – dacă pleci în Bosnia –, vom stabili şi interviurile din Statele Unite. E bine aşa?

David zise ridicând din umeri:

— Tu eşti şefa. Mă luă în braţe şi toate temerile mele se evaporară.

— Elle, trebuie să mă duc la studio vreo oră, două. Vin repede, bine?

— Sigur.

David plecă fără să-mi spună „la revedere”. Eram în baie şi m-am gândit că el nu spune niciodată „la revedere”; la telefon, sau când pleacă. Expresia aceasta nu există pentru el. Am cunoscut bărbaţi care spun mereu, fără să plece, chiar. Ştiu că, dacă David m-ar părăsi, oricum nu mi-ar spune „la revedere”. Cred că nu ar spune nimic de altfel.

Stând în cada cu apă fierbinte, simţeam cum oasele parcă mi se dilată. Când am ieşit, mi-am zis să beau un pahar de vin în ciuda lui David, dar i-am sunat pe ai mei; mă durea capul. Mama răspunse la al doilea apel.

— Iubito, cum a fost la curs?

— De unde ştii că am fost la curs?

— Crezi că nu’ m-am interesat? Crezi că nu-mi pasă de nepoţelul meu? Am scris în agendă imediat ce mi-ai spus că te-ai înscris. Te sunam de acum două ore, dar tatăl tău a zis să nu par curioasă.

— Nu-i nimic, mamă. A fost bine. De fapt, mi-a displăcut. Sunt femei care pot naşte copii şi altele care nu pot. Dacă eu sunt dintre acelea care nu pot?

— Draga mea copilă, oricum copiii se nasc. Nu pot rămâne în burtă. Asta-i viaţa.

— Dar eu, mamă? Eu ce voi face?

— Draga mea, stai puţin, să văd dacă ascultă tatăl tău pe celălalt telefon.

— Dar tata ştie pe unde ies copiii! Poate să audă.

— Bine, sigur că ştie, dar asta nu înseamnă că trebuie să audă detaliile picante din gura fiicei sale… Bărbaţii nu sunt întotdeauna atât de tari precum vor să pară.

— Nici femeile. Am contramandat cursurile o vreme. Mai bine le fac mai târziu, fiindcă David vrea să plecăm. Trebuie să vorbim cu un tip din Franţa şi ne-am gândit să ne luăm o vacanţă cu această ocazie.

— Exact de asta aveţi nevoie. Puţin soare, puţină distracţie şi dragoste…

— Oh, mamă, am mârâit eu.

— Ce-i, draga mea?

— Nimic. Nu voi fi o mamă bună.

— Nu se poate. Acum, ascultă-mă. Te aşteaptă evenimente importante – cea mai valoroasă lecţie a vieţii. Faptul că v-am născut pe tine şi pe Charlie, că v-am crescut şi v-am văzut împreună, a fost cea mai valoroasă perioadă din viaţa mea şi a tatălui tău. Nu e ceva în neregulă cu David, nu?

— Nu… Oricum, nu în întregime. El trebuie să plece în Bosnia.

— Nu mai spune! Lasă-l să facă tot ce vrea, Elena. E un băiat bun, de treabă. Tu eşti mereu cea care se gândeşte la lucruri rele. Eşti norocoasă, draga mea, trebuie să te simţi şi fericită. Lucrurile se vor rezolva cu timpul.

— Ce faci peste două săptămâni, mamă?

— M-au prins să prezidez o cină la Societatea pentru Commonwealth, peste o săptămână. Nu ştiu ce să fac. Nu ştiu să fac mâncare. Va trebui să comand totul. Ştii cum sunt englezoaicele, se mândresc cu mâncarea proastă. Ce să servesc? Curry? Să vorbesc la braseria *Bombay* să-mi pregătească o masă specială? Veniţi, tu şi David, nu,

dragă?

— Dacă nu suntem în Franţa.

— Unde plecaţi?

— Într-un orăşel, Sainte Cécile. În Lot-et-Garonne.

— Sună frumos.

— Este. Acum trebuie să închid. Sărută-l pe tata.

— Nu pot. Dacă ştie că ai sunat, mă ceartă că nu te-am dat la telefon. Să ne spui când plecaţi, cât timp şi să lăsaţi un număr de telefon ca să vă sunăm. Nu vreau să nu ştiu nimic de fetiţa mea. Bine?

— Mamă?

— Da, draga mea.

— Ţie ţi-a plăcut să fii mamă?

— Dacă mi-a plăcut? Am adorat asta şi acum simt la fel. Asta e viaţa.

— Nu erai îngrijorată?

— Pentru ce?

— Pentru ce ţi se poate întâmpla, pentru că nu ştiai dacă o să ne placi, dacă vei fi o mamă bună, dacă vei mai fi frumoasă după aceea?

Am auzit-o pe mama râzând cu poftă.

— Draga mea, aveam patruzeci şi doi de ani când te-ai născut. Eram coaptă deja şi habar nu aveam despre copii. Era bine că nu ştiam nimic – presupuneam că totul va merge bine şi aşa a fost. La fel va fi şi pentru tine, iubito. Nu-ţi face dureri de cap. Ştii ce spun eu? Când eşti fericit, necazurile te aşteaptă la capătul patului, iar când eşti necăjit, fericirea te aşteaptă după colţ. Începu să-mi cânte un cântecel care mă enervase în copilărie, dar acum îmi plăcea:

— *Trebuie să gând eşti pozitiv*.
Şi să îndepărtezi tot ce-i negativ.
Ţine-te cu dinţii de afirmativ.
Nu te amesteca în treburi nesigure.
Bucură-te cât de mult poţi
Lasă necazurile deoparte
Distrează-te, fă nebunii.

Nu te amesteca în treburi nesigure!

Apoi adăugă:

— Pentru mine a mers, fetiţo, şi trebuie să meargă şi pentru tine. Somn uşor.

În seara aceea am avut un vis ciudat. Eram acasă la mine şi mi-am tăiat un deget. Am intrat în apartamentul vecin, care era un spital, cu degetul în mână. Un doctor mi-a spus că poate să-mi salveze fie degetul, fie copilul, una sau cealaltă, l-am spus să-mi salveze copilul, iar el s-a uitat la mână şi a zis:

— Dar nu sunteţi măritată.

Nu-mi dădusem seama ce deget tăiasem, iar când m-am uitat, am văzut că era inelarul de la mâna stângă. Am ridicat mâna dreaptă şi am spus:

— Ba da, sunt, sunt. Fluturam degetul cu inelul. Port inelul la mâna dreaptă!

El s-a uitat la mine şi mi-a zis:

— Dar asta nu ajunge. Mă tem că nu vă pot ajuta.

CAIRO

Theodore nu a mai văzut-o la Shepheard's, *nici la clubul* Gezira, *ci la un club de noapte din Cairo, numit* Kit Kat. *Trecuseră şase luni de când o văzuse prima dată pe terasă, iar acum era în ianuarie 1943. Crăciunul şi-l petrecuse pe terenul de aterizare 140, pista Beheira 1, în Libia, lângă Gambut. Armata Deşertului avansa încet către vest. Crăciunul fusese trist, inactiv din cauza vremii; sold am împodobiseră un brad la popota ofiţerilor şi agăţaseră în el becuri pictate şi ornamente făcute din cutii de conserve colorate. Pe crengi presă râseră fulgi de săpun, deşi Theodore ar fi preferat să folosească săpunul la spălatul uniformei. Mâncare avuseseră din belşug: porc, curcan, multe feluri de garnituri şi nişte vin italian,* Chianti, *confiscat din bazele italiene atacate. Nu aveau apă curentă. Aceasta era transportată în cisterne de petrol şi era tratată, însă până la urmă lichidul avea gust de amoniac.*

Totuşi, a fost cel mai frumos Crăciun pe care

Theodore şi-l amintea. Stătea în faţa cortului şi o lacrimă i se prelingea pe obraz – nu de tristeţe sau de bucurie, ci de prea multe evenimente. Se alătură celorlalţi soldaţi şi ofiţeri şi cântară colinde, chiar reinterpretară cântecul „Bunul rege Wenceslas". Theodore şi câţiva colegi trebuiră să-l ducă pe locotenent-colonel în cortul său, în timp ce acesta sforăia pe jumătate şi cu jumătate de gură cânta: „Oh, orăşel din Bethleem" Theodore ieşi când colegii săi propuseră să-l îmbrace pe ofiţer în Moş Crăciun. Se putea ierta totul din pricina beţiei.

În anul următor, după optsprezece luni de serviciu activ, rămase pe pământ trei luni, la Unitatea de Instruire a Ofiţerilor din Ismailia. Avea o permisie de trei zile înainte de următoarea misiune, pe care o acceptase destul de greu, fiindcă însemna că pleca din escadronul 37, chiar şi numai temporar. Singura lui consolare era că la Cairo putea să o revadă pe femeia care de şase luni îi tulbura visele în fiecare noapte.

Se duse la Ismailia unde luă masa la club şi înotă puţin, apoi plecă la Cairo, prima oprire: hotelul Shepheard's. *Theodore îl văzu pe Drongie Broek pe terasă şi se bucură nespus. Ultima dată îl văzuse tot în Cairo şi de atunci se întreba ce păţise bravul sud-african, temându-se că soţia lui era văduvă, iar cei mici orfani.*

Nu-ţi era bine să te gândeşti ce păţesc unii sau alţii – nu puteai să faci nimic pentru nimeni. Era mai bine să te concentrezi asupra propriului echipaj. Drongie supravieţuise, însă avea privirea omului care stătuse prea mult pe front. Oricum, privirea lui pierdută era mai atrăgătoare decât ticurile dobândite de cei care stăteau mult în deşert: clipiri dese, sau mişcări involuntare cu mâinile, pentru a alunga muşte imaginare, sau alte insecte. „Privirea fixă" era ce putea fi mai rău; era de parcă priveai un ocean întins, nesfârşit, adânc şi pustiu.

— Hamilton – căpitan de aviaţie, aş zice. Mă întrebam ce faci. Eu şi băieţii ne pregătim să plecăm la un club plutitor. Nu vii cu noi?

— Drongie, nu pare locul tău preferat.

— Nu? Nu ştiu ce loc aş prefera acum, bătrâne, dar băieţilor le va prinde bine. Unii au ieşit chiar din instrucţie – poate se mai distrează şi ei înainte de luptă. Vocea lui Drogie era inexpresivă ca şi privirea, iar Theodore se întrebă dacă nu trebuia să ia şi el însuşi o pauză. Merse cu ei la clubul Kit Kat, *aflat pe un vaporaş tras la malul Nilului.*

Ajunseră pe la ora nouă, dar clubul era deja plin de ofiţeri din toate armele şi de toate naţionalităţile. Uşile erau deschise, iar orchestra se auzea cântând refrenul:

Voi face o călătorie sentimentală

Voi da o pauză inimii

Voi face o călătorie sentimentală în care voi reînvia amintiri…

Nu ştiam că inima mea poate fi atât de dornică De ce m-am hotărât să plec?

Voi face o călătorie sentimentală

Călătoria sentimentală către casă…

O văzu chiar din prag. Stătea la bar şi purta o floare roşie prinsă în păr, deasupra urechii. Doi tipi, un pilot american şi altul în civil, stăteau lângă ea, de-o parte şi de cealaltă. Ea râdea. Purta o rochie neagră şi se vedea că o deranjează fumul din local. Theodore se uită atent, văzând-o cum fumează, apoi îşi întoarce capul ca să nu-i între fumul în ochi. Avea gâtul lung, frumos arcuit, ochii verzi, părul strâns într-un coc elegant, floarea roşie pe fundalul auriu al buclelor. Când îl văzu şi ea, Theodore simţi valuri de bucurie cuprinzându-l. Parcă se pregătea să decoleze. Privirile li se întâlniră şi rămaseră câteva clipe nemişcate, apoi ea se întoarse către bar, stinse ţigara şi-i şopti la ureche ceva civilului. Acesta se întoarse curios spre Theodore. Tânăra plecă de la bar şi îşi făcu loc prin mulţime până la el. Purta tocuri înalte şi avea un mers unduitor, cum Theodore nu mai văzuse vreodată. Dură, poate, cincisprezece minute – atât evaluă Theodore – până ce traversă mulţimea. De fiecare dată când se oprea să

salute vreun cunoscut, Theodore credea dezamăgit că nu venea spre el, însă când ajunse în faţa lui se opri. Era minionă; capul îi ajungea aproape până la umărul lui. Avea o privire îndrăzneaţă cu care-l sfredeli. Theodore simţi parfumul ei dulceag – discret.

— Bună, zise ea prima. Avea o voce dulce, catifelată şi perfect americană. Ne-am mai întâlnit cândva?

— Nu, zise el. Nu voia să pară un mutulică, dar roşi. Te înşeli: nu aş fi uitat dacă ne-am fi cunoscut.

— Poate că nu ne-a prezentat nimeni, dar eu te-am recunoscut.

Theodore îi luă mâna.

— Pot să-ţi spun că sunt foarte bucuros să te cunosc. Nu vrei să mergem în altă parte?

Ea râse.

— Dar de-abia ai sosit!

— Am văzut tot ce doream să văd, răspunse cu însufleţire.

— Păi, zise ea ezitând, aplecându-şi apoi capul într-o parte şi punând o mână în şold.

— Te rog.

— Cred că ar fi frumos, dar… se uită în spate, la cei cu care stătuse la bar.

— Sunt prietenii tăi? Piloţii?

— Cel tânăr e compatriot de-al meu, iar celălalt e şeful meu…

Bărbatul în haine civile se uita la ei.

Theodore îi spuse încet, hotărât:

— Te rog. Te rog, dă-mi voie să-ţi ofer ceva de băut într-un loc liniştit. Poate cinăm. Orice. Nu vreau să-i cunosc pe prietenii tăi. Nu vreau să ştiu nimic despre tine. Nu vreau nici măcar să-ţi aflu numele. Nu mă interesează manierele şi conversaţiile sterpe. Vreau doar să fim singuri. Te rog, spune da. După ce vom fi doar noi doi, atunci doresc să ştiu totul despre tine, unde ai crescut, cum o cheamă pe mama ta, ce faci la Cairo, de cât timp eşti aici, ce profesor îţi plăcea la şcoală, cu ce parfum te

dai, cine ţi-a dat floarea aceea… Theodore ridică uşor mâna, temător că, dacă o va atinge, vraja se va spulbera. Putem să mergem la Shepheard's.

— Crezi că acel local e bun pentru cei care vor să fie singuri? *îl întrebă ea amuzată.*

— Nu voi vedea pe nimeni altcineva în faţa ochilor.

Se uită din nou la el cu multe întrebări în privire, iar Theodore se temea că fata îi va auzi inima bubuind de emoţie.

În cele din urmă, tânăra îi dădu un tichet şi zise:

— Bine, efendi, ia-mi, te rog, haina de la garderobă şi ne întâlnim afară – trebuie să-i spun ceva şefului meu.

Theodore nu-şi putea dezlipi ochii de la ea. Se duse către bar, spre cei doi, iar el dădu tichetul unui. suffragi", în timp ce se uita numai după ea. Voia să vadă scena despărţirii de cei doi. Deveni foarte important să vadă dacă nu se săruta cu vreunul din ei la plecare. Se îngrozea la gândul că ar fi putut să o atingă vreunul, sau să-şi lase mâna pe umărul ei ceva mai mult timp la plecare. Îşi ţinu răsuflarea aşteptând să vadă vreun gest familiar. Chiar dacă avea să supravieţuiască războiului, ştia că măcar în această seară fusese cât se poate de viu. Niciunul din bărbaţi nu o atinse în vreun fel, deşi Theodore remarcă o uşoară crispare a bărbatului în haine civile. Când veni din nou spre el, Theodore îi ţinu haina; era roşie şi numai o yankee putea purta o asemenea culoare la Cairo.

La o zi după ce reveni la Ismailia, se aşeză să-i scrie. Nu-şi putuse găsi tonul cel mai adecvat când se adresa soldaţilor, sau ofiţerilor, sau familiei, dar când trebui să i se adreseze ei, simţi cum inima i se scurge prin stilou.

„Cpt. Aviaţie T.R. Hamilton

Escadronul 37

Unitatea de Instruire a Ofiţerilor – Ismailia, DA F 12 ianuarie 1943

Dragă G.D.Y.

Nu e cea mai romantică formulă de adresare, recunosc, dar nu am putut alege între. Draga mea", dubita

mea”, sau. *Adorata mea”… De fiecare dată când aşterneam cuvintele pe hârtie, trebuia să o rup, fiindcă îmi dădeam seama că nu am dreptul şi nici curajul să mă folosesc de aceste formule, până când nu-mi vei acorda permisiunea şi, sper, binecuvântarea ta. Pe podea stau teancuri de hârtii mototolite. Te-aş ruga să binevoi eşti a alege una din formulele de adresare şi să mi-o transmiţi cât de repede poţi. Ard de nerăbdare să primesc corespondenţa.*

Au trecut de-abia douăzeci şi patru de ore de când ne-am despărţit la Shepheard’s *şi orele acestea au trecut mai greu* decât *lunile de când mă aflu în această ţară uitată de Dumnezeu. Când ne-am despărţit, parcă ai spus că nu trebuie să mă uit înapoi. Ei, draga mea domnişoară, nu-ţi pot descrie ce speranţă s-a aprins în inima mea. Nu trebuie să existe secrete între noi, aşa că îţi voi face prima mărturisire: am aruncat o privire pe furiş în urma ta, fată de aur. Regret că nu ţi-am ascultat sfatul, fiindcă de-abia te-am zărit prin mulţime – parcă jumătate din personalul armatei americane se adunase lângă masa noastră. Atâţia soldaţi roiau în jurul tău, încât spre disperarea mea mă temeam că te vei uita la vreunul din ei cu interes. Ah, cât ne place să păstrăm speranţa*! *Speram să nu-ţi placă ochii nici unuia şi să-i consideri pe ai mei mai scânteietori.*

Am revenit la barul ofiţerilor la ora prânzului într-o duminică obişnuită. Am rămas cam până la şapte treizeci, seara. Barmanul italian a fost obligat să ţină barul deschis, primind în schimb ţigări. Până ieri nimeni nu mă ştia „băutor înrăit, dar părerile de rău că trebuie să plec din Cairo trebuiau înecate într-un fel şi, cum apa de aici e murdară şi infectă, am preferat băutura. La cină unii dintre noi s-au decis să vină fără să-şi schimbe hainele. Pentru asta am fost priviţi cu ochi critici. Oricum, nu prea se mănâncă delicatese: pâinea tradiţională de aici şi friptura de vacă, mult suc de grape-fruit şi vermut. O combinaţie destul de dubioasă; însă trebuia să ne spălăm stomacul după atâta coniac din ajun.

La bar, unul dintre ofiţeri citea cu glas tare din cartea lui John Exenham, Patrula Deşertului: *fiecăruia i se deschide un drum larg, fiecăruia sufletul îi merge într-o direcţie”. Ce prostie! Cer scuze pentru citatul greşit, dar gând un le îmi sunt cam împrăştiate, iar amintirile recente cam înnorate de când... Când ne vom reîntâlni – dacă ne vom reîntâlni – îţi voi aduce volumul; poveştile sunt pline de eroism, idealism şi suflete nobile. În mintea lui Exenham toţi piloţii sunt „moarte sau glorie, sânge sau nisip”. Bieţii de noi, nu vrem să ne gândim la subiectul acesta.*

Când scriu cu atâta cinism, parcă mă simt paralizat, fiindcă ştiu că nu sunt nici tipul de *glorie” şi nici cel* de *moarte”, adică nu doresc misiunea. Inima îmi spune că trebuie să zbor, dar nu ca să fac rău, ci ca să-i instruiesc pe cei din echipajul meu. Nu avem o cauză nobilă în care credem, ci luptăm pentru aceia care cred în noi şi care cred că putem îndeplini misiunea pe care nu dorim să o îndeplinim. Vezi tu, scriindu-ţi, m-am gândit că aş dori să prelungesc întoarcerea la escadronul meu, ca să mai pot sta cu tine măcar două zile. Aş dori să te revăd, oricât de scurte ar fi clipele.*

Scumpă domnişoară, nu mă cunoşti îndeajuns şi nu ştii că nu sunt genul sentimental şi că aceste sentimente mă surprind în aceeaşi măsură în care, poate, te surprind şi pe tine. Justificat sau nu, ele sunt dintre cele mai pure. Cum pot simţi ceva atât de puternic pentru cineva cunoscut de atât de puţin timp – o conversaţie de o seară, o plimbare dimineaţa, un prânz, apoi la revedere”? Să cred în dragoste la prima vedere? Nu... Ba da. Te-am prevenit că inima mea se află în impas. Ţi-am vorbit de o fată drăguţă, prietena amicului meu, Peter, cu care m-am întâlnit de câteva ori când eram la Oxford, dar am uitat de Jeannie, barmaniţa de la Golden Cross, *faţă de care mă simţeam oarecum atras, dar aceste amintiri din adolescenţă nu-mi oferă niciun punct de sprijin acum, când sunt bărbat în toată firea. Nu am experienţă deloc, iar*

inima îmi e plină de versuri – toate inutile. Nu pot decât să mi-o ţin cu ambele mâini, ca să nu-mi spargă pieptul bătând cu atâta putere – nu cumva îi auzi şi tu răpăielile până la Zamalek? Mi-o voi stăpâni până ce voi primi răspuns de la tine că te pot însoţi la cină într-o seară. Când voi avea această veste, nici cerul, nici pământul nu mă vor opri să fac rost de o permisie de patruzeci şi opt de ore. Dacă vei răspunde nu, atunci, pentru Dumnezeu, frumoasă domnişoară, trimite-mi vorbă şi spune-mi cinstit, pentru ca eu să pot să-mi eliberez inima şi să-mi îndepărtez bubuitul ei din urechi.

Mi-ai spus atât de puţin despre tine, totuşi, nu mi te pot scoate din minte. Acum nu mai pot vedea o femeie fără să mă gândesc că ar trebui să poarte flori în păr, dar că nu i-ar stătea la fel de bine cum îţi stătea ţie. Am şi acum proaspătă în memorie imaginea ta, cu părul blond şi zâmbetul pe buze, ochii aceia scânteietori şi voioşia din ei radiind chiar şi atunci când încercai să pari serioasă.

Câteodată, imaginea devine neclară, dar revine imediat la loc. Să ştii că urmele de pe coala de hârtie sunt de la ţânţari, ei fiind singurii duşmani care-mi tulbură memoria. Ţânţarii aceştia duc un război aprig împotriva gând un lor mele.

Oricum, îi prefer pe nemţi. Le aplic bietelor insecte sistemul nostru de apărare antiaeriană, în timp ce stau pe marginea patului îmbrăcat în pijama, închis la nasturi până-n gât, cu prosopul pe cap, cu o batistă în jurul gâtului şi o pătură pe genunchi, dar făpturile tot mă atacă şi mă înţeapă. Un motiv în plus pentru a-mi dori să zbor sus, acolo unde insectele nu mă pot ajunge.

Îţi spun toate acestea cu două speranţe în gând: prima este că imaginea mea ţi-ar putea provoca un acces de râs, iar a doua este că probabil epistola mea se va deosebi întrucâtva de epistolele şi mesajele de dragoste pe care cu sigi. ranţă le-ai mai primit de la tinerii care s-au bucurat de compania ta câteva ceasuri doar. Ce s-a întâmplat cu ei?

Noroc că Unchiul Sam oferă bietelor făpturi dezamăgite consolarea că se sacrifică pentru o cauză nobilă şi că păstrează focul arzând pentru a încălzi o fată de aur…

Vreau să fiu sincer cu tine şi recunosc că această scrisoare poate e singura care îmi va da posibilitatea să o dovedesc.

Mărturisesc încă un lucru: scriu tot ce-mi stă pe inimă pentru a evita să închei. Nu ştiu care ar fi cea mai adecvată formulă de final. Sper din nou că o să primesc şi un răspuns, dar pentru asta voi încheia mai întâi ca să nu te plictisesc.

Prin urmare, dragă domnişoară de aur, îţi transmit cele mai bune urări, gând urile cele mai sincere şi speranţele cele mai arzătoare.

Al tău, dacă îl vei alege, Theodore".

Răspunsul ei suna că ar dori să cineze cu el oricând va mai trece *prin Cairo. Theodore trimise o telegramă şi stabili întâlnirea peste trei săptămâni. În tot acest răstimp nu trăi decât pentru data de 6 februarie. Ea, la rândul ei, hotărî să nu anticipeze întâlnirea, până când nu ajungea la hotel. Barul* Metropole *era foarte aglomerat, ca în fiecare seară. Se aşeză la o masă pentru două persoane şi începu să privească nerăbdătoare spre uşă. Theodore stabilise întâlnirea pentru ora şapte, dar trecuse o jumătate de oră peste termenul convenit.*

O mulţime de bărbaţi fuseseră trimişi la plimbare când întrebară despre locul neocupat din faţa ei. Pe unii îi cunoştea, pe alţii nu, dar tuturor le spunea cu zâmbetul pe buze şi politeţe în glas că aşteaptă pe cineva. Un compatriot de-al ei insistă în mai multe rânduri, iar după cinci minute agasante, tânăra blondă îi acceptă invitaţia să bea un pahar împreună cu el. Îi aprinse ţigara, profit! *nd de ocazie ca să se apropie cât mai mult de ea peste masă. Americanul începu să-i povestească viaţa lui, iar ea, care devenise expertă în a asculta, nici nu remarcă prezenţa pilotului englez până ce acesta nu se aşează chiar în spatele*

americanului. Blonda îl privi bucuroasă.

— Scuză-mă, amice, cred că stai pe locul meu, zise Theodore Hamilton, de parcă i-ar fi fost ocupat scaunul la Covent Garden, însă pe blondă nu o scăpă din ochi.

— Ascultă, frăţioare. Regula casei – primul venit, primul servit. Mai ales că doamna m-a invitat şi, la naiba, e totyankee, tocmai din Washinhgton D.C., Columbia. E… sora mea, aşa că şterge-o, Tommy.

Pilotul îşi înălţă o sprânceană privindu-l pentru prima dată pe rival.

— În cazul acesta, acceptă-mi scuzele, te rog, şi fii amabil, prezintă-mă surorii tale.

Ochii blondei scânteiau spre el.

— Păi, sigur, zise americanul. Cum spuneai că te cheamă, dulceaţă? zise el aplecându-se pe deasupra mesei. Am uitat. Englezul trase scaunul de sub masă şi făcu semn cu capul spre uşă, în timp ce-i arăta soldatului american tresele de pe umeri. Ai naibii englezi, mereu profitaţi de grad… nu dau doi bani pe grade, mormăi el mai încet, dar se ridică în picioare. Sărută mâna blondei şi-l salută pe Theodore. Dacă nu beam câteva beri în plus şi dacă mâine nu trebuia să plecăm de aici, mă măsurăm cu tine, uriaşule.

— Nici nu mă îndoiesc.

— Sunt al tău, Tommy, dar să nu mai laşi americancele să te aştepte prin baruri, fiindcă nu le meriţi. Să ai grijă de ea, m-ai auzit? spuse lovindu-l pe Theodore amical pe spate.

— Asta intenţionez să fac, zise Theodore şi se aşează la masă, aproape de partenera lui. Ea îl privi cu interes. Nu se atinse de ea, ci îi vorbi şoptit, politicos: Dacă nu aş fi ştiut că eşti o doamnă, aş fi crezut că-i laşi pe bărbaţi să te agaţe în baruri.

— Şi, dacă nu ştiam că eşti un gentleman, poate că te-aş fi acuzat de nepoliteţe faţă de o doamnă. Te aştept de patruzeci şi cinci de minute. Începusem să mă tem de privirile dimprejur, ca să nu mai vorbim de cei care au

avut tupeul să vină la masă, aşa că din punctul meu de vedere mă mulţumesc cu unul de-al meu pentru apărare.

— Aveai, într-adevăr, o scuză. Am întârziat nepermis de mult, iartă-mă. Era să nu vin deloc. Ce bine că am o oarecare pregătire juridică – a trebuit să-mi pledez cauza pentru a doua oară într-o lună. M-am aflat pe un teren propice. Am ridicat zidul de apărare şi am scăpat fără condamnare.

Ea surâse.

— Nu ştiam că eşti avocat.

— Nu ştii multe despre mine, nu-i aşa, fată de aur? Poate că e mai bine aşa.

— Oh, nu cred. Dacă aş fi în locul tău, aş încerca să impresionez cu ce se poate, ca să estompezi impresia lăsată recent.

— Şi ce impresie ţi-am lăsat?

— Ei „priaşule", dacă mă uit mai bine, văd un tip în pijama, încheiat la nasturi până-n gât, ca un băieţel, cu prosopul pe cap şi mănuşi...

— Ce rea eşti. Eu, biet nevinovat, îmi pun sufletul pe tavă înaintea ta şi râzi de mine? Măcar ai râs când mi-ai citit scrisoarea?

— Mi-a încălzit inima, răspunse ea simplu.

— Atunci îţi voi scrie în fiecare zi. De două ori pe zi. Îmi dai voie?

Blonda dădu afirmativ din cap, iar Theodore roşi. Era nerăbdător să afle ce părere avea despre sentimentele lui, exprimate atât de imperios în scrisoare, dar se temea să o întrebe ceva, ca să nu-i strice cheful. Dacă ar fi fost în stare să se ţină pe picioare, ar fi dorit să se ridice şi să plece de lângă ea spre binele ei. O mângâie încet pe păr, cu degete timide, apoi îşi drese glasul pregătindu-se să spună ceva. Ea dădu din nou din cap şi ridică mâna să-l oprească, ştiind exact ce voia să spună.

— Nu, Theodore. Ai uitat? Am convenit că vom lăsa lucrurile să vină de la sine, că nu vom anticipa viitorul, că vom fi fericiţi cu ceea ce avem. Dacă va merge bine, atunci

vom avea tot timpul din lume să vorbim.

— Dacă nu va merge?

— Atunci nimeni nu va regreta şi nimeni nu va plânge. Promiţi?

— Once, zise el, ştiind precis că, dacă lucrurile nu vor merge bine, promisiunea trebuia ţinută.

— Am încredere în tine. Îmi plac bărbaţii care se ţin de cuvânt.

— Ai cuvântul meu de onoare.

Îl privi cu ochi surâzători şi-l mângâie discret pe obraz.

— Acum, spune-mi ceva, locotenente. Cât timp ne-a mai rămas?

— Nu vrei să-ţi răspund mai pe ocolite? zise el dezamăgit.

— Nu. Sunt destul de tare ca să aud adevărul. Nu mă interesează amănuntele. Închise ochii şi pe chipul ei se citi hotărî rea de a auzi orice. Theodore nu se putu abţine şi o sărută pe buze, iar ochii ei se deschiseră brusc, atât de aproape de ai lui.

— Două zile.

— Două zile? Cum ai reuşit? Ci-oi fi spus ofiţerului superior?

Theodore scoase tacticos două ţigări dintr-o tabacheră argintie şi-i dădu una ei.

— Nu a fost uşor, zise oftând. Mereu l-am admirat pe bătrân, dar acum nu mi-a dat de ales. A trebuit să trag în el direct. S-a terminat repede. L-am nimerit exact între ochi. Fără dureri. A fost pentru o cauză bună. Te asigur că nu a suferit fără rost. Îşi aprinse ţigara, apoi ea îi luă uşor mâna şi o trase spre ţigara ei.

— Şi mai spui că eşti milos, locotenente?

— A fost ori eu, ori el. Viaţa lui sau... viaţa mea. O privi pătimaş. Ca să-ţi spun adevărul, a fost o permisie dată de milă. I-am spus că logodnica mea a venit la Cairo ca să-mi dea papucii.

Blonda îl privi cu ochi mari, îngrozită, apoi se

încruntă.

— Şi ce-i vei spune dacă vei fi nevoit să vii cu o asemenea scuză vreodată?

— Oh, va fi uşor. Atunci îmi voi zbura creierii.

Acum blonda nu mai părea amuzată, iar el surâse şi o mângâie pe obraz.

— Nu-ţi vine să crezi câte logodnice şi-au părăsit logodnicii piloţi în ultimele luni. Aşa se întâmplă când staţionează foarte aproape de Cairo. Poate că îşi mai găsesc pe cineva să-i consoleze.

— Vrei să spui la bordeluri?

Theodore fu surprins de întrebarea ei. Era un amestec de inocenţă şi cunoaştere pură a lumii, iar el nu ştia care trăsătură îl atrăgea mai mult la ea. Îi admira lipsa de timiditate perfidă, deşi cuvintele ei îl stânjeniră.

— Presupun că da.

— Azi-dimineaţă am dactilografiat un raport despre bordeluri, de aceea am întrebat. Forţele aliate nu sunt de aceeaşi părere în privinţa funcţionării bordelurilor sub supravegherea armatei, pentru a preveni imoralitatea.

— Tu ce părere ai?

După ce studie capătul aprins al ţigării, căzu pe gânduri.

— Din câte am citit eu, sunt în favoarea… serviciilor aprobate de armată. Nu văd de ce să rişte băieţii să contracteze gonoree şi nu văd rostul ca aceia rămaşi acasă să afle asta. Nimeni nu mi-a cerut părerea. A trebuit să bat la maşină raportul pentru şeful meu, Mac, iar el s-a înroşit când l-am citit. Scrisese greşit „gonoree”. A trebuit să corectez. Stinse ţigara şi continuă: Ah, mi-am amintit. Mac dă o petrecere diseară şi ne-a invitat pe amândoi.

Theodore simţi cum inima i se încrâncenează. Ultimul lucru pe care şi-l dorea era să o împartă cu altcineva, mai ales cu nişte diplomaţi yankei. Blonda mai luă o ţigară, iar Theodore se fâstâci până o aprinse.

— I-am spus că nu mergem, l-am zis că în seara aceasta ne-am făcut deja program, dar că poate ne

întâlnim mâine seară cu el, dacă vei putea şi tu să vii.

— Eşti un înger, murmură el. Un înger de aur.

— Dar tu ai aripile, Theodore. Vrei să mergem să dansăm?

Când ieşiră de la bar, Theodore o ţinea protector de braţ, iar câteva perechi de ochi îi priviră cu invidie, deşi nici femeile nu puteau spune cu siguranţă ce anume invidiau la perechea care tocmai ieşea.

CAPITOLUL 7

Cinci zile mai târziu aterizam cu David pe aeroportul din Toulouse. Am închiriat o maşină şi am plecat spre orăşelul Sainte Cécile.

Era încântător. În avion mă gândisem că vom ajunge în nişte coclauri pe malurile Tamisei, dar mă înşelasem. Sainte Cécile era un loc idilic şi obişnuit, o localitate pe un deal.

În centru era o piaţă şi barul nelipsit, o biserică veche, un hotel-restaurant şi în rest nimic deosebit. David parcă maşina în faţa hanului *Auberge Lion d'Or* şi duse valizele în hol.

O brunetă minionă ne văzu de la recepţie şi veni imediat să ne ureze bun venit şi să ne conducă în cameră.

M-am lăsat să cad pe patul dublu.

— Ce binecuvântare! De ce nu mi se spune „mademoiselle", David?

David mă prezentase „doamna Turcan" şi-mi trăsese un ghiont când încercasem să protestez.

— Nu ştim părerile acestor oameni. Ai început să arăţi ca o femeie însărcinată, ei sunt cu siguranţă catolici şi nu vreau să stau într-o cameră cu două paturi, în loc de un *lit* matrimonial, îmi spusese el după aceea.

— Mi se pare corect. David era obişnuit să ia decizii repede şi instinctul nu-l înşela niciodată. Am închis ochii şi mi-am umplut plămânii cu aroma de levănţică emanată de lenjeria de pat. David, ţi-am spus vreodată că eşti grozav?

— Nu-mi amintesc.

— Ei bine, eşti. Aici e minunat. Mă bucur nespus că

am venit.

— Dar nu păreai bucuroasă când ţi-am propus.

— Ei, atunci am greşit şi îmi pare rău. Am început să îngân cântecul pe care mi-l cântase mama atunci, la telefon: *„Trebuie să gândeşti pozitiv…”* Mi-am promis că va trebui să încerc să cred în lucrurile bune. David se aşează pe pat lângă mine şi începu să mă sărute pe pleoape, mulţumit. De când eram însărcinată, David îşi schimbase comportamentul faţă de mine. Mă bucura bunătatea, tandreţea şi atenţia cu care mă copleşea uneori. Multă lume îmi spusese că femeia îşi poate schimba repede părerile despre lume şi despre cei din jurul ei tocmai datorită sarcinii; din experienţa Beccăi trăgeam concluzia că părerea se schimba în rău, dar în acel moment lumea era cu totul nouă pentru mine şi era în întregime a mea. Se auzi o bătaie în uşă. Ne-am ridicat amândoi de pe pat brusc, de parcă eram prinşi *în flagrante*. O tânără care semăna perfect cu mama ei minionă intră şi aduse o tavă pe care se aflau o sticlă cu şampanie, pahare, apă şi un ceainic cu ceai de lămâie. Părea stânjenită.

— *Est-ce que /oublié quelque chose*? mă întrebă cu timiditate, neîndrăznind să-l privească pe David.

— *Non – c’est tout a fait parfait*, *mais ca suffit*. Ce frumos sunau franceza şi frazele pe care credeam că le uitasem! La nevoie totul îmi revenea în minte. L-am îmbrăţişat pe David. Ce frumos! Şampanie!

— Ceaiul e pentru tine, iubito. Şnapsul e pentru mine.

Am petrecut mai mult de o oră în pat; am făcut dragoste, am discutat despre nume de copii. Reduseserăm alegerile la cincizeci.

După câte un duş, ne-am dus la barul din piaţetă şi ne-am aşezat la o măsuţă chiar lângă fântâna care clipocea discret. Îmi era somn şi se apropia ora cinei, însă mă simţeam ca o pisică torcând în faţa focului, adică lângă David.

Tăcerea ne învăluia ca o vrajă. Am tresărit când s-a

apropiat un bărbat de noi, l-a bătut pe umăr pe David, a, înclinat capul şi ne-a vorbit într-o engleză perfectă:

— Mă scuzaţi că vă deranjez. Mă întrebam dacă nu cumva sunteţi scriitoarea şi fotograful pentru cartea despre RAF – Elena şi David? E posibil?

Amândoi am dat afirmativ din cap şi l-am privit pe bătrânul înalt cu privire azurie şi cu pălărie pe cap.

— Sunt Theodore Hamilton. Trebuia să ne întâlnim abia mâine, dar v-am văzut şi, cum încă nu e sezonul turiştilor, mi-am permis o întrebare.

David se ridică şi dădu mâna cu el.

— Mă bucur să vă cunosc. De-abia am sosit şi noi şi am luat cameră la hotelul recomandat. Erau de aceeaşi înălţime, Theodore şi David, doar că pilotul era cărunt şi uşor adus de spate. David era mai solid decât el.

Theodore Hamilton surâse cald.

— Nu pot spune că am selectat din mai multe, fiindcă *Auberge Lion d'Ore* singurul din Sainte Cécile, însă soţii Guillot sunt nişte oameni remarcabili şi primitori, iar el e un bucătar desăvârşit. Trebuia să-mi spuneţi că veniţi din seara aceasta. V-aş fi pregătit eu un program.

M-am ridicat şi eu şi am dat mâna cu el; m-aş fi bucurat să mă fi pieptănat mai cu atenţie înainte de a ieşi din cameră.

— Bună ziua. Sunt Elena Stewart.

Bătrânul mă privi, surâsul pieri câteva secunde de pe chipul său, apoi îmi luă mâna şi zâmbi.

— Mă scuzaţi, zise el şi mă studie din cap până-n picioare; nu o făcu ostentativ sau lipsit de respect, ci parcă dorind să reţină fiecare detaliu. Mă întrebam dacă şi-o fi dat seama că sunt însărcinată, deşi purtam o rochie strânsă pe talie. Poate că un bărbat din generaţia lui nu accepta ca femeile însărcinate să muncească. Nu ştiu de ce, dar în urechi îmi răsună cuvântul „bastard", însă pe el l-am văzut că zâmbeşte şi am alungat gândurile sumbre. Era un bărbat bine, cu umeri lăţi, cu faţa bronzată, îmbrăcat în stil englezesc clasic – pantaloni de culoare

deschisă, o cămaşă cu dungi subţiri, din material scump, cu mânecile suflecate, cu o batistă în buzunarul de la piept; pe braţ ţinea o haină de culoare crem. Desigur, pe cap purta o pălărie *Panamá*. Surâse şi ridurile feţei i se văzură distinct. Era un model perfect pentru David.

— Nu vreţi să vă aşezaţi la masă? l-am invitat eu. Tocmai discutam despre carte, am zis. Mă gândeam să nu ne fi surprins într-o clipă de intimitate. Poate că nu ar mai fi avut încredere în noi şi în seriozitatea cărţii la care lucram, dacă ar fi ştiut că suntem „împreună”, iar eu voiam să-l conving că suntem cât se poate de puşi pe treabă. Am tras aer în piept şi mi-am jucat rolul: Tocmai îi explicam lui David Turcan obiectivele acestui interviu.

Frontul nord-african a ocupat de obicei un spaţiu restons în povestirile despre război, însă are o caracteristică a sa proprie. De aceea v-am ales pe dumneavoastră, sigur, în afara faptului că aveţi un dosar impresionant. Mi-am dres glasul şi privirea mi s-a întâlnit cu a lui David. Se uita la mine cu seriozitate, într-o poziţie relaxată, cu braţele încrucişate la piept, şi părea că se amuză teribil în sinea sa.

— Te rog, domnişoară Stewart, continuă, mă invită el.

— Ce-ar fi să comand eu ceva de băut, apoi putem să ne cunoaştem mai bine înainte de a intra direct în problemă, zise Theodore Hamilton, iar eu m-am simţit stânjenită. Îi făcu semn chelnerului şi acesta veni imediat să ia comanda. Sunt bucuros că vă pot fi de ajutor în vreun fel şi mă simt măgulit că aţi venit tocmai până aici ca să discutaţi cu mine. Deşi cred că s-au spus deja destule despre război. Nu mai există teren neacoperit sau înţelepciune de depistat.

Nu am vorbit despre război. Theodore Hamilton ne-a vorbit despre zona în care ne aflam, sugerându-ne excursii, dacă aveam timp la dispoziţie – meritau văzute orăşelele cu ziduri de apărare de la Monflanquin şi Monpazier.

Ne vorbi despre Monségur şi Simon de Montfort, despre cruciade, şi s-a oferit să ne fie ghid, dacă voiam să

vizităm regiunea. Ne-a dat numele câtorva restaurante care meritau osteneala, altele pe care trebuia să le evităm, s-a ridicat şi ne-a spus „la revedere” politicos.

— Domnule locotenent-colonel Hamilton, am zis eu.

— Theodore, te rog. Nu mai sunt locotenent-colonel de mult timp.

— Cum te putem găsi?

— Întrebaţi pe oricine. Oficial casa mea se numeşte Bosc, dar localnicii insistă să-i spună Casa Englezului, oricât de mult aş protesta spunând că ar fi trebuit să primesc cetăţenie franceză demult. Vă doresc o seară agreabilă şi veniţi la mine mâine de dimineaţă.

— La ce oră nu v-am deranja?

Englezul râse.

— De foarte mulţi ani m-am obişnuit să mă trezesc odată cu ciocârlia. Bătrânii nu mai pot dormi şi nu mai au nevoie de somn. Veniţi când doriţi. Dacă nu vă deschid din casă, înseamnă că sunt în *pigeonnier*. De la o vreme pictez. Nu ezitaţi să veniţi.

L-am urmărit cum iese din bar salutându-i pe foarte mulţi clienţi ai localului, dând din cap cu amabilitate, sau strângând mâna unuia şi altuia, adresând câteva cuvinte calde fiecăruia.

Când am cerut nota de plată ni s-a spus că *monsieur Amilton* avusese deja grijă să achite. Ne-am întors la hotel, care se afla la distanţă de două străzi, am luat o cină copioasă, apoi ne-am culcat imediat.

Veni dimineaţa şi mă simţeam excelent; nu-mi era greaţă deloc, gândindu-mă că se datora celor trei pahare cu vin de aseară. Credeam că vine şi David cu mine la Theodore Hamilton, dar m-a refuzat.

Voia să mai citească puţin şi aştepta următoarea întâlnire cu pilotul.

Am pornit pe jos spre casa lui Hamilton. Era pe la marginea oraşelului, la mai puţin de două mile distanţă de hotel.

Când am ajuns pe drumul care o lua spre stânga, era

clar care casă îi aparţinea englezului.

Era singura din capătul şoselei, cu straturi de flori în faţă, cu terasă şi câteva trepte la intrare.

Uşa era deschisă. Mă aşteptam să văd o menajeră solidă, cu pieptul mare şi rochie neagră, cu şorţ alb, însă când am strigat „Bună ziua” nu mi-a răspuns nimeni. Am mai spus o dată „bună ziua” şi a apărut o blondă în blugi şi m-a salutat în engleză cu accent puternic.

— Sunteţi Elena, nu? Pentru carte? Theodore mi-a zis că este în *pigeonnier*. Acolo, dacă vreţi să mergeţi. *Pigeonnier* era o clădire din piatră cu două nivele, perfectă pentru o vacanţă în provincie. Casa se afla în mijlocul unei livezi cu pruni. Probabil că asta îl inspira pe pilot să picteze.

— Theodore? am zis băgând capul pe uşă. Sunt Elena Stewart. L-am văzut în faţa şevaletului. Peretele din spate fusese spart pe jumătate şi înlocuit cu sticlă, astfel că lumina pătrundea în toată splendoarea galben-aurie a dimineţii. Theodore şterse penelul şi dădu cu mâna prin păr ca să fie sigur că nu era murdar de vopsea. Când a ieşit am văzut câţiva stropi galbeni şi albaştri prinşi pe firele de păr.

— Bun venit! Cum vi s-a părut hotelul? Dar cina? Ne îndreptam spre casă, iar el mă luă uşor de antebraţ ca să mă conducă, exact aşa cum face şi tata.

— Totul a fost perfect. E minunat aici.

— Mă bucur că-ţi place. Proprietarii sunt oameni de treabă – buni prieteni de-ai mei. Vrei să stăm pe terasă sau e prea cald pentru tine? Poate preferi înăuntru?

— Pe terasă e perfect. Anul acesta nu prea am văzut soarele.

— Acesta este avantajul vieţii unui expatriat. Giselle, *citron pressé*, *s* îl *te plaît*.

— E fiica ta?

Theodore râse amuzat. Începusem să mă obişnuiesc cu râsul lui.

— Nu. Giselle e menajera mea şi este foarte bună.

Nu-mi crează probleme. Am o fiică, dar ea e la Paris. Cam de vârsta ta, poate puţin mai mare.

Ne-am instalat pe terasă, sub copertina care ne proteja de razele soarelui.

— Nu te deranjează reportofonul? am întrebat automat, căutându-l prin geantă.

— Ba, ca să fiu sincer, mă cam deranjează. Poate când ne vomcunoaşte îndeajuns să nu-mi mai pese. Pur şi simplu nu-mi plac maşinăriile de niciun fel. Prefer să discutăm aşa, singuri.

— Bine. Depinde numai de tine. Nu îţi voi răpi toată dimineaţa. Sigur că vrei să reiei pictura. Arăta grozav.

Theodore se uită la mine şi zise:

— Hmm? Scuză-mă… continuă. Ochii lui albaştri mă tulburară şi nu ştiam de ce.

— Aş începe întrebându-te cum ai ajuns în Franţa. Am luat interviuri şi altor piloţi din RAF şi toţi sunt pensionari în Anglia, aşa că sunt curioasă de ce ai venit aici. Aţi avut baza prin locurile acestea?

— Nu, escadronul meu…

— 37, l-am întrerupt eu, ca să-i demonstrez că-mi făcusem tema.

— Exact. Escadronul 37 nu a avut niciodată baza în Franţa. Am fost în Italia din 1943, de la Crăciun până la sfârşitul războiului, puţin în Palestina şi apoi am revenit la Shaluffa înainte de lăsarea la vatră a escadronului.

— Shaluffa?

— În Egipt. Eram din forţele DAF – Forţele Aeriene ale Deşertului şi escadronul nostru a fost în Egipt, Libia, Tunisia, apoi Italia. Pentru noi deşertul era acasă.

— Deci, cum ai ajuns în Franţa?

— Familia soţiei este din zonă. Când am ieşit la pensie, ne-am decis să ne stabilim aici.

— Pot să o cunosc şi eu? am întrebat. De multe ori afli mai multe de la soţii.

— Mă tem că e imposibil. Soţia mea a murit acum zece ani.

— Oh, regret nespus. Ce trist.

— Da, însă au trecut zece ani de atunci. Ajungi să te împaci şi cu moartea. Nu ai de ales.

— Cred că aşa este. Te-ai decis să rămâi aici?

— Da. Sainte Cécile e casa mea acum. Foarte puţini din foştii colegi şi prieteni supravieţuiesc, iar aceia care au rămas se bucură că pot să mă viziteze din când în când.

— Sunt convinsă. Ai păstrat legătura cu mulţi din escadronul tău?

— Oh, cu câţiva doar. Ştii, escadroanele se dizolvă ca fluidele. Oamenii sunt transferaţi şi mulţi nu supravieţuiesc războiului.

Vorbea cu detaşare, lucru care m-a dezamăgit. Aş fi dorit să am un citat cu valoare emoţională despre pierderea confraţilor de arme.

Era mai greu de provocat să vorbească decât fusese Babington, aşa că m-am gândit că voi căpăta câteva detalii despre experienţele lui. Mi-am dres glasul şi mi-am pregătit carneţelul şi creionul.

— Poate îmi spui ceva despre medaliile primite?

— Dacă insişti, zise el râzând. Nu e o poveste care mă onorează prea mult, crede-mă. Am primit medalia pentru merite deosebite şi crucea militară fiindcă m-am comportat nebuneşte.

— Nu vrei să-mi spui ce ai făcut?

— Am de ales?

— Sigur, atâta timp cât nu te deranjează să vezi o femeie plângând.

— Asta nu aş suporta. Când eram ofiţer cu rang inferior, nou venit în deşert, am primit informaţii că zece avioane *Heinkel*, ştii avioane germane foarte mari, trebuia să aterizeze pe aerodromul Benini la vest de Benghazi; transporta combustibil. Rommel se retrăgea şi rămăsese fără benzină. Am avut norocul să aflăm că şase avioane se pregăteau să aterizeze şi atunci am început să le bombardăm. Puşcaşul meu, Bob, avea plăcerea să vadă rezultatele imediat şi ocazia i se ivi. Noaptea următoare

am zburat din nou, dar cu un alt echipaj şi, cu toate că vremea era mizerabilă, am reuşit să nimerim ţintele. Pentru aceste două operaţiuni am primit crucea militară cu distincţie.

— Mi se pare că ai meritat-o. De ce spui că te-ai comportat nebuneşte?

— Ar fi trebuit să fiu pedepsit fiindcă am pus în pericol viaţa echipajului şi avionul. A fost o nebunie să cobor cu avionul o sută cincizeci de metri şi să fac pe luptătorul. Cei din forţele RAF au fost destul de îngăduitori în aprecieri – azi te sancţionau pentru zbor sub nivelul admis, iar mâine îţi umpleau pieptul de medalii pentru aceeaşi poznă. Nu ştiu ce era în mintea lor, sincer. Măcar trebuiau să acorde decoraţii întregului echipaj. Pe bieţii băieţi nou-veniţi i-am speriat de moarte, apoi am avut noroc cu artileria antiaeriană – nemţii nu erau pregătiţi în noaptea aceea. Cei de la sol m-au luat la săpuneală când am ajuns cu avionul pe pământ, măcar să mă învăţ minte. Dacă era cineva care merita crucea militară, atunci aceia erau băieţii de la serviciul de informaţii.

— Cât de obişnuită era crucea militară?

— Nu ştiu exact. Mult mai obişnuită decât echivalentul acordat civililor. Nu trebuie să crezi că am făcut ceva deosebit. Pur şi simplu am mânuit panoul de comandă. Cei talentaţi erau trăgătorii. Pe mine mă mulţumea să nimerim ţintele – rareori aveam satisfacţii în raidurile de noapte.

Era un om modest. Din punctul meu de vedere era în egală măsură modest şi erou. Poate că nu voia să se dee Tân spectacol. Am făcut un semn în carneţel.

— Dar medalia pentru merite deosebite?

— Ah, şi aici sunt două poveşti. Pe care vrei să o asculţi?

— Pe amândouă. După aceea mă voi opri doar la una.

— Eşti inteligentă. Versiunea oficială a fost că zburam în operaţiuni nocturne de la baza din Kairouan. Era pe la sfârşitul lui ’43. Campania nord-africană se

terminase demult şi începuse bombardarea Italiei. Cunoşti Tunisia?

— Mă tem că nu.

— Localnicii îl numesc Oraşul Sfânt. Pe atunci era un loc groaznic. Kairouan înseamnă deturnare a caravanelor. Pe vremea aceea locul era înconjurat de mlaştini urât mirositoare – noi îl numeam Mirosul Sfânt. Acea perioadă a fost de tristă amintire în memoria celor care au staţionat acolo. Nemţii bombardau masiv porturile, aerodromurile, centrele de comunicaţii din Palermo şi ajunseseră până departe, în Italia. Nu prea stăteam…

— Cum adică?

— Adică de puţine ori nu zburam din motive obiective, sau din cauza vremii, sau fiindcă războiul lâncezea. Ştii, nu eram constanţi – adică în unele perioade acţionam rapid şi des, iar în altele stăteam degeaba.

— Dar la Kairouan aţi avut perioade de inactivitate?

— Câteva. Eram înrăiţi când a venit iarna. Într-o seară ne întorceam cu pierderi mari; motorul principal era terminat şi ne-am dat seama că nu putem ajunge până la bază. Am ordonat băieţilor să se arunce din avion, însă puşcașul meu fusese rănit de o schijă. Nu era în stare gravă, dar nici în putere. Navigatorul i-a făcut o injecţie cu morfină şi l-a bandajat cum a putut de bine, dar în aer nu poţi face prea multe, mai ales când avionul este în picaj, l-am urmărit pe ceilalţi cum se aruncă şi l-am ajutat şi pe Sam să iasă. Eram la vreo patru mii de metri deasupra solului. Am ajuns cu bine pe pământ – doar cu încheietura mâinii scrântită, norocul meu –, iar pe Sam l-am văzut la distanţă mică de mine. Când mă îndreptam spre el, avionul a luat foc la vreun kilometru depărtare de noi. Ne-am deplasat pe o rază apreciabilă ca să vedem dacă au ajuns şi ceilalţi cu bine, dar, când nu i-am găsit, ne-am decis să pornim spre bază unde am ajuns în seara celei de-a doua zile. Atunci am primit medalia pentru merite deosebite.

— Care e cealaltă versiune?

— Cea adevărată. M-am blestemat pentru lovitura pe

care am primit-o în plin. Ştiam că suntem urmăriţi – dacă aveam destulă minte, nu am fi fost loviţi prea tare. Oricum ar fi fost, tot trebuia să ajung cu avionul la bază, sau să aterizez undeva sigur. Avioanele erau valoroase – uneori mai valoroase decât echipajul. Se poate spune că mi-a fost acordată medalia pentru că am doborât avionul şi m-am paraşutat din el.

— Sam a păţit ceva?

— Umărul era terminat şi pierduse mult sânge. Cu toate acestea nu a fost mai uşor la coborâre. Nu mi-a mulţumit pentru că l-am făcut să sară.

— Cum a ajuns înapoi la bază?

— Am găsit nişte apă la avion, unde l-am spălat puţin şi i-am dat de băut. Deşi lăsasem avionul, pistolul îl aveam tot la mine. L-am cărat pe Sam în spate. Aceasta a fost singura mea faptă de vitejie. M-am chinuit să-l menţin în spate şi mai că i-am dislocat bietului om şi celălalt umăr. El mă înjura, însă îngerul meu păzitor a făcut ore suplimentare în noaptea aceea.

— Ce s-a întâmplat cu Sam? A ajuns cu bine?

— Îngerul lui păzitor a lucrat de asemenea; a scăpat cu viaţă, însă peste nouă luni îngerul şi-a luat liber şi bietul Sam a murit. Nu pot spune că i-am făcut un serviciu. Ar fi trebuit să fie scos din luptă pentru invaliditate, dar s-a oferit voluntar şi a mai plecat într-o operaţiune. Ceilalţi din echipaj au venit înapoi întregi. Toţi eram membri ai Clubului întârziaţilor. Purtam la salopetele de zbor insignele cu iniţialele clubului şi o gheată argintie. Mottoul Clubului era „Nu e niciodată prea târziu să te întorci la bază”. Şi acum am primit doar eu medalia, lucru inadmisibil. Nu am făcut decât ce făcuseră şi ceilalţi. După aceea mi-am dat seama că singurul serviciu pe care-l puteam face echipajului meu era să-mi perfecţionez tehnica fugii.

— Cum adică?

— Adică să-mi perfecţionez o manevră de zbor prin care se evită tirul inamic, atunci când nemţii te surprind.

Era o vreme când o făceam atât de bine, încât navigatorul meu vomita fiindcă era sensibil cu stomacul.

Am mai făcut un semn pe foaia de hârtie.

— Am impresia că nu vrei să-ţi recunoşti propriile merite.

— Chiar aşa?

— Da. Pentru fiecare medalie primită, parcă îţi ceri scuze, însă e evident că le-ai meritat pe toate.

— Vreau să spun, tu recunoşti şi te mândreşti cu toate realizările tale?

— Oh, Doamne, am râs eu, dar eu nu am realizat nimic! Nu pot spune că timp de cinci ani, zi şi noapte, mi-am pus pilea pe băţ pentru libertate!

— Aşa descriu oamenii războiul?

L-am privit puţin înainte de a-i răspunde. Am înţeles că pentru el această întrebare conta, aşa că am răspuns cu precauţie.

— Nu, ca să fiu sinceră, cei cu care am vorbit nu au spus asta. Cred că e doar o impresie a mea în urma vizionării prea multor filme pe această temă.

— Mă bucur să aud asta. Libertatea nu a fost singura cauză; oamenii aveau motive diferite pentru care au participat la război şi trebuie să ai în vedere că pentru mulţi nu a fost chiar un act de voluntariat.

— Dar pentru tine a fost.

— Eu m-am înrolat voluntar în aviaţie când a izbucnit războiul. Aveam deja optzeci de ore de zbor cu escadronul universităţii şi m-a ajutat mult. După aceea nu prea am mai putut alege. Sigur că doream să apăr libertatea. Spiritul de aventură mi-a motivat alegerea; teama de plictiseală m-a făcut să studiez dreptul.

— Eşti avocat?

— Pensionat. Scuză-mă un minut.

Am văzut că Giselle îi făcea semn din pragul bucătăriei. S-a dus imediat la ea, iar după ce au discutat repede, s-a întors la locul unde mă aflam.

— Vrei să facem o pauză de prânz? Giselle se supără

pe mine dacă mănânc târziu – spune că e rău pentru sănătatea mea şi pentru programul ei. Întotdeauna m-am aflat la cheremul femeilor cât am trăit: soţia, fiica, acum Giselle.

Giselle puse masa pentru două persoane şi am mâncat pe terasă.

— Spune-mi care sunt cele mai bune şi cele mai triste amintiri din deşert? l-am provocat eu. Salata de roşii cu ulei de măsline era delicioasă. Refuzasem vinul cu care mă îmbia Theodore.

— Până nu-mi răspunzi şi tu la o întrebare, nu-ţi spun.

— Poftim?

— Te-am întrebat dacă nu te mândreşti cu realizările tale şi, după câte îmi amintesc, ai sărit peste întrebare ca o atletă de performanţă.

— Nu voiam să răspund fiindcă nu am nicio realizare cu care să mă mândresc.

— Prostii, toţi avem realizări şi eşecuri. Scrii o carte. Pari un om realizat. Trebuie să ai o familie, un soţ, copii, poate?

— Nu am de nici unele. Cea mai mare parte din ce scriu reprezintă redarea cuvintelor altora, oricum.

— Eşti prea modestă. Poate că te mândreşti cu modestia?

Mă tachina şi îmi plăcea, dar mă abţineam să spun ce simţeam cu adevărat. Încă de la începutul proiectului la această carte fusesem invidioasă pe cei din generaţia lui. Prietenii mei şi cei de o seamă cu mine nu puteam să ne punem în evidenţă valorile şi onoarea aşa cum o făcuseră ei şi, cu cât ascultam mai multe povestiri, cu atât mă simţeam mai frustrată. Totul îmi ieşi din gură ca o avalanşă a mărturisirilor. Bătrânul rămase uimit.

— Crede-mă, am motive să spun asta. Cred că oamenii din generaţia mea nu au cu ce se mândri. Ce facem noi cu vieţile noastre? Ne plătim corect impozitele şi ne prezentăm la vot, dar cei mai mulţi dintre prietenii mei

nu se deranjează să voteze. Cei care sunt bine plătiţi votează cu conservatorii şi îşi iau apărarea spunând că democraţia adevărată se bazează pe aceia care votează în mod egoist. Cei care sunt prost plătiţi votează cu laburiştii sau cu liberal-democraţii fiindcă oricum nu-i interesează, însă le dă sentimentul că sunt revoluţionari. Câteodată mai punem la poştă un cec pentru Salvaţi Copiii. Nu suntem de acord cu discriminarea rasială şi sexuală. Ne căsătorim sau nu – oricum nu prea contează. Avem copii, iar dacă mergem şi la muncă ne frământă gândul dacă bona îi iubeşte la fel de mult ca noi – sau, mai rău, dacă nu cumva copiii o iubesc pe ea mai mult decât pe noi. Dacă stăm acasă pentru a ne creşte copiii, ne simţim încarceraţi şi pe la jumătatea zilei deschidem sticla cu vişinată. Ne îndrăgostim şi ne facem probleme că nu va dura. Nu ne îndrăgostim şi simţim că Lucrul Acela ne lipseşte din viaţă.

— Bărbaţii şi femeile au simţit întotdeauna la fel, interveni Theodore, dar nu l-am lăsat să termine. Eram ca o morişcă în bătaia vântului.

— Nu e acelaşi lucru. Nu mai mergem la biserică decât de Crăciun şi poate de Paşte, totuşi ne mâhneşte declinul creştinismului şi al valorilor familiei, dar dăm vina pe televizor. Ne îngrijorăm că nu facem nimic cu viaţa noastră, dar facem aceleaşi lucruri la nesfârşit. Ne pasă profund de Bosnia, dar habar nu avem unde este pe hartă. Când mai vedem un reportaj despre foametea din Africa, ne trezim cu ochii pe programul TV. O grevă la metrou sau infidelităţile unui tânăr ministru de cabinet ni se par cele mai importante lucruri de discutat pe plan mondial. Crezi că făcând toate acestea, avem cu ce ne lăuda?

— Vrei să spui că pentru asta mi-am riscat eu viaţa? Pentru libertatea şi protecţia unei generaţii atât de degenerate?

Am râs, amuzată de întrebarea lui.

— Regret, dar trebuie să-ţi spună cineva adevărul.

— E fascinant. Spune-mi ce altceva mai face generaţia ta cu pacea şi libertatea greu câştigate?

— Încercăm să nu fumăm, dar ne văităm când ne lăsăm de fumat. Nu suntem de acord cu dependenţa de alcool.

— Ce persoane total nemiloase sunteţi! De aceea nu vrei să bei acum?

— Nu… nu chiar. Eu nu am nimic împotriva băuturii, am răspuns eu roşind.

— Atunci poţi să te feliciţi măcar pentru asta şi bea paharul de pe masă!

— Păi, ştii, mai bine nu beau.

— Preferi vin roşu? Se ridică aşteptând răspunsul meu.

— Nu, mulţumesc. Dacă beau de dimineaţă nu mai pot să fiu atentă la ce scriu. Te rog să bei, dacă doreşti.

— Trebuie să recunoşti un lucru, Elena. Dacă tu şi generaţia ta aveţi atât de puţine posibilităţi să faceţi lucruri importante şi nobile, atunci sunteţi şi refractari la a face lucruri rele sau nedemne.

— Ah, cât te înşeli! Facem rele în mod constant. Chiar săptămâna trecută o prietenă de-a mea şi cu mine am plătit la bar cu obancnot a de zece. Barmanul crezuse că era o bancnotă de douăzeci deoarece mi-a dat restul treisprezece lire.

— Şi tu ai luat banii?

— L-am lăsat bacşiș trei lire. Vezi ce am vrut să spun?

— A fost o faptă oribilă, zise el zâmbind.

— Bine, bine, nu e vorba de fapte eroice, cum ar fi bombardarea Dresdei. Poate că ar fi fost mai bine dacă era vorba de aşa ceva. Ştii, să noroi sau să trăieşti în desfrâu.

— Doamne, de unde ai auzit asta? Mi se pare cunoscută.

— E un cântec vechi pe care-l cântă mama. Oricum, vreau să spun că mi-ar fi plăcut să trăiesc pe linia întâi a frontului, măcar puţin, ca să văd ce înseamnă, să văd dacă trec proba. Să aflu dacă sunt oaie sau capră.

— Mă tem că aici nu e loc de îndoială, domnişoară, zise el dând din cap. Cel puţin din punctul de vedere al

bietului chelner păcălit. Poate că acum te caută pe străzi…

— Doar nu crezi că a fost un păcat atât de mare, nu?

Aveam nevoie de aprobarea lui, iar el mi-a zâmbit.

— Nu, nu e un lucru chiar atât de mare. Cel mult o mică ticăloşie. Nu e cazul de Curte marţială.

— Vezi, nu putem nici măcar să păcătuim din toată inima. Dacă aş fi fost în locul tău, măcar aş fi ştiut că am compensat relele cu fapte bune. Dacă salvezi viaţa cuiva, apoi poţi să scapi fără pedeapsă dacă comiţi o crimă.

— Aici nu sunt de acord.

— Oricum, sunt convinsă că nu ai făcut niciodată nimic rău.

— Cu toţii regretăm câte ceva, amintiri care ne îngrozesc sau ne revoltă. Dacă insişti cu cinismul, acesta se găseşte la toate generaţiile. Pretutindeni în jurul nostru ne aşteaptă provocări şi poate aceste sentimente au fost exacerbate în timpul războiului. Mi s-a spus cândva că, dacă valsezi cu bucuria, următorul partener în carnetul de bal este nefericirea.

Mă amuza cât de asemănător cu mama gândea; erau amândoi din aceeaşi epocă.

— Mama spune ceva care seamănă cu cuvintele tale.

— Chiar aşa? Ei, măcar pe ea sper să o asculţi. Spune-mi, Elena, verdictele acestea dure le aplici tuturor prietenilor?

— Doamne, nu! David – David Turcan, fotograful pe care l-ai cunoscut aseară – el duce o viaţă cu totul diferită. Se duce în Bosnia peste câteva zile. Pe David nu-l pot pune pe acelaşi taler cu mine.

— Dar tu măcar ştii unde este Bosnia?

Am ridicat din umeri şi am dat un răspuns evaziv:

— Aproximativ.

— Draga mea, eşti prea dură cu tine însăţi. Noi nu am făcut această greşeală vreodată.

Trebuia să reiau interviul, aşa că am luat o înghiţitură de vin.

— Acum îmi spui care sunt cele mai urâte şi cele mai

frumoase amintiri?

— Bine. S-ar putea să rămâi surprinsă. Deşertul. Cele mai urâte amintiri sunt acelea despre insecte. Muşte, ţânţari, scorpioni. Muştele erau cele mai rele. Într-o după-amiază, la Abu Sueir, eram în cortul meu şi proviziile se terminaseră. Am luat o cutie de gem, am ţinut-o bine în timp ce scuturam muştele de pe ea, am uns un biscuit încercând să-l feresc de atacul muştelor, apoi am încercat să-l bag în gură. Muştele se strecurau în gura mea şi nu puteam să le alung... Şi acum mă trezesc noaptea cu senzaţia oribilă de aripi fâlfâindu-mi în gură şi cu bâzâitul răsunându-mi în cap. Bob îmi spunea: „Din toate locurile oribile de pe pământ, acesta este cel mai oribil”.

— Ai o memorie bună, dacă-ţi aminteşti cuvintele lui şi zâmbeşti.

— Zâmbesc din pricina lui Bob, nu a muştelor. E una dintre cele mai frumoase amintiri ale mele – deşi mai sunt şi altele.

— Vrei să-mi spui despre ele?

— Draga mea, cu multă plăcere, dacă ai timp.

— Am vreo trei săptămâni şi nimic altceva de făcut, decât să te urmăresc şi să te pisez cu întrebări.

Theodore îşi frecă palmele.

— Ce veste bună. Atunci vrei să mă scuzi vreo două ceasuri? Am puţină treabă. Ginerele meu îşi cumpără o casă în zonă şi m-am oferit voluntar să-l ajut. Mă întorc în jur de şase.

— Desigur. Pot să revin mâine? Sau poimâine?

— Nu, nu, vreau să te simţi bine. Măcar o după-amiază lasă deoparte vinovăţia! Voiam să vă invit pe tine şi pe fotograful tău, David, nu-i aşa, să veniţi la mine diseară. Sper ca până atunci să nu mai fi atât de severă şi să bei un păhărel de vin. Rămâi aici, iar pe David îl iau când mă întorc. Înoată, dacă îţi place. Bazinul este în spatele căsuţei.

Propunerea era foarte tentantă, însă nu mă pregătisem pentru aşa ceva.

Theodore bănui reţinerea mea şi-mi zise:

— Dacă te duci în *pigeonnier*, vei găsi acolo un sortiment variat de costume de baie. Sunt sigur că vei găsi unul pe plac şi pe măsură, chiar dacă nu sunt ultima modă la Paris. Eşti invitata mea.

CAPITOLUL 8

Nu am mai ajuns până la *pigeonnier*. Am admirat împrejurimile piscinei; era un loc minunat, cu faianţă model roman, mozaicul şi terasa în culori pastelate. M-am gândit că Theodore fusese un avocat foarte bun, dacă-şi permitea o asemenea casă la pensie.

M-am întins pe un şezlong de pe terasă şi am închis puţin ochii, ca să mi-i feresc de soare. Am auzit clipocitul apei şi când am deschis ochii l-am văzut pe David ieşind din apă.

— Trezeşte-te, Frumoasă Adormită, e trecut de şase şi te-ai înroşit la faţă.

Dormisem mai bine de trei ore.

— Oh, Doamne! Unde e Theodore?

— S-a dus să-i spună menajerei să pregătească cina şi ceva de băut. Cumsecade tipul, nu-i aşa?

— Este drăguţ. Nu-mi vine să cred că am dormit o după-amiază întreagă – voisem să înot.

— Ţi-a prins bine. Poţi să înoţi acum. David se apropie de mine cu trupul său ud, ameninţător de sexy.

— Oh, David! Nu pot. Mi-e ruşine de el – poate îşi dă seama că sunt însărcinată.

— Şi ce dacă? Pentru Dumnezeu, de ce să-ţi fie ruşine?

— Nu îmi este ruşine. Nu cred că e prea… profesional, atâta tot.

— E neprofesional să fii însărcinată? râse el şi câteva picături de apă căzură pe pielea mea încinsă. Mai bine spune-i profesionistă afectată. Oh, vai de mine! Voi, femeile vă faceţi singure viaţa complicată. Sunteţi prea complicate. Sau nebune. Eu mai intru în apă.

Theodore apăru cu o tavă pe care adusese băuturi şi

câteva măsline.

— Bună ziua, din nou. Ai înotat?

— Trebuie să recunosc spre ruşinea mea că am adormit imediat ce m-am întins.

— Dar te-ai simţit bine, sper?

— Cel mai bine. Cum a mers întâlnirea?

— Întâlnirea? zise el perplex – vârsta era de vină. Ah, da, casa. Perfect, mulţumesc. Acum, ce beţi? Campari, gin, vin alb sau roşu? Am adus tot ce sper să vă tenteze.

Mi-am ascuns privirea de David, însă îl vedeam că mă urmăreşte din apă, printre mişcările de înot.

— Un pahar de vişinată, te rog. La naiba cu abstinenţa, mi-am zis eu. Dacă tot se spune că ar trebui să trăiesc din plin, fără să-mi fac prea multe probleme, atunci m-am decis să beau câte pahare îmi va oferi Theodore. Dublu, te rog.

— Aşa îmi place!

Theodore se aşează la masă, alături de mine şi turnă pentru amândoi.

— Când ai plecat, mi-ai promis să-mi povesteşti cele mai frumoase momente din război.

— Şi mie mi-am promis să nu mai discut chestiuni profesionale. Amicul tău înoată bine.

— Amicul *meu*?

— David, fotograful. Scuză-mă, mă gândeam că lucrează pentru tine.

Ideea m-am făcut zăâmbesc.

— Aş fi vrut să fie aşa! David nu lucrează pentru nimeni. El e un lup singuratic. Colaborator extern. Şi eu sunt cam tot aşa, dacă mă gândesc mai bine. Facem cartea împreună, însă el nu lucrează pentru mine – cred că l-ar amuza ideea. Ne uitam amândoi la David care nu se oprea din turele de bazin. Cele mai frumoase clipe? am insistat eu. Uite, îţi promit că nu dau drumul reportofonului – nici măcar nu mai iau notiţe. Vreau să ascult, atât. Pentru mine. Să lăsăm deoparte cartea.

— Ce lucru frumos ai spus unui bătrân. Theodore mă

privi cu căldură. Cele mai frumoase clipe? Când jucam cricket cu nişte băieţi din escadronul 70 lângă Alamein, pe malul apei. Au fost multe clipe frumoase. E mai uşor să-ţi aminteşti episoadele amuzante, decât de clipele de groază când fuselajul era sfârtecat de proiectile şi noi ne spuneam rugăciunile. Câteva amintiri nostime se leagă de mecanicii care încărcau bombele. De meseria şi de priceperea lor depindeau vieţile noastre. Un echipaj bun putea doborî un avion inamic în mai puţin de zece minute. De îndată ce reveneam după un raid, ei ieşeau şi reîncărcau pentru următorul, în caz că era nevoie să ieşim iar. Ţin minte o seară când am revenit la bază pe la două noaptea, iar băieţii i-au făcut o festă lui Bert Pearson. Tipul era genul dichisit şi precaut, foarte bun navigator, dar unul dintre cei mai superstiţioşi.

— Mulţi aviatori erau superstiţioşi?

— Sigur, doar că nu recunoşteau. Spiriduşii aerului trebuiau liniştiţi. Unii băieţi urinau pe avion, aceasta fiind o ceremonie înainte de decolare. Mulţi erau obişnuiţi cu aceeaşi rutină înainte de zbor, făceam exact aceleaşi mişcări pentru a ne purta noroc; fiecare avea talismanul său. Bert, ca să nu rămână mai prejos, avea patru. Ţin minte purceluşul din lemn pe care-l făcuse la şcoală, când era puşti, apoi batista pătată, plus că nu zbura fără să aibă în buzunar sutienul prietenei sale.

Theodore râse.

— Şi care era cel de-al patrulea?

— Oh, Betty! Betty Grable! Bert avea pe panoul de navigaţie o fotografie a ei. O lua cu el este tot, chiar şi când urcam pe un avion nou, Betty era prima la post, înainte de a ne lua zborul o săruta, iar la aterizare o mai săruta o dată, o ştergea de praf cu batista pătată şi scotea uşor pionezele cu care fusese prinsă. Ritualul era tandru. De aceea el pleca ultimul din avion, aceasta fiind cheia povestirii. În noaptea aceea mecanicii încărcaseră bombele înainte de ieşirea lui Bert de la bord. L-au convins că leşinase în aer şi că ne întorsesem cu bombele nelansate.

Bert veni la popotă alb ca varul şi tremurând ca varga. Era convins că se îmbolnăvise de febra deşertului, jură că văzuse bombele căzând prin trapă – el însuşi le numărase şi nu-i venea să creadă că aterizasem cu încărcătura completă. Mi-a strâns mâna cinci minute mulţumindu-mi pentru aterizarea lină şi spuse că le salvasem vieţile. Băieţii se prăpădeau de râs; de atunci încolo l-au poreclit „Beţie Lansează Bombele”.

Theodore se opri, iar David ieşi din apă şi se scutură. Theodore îi aruncă un prosop şi-i făcu semn spre tava cu pahare. După ce-şi turnă într-un pahar gin şi tonic, David se întinse pe terasă la soare. Îmi venea să mă întind lângă el.

— Oamenii de la sol valorau greutatea lor în aur. În special artileriştii de la sol. Pe unul din ei l-am văzut nu demult – un scoţian Gregor Robertson. Era soldat de aviaţie, cel mai mic în grad la Abu Sueir... Gregor s-a înrolat voluntar ca trăgător la sol pentru câţiva bănuţi în plus la cei trei şilingi pe zi plătiţi de forţele RAF. Mi-a spus că nu cei şase pence l-au convins. Studiase cu atenţie şansele de avansare, care se puteau ridica până la rangul de caporal sanitar. Nu-i plăcea ideea să-i întâlnească pe băieţi la Oban şi să spună că ştie totul despre fecale pe front. Şi băieţii de la serviciile medicale aveau insignele lor – pe care te las să ţi le imaginezi singură, ştiind că motto-ul lor era: „Semper in Excretum”. Theodore nu mai putea de râs. Avea un râs molipsitor. Gregor a venit la mine vara trecută împreună cu nepotul său. Am stat de vorbă despre vremurile acelea la Abu Sueir, iar când puştiul l-a întrebat ce a fost în război, Gregor a zâmbit şi a răspuns: „Am fost foarte speriat, fiule, foarte speriat”. Cu toţii am fost, dar puşcaşii de sol aveau puţine şanse să supravieţuiască unui atac aerian; erau poziţionaţi la marginea aerodromului şi ca nişte raţe bune de vânat, băieţii din avioane alergau după ei să-i mitralieze. Gregor mi-a spus că înainte de război era necăjit fiindcă înălţimea îl dezavantaja, dar, singurul lucru care l-a scăpat de pe front în zilele acelea a

fost faptul că se putea ascunde în întregime sub caschetă. Cred că e destul de mult pentru trei pence şi şase şilingi pe zi, nu-i aşa?

— Continuă, am insistat eu. Cum era viaţa voastră când nu zburaţi?

— Mâncarea era mizerabilă. Ca escadron venit după atac puteai să speri că vei mânca vacă tocată şi biscuiţi terciuiţi. Cu puţin noroc căpătai puţină costiţă subţire ca foiţa de ţigară. Nu permisii, nu liber, nu baruri sau filme. Yankeii erau de invidiat în multe privinţe, dar mai ales pentru condiţiile în care trăiau. Mulţi aviatori căpătau gustul pentru modul de viaţă american după terminarea războiului.

— Dar tu?

— Eu eram mare fumător de *Lucky Strike* după război.

— Mulţi americani zburau în deşert la vremea aceea?

Theodore pierdu interesul. Bău din pahar şi spuse pe un ton obosit:

— Primele escadroane de avioane ale forţelor USAAF au început să sosească prin toamna lui ’42, dar trebuie să verifici. Aici nu te pot ajuta cu nimic.

— Cartea nu este despre americani, decât dacă sunt legaţi în vreun fel de escadroanele RAF.

— Aşa m-am gândit şi eu. Acum insist să nu mai vorbim despre trecut – pentru o zi te-am plictisit şi pe tine, dar m-am plictisit şi eu destul. Mai bău din vin şi murmură: „Unde a zburat strălucirea vizionară? Unde sunt acum gloria şi strălucirea?”

Am pus mâna pe creion, deşi promisesem să nu o fac.

— Cine a spus asta?

— Wordsworth, răspunse David prompt.

— De ce ai ales forţele RAF pentru retrospectiva ta, în locul altor arme? mă întrebă Theodore.

— O să-ţi spun, dar în afara serviciului, că nu am un motiv anume. E ceva sentimental în ceea ce mă priveşte. Singurele date despre război sunt acelea pe care le am din

filme. Nu mi-au plăcut niciodată scenele acelea cu ostaşi bâjbâind prin întuneric, tăind gâturile nemţilor, târându-se prin noroaie… Scenele acelea nu-mi spun mai nimic, dacă mă înţelegi. Prea multe arme, baionete, tancuri explodând – este prea aproape de locul acţiunii, prea sângeros şi crud şi puţin cam prea… masculin. L-am văzut pe David zâmbind când am spus asta.

— Dar ce ai împotriva marinei?

— Nimic, dar am rău de mare. Ei tot timpul sunt în submarine, fumează pipă, poartă pulovere albe, cu guler răsucit şi şapca într-o parte pe frunte.

— Ai dreptate.

— Dar cei din RAF… ah, dintotdeauna mi-am dorit o haină Irvin. Ce frumos e să spui că porneşti spre întinderile azurii, unde libertatea te înconjoară, unde cavalerii aerului se adună în grupuri şi nimicesc adversarii. Ştii, scenele acelea cu „Inamic la ora şapte, pe urmele tale, Twister! Un iepure pe secţiunea roşie!” şi toate replicile acelea concise. E foarte interesant.

— Dar nu ţi se pare că exagerezi cu romantismul în aceste poveşti simple? remarcă el.

— Sper că vor avea efectul acesta. Ce e rău în romanţarea unor întâmplări adevărate? Cui i-ar dăuna?

— Ei, aceasta e o întrebare serioasă, care merită un răspuns bine-gândit.

Înainte de cină Theodore făcu o baie în piscină ca să capete poftă de mâncare. Mărturisesc, eram curioasă să-l văd în chiloţi de baie – ca să-mi dau seama dacă arăta de vârsta împlinită. Vârsta tatălui meu a fost întotdeauna un mister pentru mine. Când eram mică, aşa îmi spune el, îl descriam ca fiind „bătrân ca Dumnezeu”. Probabil că aceasta se dorea a fi un compliment, o măsură a semnificaţiei şi autorităţii din viaţa mea. Când trecusem de adolescenţă, am început să-l descriu, împreună cu mama, ca „bătrân” sau „bătrân ca dealurile”, sau „incredibil de bătrân”. De fapt şi despre mama spuneam la fel. Amândoi erau trecuţi de cincizeci de ani. Părinţii mei rămaseră

neschimbaţi aproape zece ani, numai eu fiind cea pe umerii căreia se vedea trecerea timpului.

Nu vedeam acelaşi lucru la Charlie, sau la David, ori la Becca, dar la mine vedeam zilnic schimbările. În primele luni de sarcină, când mă gândeam la copilul meu, nu mă puteam abţine să nu scotocesc că anul viitor pe vremea aceasta copilul meu va avea şapte luni… Când va merge la şcoală, eu voi avea treizeci şi şase de ani. Când va merge la liceu, eu voi fi trecut de patruzeci, apoi slalomul căpăta viteză spre bătrâneţe şi moarte.

Copilaşul meu nerăbdător să ajungă la vârsta de la care poate începe călătoriile cele mai palpitante prin Thorpe Park, vârsta la care poate dormi singur sau călători cu metroul neînsoţit, vârsta la care poate să-şi aleagă hainele, prietenii şi prietenele, vârsta când va lua carnetul de conducere, acest copil era bomba mea miniaturizată, cu temporizare.

Nu aveam nicio cale de a-mi încetini declinul fără să-i afectez lui evoluţia. Bine, miliarde de oameni înaintea mea s-au confruntat cu această problemă, dar asta nu a însemnat că pastila a fost mai puţin amară la înghiţit. Doream să o aud pe mama spunându-mi acele cuvinte liniştitoare: „Va fi bine, totul va fi bine, mereu vei fi frumoasă, fericită, iar eu voi fi mereu alături de tine…” Singura problemă era că ea nu va mai fi. Oare cât va mai trece până ce şi eu voi spune aceste cuvinte la rândul meu, dar le va auzi altcineva? Dacă eu începeam deja să-mi număr zilele rămase, atunci câte îi mai rămăseseră mamei? Ce dacă ea era ultima persoană căreia i-aş fi împărtăşit aceste temeri? Pe mine tot nu mă ajuta cu nimic. Acum ştiam că încearcă să fie o gazdă bună pentru cincizeci de persoane, iar în acel moment mi se păru inadecvat să gem din cauza apropierii de mormântul veşnic.

— Ce te-a întristat, iubito? Vocea lui David mă trezi din amorţeală.

— Bătrâneţea, am răspuns eu îmbufnată.

— Eu aş zice că bătrânul se ţine încă bine.

— Nu de a lui e vorba, ci de a mea. Sunt geloasă pe Theodore. Cred că e minunat să te uiţi în urmă la viaţa ta de la adăpostul apropierii sfârşitului ei. Theodore şi părinţii mei pot vorbi despre trecutul lor ca despre ceva demn, imortalizat în piatră.

— Elle, dar de-abia ai împlinit treizeci şi unu de ani.

— Bine, nu sunt încă bătrână, dar nici tânără. Îmi vine să vomit. Sunt bună de aruncat.

— Eşti copleşită de hormoni.

— Nu glumesc, David, vorbesc serios. Nu voi ajunge prim-ministru, sau primă-balerină, sau industriaş și nici inventatorul unui medicament miraculos. Dacă aş mai fi avut douăzeci şi opt de ani, poate mai reuşeam ceva, dar acum e prea târziu. Atâtea visuri. S-au încheiat.

— Nu mi-ai spus niciodată că tânjeşti după Nota Zece.

— Nu tânjesc. Niciodată nu am tânjit, dar atâtea… Ce pot să ajung acum? Redactor la *The Times*? Aş vrea eu. Nu pot face faţă, dacă asta se cere pentru funcţie şi oricum nu am un dosar prea bogat. Se întrevede vreo invitaţie de a deveni redactor la *Harper's Bazaar* sau *Vogue*, sau *The New Yorker*? Aş! în viitor singura mea opţiune va fi de a-mi continua cariera de colaborator, să închiriez o tarabă în piaţa Portobello, unde să vând antichităţi sau să-mi vând apartamentul şi să investesc banii într-o florărie din Truro. Mă aştepta apoi maternitatea – oh, Dumnezeule – aceasta având să pună capăt oricăror aspiraţii de care mă mai agăţam. Dacă David avea să spună că ar trebui să aştept cu nerăbdare să devin mamă, mi-am jurat că îl voi strânge de gât.

— Mai bine să fie în Portobello, decât în Truro fiindcă îmi va fi greu cu deplasarea.

— David, niciodată nu mă iei în serios. Vorbesc serios. Ce se va alege de mine? în afară de faptul că voi îmbătrâni…

Întotdeauna am crezut că fiecare ajunge la o vârstă de la care, până la sfârşitul amar al vieţii, rămâne static

emoţional şi psihologic. Mama a trecut în această fază cam la vârsta mea, treizeci sau treizeci şi unu de ani, când l-a cunoscut pe tata. Tot ce a făcut sau a simţit de atunci se întâmplă ca atunci când avea treizeci de ani. Dragul de tata? Nu ştiu ce să spun despre el. La el mă gândesc ca la un tânăr de douăzeci şi doi de ani, în floarea bărbăţiei, cu ochi luminoşi, un zâmbet ştrengăresc pe buze şi şapca lăsată pe-o parte, deşi are patruzeci de ani. Dat fiind faptul că ochii mei de copil miop au luat contact cu el când avea patruzeci şi trei de ani, cele spuse mai devreme par un paradox. De cele mai multe ori când văd în ochii lui acea strălucire şi pe chipul lui surâsul tineresc, ştiu că a rămas la douăzeci şi doi de ani – nu contează că nu mai are toţi dinţii în gură.

Doar atunci când stătea de vorbă cu mine sau cu Charlie pe tema economiilor din buget, atunci mă gândesc la el când avea patruzeci şi doi. Altfel e mai tânăr decât primăvara însăşi. Cred că şi pe el l-ar amuza, dacă aş avea curajul să-i spun toate acestea. Mama nu e ca primăvara; ea este o vară fierbinte an de an.

Ei bine, Theodore era cu totul altceva. Mi se păru mult îmbătrânit, ajuns la vârsta de aur ca avocat respectat: avea şaizeci şi cinci de ani. Sunt convinsă că, pe vremea când era pilot, obişnuia să amintească fiecăruia de datoriile faţă de patrie, de responsabilităţile pe care le aveam. Parcă îl vedeam. Înţeleptul, raţionalul colonel de aviaţie Theodore Hamilton, decorat cu medalia pentru merite deosebite şi cu crucea militară. Se născuse la şaizeci de ani.

L-am privit şi pe David, care stătea lungit pe terasă şi mă privea nedumerit. El era cel mai greu de încadrat. Nu ştiam care putea fi vârsta lui potrivită – poate cincizeci? Poate o sută zece?

— De câţi ani te simţi, David?

— De câţi ani mă simt? Mă simt antic. Tu mă faci să mă simt antic.

— Ba nu. Ce vârstă vez când te gândeşti la tine

însuţi?

— Nouăsprezece.

— Nouăsprezece? Era să cad iar de pe şezlong.

— Mă văd la nouăsprezece ani, când duceam bătălii aprige cu acneea şi cu ejacularea prematură.

— Prostii. Nici nu-mi vine să cred că ai avut vreodată nouăsprezece ani.

— Dacă nu vrei acest răspuns, de ce mi-ai mai pus întrebarea? Dar tu, iubito? Tu câţi ani ai de fapt?

Eu? Nu mă puteam gândi la un răspuns exact, la o vârstă perfectă, fiindcă întreaga mea viaţă m-am simţit nefericită – la şaptesprezece ani fiindcă nu eram îndeajuns de matură, iar la optsprezece eram distrusă pentru că viaţa trecuse degrabă pe lângă mine. Speram că voi mai înflori o dată.

Nu puteam spune că nu m-am mai dezvoltat, dar relaţia ta cu restul lumii, la un moment dat în viaţă, ţi se pare foarte importantă şi consideri vârsta respectivă ca pe un punct de referinţă pentru toate celelalte. De aceea bătrâneţea e atât de tragică: poate sub riduri şi sub încheieturile anchilozate omul a rămas tânăr. Exact aşa sunt mama şi tata. Oamenii se uită la ei şi spun „bătrânii”, dar eu îi privesc şi cred că ştiu cum au fost; sau cum sunt încă.

— Eu cred că sunt un copil precoce la şase ani.

— Mi se pare exact.

De aceea mă uitam atentă la Theodore când a reapărut în chiloţii de baie. Nu era vorba că îmi plăcea, dar era un bărbat impresionant şi puternic, chiar frumos în multe privinţe şi voiam să văd ce se întâmplase cu trupul său, exact cum ar fi fost interesat un medic legist. Nu arăta rău deloc. Era foarte înalt şi vânjos, avea mâinile şi picioarele lungi şi se mişca graţios ca o felină, aproape ca David. Desigur că pielea i se lăsase pe la şolduri, aşa cum văzusem că i se întâmplase şi tatii, dar prin materialul şortului mătăsos se vedea o osatură şi muşchii încă viguroşi şi supli. Înota bine, nu la fel de repede ca David,

dar se deplasa într-un ritm constant. Poate că nu mai trebuia să dovedească nimic. Am observat că David mă văzuse că îl privesc.

— Cred că te-a bătut prea mult soai\. În cap. Am impresia că eşti bolnavă, într-un fel, mormăi el.

— Dacă îţi închipui că mă uit la el ca la un bărbat, tu eşti bolnav. Îmi pare un tip fascinant, atâta tot. Sau eşti gelos? David nu-mi răspunse. Doamne, David, o clipă chiar ai fost, nu-i aşa? Ai fost gelos.

— Şi ce-i cu asta?

Am sărit şi l-am sărutat.

— E minunat, asta-i. Sincer vorbind, îmi imaginam cum e să fii văduvă de război. Mă vedeam în holul casei cu copilul în braţe, primindu-l pe poştaşul care-mi aducea telegrama prin care eram anunţată că soţul meu a murit în glorie, răpus de un pilot deasupra localităţii Sidi Barrani. Parcă mă văd – aş zâmbi cu tărie, mi-aş mângâia copilaşul pe creştet şi i-aş mulţumi politicos ofiţerului care mi-a adus vestea…

— Ai început să ai obsesii. Draga mea, ţi-am mai spus, eşti bolnavă, zise el zâmbind compătimitor.

Mai bine nu i-aş fi spus nimic – doream din toată inima să pot şterge cu desăvârşire tot ce spusesem, ca atunci când ştergi o înregistrare de pe bandă, dar, o spusesem şi, într-un mod ciudat, vorbisem chiar serios.

Era o seară călduroasă, înmiresmată, cerul sclipea de stele, luna strălucea, iar briza făcea apa piscinei să se înfioare, clipocind unde atingea marginile bazinului. La cină nu am discutat prea multe, oricum, nu despre război. Îmi amintesc că vorbisem despre pierderile înregistrate în regiune şi de beneficiile pe care le-au adus rezidenţii britanici. La desert David şi Theodore au început să discute despre fotografii, iar eu am aţipit şi am visat ceva legat de mine, David şi copilul nostru…

— Elena? am tresărit când Theodore mi se adresă. Elena, nu ştii să înoţi? Te-aş învăţa cât timp stai aici.

— Înot foarte bine, am răspuns cu hotărâre. Ca un

peşte.

— Nici acum nu vrei să înoţi? E momentul cel mai bun al zilei pentru o baie – şi apa e mai caldă. Aş dori să te simţi ca acasă aici, mai ales dacă vei rămâne câteva săptămâni. În secundele care s-au scurs până ce am găsit o scuză plauzibilă interveni David:

— Crede că e prea grasă, zise el amuzat. Nu vrea să o vadă nimeni în costum de baie.

— În cazul acesta, David, poate că ar fi momentul oportun să-ţi arăt fotografiile despre care ţi-am povestit mai devreme şi să-mi vezi aparatul foto. Se ridică. Te lăsăm în largul tău, draga mea. Casa mea vă stă la dispoziţie. Dacă preferi, poţi să stingi luminile din piscină, deşi mă îndoiesc că ai ceva de ascuns.

Nimic mai mult decât un copil, mi-am zis eu în gând. Era foarte primitor, iar eu mă simţeam tentată de apă, aşa că m-am decis. Sincer vorbind, nimic nu-mi plăcea mai mult decât o baie în intimitate într-o piscină inundată de lumină. Când Theodore şi David intrară, m-am dus în *pigeonnier* şi am aprins lumina. Am văzut cinci tablouri în încăperea principală şi tabloul neterminat de pe şevalet. Erau nişte picturi viguroase: mă aştetasem la scene bucolice, în nuanţe palide, dar acestea erau vii, puternice, pline de pasiune.

Am deschis încet uşa de la camera următoare, aşteptând să dau de cabina de duş, dar prima ducea într-un dulap în perete, unde pânze de toate mărimile erau depozitate, iar pe un raft întreg, exact cum promisese Theodore, se găseau o mulţime de costume de baie. Unele erau vechi, cu fustiţe scurte, volănaşe şi bustiere cu balene.

Mă gândeam că fuseseră toate ale soţiei lui. Altele erau sumare şi ele aparţinuseră probabil fiicei lui, sau lui Giselle. M-am dezbrăcat şi am luat pe mine un costum întreg, negru şi am pornit spre piscină.

Am înotat câteva ture în apa caldă, iar aerul nopţii mă învăluia plăcut; cerul deasupra mea se întindea

nesfârşit şi, după ce am stat destul cât să mă tem că am profitat prea mult de amabilitatea gazdei de a se retrage în casă, am ieşit din apă şi m-am dus înapoi spre *pigeonnier*. Căutam baia, dar am deschis o a doua uşă care ducea într-o cămăruţă fără ferestre. Am căutat întrerupătorul de lumină şi când încăperea a devenit accesibilă, am văzut pe un raft nişte fotografii.

Chiar şi pe jos erau împrăştiate foarte multe. M-am apropiat şi am văzut că în toate era o tânără în haină roşie. Era drăguţă şi m-am întrebat dacă era soţia lui Theodore sau fiica. M-am apropiat mai bine de fotografii tremurând din cauza răcorii din încăpere. Am ridicat o fotografie şi chipul pe care l-am văzut în faţa ochilor mi-a amintit de o altă figură celebră: de Ingrid Bergman în filmele văzute de mult. M-am uitat mai cu atenţie. Nu era nici soţia, nici fiica lui, nici Ingrid Bergman.

Era o fotografie pe care nu o mai văzusem până atunci, dar era fotografia mamei.

Libia

Lt. col. *Av. Hamilton*

Escadronul 36 DAF Măsurata, Gardabia

2 aprilie 1943

„Scumpa mea Anna, fata mea de aur.

Tocmai m-am trezit dintr-o aţipeală scurtă şi vârful nasului mi s-a ars la soare. Aveam senzaţia că am ajuns la locul veşniciei… După atâtea zile de aşteptare, vântul s-a domolit şi am putut să ne luăm zborul. Noaptea avem vizibilitate perfectă şi am avut treabă destulă, mai mult de atât nu pot scrie deoarece cenzura nu-mi permite. Ţin minte zilele de la Ish când am lucrat şi eu la cenzură – trei ore în fiecare dimineaţă citeam scrisorile camarazilor mei, apoi m-am dus la masă şi am mai găsit douăsprezece plus două cablograme care mă aşteptau cu nerăbdare. Alteori aş fi fost bucuros, dar în ziua aceea nu aveam chef să le frunzăresc; era cu mult înainte să începem să corespondăm.

E greu să găseşti un loc unde să fii singur ca să poţi

scrie. De când am sosit aici, băieţii s-au mai înveselit – nu e aceeaşi veselie ca în lumea în care trăieşti tu, dar pentru deşert e o viaţă alertă. Se vorbeşte mult despre yankei, mai ales despre sexul frumos – s-a stârnit agitaţie fiindcă a sosit un grup de asistente ale crucii roşii, pe care băieţii le-au botezat „Yankeele". Unul din camarazii mei s-a întors în Anglia la un curs, s-a căsătorit cu o englezoaică de acolo, iar când vicarul a întrebat: „O iei pe femeia aceasta..." el s-a pierdut şi a spus: Păi, sigur", exact cum spun ai voştri, latã cum compatrioţii tăi şi-au pus amprenta în acest război, rămânând proverbiali cu expresiile lor.

Ţi-am povestit de puşcaşul meu Bob, care tocmai a fost făcut ofiţer, şi îmi spusese că era subofiţer de mai mulţi ani decât împlinisem eu. Chiar aseară, a făcut cinste pentru eveniment şi s-a lăsat dus de câteva pahare, făcând mult tărăboi. Este australian şi nu are prea multă şcoală, însă curaj are cât un leu. Asemenea oameni te lasă cu impresia că mereu primesc mai puţin decât merită. Oricum, mă consider binecuvântat că mă aflu prinţi o *ei. Sunt convins că băieţii se bizuie mai mult pe mitra liera lui Bob decât pe talentele mele de pilot ca să ajun gem acasă vii şi întregi. Mai e un tip aici, foarte nostim, un scoţian din nordul Glasgow-ului. El e artilerist. Toc mai admiram una dintre armele lui – un adevărat tun, nu glumă. El l-a mângâiat, mândru ca o mamă care are un bebeluş şi a spus: „Un tun ca acesta sfârtecă un om într-o secundă". „Sau o femeie" am replicat eu prompt, însă el a dat imediat altă replică printre dinţi: „EL băiete, o femeie poate sfârtecă un bărbat la fel de bine cum o face şi un tun".*

Am fost foarte ocupat, draga mea, iar dimineaţa mă târăsc până în pat şi îmi promit că mâine îţi voi scrie. De fapt nu adorm fiindcă mă gândesc la tine şi visez că suntem împreună. Niciodată până acum nu mă trezeam noaptea plin de dorinţă, dar, de când ne-am despărţit, a devenit o experienţă frecventă. De acum încolo permisiile mele au rămas la voia sorţii – oricât îmi lungesc gâtul să

întrezăresc ceva, tot degeaba. După ce am făcut turul la Ish şi am avut permisiile acelea când ne-am văzut la Cairo, vreo câteva luni nu voi mai avea nicio ocazie să ies. Cu mult noroc, poate ciupesc o zi, două.

Draga mea, draga mea, draga mea – iubita mea de aur – mă doare inima când mă gândesc la tine şi-i invidiez pe toţi aceia care stau în preajma ta. La Cairo vorbim despre „Lebăda de gabardină", însă aş da toată onoarea prăfuitului meu costum de pilot ca să pot ajunge la tine, să te pot vedea în fiecare zi, în fiecare noapte… Câţiva băieţi se pregătesc de plecare pentru câteva zile; au permisie şi merg la Cairo şi Alexandria, norocoşii! Era cât pe ce să le dau adresa ta ca să pot apoi trăi din descrierea pe care mi-o vor face la întoarcere. Apoi m-am răzgândit. Escadronul nostru e plin de băieţi buni, dar m-am simţit groaznic de nedreptăţit gândindu-mă că mă vor pune în umbră. Dacă ai cunoaşte pe câţiva din tipii cu care zbor, aş rata şansa de a te mai revedea – mi-aş căuta de drum, ca să nu-ţi mai stau în cale.

Şi aşa nu ştiu ce şanse am în faţa ta, cu sau fără concurenţă. Ultimele zile pe care le-am petrecut la Cairo împreună au fost peste puterile mele omeneşti. Spui că trebuie să trăim clipa şi sunt de acord; că nu trebuie să privim înapoi şi nu trebuie să regretăm sau să ne temem; voi încerca să ţin minte asta. Trebuie să ne mulţumim cu ceea ce ţinem în ambele mâini şi să nu ne facem probleme pentru ce va veni. Tocmai pentru, a nu-mi face probleme" îmi fac probleme…

Ştiu că ai dreptate şi îţi invidiez sângele rece, dar te şi iubesc pentru asta – te iubesc pentru inima bună pe care o ai şi iubesc fiecare părticică din tine. Stau la popotă şi ascult discurile pe care le-au adus băieţii –, Până atunci", „Călătorie Sentimentală", „Voi mai trece pe aici" – ştiu că toţi auzim aceleaşi cuvinte, cu siguranţă scrise pentru iubita cuiva, pentru dragostea cuiva… Azi-dimineaţă l-am auzit pe Jo Stafford cântând JE şti a mea" Cu siguranţă că versul „vezi piramidele de pe NIT a fost scris pentru noi. Şi

pentru cei câţiva băieţi ca mine. Sper că nu-ţi petreci prea mult timp cu ofiţerii de la alte arme – ştiu că nu pot să-ţi doresc singurătatea, dar nădăjduiesc că-mi vei rămâne fidelă, dacă nu mie, măcar Cavalerilor Aerului. Aceasta ar fi o oarecare consolare. Dacă mi te-aş imagina în braţele unui husar din divizia a 11-a, îmbrăcat în pantalonii aceia roz, acea zi ar fi ultima pentru bietul călător al deşertului. Ne consolăm cu poveşti ale ofiţerilor, ca să treacă timpul mai puţin dureros... Ai grijă, frumoasă domnişoară, şi stai departe de Culegătorii de Cireşe.

Supravieţuiesc visându-te în braţele mele, pe acoperişul hotelului Continental*, înconjuraţi de muzică; câte o lacrimă îmi scaldă obrajii când îmi închipui razele de lumină dansându-ţi pe chip, iar razele lunii formând în jurul capului tău o aureolă.*

În ultima ta scrisoare, din 24 martie, pe care am primit-o cu trei zile mai târziu, îmi spuneai că ţi-ai pierdut inima împotriva voinţei tale. Dragă doamnă, dacă este aşa, atunci mă rog să rămâi la fel de slabă şi neajutorată, iar inima ta să fie tot a mea. Spui că vom avea timp destul – am încredere în spusele tale. Vezi, va trebui să trăim cu speranţa, acceptându-ne destinul, crezând în noi înşine, dar e greu să nu cazi din când în când în disperare. Cei de sus numesc asta „văicăreală" şi nu-i *văd cu ochi buni pe cei care-i cad victime. Eu sunt susţinut de o trinitate diferită – dragostea pentru tine, faptul că ştiu că ţii la mine şi hotărî rea mea de a trăi pentru a te mai revedea. Dacă există o şansă la o mie să se întâmple în următoarele patru luni, nici Cerul, nici nemţii, nici căpitanul sau diavolul nu mă vor împiedica să te văd.*

Dragostea mea, băieţii mă cheamă la bar – dar pe mine nu mă trage inima; ştii unde trage inima mea. Trebuie să termin mai repede de scris scrisoarea, ca să nu devin plictisitor. Dragostea mea, ciudat dar sunt foarte fericit. Am o siguranţă în privinţa viitorului. Te sărut de o mie de ori, fată cu părul de aur. Când ne-am despărţit, ţi-am lăsat o sărutare în palmă, ca să o păstrezi cu tine,

oriunde vei merge, ca ea să ţină locul iubirii mele până la revedere – mai ai sărutarea mea? Cu siguranţă că inima îţi aparţine şi, ştiindu-mi inima lângă a ta, mă simt mai bine – păzeşte-o cu străşnicie! Numai aşa pot face faţă prezentului. Mă mai consolez şi cu câteva pahare de coniac şi totul se mai liniştește.

Trăim prin fapte, nu în ani;
prin gânduri, nu prin răsuflări
Prin sentimente, nu prin cifre pe disc;
Nu trebuie să măsurăm timpul prin bătălie inimii;
cel ce trăieşte mult
Ce gândeşte mult, ce simte nobil, acela trăieşte cel mai bine.

Dragă inima mea, nu întotdeauna am gânduri din cele mai nobile, dar ele ţi se adresează doar ţie. Preţuiesc fiecare amintire, din clipa când ne-am cunoscut. Poate că amintirea este ea însăşi o pasiune puternică a dragostei. Cât am fost împreună – cinci zile? Aceste zile sunt toată viaţa mea, iar tu le ţii în mâinile tale, în palmele tale.

Al tău, pe veci, Theodore”.

Când se întoarse la apartamentul din Zamalek Anna Kézdy puse scrisoarea alături de celelalte primite de la Theodore, într-un sertar al comodei, între furourile de mătase. Avea douăzeci de minute ca să facă baie şi să se îmbrace înainte de venirea lui Mac; se duceau la o recepţie. Îşi turnă ceva de băut şi puse paharul pe marginea căzii, apoi închise ochii. Lacrimile i se prelingeau printre pleoapele închise.

Fără muncă era sigură că nu ar mai avea niciun rost în viaţă; singurul lucru care o ajuta era să-şi găsească mereu ceva de făcut. Munca îi oferea anestezicul care-i permitea să treacă brusc de la o stare la alta, iar stilul haotic al lui McClure o ajuta în acest sens.

De obicei el pleca de la misiunea SUA seara, după ce pleca ea, dar dimineaţa ea venea întotdeauna prima. Aranja biroul şi punea documentele în ordine, apoi ziua de lucru începea. De la opt la unu muncea pe brânci,

dactilografia, stenografia, prelua convorbirile lui Mac în cazurile când aceasta nu dorea să vorbească, aranja vizite la VIP-uri, îi liniştea pe tinerii ofiţeri şi pe angajaţii egipteni care nu se aşteptaseră la o asemenea agitaţie a vieţii diplomatice, aşa cum o aranjase Mac.

Statele Unite aveau mai degrabă o misiune la Cairo, nu atât o ambasadă, iar funcţia oficială a lui Mac era de trimis special şi ministru plenipotenţiar. Răspundea de toate şi avea grijă ca Anna să facă acelaşi lucru.

Dincolo de aerul dictatorial al lui Arthur McClure, era o plăcere să lucrezi cu el – rapid, cu o memorie extraordinară a detaliilor, capabil să se ocupe în acelaşi timp de zece lucruri diferite. Lenea îl deprima, la fel cum o deprima şi pe Anna, amândoi alungând-o din vieţile lor. Adjunctul lui Mac, Larry, devenise aliatul Annei într-un an, cât trecuse de la sosirea ei în Cairo. Adesea luau prânzul împreună, când nu-i *însoţeau cu rândul pe demnitarii care voiau să viziteze Cairo sau să colinde deşertul. Anna revenea la birou la cinci şi lucra până la opt seara. Rareori avea timp la dispoziţie până la începutul activităţilor de seară, adică participarea la petreceri, serate, dineuri şi seri de dans la club, după care de-abia aştepta să ajungă în patul din apartamentul pe care-l închinase împreună cu Millie. La petrecerile cele mai luxoase Anna şi Millie dădeau cu banul pentru rochia cea mai elegantă pe care o aveau. Aveau o singură rochie lungă, de seară, încântătoare, cumpărată cu greu de la* Le Salon Vert. *De multe ori nu reuşeau să doarmă decât câteva ore pe noapte, apoi trebuiau să o ia de la capăt, dar Annei îi plăcea. Dacă trebuie să trăieşti din plin războiul, bine măcar că eşti aproape de evenimente, că munceşti până îţi sar capacele şi că seara, când te bagi în pat, eşti prea obosit că să te mai gândeşti la altceva.*

*În acea săptămână misiunea era locul cel mai aglomerat, f*iindcă *personalităţi din armată trebuiau să se întâlnească la Cairo pentru Consiliul Războiului din Orientul Mijlociu. Annei îi venea să-i sărute la rând pe*

fiecare fiindcă o ţineau ocupată. Trecuse mai bine de o lună de când nu-l văzuse pe Theodore, iar din scrisorile lui deducea că ar mai putea trece încă patru până ce s-ar întâlni iar. Simţea că trecuse un an. Seara, când se lungea pe pat, trebuia să-şi strângă tâmplele între palme ca să alunge gând urile sumbre că nu-l va mai revedea niciodată. Munca o împiedica să caute informaţii despre locul unde s-ar fi putut afla Theodore, noroc că primea scrisorile. Ar fi preferat să nu stea în atribuţiile ei dactilografierea morţilor şi răniţilor din trupele RAF. Ştia doar că escadronul 37 pleca de la Gardabia la Kairouan; o ştiuse dinaintea lui Theodore. El îi scria de trei, patru ori pe săptămână, însă poşta mergea haotic şi, când nu primea scrisoarea două, trei zile, începea să-şi facă griji. Simţea cum i se înmuiau degetele în timp ce lua notiţe pentru o scrisoare pe care Mac o trimitea Ministerului de Război, în care dădea situaţia despre misiunile aviatorilor, raportând că erau date dispărute doar trei avioane. La un moment dat, Mac se opri din dictare şi Anna îl văzu cum o priveşte atent pe deasupra ochelarilor cu rame metalice.

— Totul e în regulă, Anna?

— Bine, Mac, zise ea apoi îi reciti ultima propoziţie, ca să ştie unde rămăsese.

Când sosi un teanc de scrisori, o căută pe a lui Theodore, iar când o găsi, o citi cu sufletul la gură, sperând că între timp el nu se prăpădise. Mai puţin de o săptămână din viaţa ei de douăzeci şi patru de ani fusese petrecută în compania lui Theodore Hamilton, dar acele zile erau cele mai îndrăgite şi mai vii din toată viaţa. Se îndrăgostise, deşi îşi promisese că nu o va face. Se petrecuse atât de lesne şi de calm încât nici nu realizase. Anna Kézdy nu avea decât două dorinţe pe vremea când plecase de acasă: să-şi aducă şi ea contribuţia la eforturile de război şi să nu iasă din asta cu inima rănită. Călătoria spre Cairo fusese accidentală, îi explicase lui Theodore în ziua când se cunoscuseră, în grădina Sharia Adly Pasha. Bău seară cafea şi mâncaseră plăcintă până ce se lăsase

amurgul şi grădina se cufundă în lumini multicolore.

— Eram atât de dornică să fac ceva pentru război – orice. Eram gata să mă îmbrac bărbăteşte. Părinţii nu au dorit să plec, dar ştiam că trebuie să o fac. Am depus cereri la armată, la Crucea Roşie şi la Departamentul de Stat, dar am refuzat armata fiindcă ar fi trebuit să rămân în ţară. Când Crucea Roşie mi-a oferit o slujbă în Orientul Mijlociu, am fost uimită. Nu aveam nicio pregătire – nu ştiam să bandajez un deget tăiat – dar pe ei nu i-a deranjat. Aveau nevoie de voluntari. Departamentul de Stat mi-a oferit un post în aceeaşi zonă. Înclinam spre Crucea Roşie – părea mai aproape de linia întâi, decât *munca de birou la o ambasadă.*

— Şi de ce nu ai primit oferta?

— Mi-e ruşine să spun, zise Anna roşind. Bine. La ultimul interviu s-a pus problema unei instruiri şi ei m-au întrebat cum mă înţeleg cu şobolanii.

— Cu şobolanii? zise Theodore râzând.

— Da, cu şobolanii. Am spus că aş merita un premiu dacă aş privi unul în ochi fără să leşin. Atunci ei au considerat răspunsul nepotrivit şi mi-au sugerat să-mi retrag cererea.

— Parcă te văd mergând prin deşert în vârful picioarelor, zise Theodore râzând cu poftă. Te şi văd ridicând lăzile cu medicamente ca să vezi dacă nu se plimbă şobolanii printre ele.

Anna îl mângâie pe obraz şi zise:

— Aşa am ajuns în biroul lui Mac.

Sosise la Cairo în iunie 1942, iar viaţa o atrăsese în centrul ei precum o tornadă. Îşi aminti de jurământul făcut – „nu trebuie să mă îndrăgostesc de nimeni; nu trebuie să mă implic emoţional”. Desigur, aceasta era o strategie defensivă, pe care o aplicase extrem de uşor la început. Cunoscuse bărbaţi interesanţi şi atrăgători, dar pentru scurt timp. Toţi fuseseră tineri, unii mai tineri decât ea – veniţi la Cairo în permisii de câteva zile, cel mult o săptămână. O invitau la cină, discutau despre familiile lor,

dansau uneori, vorbeau despre planurile din viaţa civilă, flirtau şi cheltuiau banii de parcă războiul ar fi fost câştigat. Urcau în avioanele care-i purtau deasupra deşertului cu umerii lăţi şi zâmbetul pe buze. Foarte adesea nu se mai întorceau. Unii o asigurau că vor reveni şi o rugau să-i lase să o sărute. Erau sărutări nevinovate. Alţii se temeau că nu se vor mai întoarce. Anna răspundea la invitaţiile tuturor; râdea şi îi asculta pe toţi cu plăcere. Pe cei răniţi îi vizita la spital, sena scrisori în locul lor, zâmbea la glumele băieţilor, în timp ce simţea că leşină văzând rănile în carne vie. Îşi ştergea lacrimile repede şi viaţa continua.

Pe Theodore îl văzuse la Stepheard's *când acesta sosise la Cairo; îl remarcase datorită înălţimii lui şi a privirii de safir. Când acceptase invitaţia lui în prima seară se gândise că nu avea să fie cu nimic deosebit de ceilalţi, deşi Mac prevăzuse cu totul altceva privindu-l pe pilotul britanic. Anna rămase surprinsă că acceptase să petreacă împreună cu el ultimele zile de permisie. Compania lui îi făcea plăcere poate mai mult decât întâlnirile cu ceilalţi de dinainte. El o asculta cu plăcere şi vorbea la fel de mult ca ea, iar zidul ei de apărare, atât de bine construit şi consolidat, se clăti mă încet, încet. Când plecă Theo, ea îl păstră în inima sa. Faptul că se afla în Ismailia, aproape de ea şi în siguranţă contribuise la dări marea zidului de apărare. Poate scrisorile lui, sau accentul britanic, sau felul în care o tachina, fără a fi nepoliticos, dar intim în acelaşi timp; poate demnitatea personalităţii lui, sau poate, cum spunea şi el, doar uniforma albastră îl făcu atrăgător în ochii ei.*

Când Theodore îi trimise mesaj că va avea câteva zile libere pe care să le petreacă la Cairo, înainte de a pleca în deşertul Libiei, Anna ştiu că i se întâmplase ceva. Când erau împreună, totul era ca într-o vrajă. Când pleca, simţea că parcă ea însăşi îşi înşelase inima – parcă o pusese pe o masă, de unde o putea ridica oricine. Din acea zi rugăciunile erau îndreptate spre persoana lui.

Dumnezeu îi asculta propunerile, iar Anna îi promitea că, dacă Theodore va fi salvat, ea nu îi va mai cere nimic altceva decât binecuvântarea, acceptând orice li se va întâmpla, bine sau rău, fără să dea vina pe nimeni. Când listele cu morţii erau lungi, iar ea le dactilograf ia spre a le trimite la Washington, când întocmea situaţii în care procentul pierderilor omeneşti era de treizeci la sută, în perioadele de maximă ofensivă, îi promitea orice lui Dumnezeu.

Negocia, oferindu-şi propria sănătate, şansa de a avea copii, fericire, doar pentru a-l şti sănătos. Oricum ştia că nu-i stătea în puteri să-l ajute cu nimic.

Pentru viaţa lui Theodore îi cerea lui Dumnezeu să nu-i mai dea nicio şansă să cunoască un alt bărbat. Noaptea, cu capul pe pernă, I se ruga pentru a-l avea alături, doar pentru a-l vedea şi atât. Ca un copil care plânge şi se roagă pentru un cadou, implora. Doamne, să-i fie bine, te rog, Doamne, dă-mi-l pe Theodore şi e ultimul lucru pe care ţi-l voi mai cere vreodată…"

Dimineaţa se machia atentă şi la birou surâdea. Căuta să-şi ocupe timpul cu orice. Cerea de lucru mai mult, mergea mai des la spitalul din Abbassia; îi asculta pe băieţi glumind, râdea cu ei, îi învăţa pe soldaţii egipteni engleza. Dansa, râdea şi asculta mai cu atenţie ca oricând. Oriunde mergea, căuta să intre în vorbă cu piloţi, doar doar o afla ceva despre el.

Tânjea după scrisorile lui şi-i scria zilnic. Nu-i scria despre *rugăminţile fierbinţi către Dumnezeu, ci doar că va trebui să se mulţumească amândoi cu ceea ce aveau; dacă timpul le va fi favorabil, iar dacă nu, trebuia să nu verse lacrimi. Cât timp vor respecta această regulă de aur, Dumnezeu va avea grijă de ei şi le va oferi numai amintiri fericite. Se încheia şi aprilie, iar Anna începu să se obişnuiască la ideea că nu-l va mai vedea pe Theodore câtăva vreme. Pe 26 se duse la birou cu inima încărcată. În acea dimineaţă personalul egiptean era liber fiindcă se sărbătorea* Sham el Nessim. *Doar câţiva americani lucrau,*

iar Mac era la Ankara. Anna se aşează la birou şi începu să-i scrie lui Theodore, deşi scrisese şi în ziua precedentă…

Când sună telefonul, alergă să răspundă şi genunchii începură să-i tremure fiindcă auzi glasul lui Theo. Nu-l mai auzise la telefon până atunci.

— Anna? Eu sunt.

— Dragule? Unde eşti?

— La Shepheard's. *Tocmai am sosit. Vom avea o întâlnire la Casa Aviatorilor; e vorba de nişte cursuri despre acurateţea atingerii ţintei. Încerc să scap de cina de diseară. Nu mai pot vorbi, draga mea. Când te pot vedea? Poţi să ieşi după-amiază – diseară?*

— Sigur că da.

— Să văd ce pot inventa şi eu. O să-ţi trimit mesaj cumva. Trebuie să te văd, Anna.

— De-abia aştept.

Theodore sosi la ora patru. Anna îl aşteptase toată după-amiaza. Părea slăbit, parcă ar fi trecut prin clipe grele de când nu se mai văzuseră. Ochii îi erau parcă înfundaţi în orbite şi se citea oboseala pe chipul său. Se plimbară prin parc, dar nu vorbiră prea mult. Priveau familiile de egipteni ieşite la picnic, copiii jucându-se pe iarbă, îndrăgostiţi plimbându-se aidoma lor.

— Sham el Nessim, *zise Theodore. Ştii ce în seamă, draga mea? Anna dăduse negativ din cap şi îl luă de braţ., Aroma Brizei". Cei de aici spun că în această zi aerul este cât se poate de curat şi miroase a primăvară. Trage aer în piept, iubito. Gândeşte-te la zilele care vor veni. Poate că la vară nenorocirea aceasta va lua sfârşit. Simţi eliberarea pe aripile vântului, draga mea?*

Se plimbau foarte aproape unul de celălalt, iar Anna se lipi de el şi şoldurile li se atingeau în ritmul paşilor. Simţea şi ea aerul curat al oraşului, dar remarcă în glasul lui o tristeţe profundă.

— Cât timp avem?

— Toată după-amiaza. Diseară. Plec în zori. Am avut noroc că am scăpat. Stăm la Gardobia cu alte trei

escadroane şi zburăm spre Palermo. Comandantul formaţiei ne încurajează cât poate, dar nu mai are nicio speranţă că-l ascultă cineva. Sunt prea obosit.

— Trebuie să iei cina cu el diseară?

— Nu. i-am spus că mă duc la un local cu dansatoare din buric. Săptămâna trecută mi-a fost teribil de rău. Surâse când o văzu că se întristează. Dar tu eşti ca un tonic pentru mine, scumpă domnişoară. Mă simt mai bine deja doar că te-am văzut. Un pahar de coniac ne-ar face bine la amândoi.

Se îndreptară spre localul Shepheard's, *fără cuvinte. După ce li se aduseră băuturile, Anna îşi trecu degetele peste bărbia lui brăzdată de tăieturi.*

— Nu te teme, draga mea. Mi-a tremurat mâna când m-am bărbierit. Anna îl privi tandru, iar Theodore zâmbi. Nu este nimic grav. Câteva tăieturi sunt semnele de la gloanţe trasoare care au răzbătut prin geamul avionului şi au spart instrumentele de bord. Câteva zgârieturi, o tăietură, dar am scăpat teafăr. Bine că faţa ta e la fel de frumoasă ca înainte. A mea nu contează. Mă simţeam stânjenit când m-au cusut medicii. Făcu semn chelnerului. Anna nu se atinsese de băutură, însă paharul lui era gol. Am pierdut câţiva oameni, Anna. Unul era pilot de clasă, apoi un avion cu tot echipajul. E greu să pierzi oameni când războiul pare că se liniştește. Rommel de abia se mai ţine pe picioare şi majoritatea luptătorilor lui pleacă din deşert. Cade un avion de-al nostru şi noi ne întrebăm: pentru ce? Pentru Dumnezeu, de ce? Nu spun că nu mai cred în Bătrânul, dar nu mai pot înţelege căile Lui misterioase. Oricum, părerea mea despre El nu contează.

— Oh, Theo, îmi pare atât de rău.

— Nu-ţi face griji, dragostea mea. De-ale războiului, ce să-i faci. De aceea sunt atât de supărat pe viaţă. Autocompătimirea e cu totul altceva. Bău paharul dintr-o singură înghiţitură. Băutura nici nu i-a atins buzele", cum spunea bietul Bert „j s-a dus pe gât fără să se atingă de cerul gurii". Theodore râse zgomotos şi făcu un semn

chelnerului. Sunt un idiot, draga mea. Gata, am terminat cu văicărelile. Acum spune-i tu, ce ai mai făcut? Ce zici să mergem undeva unde se dansează, ca să ne înveselim puţin?

— Chiar vrei să mergi la petrecere, Theo?

— Dimpotrivă, sunt convins că nu vreau, dar compania mea ştiu că nu-ţi poate face plăcere astfel, draga mea. Aş înţelege dacă m-ai da acum la o parte şi ai căuta pe altcineva.

— Theodore, zise ea în şoaptă şi-l privi în ochi. Erau ca două globuri transparente, fără viaţă. Ce s-a întâmplat? Ce ţi s-a întâmplat? Theodore îşi feri privirea, dar ea îi ridică bărbia şi-l obligă să o privească. Să nu te ascunzi niciodată de mine.

— Sunt obosit, Anna. Atât de obosit sunt şi de trist încât nu mai pot nici să mă gândesc. Sunt prea nefericit ca să mă bucur pentru faptul că sunt cu tine. Nu trebuia să te sun. Ar fi trebuit să stau singur la bar şi să-mi înec amarul în băutură, uitând de toate, iartă-mă, domnişoară cu părul de aur. Poate că e ceva în aer. O să aştept să-mi treacă.

— Spune-mi despre prietenii tăi. Ce face Tommy? Ce face Bertie Lasă Bombele?

— Trăiau. Când am plecat eu, Theodore ridică ochii spre cerul serii. Cred că diseară vor zbura – Dumnezeu ştie unde vor fi mâine. S-au dus toţi băieţii buni. Căută paharul dar mâna îi tremura.

Anna îşi scoase din poşetă pudriera şi se rujă. Şi ei îi tremurau mâinile. Surâse stânjenită, dar Theo nu se uita la ea.

— La clubul Mohammed Ali e seară de dans. Harry prezidează dineul în onoarea câtorva ziarişti. Poate că vei mai uita de… dacă vrei să mergem…

— Ce mai veselie! O adunătură de yankei turnându-şi şampanie pe gât şi făcând ochi dulci fetelor frumoase. Cred că ar fi nostim, dar nu, mulţumesc. Refuz invitaţia.

Anna se înfurie, ridicându-se să plece; se auziră picioarele scaunului scrâşnind pe dalele de piatră.

— Bine, Theo. Dacă asta vrei, atunci du-te unde vrei. Nu ai nevoie de mine. Nu-ţi trebuie decât o sticlă de coniac.

Theodore ridică din umeri.

— Ar fi bine. Chelnerii aceştia sunt atât de leneşi încât de abia îţi aduc un pahar, ce să mai vorbim de o sticlă. Mulţumesc pentru idee, frumoasă domnişoară. Fără să o mai privească, făcu semn spre bar şi strigă înfuriat.

Anna stătu o clipă pe gânduri, neştiind cum să reacţioneze. Se aşeză şi aprinse două ţigări, una dându-i-o lui Theodore.

— Bine, prietene, ascultă-mă bine. Îţi spun eu ce vom face. Dacă vrei să te îmbeţi criţă, e perfect din partea mea, dar măcar comandă două sticle de otravă ca să am şi eu din ce bea şi să mă îmbăt criţă ca tine. Dacă vrei să plec, spune-mi.

Theodore întinse mâna după a ei şi i-o strânse. Când ridică privirea spre ea, în ochi i se citea o dorinţă aprinsă, pe care Anna nu o desluşi la început.

— Nu pleca, Anna. Sunt cu moralul la pământ. Nu pleca. Nu acum. Pe pieptul meu stă o fiară care încearcă să-mi smulgă inima. Nu vreau să rămân singur cu ea. Nu am putere… Doamne, nu mai am voinţă… mi-e atât de ruşine de mine. Nu mă lăsa singur.

Anna Kézdy îl aduse pe Theodore în camera lui de hotel şi rămase cu el; îl veghease cât dură suferinţa şi febra care-l cuprinsese ca o boală. Aceasta fu noaptea în care îşi pierdu cu totul inima. Aroma brizei.

CAPITOLUL 9

Destinul e un mare pungaş, cu care până acum nu mă întâlnisem. În după-amiaza când David Turcan mi-a telefonat şi mi-a spus despre carte, a menţionat şi numele autoarei – Elena Stewart. Imediat m-am gândit la Anna. Am urmărit cât am putut drumul ei şi ştiu de la cunoştinţele comune că s-a căsătorit cu un englez pe nume Ben Stewart. Mi s-a spus că e un bărbat cumsecade şi că ea e fericită cu el.

După aceea am rămas singur cu gândurile mele, dar adeseori m-am întors cu patruzeci de ani în urmă şi urechile mi se deschideau mereu când auzeam numele Stewart. Acum recunosc că e un nume frecvent, dar când i-am văzut pe cei doi tineri la clubul Méridien, în centru, nu m-am îndoit nicio clipă că aceea este fiica Annei.

Elena nu era chiar copia fidelă a Annei, doar încăpăţânarea din ochii ei şi felul cum lăsa capul în jos îi trădau moştenirea. Voisem să o întreb dacă era rudă cu Anna Kézdy, dar, cum spuneam, destinul mi-a impus respect până acum şi mă străduiesc să nu mă amestec în treburile lui.

Am plecat acasă încet şi când am ajuns, am luat fotografia Annei de pe bufetul din sufragerie şi am dus-o în *pigeonnier*. Nu am făcut asta ca să o supăr pe Anna – nici pe fiica ei – dar mărturisesc după o noapte de nesomn că simţeam o nerăbdare clocotitoare să o întâlnesc a doua zi de dimineaţă.

Elena era o fată încântătoare. Avea ceva din aerul Annei, simţul umorului poate. Era o tânără modernă şi lua totul în serios, părând nerăbdătoare să fac şi eu acelaşi lucru. Era uşor să discuţi cu ea – îmi flata ego-ul bătrân, iar eu mă lăfăiam în el ca un prost ce sunt. Când s-a lansat în tirada despre conştiinţa morală a vulturilor şi leilor din timpul războiului, în comparaţie cu tineretul din ziua de azi am simţit furnicături pe şira spinării.

Până atunci îmi propusesem să o observ din afară, de departe şi să mă las prins în jocul urmăririi trăsăturilor mamei în gestica şi ticurile verbale ale fiicei. Era ceva plăcut. Dar Elena vorbise din inimă şi atunci mi-am amintit de Anna. Apăruse un pericol neprevăzut – să devenim prieteni.

Elena vorbea tangenţial despre mama ei şi mai era puţin până ce să-mi spună că mama ei fusese la Cairo – o cunoscusem cumva? Nu aveam prea mult de ales. Fie îi spuneam fetei la revedere, fie o minţeam, fie luam legătura cu Anna. Ideea că Anna trăia mă afectă mai mult decât pot

să spun şi recunosc că doar şansa de a-i auzi vocea mă făcu să resping prima opţiune. Cea de-a doua era o nebunie; dacă apăream în carte, Anna o citea şi numai Dumnezeu ştie ce urma să se întâmple. Am găsit o scuză oarecare şi am plecat la oficiul poştal din Saint Cécile ca să dau un telefon.

Am sunat la Londra şi am cerut numărul Annei Stewart; aveau o singură persoană sub acest nume. Când am întrebat de Ben Stewart, mi-au dat patru numere pe care le-am notat şi le-am pus în buzunar.

Simţeam cum îmi bate inima să-mi spargă pieptul. Existau două variante: că Anna şi Ben nu mai erau împreună; că Ben murise; leţ ineam pe amândouă în palmă nădăjduind că o voi mai putea vedea o dată. Nu m-am hotărât să sun la numerele pe care le aveam şi m-am dus la *Méríden* să beau o cafea, să-l iau pe fotograf, apoi să mă întorc acasă. Stăteam la bar şi cochetam cu ideea să o revăd pe Anna Késdy, însă mai mult de atât nu îndrăzneam să fac.

Am avut noroc cu compania veselă a Elenei şi a lui David. Elena îmi punea întrebări insistente şi mă silea să nu mă gândesc la altceva. Era o încântare să-mi amintesc zilele acelea, oricât de dureroase au fost evenimentele.

Bătrânii întineresc adesea când amintirile revin, iar Elena Stewart avea acest efect asupra mea. Parcă o povară grea îmi fusese ridicată de pe umeri.

L-am invitat pe David să-mi vadă fotografiile. De când murise Chantal, aveam două ocupaţii principale, anume fotografiile şi pictura, deşi în niciunul din cazuri nu îndrăznea să-mi expun capodoperele.

Tânărul avea o siluetă elegantă, bine-clădită şi un mers de tigru. Cu paharul de whisky în mână se plimbă prin sufragerie şi examină bibelourile şi fotografiile înşirate pe bibliotecă. Era curios să-mi vadă operele precum eram eu nerăbdător să i le arăt. L-am lăsat în voie; în cele din urmă s-a aşezat. Era în privirea lui un amestec de nelinişte şi calm, o balanţă pe care nu doream să o

perturb.

— Elena mi-a spus că nu eşti fotograf portretist, David, şi că lucrezi pe cont propriu.

— Exact.

— Şi poţi să faci trecerea de la o activitate la alta?

— Îţi faci un renume pentru un domeniu. Al meu este dezastrul războiului. Asta vor oamenii şi pentru asta mă trimit agenţiile de presă.

— Împotriva voinţei tale?

— Nu, niciodată împotriva voinţei mele. Aşa sunt eu. Când încep o treabă, trebuie să o fac până la capăt. Devine un stil de viaţă. Poate că acum îmi lărgesc puţin limitele. Asta e treabă de tânăr. Nu sunt mulţi ca mine care iau aparatul pe umăr şi pleacă în zonele fierbinţi. Probabil că la fel e şi cu zborul.

— În vreme de război, aşa este, desigur. Devii din ce în ce mai tânăr.

— Nu e vorba că am fi doborâţi, fiindcă ne-ar lua alţii locul. Se întâmplă şi asta. Unii se trezesc într-o bună zi că nu mai vor să facă asta. Se maturizează.

— Iar tu nu te-ai maturizat?

— Poţi spune şi asta. Zâmbi. Îmi plăcea tânărul. Era destul de dur, dar avea un aer omenesc. Mai poţi spune că asta ştiu să fac în viaţă. Nu ştiu să construiesc. Îmi plac fotografiile care spun poveşti frumoase, dar nu mă fascinează povestea catedralei Notre Dame. Îmi plăcu pronunţia lui David Turcan. Era un tânăr interesant, nici sofisticat, nici ascuns.

— Ai putea să te duci să vezi *bastidele*, cât eşti aici. Parcă îi mai spusesem aseară. Mă îndoiam că l-ar interesa câtuşi de puţin, dar îi spusesem şi de Monpazier. Cum ai intrat în acest domeniu de activitate? l-am întrebat eu.

— Întâmplător, ca majoritatea celor ca mine. Cunoşteam un profesionist şi îl admiram foarte mult. Am plecat cu el într-o călătorie, făcând pe hamalul şi cred că m-am molipsit de la el. Voiam aventură, voiam să dovedesc ceva.

— Şi ai dovedit?

— Ce naiba, dacă.nu dovedeam, mă opream din ce fac. Nu, e ca prima dată, când dai o probă. Am realizat cât farmec avea David. În ochii lui citeai că ştie ce simţi, fiindcă acelaşi lucru simte şi el.

— Pleci şi habar nu ai ce se întâmplă. Te gândeşti: Ce naiba caut eu aici? în jurul tău toţi parcă fac asta de-o viaţă. Par tineri, dar sunt mai bătrâni decât pietrele. Le ştiu pe toate. Nimic nu-i poate surprinde pentru că ştiu toate şmecheriile. Nu te gândeşti decât că tu eşti singurul speriat dintre ei. Afară se trage. Ei parcă nu aud. Îţi toarnă ceva de băut şi tu nu te gândeşti decât să pleci cât mai repede acasă. Doamne, îţi zici, ce am ratat-o. Poate că nu am venit unde trebuia.

— Da, ştiu ce vrei să spui.

Se întinse puţin şi continuă.

— Atunci realizezi cât de puţin ştii; câte sunt de descoperit pe lume. Prima dată când stai la bar cu ziariştii vezi totul în faţă – premiul *Pulitzer*, coperta de pe *Time*, cu articolul tău. Te mândreşti cu eroismul şi curajul de care ai dat dovadă. Este doar o expoziţie. Dacă va fi să mori, la naiba – ce moarte mai frumoasă există pe lume? Dovedeşti că eşti un om printre oameni?

Vorbea ca un expert şi pasiunea i se distingea în glas. Apoi surâse şi se bătu pe umăr.

— Apare cineva care te bate pe umăr şi zice: „Hei, amice, nu de moarte trebuie să te temi. Mai există şi mutilarea, sau să-ţi explodeze o grenadă între picioare. Atunci începi să-ţi cauţi paşaportul…” înţelegi ce vreau să spun?

— Da, ştiu. Ce te-a oprit să urci în următorul avion şi să vii acasă?

— Dar pe tine ce te-a oprit?

— Oh, nenumărate lucruri – curtea marţială, de exemplu, teama de ofiţerul superior, faptul că nu pleca niciun avion spre casă… Dezonoarea… Mândria.

— Cu mândria sunt de acord. Noi nu trebuie să fim

acolo, aşa cum a trebuit să fii tu. Noi putem să ne întoarcem şi să ne apucăm de stomatologie sau de altceva. Dacă avem curaj. Eu am fost prea mândru ca să plec acasă. După două luni de misiune eram ca restul băieţilor. Parcă eram acolo de douăzeci de ani. Trebuie să ai mult curaj să te minţi că nu eşti altceva decât un animal prost.

Eram de acord cu el. Unii din cei mai buni piloţi nici nu-şi imaginau că pot muri. Ştiu la ce se referea David, la viaţa trăită *in extremis*. Şi eu fusesem sedus de ea. Eram aproape de ceea ce spusese Elena că nu făcuse în viaţă şi mă întrebam dacă se simţea atrasă de David pentru acelaşi motiv. Cel puţin el oferea catalizatorul pentru îndoielile ei. Voiam să-l pun la încercare şi am spus:

— Ai mulţumirea că eşti buricul pământului. Poţi arăta oamenilor ceea ce trebuie să ştie că se întâmplă în afara caselor lor. Este şi aceasta o compensaţie, nu-i aşa?

Era prea isteţ ca să-mi cadă în capcană.

— E şi asta, dar nu cu aşa ceva explici. Nu te ajută să treci testul.

David Turcan vorbea cu încredere în sine, cu brutalitate aproape. Am priceput ce înţelegea el prin „test”, oricine înţelege. Vezi pe fiecare că se întreabă: Laş sau erou? Vezi cum încearcă să-şi ascundă teama, adunându-şi curajul, bărbăţia. Ţin minte că şi eu am fost nerăbdător să trec testul, deşi mă temeam de nereuşită. David mă întrebă dacă am cunoscut oameni care „au fugit de frică”. Nu-mi plăcea expresia.

— Dacă bei destul, râzi destul şi te gândeşti numai la momentul acela, poţi să te culci şi să te trezeşti a doua zi, continuând neafectat. Poţi să exersezi teama, aşa cum ai exersa folosirea bisturiului. Cu cât înaintam în grad, cu atât realizam care erau echipajele predispuse la dezastru. Simţi în răsuflarea lor şi ştii că mai au de îndeplinit doar câteva misiuni. Parcă au presentimentul pierzaniei.

— Şi tu ce făceai?

— Nu puteam să fac prea mult – trebuia să anunţ superiorul şi să-i oblig să rămână la sol, ceea ce nu-şi

doreau. Căutam să rup blestemul, să destram echipajul. Câţiva băieţi cedau nervos şi erau mai uşor de scos din misiune, chiar din serviciul militar. Cei însuraţi, cu copii, aveau altfel de probleme. Conflictul responsabilităţilor cred că erau greu de suportat. Noi, burlacii, aveam răspunderea echipajului doar şi onoarea esteadronului de apărat.

— Deci nu te-ai însurat până la sfârşitul războiului?

— Exact. Tu eşti însurat?

— Nu. Se abţinu de la orice comentariu asupra Elenei şi l-am apreciat pentru discreţie. Desigur că ştiusem de când i-am văzut că sunt amanţi. Sperasem să aflu de la David mai multe despre soţii Stewart, fără să-i trezesc suspiciune Elenei.

— Ce răspuns dai când colega te întreabă despre cele mai frumoase momente şi cele mai neplăcute?

— Elena? Nu-mi pune astfel de întrebări. Recunosc, când se referă la munca mea, poate că îşi închipuie că sunt un nebun singuratic şi poate că are dreptate. Nu îmi place să vorbesc mult despre asta. Când ajungi cu picioarele pe pământ îţi închipui că nu s-a întâmplat nimic de fapt. Nu trebuie să-ţi aminteşti.

Avea privirea dusă departe şi detaşarea lui părea ceva fals; ştiam că are în faţa ochilor ceea ce acum încerca să uite. Chiar şi fără fotografii îmi amintesc totul perfect. Plus amintirea acelor zile mă trezeşte la viaţă. David Turcan era prea tânăr ca să aibă nevoie de asemenea consolări. Munca lui îi dovedea validitatea. Am continuat:

— Ai lucrat adesea cu Elena?

— Nu. E a doua oară când lucrăm împreună.

— Pare foarte entuziasmată de ce face.

— Da, este chiar.

— Şi se pricepe?

— Are un renume în meseria ei. Cred că pune prea mult suflet.

— Lucrezi frecvent cu ziarişti de naţionalităţi

diferite? încercam să-l descos în legătură cu Elena, nu din curiozitate, ci fiindcă voiam să aflu câte ceva despre familia ei.

— Sigur, lucrezi cu tot felul de oameni. E o comunitate internaţională. Oricum, Elle e ca şi americancă.

— Cum aşa? am întrebat eu interesat. Ca şi?

— Mama ei e americancă. A lucrat la Departamentul de Stat. Desigur că ştiam asta. Confirmarea m-a făcut oricum să-mi tremure mâna. Părinţii ei, Anna şi Ben, locuiesc la Londra. El e englez, iar ea a crescut în Anglia, aşa că nu are accent.

— Da, am observat.

David mi-a amintit foarte politicos că îi promisesem să-i arăt fotografiile mele, l-am dat un album pe care nu-mi păsa dacă-l punea pe foc. Comentă pozitiv şi se arătă interesat de peisajul de aici imortalizat în imagini. Prăpastia dintre un fotograf amator şi unul profesionist era ca o gaură imensă, hidoasă. Vorbeam cu el despre negustorul de brânză când uşa se deschise brusc şi apăru Elena. Avea părul ud şi stătea zgribulită.

— Ah, Elena! Te simţi bine după înot?

— Da, a fost foarte plăcut.

— Ai găsit tot ce ai avut nevoie? Prosoape? Vreo bonetă?

— Am găsit totul, mulţumesc. Se uită la mine lung, cu un înţeles parcă ascuns. Trebuie să mă întorc la hotel. E târziu. Nu mi-am dat seama cum a trecut timpul. David, eşti gata?

— Sigur. Să-mi termin băutura din pahar.

— Nu te grăbi. Merg pe jos, spuse ea. Îmi va face bine o plimbare.

— Sunt bucuros să te conduc eu însumi, am început eu.

— Mulţumesc, dar şi aşa ţi-am răpit prea mult timp. Se uita neliniştită prin cameră, căutând parcă un anume lucru. Ceva o deranjase; avea aerul unui copil speriat, care

stă gata să plângă. Aşteptându-l pe David să termine de băut, Elena se duse în faţa unei fotografii a lui Chantal şi o atinse. Cine este doamna? întrebă.

— Soţia mea, Chantal.

Se uită la ea o clipă, apoi îmi spuse:

— E drăguţă.

— Da, a fost o femeie extrem de atrăgătoare.

— Mulţumesc foarte mult pentru timpul acordat, Theodore, spuse ea întinzând mâna spre mine. Mi-ai fost de mare ajutor. Mulţumesc pentru prânz şi pentru cină.

Când am întins mâna spre ea şi-a retras-o imediat. Ieşi repede din cameră şi am auzit uşa de la intrare închizându-se brusc.

David se înălţă, ridică din umeri nedumerit şi spuse:

— Mai bine mă duc cu ea. Cred că vrea să se culce devreme.

Când am ieşit să încui uşa, am văzut-o pe Elena sprijinită de maşină, spunându-i ceva lui David, părea furioasă. El îi ţinea capul între palme şi o liniştea. M-am forţat să încui uşa, apoi am urcat în dormitor şi am adormit cu o carte pe piept, gândindu-mă la Anna şi visând deşertul.

A doua zi era sâmbătă şi am pornit spre centru pe la ora opt, ca de obicei. Am cumpărat pâine şi ceva de mâncare.

Trebuia să mă pun la curent cu ceea ce se mai întâmplase în orăşelul nostru. Apropiindu-mă de *Méridien*, am zărit-o pe Elena stând singură la o masă. Părea abătută, tristă şi era cât pe ce să mă întorc şi să plec, dar ceva mă oprea.

— Bună dimineaţa. Pot să-ţi tin companie?

— Dacă vrei, zise ea. Mă simţeam mai bine fiindcă nu-mi spusese că îi e indiferent. Nici măcar nu-şi ridică privirea din cana de cafea.

— Am făcut ceva care te-a supărat?

— Nu. Dimineaţa nu prea obişnuiesc să stau de vorbă.

Semăn cu mama. Nu era nimic subtil în remarca ei, deci aşa stăteau lucrurile.

— Pot să-ţi mai ofer o cafea?

— Aş avea nevoie de un mic dejun care să mă trezească. Pe meniu nu scrie decât „sandviş” şi omletă. Aş da orice pentru câteva clătite şi nişte costiţă canadiană. Elena nu mi se păruse o fată mâncăcioasă; chiar puteam spune că i se cam vedeau oasele prin piele. L-am chemat pe Michael şi i-am dat comanda în franceză.

— *Deux oeufs plats – trois – et du jambon, du pain, des tomates grillés, un juice d’orange et encore deux cafés au lait.*

Elena schiţă un zâmbet.

— Cred că te gândeşti că mănânc toată ziua, zise ea, încrucişându-şi braţele la piept, apoi adăugă pe un ton sec: Sunt însărcinată şi de aceea îmi e foame. Trebuie să mănânc, sau altfel mi se face rău.

— Felicitări.

— Mulţumesc. Răspunsul ei suna mai degrabă a mormăit. I-am dat ediţia de dimineaţă a ziarului *Times*. Mulţumesc, repetă ea luând ziarul, apoi aruncă o privire pe prima pagină până ce veni chelnerul cu micul dejun.

Îmi făcea plăcere să o văd cum mănâncă, dar mă făceam că frunzăresc ziarul. De multă vreme nu-mi mai păsa de mâncare, mai ales de când locuiam singur, dar Elena mânca cu poftă. După ce goli farfuria, o împinse, se lăsă pe spătarul scaunului în poziţie confortabilă şi-şi încrucişă braţele la piept. Arăta extraordinar, deşi era obosită şi în ciuda eforturilor de a arbora un aer sever.

— Trebuia să-mi fi spus că ai cunoscut-o pe mama.

— Recunosc, ar fi trebuit să-ţi spun. Ce să adaug?

Când te-am văzut acum două zile, am fost convins că eşti fiica Annei Kézdy. Arăţi… bine, ai aerul ei. Poate era mai bine să te fi întrebat atunci. Vezi, ultima dată am întâlnit-o pe mama ta în 1945. Nici nu ştiam că mai trăieşte. Aş fi dorit ca Elena să se uite în ochii mei când îi spuneam toate acestea, dar ea se juca întruna cu linguriţa

prin cana cu cafea. Ar fi trebuit să-ţi spun că te-am recunoscut. Ai dreptate.

— Am văzut fotografia ei în *pigeonnier*, când mă schimbam.

— Da, m-am gândit că acolo ai văzut-o. Asemănarea e izbitoare. O fotografie neobişnuită; retuşată manual. Eram la Cairo. O vedeam rar, când aveam permisie.

— De ce ai lăsat fotografia ei pe jos, într-o cămară?

Ce puteam să-i spun? Cum puteam să mă justific în faţa acestei tinere suspicioase când nici măcar Annei nu-i dădusem nicio explicaţie?

— Fotografia aceea stă în sufragerie. Am luat-o de acolo după ce te-am cunoscut. Am… Dumnezeule! Am inspirat adânc, dorindu-mi să dau o explicaţie simplă, directă, care să alunge orice mister despre descoperirea ei. Când David a luat legătura cu mine, nu mi-am închipuit că fiica Annei Kézdy îmi va lua un interviu. Apoi te-am văzut, m-am dus acasă şi am luat fotografia din sufragerie.

Elena îşi dădu părul pe spate. Semăna foarte mult cu Anna; parcă stăteam faţă în faţă cu fantoma ei.

— Nu înţeleg. De ce? De ce să o ascunzi? Dacă aţi fost prieteni, de ce nu mi-ai spus acum două seri? De ce nu mi-a spus-o ea?

— L-ai zis că vii să mă vezi? am întrebat-o eu pe un ton care se voia neutru, deşi îmi tremurau genunchii.

Anna nu i-ar fi vorbit niciodată Elenei despre mine.

— Nu chiar, l-am spus unde mergem, i-am spus că mergem în Lot en Garonne să vorbim cu un pilot de bombardier. Ştie despre cartea mea – am rugat-o să-mi recomande câţiva oameni, dar nu mi-a pomenit de tine. De ce, dacă aţi fost prieteni?

— Mama ta şi cu mine am pierdut orice legătură cu mai bine de patruzeci şi cinci de ani în urmă. Poate că nu-şi mai aminteşte de mine.

— Dar tu i-ai păstrat fotografia în toţi aceşti ani – tu ţi-ai amintit de ea. Trebuie că aţi fost apropiaţi.

Eram prea blând cu mine însumi. Dorisem să

demonstrez ce persoană onorabilă eram şi, ca să justific fotografia care se afla în casa mea, i-am spuse Elenei:

— Am fost foarte apropiat de mama ta. Am iubit-o mult. Nu am putut să o uit, nici nu am încetat să mă întreb ce s-a întâmplat cu ea… Nu-mi permit să sper că şi ea a simţit acelaşi lucru pentru mine. Era o femeie deosebită în toate privinţele.

— Vrei să-mi spui că tu şi mama v-aţi iubit? Biata Elena; era ca un copil care dă ochii cu un câine mare pentru prima dată în viaţă. Puteam să-i spun Elenei ce se întâmplase între mine şi Anna? Nu aveam niciun drept să vorbesc despre Anna, cu atât mai mult cu cât vorbeam cu fiica ei, însă mă durea că Anna nu-i menţionase numele meu, chiar şi acum, când trecuseră atâţia ani.

Dar, cum spusese şi ea de atâtea ori, nu trebuia să privim înapoi şi nu trebuia să condamnăm pe nimeni; merita să ne amintim doar de clipele fericite.

— Nu. Simplul fapt că am cunoscut-o pe mama ta înseamnă că am ţinut la ea şi atât. Trebuie să recunosc că erau mulţi tineri care aveau faţă de ea aceleaşi sentimente. Mama ta era o femeie de excepţie.

— La fel este şi acum. Tata e un bărbat excepţional şi el. O voi suna şi o voi întreba despre tine. Poate chiar azi.

Biata Elena! Mă avertizase că nu-mi va crede orbeşte povestea. Părea decisă să mă prindă la strâmtoare. Poate că-şi închipuia că nu o cunoscusem deloc pe Anna şi că aveam fotografia de la vreun hodorog care o ţinea pe bord. Nu ştiam ce răspuns va da Anna. Ea era singur în măsură să resche istoria exact aşa cum o dorea. M-am ridicat să plec.

— Când vei vorbi cu ea, transmite-i, te rog, cele mai bune urări din partea mea.

— Presupun că pe tata nu-l cunoşti.

— Nu. Şi el a fost în Egipt?

— Nu. S-au cunoscut după război.

— Înţeleg. Păcat că nu l-am cunoscut.

Am încercat să achit eu nota de plată, însă nu a

acceptat.

I-am lăsat ziarul. În drum spre casă am scos din buzunar lista cu numerele de telefon şi am aruncat-o. Nu mai vedeam străzile din Sainte Cécile şi nici trecătorii cunoscuţi. Mă întorsesem la Cairo.

„Oh, dacă aş avea aripi de porumbel, aş putea zbura şi mi-aş găsi odihna. Apoi aş porni iar la drum şi mi-aş găsi adăpost în sălbăticie, cât mai departe”.

CAPITOLUL 10

— O cunoştea… de la Cairo. M-am aşezat pe marginea patului din camera de hotel şi am început să-mi rod unghiile.

David stătea lungit pe pat, sprijinit într-un cot şi răsfoia *The Times*.

— Ţi-am spus aseară. Nu înţeleg de ce nu l-ai întrebat direct aseară.

— Nu înţeleg de ce nu m-a întrebat el direct.

— Iubito, de ce să întrebe el? Iisuse, dacă aş intra în casa unui străin şi aş vedea fotografia cuiva pe care-l cunosc, nu l-aş necăji fiindcă nu mi-a spus imediat că a cunoscut-o pe persoană.

— Of, David, nu fi greu de cap şi ţie îţi place să ai secretele tale şi să ţii oamenii în întuneric, comportându-te ca un cifru. Orice om normal ar spune adevărul – cu condiţia să nu aibă ceva de ascuns. Am muşcat adânc unghia degetului mare şi m-am gândit că poate era mai bine să o păstrez întreagă. M-am răzgândit imediat şi am rupt-o cu dinţii. Oricum, situaţia de faţă e complet diferită. În primul rând el a mutat fotografia. El a făcut-o. Pentru Dumnezeu, e vorba de mama mea.

— Cu atât mai multe motive avea să ţină secret. Tu nu ai fi făcut la fel dacă erai în locul lui?

— Nu, pe onoarea mea că nu. Am avut imediat o viziune; mă întâlneam cu fiul lui Peter Bagshawe. l-aş fi spus că am fost iubita tatălui său timp de doi ani? Pe naiba.

David scoase din geanta de voiaj un pachet de ţigări şi aparatul de fotografiat. Se purta cu afurisitul de aparat

de parcă ar fi fost un idol. Puse o ţigară neaprinsă în gură şi umblă atent cu aparatul. Una din marile lui demonstraţii de autodisciplină era că în timpul misiunilor fuma ţigară de la ţigară, iar când se „odihnea” se abţinea de la fumat. Cu câteva zile înainte de plecare începea iar să fumeze. Era de parcă îşi scutura de praf uniforma şi îşi verifica echipamentul. Aceste gesturi îmi dădeau de înţeles că avea să devină celălalt; nu ştiam dacă acesta va fi Jekyll sau Hyde. Îmi făcu câteva fotografii rozându-mi unghiile, dintre care ştiam sigur că una avea să ajungă la W.C.

— Spunea că au fost prieteni în Egipt. O întâlnea când avea permisii şi spunea că ţinea la ea foarte mult, cum ţineau şi alţii.

— Şi… zise David, care e problema?

— După cum a spus-o, îţi poţi imagina că toată lumea murea după pantalonaşii ei – de parcă toţi bărbaţii o cunoşteau.

David râse.

— Parcă-l aud pe locotenentul Theodore Hamilton, medaliat cu ce o fi fost, spunând: „Oh, acea Anna Kézdy – era o mică petrecăreaţă. Toţi şi-ar fi dorit o aventură cu ea…”

— Ei, du-te naibii, cum să fi spus una ca asta? A spus că ţinea „mult” la ea şi că era „deosebită din toate punctele de vedere”. Cum adică din toate punctele de vedere? Era atât de misterios. Parcă pe mine nu avea cum să mă intereseze.

— Şi te interesa?

— Sigur că da. Mama spunea că au existat şi alţi bărbaţi în viaţa ei, dar numai ca să-l necăjească pe tata. De ce să fi ţinut secret faptul că-l cunoaşte? Mi-ar fi spus, doar dacă nu are ceva de ascuns. Credeam că tata a fost singurul bărbat din viaţa ei. Trebuie să ştiu totul despre ea.

— Dar ea nu are dreptul să ştie totul despre mine, nu-i aşa, Elle? Mama ta a trăit cel mai mult alături de tine, dar tu te consideri îndreptăţită sută la sută să ai viaţă

personală. De exemplu, crezi că relaţia noastră nu o priveşte şi că nu e treaba ei dacă ne căsătorim sau trăim în păcat. Făcu încă o fotografie în timp ce bombăneam. Acum te agiţi fiindcă nu ai fost informată despre o prietenie de cu douăzeci de ani înainte să te naşti tu. Aş numi cazul tău exces de critică, draga mea.

— Şi dacă nu au fost numai prieteni, Turcan? Dacă a fost iubitul ei?

— Of, iubito… De câţi ani spuneai că te simţi? De şase? Aici ai nimerit-o! Am intrat în baie şi am dat drumul la apă să curgă cu putere ca să nu-i mai aud râsul. Dacă David ar fi avut o mamă, fiindcă de multe ori credeam că a fost crescut de o lupoaică în pădure, ar fi înţeles şi el ce simt. Câteodată avea o sensibilitate emoţională a planctonului marin. Veni în pragul uşii.

— Răspunsul e foarte simplu, draga mea.

— Şi care e acela, isteţule?

— Sun-o şi întreab-o.

— Evrika! am exclamat victorioasă. Eşti un geniu! Acum, cum naiba nu m-am gândit eu la asta?

David îmi trase fermoarul la rochie şi mă îmbrăţişă apăsându-mă uşor pe burtă.

— Ce face copilaşul?

— Copilaşul face bine şi se hrăneşte cu zilele mele. Acum, te rog să ieşi şi să mă laşi în pace. Vreau să găsesc un răspuns pentru clipa când va trebui să dau socoteală pentru că doi ani din viaţă mi i-am petrecut în pat cu Peter Bagshawe.

— Vei punea spune că ai fost nebună şi că totul s-a întâmplat pe durata uneia din numeroasele tale perioade de instabilitate mentală. Bietul copil va afla oricum de ele. Mă duc să dau o raită prin orăşel. Te descurci fără mine? Nu te apuci să faci vreo prostie? Poţi să te îmbraci singură şi să-ţi legi şireturile?

— Pleacă odată şi lasă-mă în pace. Nu înţelegi nimic.

Cât îmi place să stau în baie. Sunt zile când fac trei băi, doar ca să mă bălăcesc precum raţa. Stau în cadă şi

simt căldura apei, apoi golesc puţin cada, după care o umplu din nou şi urmăresc aburii ieşind la suprafaţă. Pentru aşa ceva e nevoie să te afli într-o cameră de hotel, fiindcă acasă e mai dificil. Am ieşit din cadă ca să o sun, apoi mi-am adus aminte. Dacă răspunde tata? Dacă-l întreb pe el despre Theodore, iar el nu ştie nimic în legătură cu acest personaj, atunci va trebui să mă las târâtă într-o conspiraţie oribilă, împreună cu mama şi a naibii să fiu dacă voi accepta. Am hotărât să sun oricum, iar tata răspunse la al doilea apel. Era cât pe ce să închid.

— Tată? Eu sunt.

— Bună, draga mea. Eşti în Franţa?

— Da. Am ajuns acum două zile sănătoşi şi cu bine.

— Perfect. Mama se agita ca o cloşcă. Nu-i place să nu-şi vadă puii în curte. Ce face David?

— E bine. Iar s-a apucat de fumat.

— Lasă-i unui bărbat dreptul la câteva vicii, scumpo. Ţigările şi puţin whisky nu strică nimănui – bărbaţii nu trebuie să se apuce de femei. Bine măcar că nu te-ai apucat şi tu.

— Nu, tată, eu sunt fetiţă cuminte. Promit.

— Cât mă bucur că-ţi aud glasul. Ştii cum suntem noi, bătrânii, ne facem griji pentru orice. Ştiu că eşti o fată cu mintea la cap, dar mama ta… Ştiam că tata îşi făcea la fel de multe griji pentru noi ca şi mama, l-am dat lui Charlie numărul tău de telefon de la hotel. Spunea că e la Paris şi s-a întâlnit cu un prieten al lui David care voia să ia legătura cu el. Unul pe nume Steve Heffner. Sper că nu te deranjează că i l-am dat.

— Nu. M-am obişnuit să fac pe telefonista lui David. îl cunosc pe Steve. Charlie şi-a găsit ceva de lucru?

— Nu chiar. Spunea că încearcă să-i convingă să-l trimită la Tokyo ca să vadă birourile de acolo. Stă la *Meurice* – şi precis că nota de plată plătită de Fleming va fi umflată – şi a spus că te va anunţa când va avea noutăţi. Fratele tău e un mare pungaş și aceasta e singura cale pe care-i plăce să meargă. Câteodată e mai bine să-ţi

transformi hobby-urile în carieră, dacă poţi.

— Of, tată, nu fi prea dur cu el. Poate că mă voi duce la Paris câteva zile să stau de vorbă cu el.

— E timpul să nu-ţi mai asumi responsabilităţi pentru alţii şi să ai grijă de tine, fetiţa mea, mai ales că aştepţi un copil. Aceasta e prioritatea ta. Acum, mama ta are şi ea o prioritate, aşa că te dau la telefon. Tocmai îl boscorodea pe un biet indian la bucătărie şi m-am gândit că e mai bine să-l scap din gura ei.

— Dacă vrea să vorbim…

— Nici măcar caii sălbatici nu ar împiedica-o să-ţi vorbească, darămite bietul indian. O să-i dau o bere drept consolare.

Am aşteptat să vină mama la telefon, dorindu-mi să ştiu ce să-i spun.

— Draga mea! Ce surpriză! Cum a fost călătoria?

— Frumoasă.

— Cum e hotelul? E curat?

Am zâmbit gândindu-mă la părerea mamei despre lumea largă, care pentru ea era plină de primejdii şi neprevăzut imediat ce treceai graniţele Pământului celor Liberi.

— E frumos şi romantic.

— Cum e pilotul?

— Destul de nostim şi spune că te cunoaşte.

— Chiar aşa? Ciudat. Cine este? Haide, iubito! zise ea nerăbdătoare şi simţea din vocea ei că era interesată şi nerăbdătoare. Stau ca pe ace să aflu.

— Theodore Hamilton.

Urmă o pauză mai lungă. O auzeam cum respiră sacadat.

— Theodore Hamilton. Chiar l-ai cunoscut pe Theodore? Nu-mi vine să cred.

— Deci l-ai cunoscut?

— Ah, da, zise mai încet. Mă întrebam dacă tata era lângă ea. Da, l-am cunoscut. Când eram la Cairo, el staţiona cu baza în deşert, la escadronul 37.

— L-ai ghicit.

— Ce întâmplare că l-ai cunoscut pe el, din atâţia. Nici acum nu-mi vine să cred.

— De aceea am şi venit în Franţa, mamă. Să-l cunosc. Şi eu am fost surprinsă fiindcă nu-mi amintesc să-mi fi vorbit de el.

— Nu? Cred că m-am gândit că e mort. Theodore. Nici nu ştiu ce să spun. Nu mi-ai spus că te duci să vorbeşti cu el. Deci, trăieşte în Franţa?

— Da, se pare că da.

— Cu soţia lui? întrebă mama şi nu ştiu dacă i se schimbase cu adevărat vocea sau mi se păruse doar.

— Ea a murit.

— Oh, bietul Theodore!

— El se simte bine. Am aşteptat să spună ceva, orice, dar mama tăcea şi atunci am continuat tot eu. Mamă? Are o fotografie a ta. Erai într-o haină roşie.

— Zău? Nu ştiu de ce mă obliga să repet tot ce-i spuneam – eu ar fi trebuit să fiu surprinsă şi să pun întrebări. Nu ştiu de ce dar glasul ei mi s-a părut mai blând când a auzit de fotografie.

— Da, aşa este. Am găsit o fotografie cu tine îmbrăcată într-o haină roşie, mai ţii minte? David şi cu mine am fost la el şi am cinat împreună aseară. Nu puteam să-i spun încă unde o găsisem. Semănai cu Ingrid Bergman.

— Multă lume spunea asta. Eu nu ştiu fotografia. Ţin minte haina.

— Deci, mamă, a fost ceva între voi doi? Eraţi prieteni?

— Pe el l-ai întrebat?

— Nu, am răspuns imediat. Voiam să te întreb pe tine mai întâi. Poate că ar trebui să ştiu câte ceva. Acum nu mai puteam să-i transmit urările lui de bine…

— Of, Elena, a trecut atâta timp… nu ştiu… Eram buni prieteni. Era… deosebit. Frumos, strălucitor, foarte sentimental. Eram amândoi atât de tineri. Ce ciudat, după

atâta timp… Nu-mi revin după ce mi-ai spus că ai dat de el. De ani de zile nu mai ştiu nimic de el.

— Deci a fost prietenul tău?

— Nu era vorba de aşa ceva, draga mea. Erau atâţia tineri curajoşi şi buni. Millie şi cu mine ieşeam cu mulţi băieţi. Poate că ţi-am spus. Câteodată ieşeam cu trei tineri diferiţi în aceeaşi seară; mergeam la mai multe întâlniri.

— Ba da, mi-ai spus, ieşeaţi foarte mult. Voiam să fiu rea şi eram chiar răutăcioasă. Deci Theodore a fost unul dintre cei mulţi? Despre ceilalţi ai glumit.

— E greu să-ţi explic, dragă. Sunt cam… sincer, puţin şocată. Nu vrei să te sun eu mai târziu? Trebuie să… să…

Am lăsat-o să se chinuie.

— Să rezolvi problema cu indianul?

— Exact. Nu vreau ca tatăl tău să-l zăpăcească şi să-i spună ce nu trebuie să facă. Să scap de el, apoi te sun eu.

— Bine, dar vei suna, mamă? Adică, dacă mă mai văd cu el, mi-ar fi de folos să ştiu ce s-a întâmplat, mă înţelegi, nu?

Nu mi-a mai răspuns, a închis telefonul. M-am întins pe pat întrebându-mă de ce mă simţeam groaznic. Pe vremea când eram la universitate, mama nu era de acord cu tinerii pe care-i întâlneam; voia să ştie dacă mă culcam cu ei sau dacă aveam de gând să o fac. M-a luat o dată să discutăm. Am încercat de o sută de ori să schimb subiectul, dar ea continua să mă întrebe, căutând să afle exact ce se ascunde în mintea mea şi ce vreau să fac. Acum se schimbase situaţia cu o sută optzeci de grade şi fusesem eu cea rea cu ea. După voce am înţeles că Theodore Hamilton fusese un bărbat special în viaţa ei. Ce nu înţelegeam era de ce mă afectase într-atât. Theodore era un bărbat cumsecade, inteligent şi frumos; mama fusese o femeie frumoasă, cu suflet bun. Fuseseră tineri, într-o ambianţă exotică, în timpul războiului. Nu trebuia să mă surprindă că se împrieteniseră defel. Poate că atracţia de la început se transformase în ceva mai profund. Deodată mama devenise o străină şi tot dintr-odată

imaginea mea despre mama şi tata ca fiind doi oameni cu acelaşi suflet se dizolvă în ceaţă.

Când eu şi Charlie eram copii, tata ardea pachetele de la biscuiţii americani, iar noi doi urmăream flăcările ce se ridicau spre tavan şi stăteam ca fermecaţi; urmăream cum hârtiile se transformă în cenuşă. Exact acelaşi lucru simţeam acum în legătură cu comuniunea sufletească dintre părinţii mei. Mai bine nu veneam în Franţa.

Am rămas pe pat aşteptând telefonul de la mama. Tot felul de idei nebuneşti îmi veneau în minte; mă gândeam chiar că mama şi Theodore fuseseră cândva căsătoriţi, lucru care ne fusese ascuns. Am tresărit când a sunat telefonul.

— Elena? Sunt Theodore Hamilton.

— Ah.

— Speram că vă ademenesc pe tine şi pe David la o plimbare de după-amiază. Trebuie să merg la Monpazier la un fierar şi mă gândeam că aţi vrea să veniţi şi voi…

— Nu, mulţumesc. Trebuie să mai lucrez ceva. Poate că vrea David să meargă. O să-i spun să te sune când vine.

— Desigur. Nu voiam să te deranjez… zise el parcă apărându-se. Atunci mi-am dat seama că fusesem nepoliticoasă, Theodore era totuşi, unul din cei cărora le luasem interviu.

— Ideea e minunată, dar pentru moment am altceva de făcut.

— Te înţeleg… poate altă dată?

— Sigur. La revedere.

Rămăsesem cu mâna pe receptor când telefonul sună din nou.

— Alo?

— Dragă, eu sunt.

— Ai scăpat de indian? am zis eu sigură că scăpase de tata mai degrabă.

— Da… Elena, îmi pare rău că am vorbit atât de misterios când ai sunat. Nu am mai auzit numele lui Theodore Hamilton de zeci de ani. Nici nu m-am mai

gândit la el. Când mi-ai zis că l-ai cunoscut, au început să-mi tremure genunchii. Parcă văzusem o fantomă.

— Deci a fost prietenul tău? Nu ştiam un cuvânt mai potrivit pentru un fost iubit al mamei şi nu îndrăzneam să o întreb dacă fuseseră amanţi, sau parteneri, nici măcar în glumă.

— Eram îndrăgostită de el.

De ce nu o întrebasem eu prima?

— Şi el de tine?

— Cred că da, pe atunci. Relaţiile… poveştile de dragoste erau puţin diferite atunci. Aveam atât de puţin timp la dispoziţie, vorbeam mai mult despre visuri, decât despre planuri de viitor. Ne cunoşteam doar prin scrisori.

Nu se ştia ce ne va aduce viitorul. Jumătate din timpul cât eram împreună îl petreceam gândindu-ne cum să ne vedem data viitoare. Nu puteai să vezi mai departe de mâine sau de data viitoare… Theodore Hamilton a fost primul bărbat pe care l-am iubit.

Ţineam atât de strâns receptorul, încât îmi amorţiseră degetele.

— De ce nu te-ai măritat cu el? Dacă vă iubeaţi atât de mult?

Mama oftă.

— Nu ştiu ce să-ţi răspund. O vreme am discutat de căsătorie, apoi situaţia s-a schimbat şi lucrurile nu au ieşit după cum am fi dorit noi. El a fost trimis în Italia, eu am rămas la Cairo, războiul s-a sfârşit şi ne-am despărţit…

Am tăiat de pe lista misterelor căsătoria, dar celelalte suspiciuni nu-mi fuseseră alungate.

— Pur şi simplu nu v-aţi mai iubit?

— Cred că da. Nici acum nu-mi e prea clar ce a fost.

— Haide, mamă, trebuie să-ţi aminteşti. Tu ai rupt relaţia sau el? Sau v-aţi depărtat? Ai cunoscut pe altcineva? V-aţi certat? Ce?

— Draga mea, e mult timp de atunci – acum nu mai pot judeca trecutul. Nici atunci nu am putut şti ce a fost. S-a întâmplat şi gata. A fost trist.

— Parcă spuneai că amintirile din război sunt frumoase şi că ai fost fericită.

— E adevărat. Toate lucrurile pe care încerc să mi le amintesc au fost frumoase, dar au fost şi lucruri triste, însă nu merită să mă gândesc la ele. Ţin minte că am fost supărată, apoi l-am cunoscut pe tatăl tău şi toate s-au schimbat. Mă gândesc numai la ce a fost frumos.

— Deci când l-ai cunoscut pe tata ai fost în momente de slăbiciune?

— Nu, nu a fost nicio „slăbiciune", cum îi spui tu, răspunse ea enervată. L-am cunoscut pe tatăl tău la mult timp după povestea cu Theodore. Acum nu mai vreau să discut despre asta.

— Nu vrei să ştii ce face? Cum se simte?

— Sigur că sunt curioasă, draga mea – oricine ar fi.

— Ei, bine, e bătrân.

— Toţi suntem bătrâni. Arată bine?

— Mamă, Dumnezeule! Are aproape optzeci de ani!

— Şi asta înseamnă că nu poate fi frumos?

Am aşteptat să comenteze despre tata, să spună că şi el arată bine, dar nu a făcut-o.

— Arată bine pentru vârsta lui, am spus eu. E drăguţ – un bătrânel liniştit, care-şi îngrijeşte de grădină. Pictează puţin, fotografiază câte ceva. Nimic deosebit.

Dacă fantomele puteau fi chemate din morminte, acum puteau să se ducă la loc în sicrie, mi-am zis eu. Fantomele care ne înconjurau aparţineau trecutului – unei fete cu haină roşie, care nu avea nicio legătură cu mama mea.

Poate că femeia aceea i-a frânt inima lui Theodore, sau l-a părăsit când el îşi risca viaţa pentru ţara lui, dar ea nu era mama mea.

— Pari supărată, draga mea. Eşti supărată pe mine?

— Nu, de ce aş fi?

— Nici eu nu văd vreun motiv să fii. Se distingea în glasul ei o reţinere, amestecată cu o dojană maternă. Aş fi putut să-i înşirui o mulţime de motive, în special

accentuând că nu-mi spune totul. Vrei să te mai vezi cu el? întrebă ea curioasă.

— Mă îndoiesc. Am terminat interviul. Poate să mai dau de el prin oraş…

— Dacă-l întâlneşti, spune-i că am întrebat de el, bine? Spune-i… întreabă-l dacă îşi aminteşte de *Sham el Nessim*.

— *Sham el Nessim*? Ce înseamnă asta?

— Nimic important. Întreabă-l dacă mai ţine sărbătoarea. Va înţelege el.

Eram hotărâtă să nu transmit niciun mesaj codificat, dacă mama nu avea de gând să-mi spună ce însemna el.

— Ştii, mamă, că poţi să-l suni chiar tu, dacă vrei să te plimbi pe Aleea Amintirilor. Să-ţi dau numărul lui de telefon.

Urmă o pauză, după care îmi răspunse; mă rugam să nu-l accepte.

— Nu, iubito, nu mi-l da. Nu pot să-l sun eu. Dacă-l vezi, transmite-i dragostea mea. Asta era chiar mai rău decât să-mi ceară numărul lui de telefon. Propoziţia era atât de scurtă şi nevinovată, o spusesem şi eu de o sută de ori; „Dacă-l vezi transmite-i dragostea mea”. Poate i-am spus-o lui Nick pentru Peter, fără să însemne nimic pentru mine, atunci de ce părea atât de ciudată din gura mamei?

— Şi tu transmite-i tatii acelaşi lucru.

— Sigur, draga mea. Mama închise fără să mă întrebe ce mai fac. Nici nu a adus vorba despre copil.

Când a venit David, i-am spus mesajul de la Steve Heffner, transmis prin tata. Steve e cel mai mare beţiv, drogat şi petrecăreţ vagabond pe care-l cunosc. David spunea că purtarea lui e decentă faţă de cea a altor colegi, dar nu-mi păsa; când auzeam de Steve Heffner, parcă aveam legată de picior o bombă şi număram minutele până la explozie.

— O să întâlnesc cu el la Paris, înainte să iau avionul. Nu l-am văzut de câteva luni.

— Credeam că vin şi eu cu tine. M-aş întâlni cu

Charlie şi am chef să văd un oraş frumos.

— Exact ce ai tu nevoie. Am venit aici să evităm aglomeraţia. Mai bine odihneşte-te în somnorosul Sainte Cécile, trezeşte-te târziu dimineţile şi culcă-te devreme seara.

— Am senzaţia că vrei să scapi de mine.

— Nu. Ideea era că la ţară te odihneşti şi stai cu picioarele pe scăunel.

— M-am răzgândit. Poate că măcar o dată vreau şi eu să-ţi fac cu mâna la avion. Regula mea şi a lui David era să nu ne luăm rămas-bun pe aeroport.

— Draga mea, dacă vrei să vii la Paris ca să-i vezi pe Charlie şi Heff, nu am nimic împotrivă. Mergem când doreşti – eu trebuie să plec joci noaptea.

— Deci totul e stabilit? nu mai era nevoie să întreb.

— Da. Am sunat la agenţie azi dimineaţă. Apropo, l-am întâlnit pe Theodore Hamilton în piaţetă şi spunea ceva de o călătorie la Monpazier.

— Dar cum se face că toată ziua dăm nas în nas cu el? Cred că mă urmăreşte. Probabil că stă în preajma hotelului şi se ciocneşte cu mine accidental – ca un urmăritor. Sau ca martorii lui Iehova.

David nu mai ştia ce să creadă.

— Nu te înţeleg. La început erai nebună după el. Acum îl vezi ca personificarea diavolului. Este un om singur, Elle. Ce problemă ai cu asta?

Am încercat încă o dată să-i explic sentimentele mele faţă de el, dar văicăreala părea stearpă chiar şi în urechile mele.

— Şi ce te deranjează dacă mama ta s-a îndrăgostit cândva de el? Credeai că a fost călugăriţă? La naiba, Elle, nici trecutul tău nu e fără pată.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Hei, hei, stai uşurel, iubito… adică nu poţi şterge ani din viaţa ei ca şi când ei nu ar fi existat. A fost o altfel de persoană. Dacă tu nu erai prietenă cu Peter, acum ai fi fost o altă persoană.

— Ba nu, aş fi avut mai mult respect de sine. Încercam să detensionez discuţia, dar nu reuşeam. Ce ironic era totul. David venea din misiuni, îngropa perioada din viaţa lui odată cu filmele pe care le developa, apoi pleca din nou. Cred că acelaşi lucru făcea şi cu mine când lucra, iar când venea acasă mă scotea din magazie. Ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat. Hmm. Sigur.

— Nu mai da vina pe mama ta şi pe Theodore pentru ceva ce s-a întâmplat acum patruzeci de ani.

— Nu a fost ceva. Era îndrăgostită de el.

— Şi ce dacă?

— Iar gândeşti încuiat şi o faci intenţionat. E vorba de mama mea, pentru Dumnezeu. Nu trebuia să se îndrăgostească de nimeni, niciodată, decât de tata. Nu este normal. E oribil. Nu e…

— Cum? se uita la mine cu sprânceana ridicată.

— Mai lasă-mă în pace. Dacă îmi propun să o detest pe mama pentru un motiv oarecare, am tot dreptul să o fac, fără să te amesteci tu.

— Cred că te gândeşti prea mult la drepturi, iubito. Eşti ob…

— Uite ce. După câte văd eu nu am niciun drept, precum spui tu. Nu am dreptul să ştiu totul despre mama fiindcă e viaţa ei. Nu am voie să beau fiindcă îi dăunează copilului. Nu am dreptul să te rog să nu pleci în Bosnia fiindcă…

— Fiindcă?

— Fiindcă nu îl am, bine? Nu am dreptul să-mi fac griji că-ţi intră un glonţ în cap, nu trebuie să ştiu dacă te culci cu altă femeie când nu eşti cu mine… fir-ar să fie, nu am niciun drept. La naiba cu totul.

Nu intenţionasem să aduc discuţia pe tema Bosniei. Pur şi simplu mi-a ieşit pe gură. Nu i-am spus lui David că nu voiam să primească această misiune. Ştiam că nu aici era problema, ci altundeva. Ştiam ca David nu avea să-şi schimbe viaţa pentru mine şi nu doream să-l fac să se simtă vinovat dacă m-ar părăsi. Aveam senzaţia că toată

lumea mă părăsise.

— Ai uitat câteva, iubito, zise el şi-şi aprinse o ţigară. Nu ai voie să vorbeşti ca un birjar în faţa copilului meu nenăscut şi nici să faci astfel de crize în acelaşi context.

— Isteţule, i-am spus eu. Era prima dată când spunea „al meu”, şi nu „al tău”. Nici tu nu ai voie să fumezi în faţa lui.

— Atunci o să ies afară.

— Of, lasă, fumează aici. Nu vreau să mă cert singură. E prea greu să răspund din ambele direcţii.

— Eu nu vreau să mă cert deloc. Veni şi-mi cuprinse obrajii între palme.

— Nu-mi place meseria ta, asta-i tot. Este prea periculoasă. Ar fi trebuit să te faci contabil. L-am muşcat uşor de palmă. Dacă nu putem să ne certăm, ce putem să facem? în afară de a-ţi venera *Leica*.

— Îţi spun eu ce facem. Te speli pe gură cu mult săpun, îţi faci valiza, iar eu o voi vrăji pe madame Guillot să-ţi păstreze camera până săptămâna viitoare. Apoi îl sun pe Theodore şi-i spun că plecăm la Paris câteva zile. Măcar unul din noi doi trebuie să arate că are maniere. Vrei să zburăm cu avionul, să mergem cu maşina sau să luăm trenul?

— Deci am voie să merg la Paris?

— Ai dreptul, Elle. Eşti fetiţă mare acum – câteodată, adică.

— Nu vei regreta.

— Deja regret.

— Hai să luăm trenul. E mai romantic. Să-ţi mai spun ceva – hai să luăm bilete la vagonul de dormit, cu mese incluse şi să facem dragoste tot drumul până acolo. O să-mi pun şi o floare după ureche.

— Elle, tu şi poveştile de dragoste. Ai grijă că ele te vor duce la pierzanie. Te vor muşca de unde te doare cel mai tare.

Nici nu putea avea mai multă dreptate. Poveştile de dragoste – şi nostalgia, ca să fiu sinceră – mă trag după

ele aşa cum un câine Saint Bernard ar trage un copil ce-l ţine în lesă. Am citit undeva că Winston Churchill avea o boală care-l făcea să plângă ori de câte ori rostea sau citea cuvintele onoare, decenţă, valoare, nobleţe, curaj… Pe vremea aceea gâtul mi se congestiona când rosteam aceste cuvinte. La fel mi se întâmplă şi acum, aşa că nu pot da vina pe estrogeni.

David se opri în prag şi-mi zise:

— Hei, Elle, te-ai înşelat asupra unui lucru. Nu mă culc cu altă femeie în fiecare seară. Zâmbi pervers şi continuă: nu în fiecare seară.

CAPITOLUL 11

Fanteziile mele privitoare la sex nebunesc în cuşete de tren au fost spulberate foarte repede când am aflat că drumul cu trenul special TGV dura mai puţin de patru ore dintr-o gară în alta. Am făcut ce s-a putut şi ne-am imaginat că suntem într-un film franţuzesc, deşi am fost serviţi cu baghetă şi vin la masă. Nu era acelaşi lucru cu a fi servit cu micul dejun la pat şi nici a ajunge în Gare du Nord, unde trenul scotea aburi prin coşuri, apoi pleca la drum, dar nu mai aveam ce zice.

Am plătit o sumă frumuşică pentru telefoane mobile, aer condiţionat şi anticoncepţionale la discreţie – deşi pe cele din urmă le-am plătit degeaba, apoi ne-am decis să nu comentăm sau să discutăm pe teme ce ne-ar strica voiajul. David era plin de energie, la sosire, aşa cum i se întâmpla de obicei înaintea plecării în misiune, exact ca un cal de curse la start.

Am mers să-l căutăm pe Charlie la hotel *Meurice* şi l-am găsit la piscina acoperită, în faţa unei sticle de vin scoasă din frigider.

— Hei, Charlie, nu ne dai un interviu?

— Surioară! Ce surpriză! Tocmai voiam să te sun ca să-ţi fac o vizită şi să iau o gură de aer curat. Dădu mâna cu David ca doi buni prieteni. Vă invit să beţi ceva.

— Mulţumesc, dar Elena nu bea.

— Ficatul, Elle?

— Sarcina, Charlie.

Fratele meu făcu ochii mari.

— Dar ar trebui să bem şampanie! Stai aşa, vreau să te privesc. Eşti mai grasă deja? Se simte copilul? Maică! Unchiul Charles – sună bine, recunoaşteţi. Se bătu cu pumnul în piept. Un copilaş. Ce frumos! Felicitări, Turk şi bine lucrat!

— Trebuie să lucrezi cu artă, cu hotărâre, pot spune cu impecabilă precizie şi fler…

Charlie dădu din cap admirativ.

— Şi, văzând-o pe sora mea, aş adăuga că a trebuit şi puţin alturism şi dedicaţie…

— Charlie, când va veni vremea ta, voi fi bucuros să-ţi dau câteva sfaturi.

— Nu vreţi să tăceţi amândoi şi să-mi aduceţi un suc de portocale, dacă nu cer prea mult?

Charlie ne-a pus la curent cu evenimentele. Zece zile încercase să ia legătura cu vechi prieteni, să contacteze bancheri, apoi se pregătea să plece la Hong Kong şi Singapore pentru seducerea corporaţiei. Avea noroc cu carul. Ajunsese la o analiză sănătoasă a viitorului său.

— Dacă-mi oferă slujba şi o primesc, următorii douăzeci de ani voi dormi. Dacă nu mi-o dau sau o refuz eu, atunci sunt pierdut.

Am rămas cu el vreo oră, apoi am plecat în oraş unde David a căutat un hotel aproape de *Meurice*, în cartierul Marais. Era aproape de reşedinţa lui Steve Heffner. David ştia că după o seară cu Heff, trebuia să nu aibă mult de mers până la hotel.

— Te aşteaptă o surpriză, zise Charlie, să ţii minte cuvintele mele.

Steve Heffner avea cam un metru şi şaptezeci şi era aproape chel la cei treizeci şi trei de ani ai săi. Purta un kimono roşu, iar când deschise uşa şi-l văzu pe David, sări de gâtul lui şi-l încălecă, încolăcindu-şi practic picioarele de mijlocul lui.

— Turk! Turk! declama el fericit.

David se scutură de el precum un câine uriaş se descotoroseşte de un căţeluş căţărat pe spinarea lui.

— Ce mai faci, Heff?

Steve nu răspunse fiindcă mă sărută pătimaş pe buze şi mă apucă de fund cu ambele mâini. Nu dură mult până ce auzirăm surpriza. Heff era cunoscut pentru multe – nebunie, tâlhărie şi depravare – însă rezervarea nu era pe listă.

— Băieţi, e grozav, măi să fie ce grozav e… vreau să o cunoaşteţi pe mica mea doamnă. Mish! strigă el, iar dintr-o cămăruţă apăru o tânără asiatică, îmbrăcată într-un kimono identic. Mish, ei sunt prietenii mei cel mai bun, amicii mei de pe nenorocita asta de planetă. Turk Turcan şi Elena – şi mai cum, Elle, iubito? Rahat, cui îi pasă? Băieţi, e ea e soţia mea, Mishi. Nu-i aşa că e o dulceaţă?

David începu să râdă cu hohote şi o sărută pe Mishi pe amândoi obrajii. Am urmat eu.

— Acum, am cumpărat o sticlă de coniac – l-am pus pe aici, prin împuţita asta de gaură de şarpe, zise şi începu să arunce cu pernele de pe fotolii, până ce găsi sub canapea o sticlă goală pe jumătate şi luă patru pahare pe care le şterse cu mâneca kimonoului. Se aşeză pe canapea, cu picioarele desfăcute, i se văzu tot echipamentul de dedesubt, dar nu se sinchisi, apoi le umplu.

— Caii cu trei picioare, prieteni.

— Şi Acela care A Scăpat, zise David râzând.

Acest toast enigmatic era cunoscut de când David şi Steve se întâlniseră prima dată. Ştiam povestea de la Heffo auzisem de multe ori, fiecare variantă mai exagerată decât cea de dinainte.

Heff, David şi un translator călătoreau împreună undeva în Afghanistan, mergând să cunoască un conducător kurd. După cum povestea Heff, lucrurile se petrecuseră astfel:

— Erau nişte tipi războinici, ca aceia din Evul Mediu, mă înţelegi? Galezul specialist în mine de teren încerca să-l convingă pe şeful cel mare să-i oprească pe oamenii săi

să se mai joace cu sârma ghimpată, înţeleg? Bieţii fraieri îşi puneau pielea la saramură ca să croiască drum printre mine, apoi marcau cu sârmă zonele sigure, iar localnicii veneau noaptea şi furau sârma ca să-şi poată da drumul la animale. Astfel vitele şi găinile umbirau bine mersi, libere, însă oamenii călcau pe mine şi săreau în aer. Inteligenţi, nu? Atunci domnul Luptător Şef adună bătrânii oraşului în cortul lui şi stă în mijloc, cu braţele încrucişate la piept, cu o armă spânzurată la centură, cu translatorul lângă el; specialistul în mine încearcă să-i explice politicos că trebuie să le spună oamenilor să nu mai fure sârma, fiindcă e spre binele copiilor, pentru că şi ei au rămas cu rezerve mici de sârmă, fiindcă localnicii o tot furau. Războinicul dă din cap încet, stă să se gândească, apoi zise: „Am înţeles problema ta. De astăzi nimeni nu va mai face probleme. Nu te îngrijora. Îi cunosc pe oameni. O să-i trimit pe ai mei la ei diseară şi o să-i ucid, ca să nu-ţi mai dea de furcă”. Atunci galezul începe să ţopăie de parcă învăţa un dans sălbatic şi strigă: „Nu, nu, lasă-i în pace! Lasă-i să ia afurisita de sârmă ghimpată!”

De obicei, când interpretează această istorioară sare şi el pe masă când joacă rolul expertului genist, apoi devine serios şi sceneta durează vreo zece minute, până ajunge la cal. Heff e un bun povestitor. De aceea e bun reporter. Apoi trecu la cal:

— Nu ştim ce s-a întâmplat cu hoţii de oi din valea vecină. Genistul bălmăjeşte ceva, iar Turk zice că a auzit ceva despre un cal – un cal, mă auzi – care a călcat pe o mină şi şi-a pierdut un picior în explozie, dar a scăpat. Acum calul ţopăia în trei picioare, fericit precum Larry. Turk le explică despre englezi, care sunt eludaţi, chiar schizofrenici şi că, dacă ar fotografia calul, le-ar face mai mult bine localnicilor decât douăzeci de fotografii cu copii ţopăind într-un picior, înţelegi? Războinicul dă iar din cap spunând că ştie. „Cunosc calul. E foarte departe… Dincolo de deal, la câteva văi depărtare. Durează două, trei zile ca să ajungeţi acolo. Oamenii mei vă vor duce la cal”. Iar

Turk, cretinul, sare şi zice: „Nu, las-o baltă. Nu pierd cinci zile pentru o fotografie cu un cal, în trei picioare sau nu”. Heff face o pauză în acest moment şi-şi linge buzele, anticipând. Războinicul ascultă, apoi dă din capul lui ciufulit şi zice: „Înţeleg. Nu e nicio problemă. Avem alt cal afară. Putem să-l aranjăm dacă vreţi. Ce picior preferaţi, din faţă sau din spate?

De aceea când se întâlnesc, beau în cintea cailor cu trei picioare şi a Aceluia care A Scăpat.

Acum, îl cunosc pe Heff destul de bine şi ar fi trebuit să-mi dau seama că e un şobolan, dar se pare că nasul mi-a fost înfundat. M-a luat prin surprindere aseară, când am ajuns la el. Am mai văzut acest sindrom la prietenii lui David – corespondenţi de război maniaci, care se culcă cu amărâte minore din ţările lumii a treia pe care le aduc apoi în lumea civilizată, până ce tipele îi părăsesc pentru un tip normal, cu slujbă bună şi o casă frumoasă în Shepperton. Poate pe Charlie l-ar fi impresionat, dar pe mine mă lasă rece. Aş şti să scriu scenariul acesta cu ochii închişi. Am luat o înghiţitură din pahar, apoi m-am aşezat lângă drăguţa Mishi. Părea de vreo şaisprezece ani, avea ochi imenşi, cu gene negre, mătăsoase şi părul lung, cu nuanţe albăstrui.

— Haide, Elle, nu te abţine, draga mea, ştii că pui mereu întrebări dificile. Întreab-o de ce a venit cu mine. Haide, mă încurajă Heff ştergându-se la gură cu dosul palmei.

— Mishi, ai idee în ce ai intrat? am întrebat-o eu. Îţi dai seama ce obiceiuri proaste are acest om pe care-l numeşti soţul tău? Am spus toate acestea spre binele lui Heff. Din câte îl cunoşteam pe Heff, Mishi avea să ştie doar câteva cuvinte în engleză, adică „Bună, vrei să-mi cumperi ceva de băut, amice? Ştiu să te fac să te simţi bine…”

— Obiceiuri proaste? Heff păru consternat şi-i dădu un ghiont lui David. Ce minciuni i-ai turnat? Obiceiuri proaste, pe naiba. Nu am obiceiuri proaste. Băutura, desigur, drogurile din când în când, dar obiceiuri proaste?

Nu las niciodată colacul de la W.C. ridicat, aproape m-am dezvăţat să mă scobesc în nas, iar când mor de foame mănânc ceară pentru scos bătături.

— Vezi ce voiam să spun, Mishi? am zis eu ridicând din umeri. Mai bine te duceai la grădina zoologică din oraş dacă voiai să te măriţi cu o maimuţă.

— E nostim ce spui. Exact acolo l-am cunoscut pe tâmpit, zise Mishi cu un accent uşor american. Stătea într-un colţ al cuştii şi îşi culegea puricii din părul pubian. Era al naibii de neajutorat şi mi-am zis să-l iau acasă, să-l dezinfectez şi să-i spun că, sub coaja lui de rahat uscat, se ascunde un om de treabă.

Mi-a căzut faţa când am auzit-o, iar David şi Heff au început să râdă cu lacrimi.

Când reuşi să răsufle puţin, David zise:

— Elena, am onoarea să ţi-o prezint pe Sharah Beth Franklin, descendentă din familia Franklin de pe Brooklyn Heights. Cunoscută prietenilor şi duşmanilor ca Mishi. Unii spun că e prescurtarea de la Miss Saigon, alţii spun că este de la Misiune Imposibilă. Mishi lucrează pentru *Post*. Ne cunoaştem demult.

— Vă mulţumesc nespus, prieteni, am zis din toată inima. A fost foarte frumos. Heff, să-mi aduci aminte să-mi prezint piciorul burţii tale data viitoare când ne întâlnim.

Când Jeff reuşi să vorbească fără să râdă, îmi spuse:

— Mishi e jumătate vietnameză, jumătate chinezoaică şi jumătate yankee. Ca un cocktail reuşit. Agitat, dar nu amestecată. Ridică paharul şi bău pentru ea.

— Trei jumătăţi. Matematica nu a fost niciodată punctul tău tare, Heff, am bombănit eu.

Mishi mă bătu pe genunchi.

— Ignoră-i pe copii, Elena. Oricine ar fi făcut aceeaşi greşeală, atâta timp cât nu deschid gura. O fac rareori ca să-l amuz pe Heff. Nu mai are simţul umorului încă din adolescenţă. Chiar sunt Miss Saigon – tata a fost un mare nimic, dar s-a căsătorit cu mama şi a adus-o în America, apoi a murit între două drumuri. Pe Heff şi Turk îi cunosc

de când eram atâtica, zise şi arătă cu mâna cam la un metru distanţă de pământ. Nici în prezent nu era cu mult mai înaltă.

Petrecerea a fost grozavă. Heff era diferit de David, iar Mishi era undeva la mijloc. David detesta să povestească despre locurile unde fusese, însă lui Heff îi făcea o deosebită plăcere acest lucru. Acum aştepta pe oricine îi intra în casă pentru a-i povesti despre ultima călătorie la Kabul. Cine nu-l cunoştea îl vedea ca pe un beţivan nebun, dar, oricât de mult bea Heff, mărturisesc că nu l-am văzut niciodată beat. Nebun era, fără îndoială, dar nu beţivan. Până la urmă am mers la un băruleţ ales din patru colidante. Toţi beam, eu beam galoane de apă şi mă umflam ca un balon. Când în local intrară două englezoaice, probabil pentru prima dată plecate în străinătate fără părinţi. Heff le făcu semn cu mâna şi le invită la masa noastră, privind-o pe prima, cea mai drăguţă.

— La naiba, drăguţă, dacă nu eram însurat… nu ţi-aş promite nimic, păpuşă. Vrei grădini cu trandafiri? Să-ţi cumpăr vreo două duzini. Să ştii că eşti frumoasă.

Biata fată roşise, dar se uita la el urât, neştiind dacă i se face curte sau se face haz de ea. Se uita când la Heff, când la prietena ei, care bâiguia ceva, ştiind precis că nu i se face curte.

Hefi se duse la ea şi o luă de mână, apropiindu-se de ea foarte mult.

— Păşește pe frumuseţe, exact ca Luna, zise el dezmierdător.

Mishi stătea lângă mine şi râdea în hohote.

— La naiba, acum începe să recite poezii. Când face asta, Heff e în pericol de a fi ridicat de poliţie…

— Dacă aş avea cel mai frumos giulgiu din lume, l-aş pune la picioarele tale…

Îl priveam pe Heff şi îmi era milă de biata fată şi de Yeats, autorul versurilor. Atunci David se apropie de mine şi-mi şopti la ureche pe un ton senzual:

— Dacă aş avea cel mai frumos giulgiu din lume.
Ţesut cu auriu şi cu lumina lunii.
Haina albăstruie, întunecată a nopţii.
Aş pune-o cu celelalte la picioarele tale;
Dar eu sunt sărac şi nu am decât visele mele;
Pe care le-am aşternut sub paşii tăi.
Calcă uşor, iubito, pentru că sub tălpile tale sunt visele mele.

Când am deschis ochii, am văzut-o pe Mishi privindu-ne cu ochi trişti. Heff nu remarcase nimic. El interpreta alt rol acum.

— Închipuiţi-vă. Suntem aici, înghesuiţi lângă perete, stăm aici de-o oră şi ceva, ascultând rahatul din toate părţile, apoi se face linişte de mormânt, ca şi când tot oraşul ar fi murit subit, iar inima mea e ca o minge de fotbal, bate să-mi spargă pieptul, sunt speriat, pe urmă vine femeia aceea cu copilul, ca şi când s-ar afla la plimbare, iar eu mă ridic şi spun „trebuie să mă ridic şi să-mi dezmorţesc picioarele, dacă mă înţelegeţi. Apoi vine Turk ăsta, aud o împuşcătură… îmi trage una în mutră aşa de tare că îmi sparge buza şi-mi sare dintele din faţă. Acum, unde rahat să găsesc un dentist în nenorocitul ăsta de Beirut şi cu ce o să-l plătesc pe meseriaş să-mi facă o reconstituire? Ştiţi ce vreau să spun, nu? într-o secundă îmi trec multe prin minte, dar aud un glonţ trosc, ricoşează din perete în umărul lui Turk, iar eu sunt cu faţa în mocirlă, plin de sânge şi cu buza spartă, dar reuşesc să mă întorc spre el. Turk cade încet pe genunchi, iar eu cred că a murit, gata, ştiţi, dar el stă cu aparatul la ochi şi fotografiază femeia cu copilul, dar ea merge pe stradă parcă e în transă… Turk e în tricou şi se vede gaura pe unde a trecut glonţul, se vede carnea rozalie, ca de copil… Ştiţi unde se îndrepta glonţul?

Ridică mâna spre tâmplă. M-am uitat la David. Hefi se opri pentru o pauză dramatică, apoi continuă:

— Chiar acolo. Glonţul avea numele meu pe el; trebuia să intre pe-o ureche şi să iasă pe cealaltă. Vă spun

eu, tipul ăsta – tipul acesta – e acela cu care trebuie să fiţi când se apropie nenorocirea. Dacă vreţi să vă salvaţi fundurile, ghemuiţi-vă lângă Turk, mă auziţi? El e… sacru. Hefi se apropie de David şi-l sărută pe g lă.

Fetele tresăriră şi se scuzară ca să plece. Heff rămase privindu-le şi strigă în urma lor:

— Să găsiţi una bună, auziţi?

Mie îmi venea să vărs şi m-a apucat tremuratul; David s-a uitat la mine şi a dat încet din cap, apoi s-a întors spre Heff. I se întunecaseră ochii.

Câteodată David avea un camuflaj perfect, ca acum. Părea complet detaşat. Nu ştiai niciodată dacă va spune o glumă sau dacă se va ridica şi va ieşi din cameră.

— Eşti un căcăcios, Heffner.

— Spun ce văd, amice. Asta mi-e meseria.

— Lasă-l în pace, Turk, îi zise Mishi. Ştiu că e un nebun, dar e nebunul meu şi mă ocup eu de el. Elena, Heff trebuie să spună toate acestea, că altfel explodează. Nu înseamnă nimic. Gândeşte-te. Crezi că David sau Steve erau atât de idioţi încât să stea pe loc când gloanţele şuieră în jurul lor? Pe naiba. Ştiu cum să se apere singuri.

Am dat din cap, dar ştiam fotografia cu femeia şi copilul din Beirut. Văzusem tricoul lui David care avea o găurică arsă pe margini. David îmi spusese că se arsese cu ţigara, iar eu îl crezusem.

— Hei, Turk, i-ai spus Elenei despre calul cu trei picioare? Pe asta ţi-a spus-o, Elena? Asta a fost cea mai bună. Am făcut pipi pe mine, să ştii. Pur şi simplu am făcut pe mine. Rahat. Mulţi îi datorează viaţa lui Turk. Caii în trei picioare, nu-i aşa, bătrâne?

Ciocniră şi mai comandară un rând. Am comandat şi eu un coniac iar tipul care mi-a adus paharul avea o mutră de parcă ar fi dat milioane numai să plecăm acasă înainte să distrugem barul. David nu m-a văzut când am băut coniacul.

— Aşa, Turk, spune-mi unde vă duceţi tu şi *Leica* ta acum?

David îşi aprinse cea de-a douăzecea ţigară din seara aceea şi trase adânc fumul în piept.

— Mâine plec la Sarajevo.

I-am văzut pe Heff şi pe Mishi uitându-se unul la celălalt, apoi Heff l-a lovit pe David uşor pe spate.

— Să-ţi dea un sfat bunul tău prieten. Nu te duce. icolo, omule. Nu merită. Nu ai ce vedea, ce face, decât; a fi ucis împărăteşte. Nu ai nevoie să te amesteci în iahatul lor, amice. David surâse ironic. Nu e locul pentru line, Turk. Am fost acolo anul trecut, dar acum nu e de mers acolo. Eu nu aş pune piciorul în oraş.

— Care este problema, Heff? Nu mai au băutură pe acolo?

— E un loc oribil, să ştii. Nu a mai rămase nimic în picioare, decât praf şi nisip. Dacă te bagi acolo, nu mai poţi să ieşi. Ce naiba, omule, doar asta este meseria noastră, să intrăm şi să ieşim apoi, nu-i aşa?

Doream să ascult mai departe, dar începusem tă ameţesc şi eram obosită. Cred că era trei dimineaţa. M-am rezemat de umărul lui David, străduindu-mă să ascult ce se mai vorbeşte, dar auzeam doar frânturi.

— …Martin e acolo. Şi Micky. O ţii minte pe Micky? Curva aia roşcată…

— …Concluzia Turk, este că nu trebuie să te duci acolo. Nu mai ai ce dovedi…

— …nici eu nu ştiu ce vreau… ca şi tine…

— …ai văzut fotografiile lui Kravsky? A murit…

— …totuşi, trebuie să te duci…

— …trebuie să o duc acasă acum… mâine la patru…

— …e ca şi făcut, bătrâne…

Nu-mi amintesc cum am ajuns la hotel. M-am trezit la prânz. Am făcut dragoste cu un gen de somnolenţă pasională. Blândeţea lui David mă înspăimânta. Tot auzeam frânturi de cuvinte, dar nu ştiu sigur dacă le auzeam sau le visam. Am plecat la restaurantul de după colţ şi am luat masa de prânz. Voiam să-i spun atâtea. Voiam să-i spun că îl iubesc. Să-i spun că sunt mândră de

el, că nu exista nimeni pe pământ care să-l poată atinge. Voiam să-i spun că, deşi bombăneam şi protestam, ştiam de ce face toate acestea şi că mă bucuram pentru ce face. Nu doream să fiu cu altcineva pe lume. Mai bine aş fi rămas singură. Voiam să-l rog să nu plece, dar nu aveam destul curaj. Mi se făcuse rău; mă jucam cu bricheta lui şi din când în când îl priveam şi spuneam:

— Vin la aeroport. El zâmbea şi răspundea:

— Ba nu vii.

A fost o masă oribilă.

Avea inima plină, însă mintea şi gura nu funcţionau. Ştiu că vorbisem despre cele două fete de la bar cu o seară în urmă; vorbisem despre Theodore, chiar despre vreme. Am vorbit iar despre nume de copii. Mă simţeam ameţită, mahmură. Aveam gura uscată şi mă străduiam să vorbesc ceva pentru ca timpul să curgă. David îmi spunea să nu-mi fac griji şi să se întoarcă să mă ia de la *Lion d'Or*. Nu ştiu ce era în capul meu, decât că voiam să se termine masa odată şi să-l văd plecat. Nu voiam să merg la aeroport, dar insistam să mă duc. El tot spunea că va fi bine, că simţea asta, altfel nu ar fi plecat.

I-am spus că vorbec e prostii, iar el a râs şi a zis că trebuie să termine cartea cu mine; trebuia să-şi respecte contractul. Am băut prea multă cafea. Am glumit despre cai. Îmi venea să plâng. Voiam să fiu acasă. Nu ştiu ce căutam acolo, nu mai ştiam unde sunt, sau cum apăruse povestea cu Bosnia. Tot ce ştiam era că David avea să plece fără să-mi spună la revedere. Cât timp vorbea, iar eu mă jucam cu bricheta lui, apărură Mishi şi Heff. Se aşezară la masa noastră, iar eu i-am salutat.

— Ah, bună! Parcă nu-i mai văzusem de un an. David se uită la ceas, se ridică, îşi puse geanta pe umăr, veni lângă mine şi mă sărută cum nu o mai făcuse până atunci. În acel moment am ştiut cu o siguranţă deplină că nu-l voi mai vedea vreodată. A lăsat bricheta pe masă, iar eu am luat-o în mână, mi-am pus capul pe faţa de masă albă şi am început să urlu ca un câine. Nu numai pentru că plecase, ci

pentru că eram împreună de doi ani şi şapte săptămâni, iar eu nu-i spusesem ce simt pentru el, iar acum nu mai puteam întoarce timpul înapoi.

Mishi mă mângâia pe cap.

— Se va întoarce, Elena. Va intra pe uşă peste două săptămâni ca şi când nici nu ar fi fost plecat. E un bărbat cu capul pe umeri, asta contează foarte mult la bărbaţi… nu-şi mai continuă ideea, dar ştiam ce voia să spună. Se va întoarce.

— La naiba, sigur că se va întoarce. Turk. Al naibii băiat. Heff ridică paharul din care băuse David, iar mie îmi venea să i-l fărâm în cap.

— Sper să ai dreptate, Heff, că de nu se întoarce jur pe Dumnezeu că-l ucid cu mâinile mele, pe afurisit.

Charlie se strădui să-mi fie de ajutor seara, la cină, încercă să vorbească despre David şi despre copil, dar eu nu eram în stare să-l ascult, l-am povestit câte ceva despre Theodore şi mama noastră, lucru care l-a făcut pe Charlie să râdă.

— Acum se potrivesc toate, Elle. Îmi dau seama. Când am discutat cu tata despre femei, el mi-a spus că lucrul care o face pe mama atât de deosebită este că a avut întotdeauna senzaţia că nu o cunoaşte loc. Nici măcar după patruzeci de ani împreună. îl surprinde şi acum. Spunea că nu ştie niciodată cum va reacţiona sau ce era în mintea ei. Pun pariu că tata habar nu are despre pilotul acesta. E o femeie remarcabilă.

— Dar e dezgustător. Ar fi trebuit să-i spună şi lui.

— De ce? Dacă aş fi în locul lui, nu m-ar interesa să aflu. Dacă aş fi în locul ei, nu aş vrea să spun. Ce rost are? îmi place ideea că o femeie e misterioasă – e bine să existe o uşă pe care nu poţi să o deschizi. Tu ai fost întotdeauna prea nebună după sinceritate, Elle. Toţi avem nevoie de secrete care să ne ţină moralul. Aşa eşti mereu tânăr la suflet.

— Vrei să spui că mama şi tata au avut fiecare secrete în căsnicia lor?

— Ba nu. Vreau să spun că iubirea supravieţuieşte mai bine când nu omori partenerul cu detalii nesemnificative… asta face tata.

— Nu ştiam că tu şi tata discutaţi despre femei.

— Dar cu cine să vorbească dacă nu cu mine? zise Charlie ca un bărbat uns cu toate alifiile. Am discutat despre multe lucruri – despre ce-a simţit el când a aflat că mama nu poate rămâne însărcinată.

— Nu ştiam că nu putea rămâne însărcinată.

— Dumnezeule, Elle, s-au căsătorit când ea avea treizeci de ani – noi ne-am născut de-abia după mulţi ani. Nu ai întrebat-o niciodată, când ţi-a vorbit despre ciclul femeii?

— M-am gândit că nu au dorit să aibă copii prea devreme.

— Şi nu ai vorbit cu ea înainte să rămâi însărcinată?

— Nu. De când sunt gravidă nu am fost niciodată singure.

— Biata mama! Biata mama, zise Charlie privindu-mă compătimitor. Adică, eşti singura ei fiică…

— Îmi dau seama, Charlie. Mama şi cu mine suntem foarte apropiate, dar toate s-au întâmplat foarte repede.

— Deci, în loc să vorbeşti cu ea despre cum e să ai copii, tu ai băut-o la cap despre pilotul acela bătrân?

— Doamne, Charlie! Nu ştiu ce să mai cred. Am senzaţia că oricine are răspunsul, în afară de mine.

— Ştii ce trebuie să faci, surioară? Trebuie să nu mai pui atâtea întrebări.

Am dormit în patul lui Charlie în acea noapte, iar dimineaţa am plecat spre Sainte Cécile. David mă ştia acolo. M-am gândit că, dacă va fi ucis, primii vor afla cei de la agenţie, iar ei nu ştiau de mine. Probabil că voi auzi de la Heff sau voi citi în ziar.

CAIRO

1 iunie 1943

Misiunea Statelor Unite

Pragul meu Theo.

Iar muncesc ca o nebună; toată lumea e pe jar. Cairo e foarte liniştit. Aseară am fost la o petrecere în cinstea ofiţerilor care pleacă, un escadron american şi mă simţeam straniu fiindcă eu ştiam unde se duc, iar ei nu ştiau. Sigur că nu ştiu unde te duci tu, şi poate că e mai bine.

Am mai luat câteva ore la cursurile de limbi străine. Ai râde dacă ne-ai vedea. Millie şi cu mine suntem profesorii de conversaţie şi în fiecare marţi organizăm o mică petrecere pentru ofiţerii forţelor aeriene egiptene. Ni s-a spus să discutăm cu ei aşa cum o facem cu americanii, dar bieţii băieţi nu ştiu atâta engleză şi sunt foarte timizi. Millie şi cu mine interpretăm rolurile Naguib şi Ahmed, iar ei repetă ca papagalii. Ieri am avut o conversaţie însufleţită. Ahmed şi-a ieşit din fire.

Millie – Ce mai faci astăzi, Naguib?

Naguib – Dar tu ce mai faci, Ahmed?

Millie – Nu. Ce faci, domnişoară Barclay?

Naguib – Ce faci, domnişoară Barclay.

Millie – Bine. Dar tu?

Naguib – Şi eu sunt bine, mulţumesc.

Eu – Eu beau ceai. Beau ceai, tu bei ceai; domnişoara Barclay bea ceai. Tu bei ceai, Ahmed?

Ahmed – Eu beau ceai, tu bei ceai, domnişoara Barclay bea ceai. Tu bei ceai, Naguib?

Naguib – Beau ceai, domnişoara Kézdy bea ceai, Ahmed bea ceai.

Millie – Eu nu bea ceai. Eu stau pe scaun. Tu stai pe scaun, domnişoara Kézdy stă pe scaun. Ahmed?

Ahmed (foarte încet) – Eu nu beau ceai. Eu ştiau pe şcaun. Tu ştiai pe şa un… Tu ştiai pe şcaun, Naguib?

Millie nu se mai putea abţine din râs, dar băieţii păreau mândri de pronunţia lor, iar noi nu puteam să râdem de ei; ar fi fost o mare răutate. După oră am mers cu Millie să bem câteva Martini. Nu ştiu de ce, dar am senzaţia că nu facem ce trebuie…

În afară de asta, la Cairo bârfele continuă – nevasta

cui a fost văzută cu un ştiu cine, soţia generalului şi-a făcut valiza şi a plecat în grabă, ce VIP a fost zărit la Auberge des Pyramides *dansând cu, p doamnă englezoaică", apoi cum s-a purtat ministrul culturii la dineul misiunii, toate indiscreţiile, scandalul şi celelalte care fac să bată inima Cairo-ului.*

Săptămâna trecută am fost cu Mac la Ankara. Acolo e o atmosferă diferită. Am luat masa la un restaurant unde lângă *masa noastră erau nişte germani, în partea opusă nişte englezi, iar orchestra de unguri cânta când. Dumnezeu salvează Regele" (cerut de nemţi), când JJH Marlene" (cerut de englezi). Mă temeam că va izbucni un scandal, dar cei de la mese se ignorau unii pe alţii. După aceea am fost la un club de noapte unde nişte turci s-au luat la harţă cu câţiva americani care se luaseră de femeile lor. Eram la masă cu un comandant englez şi cu un asistent de ataşat militar, care a spus că, deşi eram aliaţi cu yankeii, această bătălie era una în care îşi permiteau să nu se amestece. Ne-am adăpostit, la fel ca şi orchestra, şi am privit cum mesele zburau pe deasupra capetelor, exact ca în filmele cu gangsteri. Mă temeam că băieţii noştri vor fi arestaţi, dar atmosfera s-a calmat, iar orchestra a fost convinsă să revină. Sinceră să fiu, cred că turcilor le-a făcut plăcere că americanii le-au dat atenţie. Comandantul mi-a spus o poveste despre turci şi prizonierii lor de război – care sunt bine trataţi, li se dă mâncare bună, băutură, trimisă de hoteluri, însă din cauza unui englez, gărzile turceşti au interzis băutura cu totul. A trimis vorbă la hotel să le dea „salată de fructe" în fiecare zi la micul dejun, prânz şi seară, într-un castron mare, unde fructele să fie stoarse, iar deasupra să se pună câteva măsline…*

Zilele trec greu fără tine. Nu-mi vine să cred că a trecut doar o lună de la Sham el Nessim – doar o lună despărţiţi şi atâtea altele de acum încolo. De pe front vin veşti bune şi câteodată mă gândesc că, după ce războiul va lua sfârşit, tu te vei întoarce în Anglia, iar eu la mine acasă şi atunci mă trezesc rugându-mă să nu se mai termine

vreodată, dacă acesta e preţul pe care trebuie să-l plătim… Cât de rea sunt!

Acum e ora unu dimineaţa. În apartamentul nostru mai sunt două fete englezoaice, în tranzit. Millie şi cu mine am rămas mute când le-am văzut că-şi spală ciorapii în fiecare seară – au doar o singură pereche – aşa că le-am dăruit ciorapi de mătase în schimbul rujului. Am învăţat să fac comerţ în natură ca orice negustor egiptean. Acum trebuie să mă culc – mă ghemuiesc în pat şi te visez – te sărut şi-ţi doresc noapte bună, iubitule…

Mai târziu

Nu pot dormi – musafirele noastre s-au trezit la cinci să prindă avionul şi le-am condus împreună cu Millie. Acum nu mai pot adormi, oricât aş încerca. Nu pot să scriu toate nebuniile care mi-au trecut prin minte. Nu mă gândesc decât la tine, dragule Theo, nu ştiu dacă zbori sau eşti la bază, dacă eşti sănătos şi când te voi vedea. Mă tem pentru viaţa ta şi nu pot decât să muncesc ca să nu înnebunesc. Da, ai dreptate, uneori îmi doresc să nu ne fi cunoscut, ca să nu mă tem atât. Acum un an eram lipsită de orice griji, iar acum nu mai ştiu cine sunt şi unde merg… Mama spunea „Mereu să ţii minte că eşti o Iad/ şi asta încerc, dar nu mă mai simt aşa, ci sunt doar o amărâtă cu inima zdrobită. Războiul nu pune paie pe foc? Ne-am iubi la fel de mult fără război? Nu ştiu şi nu-mi pasă. Prea multe probleme şi întrebări.

Mă întrebai despre căsătorie. Când veneam la Cairo cineva m-a avertizat în legătură cu soldaţii englezi – spunea că tot ce doresc este să se însoare ca un paşaport american. Ştiu că vei zâmbi citind aceasta, aşa că nu te supăra şi nu pune la inimă. Vreau să spun că te iubesc din toată inima, dar nu mai ştiu ce vreau. Anul trecut eram o tânără din New Jersey, care se întâlnea cu un băiat din oraş, care-şi iubea părinţii şi nu dorea să se stabilească la casa ei până ce nu-şi va face un rost în viaţă. Acum totul e schimbat cu o sută optzeci de grade. Nu mai ştiu ce trebuie să fac întâi. Deocamdată îmi e de ajuns că te

iubesc, că mă iubeşti, cred şi că ne vom întâlni din nou; nu pot să-mi fac planuri mai departe de următoarea întâlnire, dar va avea loc. Mă rog lui Dumnezeu *să te aibă în paza lui şi am încredere în El, că într-o zi vom fi împreună, când războiul se va termina, când ne vom întâlni la o cafenea, în linişte şi vom discuta despre viitor. Până atunci, hai să nu vorbim, ci doar să visăm. Mai puţină vorbă sau gândire, te rog.*

Lucrul cel mai important este să ai moralul ridicat. Să nu fii trist, fiindcă mă îngrijorezi. Vreau să fii luminos la faţă chiar şi când eşti trist, iar când eşti trist, aminteşte-ţi că mi-ai promis să vii întreg la mine. Ai o mare răspundere, Theodore Hamilton. Eu sunt trup şi suflet lângă tine – trupul îţi aparţine deja în întregime.

Alaltăieri a venit soţia lui Mac – doar câteva zile, apoi pleacă acasă la copii. S-*au dus la hotel şi a doua zi dimineaţă Mac avea capul greu ca o cărămidă. Toată noaptea sold am cântaseră pe străzi şi umbla seră beţi, până ce s-a săturat şi a aruncat în ei cu săpun. Sold am sunt obişnuiţi să se arunce cu lucruri mai oribile în ei, aşa că nu s-au sinchisit. Bietul Mac, sperase că va avea o a doua lună de miere romantică. Dragul meu, trebuie să plec la birou. Mac e agitat de când a sosit Elizabeth. Mă rog pentru viaţa ta şi te iubesc – atât de mult cât pot – şi aştept şi cel mai scurt cuvânt de la tine. Până atunci, dragă Theodore.*

A ta, Anna”.

Începu asaltul asupra Italiei. În drum spre Kairouan, Theodore îşi aranjă o permisie de două zile la Tunis şi o anunţă pe Anna să vină, dacă putea. Sosi la hotel şi ceru mesajele. Nu primise nimic. Gândindu-se că Anna nu putea veni fiindcă nu avea cum să ajungă până acolo, luă prânzul cu un pilot din escadronul 70, Paddy Hesham. Se plimbă apoi pe malul mării admirând casele albe şi moscheile.

La întoarcere, Paddy i-a făcut cunoştinţă cu două tinere: una brunetă şi una blondă. Paddy le-a încântat cu povestiri din deşert, iar fetele au răspuns cu admiraţie şi

uimire faţă de cei doi eroi. Au comandat o sticlă de Chianti, apoi încă una şi uite aşa, seara s-a desfăşurat în cadrul intim al unui restaurant franţuzesc. Blonda îl plăcuse pe Theodore şi îşi rezema capul pe umărul lui făcându-i ochi dulci; el ar fi dorit să aibă pe altcineva alături, dar pentru moment se mulţumi cu ce avea. Când fetele se retraseră să-şi pudreze faţa, Paddy îl întreba pe Theodore:

— Ce părere ai, Theo? O lovitură norocoasă, nu?

— Nu sunt cu nimic mai prejos decât celelalte Suzette sau Leila, sau Nadia...

— Afurisit cinic! Nu s-ar spune că în ultimul an am avut prea mult de-a face cu sexul frumos. Trebuie să te relaxezi un pic. Ai pe cineva acasă?

— Nu pot spune că am.

— Atunci de ce faci mutra asta? Haide, Theo! Bea! Nu se ştie când vei mai avea o asemenea şansă – care să-ţi vină pe tavă, cum s-ar zice.

Fetele reveniră rujate, cu ochii fermecători şi ademenitori. Blonda se duse la cel care conducea orchestra, apoi veni în faţa lui Theodore cu braţele întinse, invitându-l la dans.

— Pentru Dumnezeu, Hamilton, ce-i cu tine, omule? şuieră Paddy, apoi Theodore se ridică şi dansă cu blonda.

Închise ochii, însă tot simţea şoldul unduios frecându-se de pulpa sa şi mirosea parfumul fetei, înţepător şi persistent. Mirosul ieftin îl ameţi. Deschise ochii şi o privi; fata căuta să-l farmece printre gene.

— Nu-ţi plac, nu-i aşa, aviatorule?

— Nu e adevărat. Nu te cunosc.

— Se vede. Nu-ţi place de mine. Crezi că nu sunt destul de bună pentru tine.

— Nu m-aş hazarda să-mi închipui asta, zise Theodore sincer. Eşti o tânără atrăgătoare. Nu pot crede că sunt mai puţin de o sută de inimi pe care le ai în mână. Pe a mea nu o mai vrei, nu-i aşa?

— Minţi, aviatorule. Văd ce e în inima ta. Se lipi de el

şi-şi frecă obrazul de vestonul lui întocmai ca o pisică. Theodore nu zise nimic, dar se încordă, iar ea ridică privirea. Crezi că am dansat cu nemţii?

Theodore nu răspunse. Voia să se ducă la hotel şi să-i scrie Annei. Se gândea că mai bine nu venea la Tunis.

— Ai dreptate, am dansat cu nemţi – şi cu italieni şi cu englezi, chiar cu americani. Mă crezi?

— Dacă spui tu.

— O să-ţi arăt. Vorbesc bine engleza, nu? *Ascultă-mă, aviatorule. Se ridică pe vârfuri şi-şi apropie buzele de urechea lui*. Ti amo. Ich liebe dich. *Te iubesc*. Je t'adore. *Te doresc, iubitule. Avea vocea catifelată, dar plină de ură. Să ştii că nu e greu deloc. Toţi bărbaţii sunt la fel.*

Theodore o luă de braţ şi o împinse brusc. Fata îl privea cu mânie.

— Ştiu lucruri, aviatorule, pe care tu nu le vei şti niciodată. Crezi că e uşor pentru o fată în Tunis? *Crezi că ar trebui să stau acasă zi de zi, aşteptându-i pe englezi*? *Crezi că, fiind un gentleman englez, meriţi mai mult decât persoana mea*?

— Nu, zise Theodore cu milă.

— Sărută-mă, sărută-mă, aviatorule.

Theodore o ţinea la distanţă şi reuşi să se întoarcă la masă. îl lăsă pe Paddy cu amândouă fetele şi plecă spre hotel.

Anna stătea singură la o masă. Când îl văzu, alergă şi se aruncă în braţele lui.

Strâmbă din nas şi se depărtă uşor de el.

— Theo, unde ai fost? *Miroşi a colonie ieftină... Luă un fir de păr auriu de pe vestonul lui. Am trecut prin iad ca să ajung la tine. Mac s-a dat peste cap ca să-mi aranjeze transportul şi tu...*

— Anna, vrei să te măriţi cu mine?

— Să mă mărit cu tine? *şuieră ea printre dinţi. Eşti beat*? *E cumva o glumă cu, Fata yankee se va mărita cu mine"*? *Păstreaz-o pentru popota ofiţerilor. Nu mi se pare amuzantă.*

— Niciodată în viaţa mea nu am fost mai serios ca acum. Nu mi-am dorit niciodată ceva mai mult de asta. Vrei să te căsătoreşti cu mine, iubito?

Anna făcu un pas înapoi ca să lase loc în faţa intrării fiindcă un grup de australieni zgomotoşi îşi făcuseră apari ţi-a. Theodore o ţinu de braţ şi o trase spre stradă. Anna se smuci din strânsoare.

— Mâine trebuie să mă întorc la Cairo. Mi se pare că nu trebuia să vin.

— Anna, nu înţelegi.

— Spune repede, amice. Îmi place să ascult.

Theodore era revoltat de gelozia ei; nu avea timp pentru aşa ceva.

— Am luat cina cu Paddy Helsham şi cu încă două fete pe care le-a agăţat. A fost groaznic. Hai să nu irosim timpul preţios discutând despre firul de păr de pe vestonul meu.

Anna îl privi din cap până-n picioare şi-i mai culese un fir de păr de pe guler. După aceasta surâse cu amărăciune.

— Ah, mi-am amintit că ţi-am cumpărat un cadou. Căută în poşetă şi scoase un pacheţel.

1-1 dădu lui Theodore, iar el despachetă atent cutiuţa şi înăuntru găsi, între straturi de mătase, un medalion mic, de aur, pe care erau gravate iniţialele lui. Când îl deschise, Theodore găsi înăuntru o pietricică albastră pe o şuviţă de păr blond.

— Căsătoreşte-te cu mine, Anna.

— Nu. Nu despre asta e vorba. Nu acum, când nu ştiu ce se va întâmpla mâine, când trebuie să pleci, când nu ştiu dacă săptămâna viitoare nu vei muri…

— Dar nu plecăm încă. Suntem consemnaţi la Kairouan. Anna, te iubesc din toată inima. Nu voi lăsa nimic să ne despartă, oricum nu ceva grav, prostuţo. Îmi pare rău că gând eşti astfel. Nu credeam că vei ajunge aici. Nu-mi permiteam să cred, ca apoi să fiu dezamăgit. Mărită-te cu mine, te rog, Anna. Dacă de sus mi s-ar

promite un an împreună cu tine, aş face schimb cu cât mi-a mai rămas de trăit pentru asta. Trebuie să mă ciupesc ca să-mi dau seama că nu e vis; eşti aici. Poate că ar fi bine să-mi tragi o palmă…

— Nu o voi face, zise ea privind în pământ.

— Haide, ştiu că te-ai mai linişti.

— Of, dacă insişti… Anna îşi luă avânt şi, deşi Theodore se pregăti sufleteşte, mâna ei se opri pe obrazul lui, apoi coborî lin pe gât, spre eşarfa de mătase pe care purta. Oh, Theodore…

O luă de gât şi o sărută pătimaş.

— Anna, şopti el, promite-mi că vei fi soţia mea.

— Nu acum, te rog, acum fără planuri, fără promisiuni…

Se plimbară prin port. Găsiră o cafenea şi rămaseră acolo ore în şir. Theodore era mulţumit că putea să o privească. O mângâia, iar ea tremura; când o săruta, Anna simţea fiori în tot trupul. Se făcu ziuă şi plecară să se plimbe pe malul mării, privind marea fără să scoată un cuvânt. Când soarele începu să lumineze cerul alburiu, Theodore vorbi:

— Anna?

— Da?

— Spune-mi că şi pentru tine e adevărat.

— Da, este. Este prea adevărat pentru mine, Theo. Aproape de limite.

— Chiar trebuie să te întorci astăzi?

— Până la şase diseară trebuie să ajung la Cairo. E un singur avion spre Egipt. Mac a plătit biletul.

— Te-aş duce eu însumi cu avionul. Aş fura unul… Nu poţi rămâne la noapte?

— Nu, nu pot. Aş vrea să…

— Cei ce-şi doresc sunt nişte fraieri. Aş dori să am mai mult decât dorinţa…

— Pierdem timpul, zise ea dând din cap. îl luă de mână. Hai să înotăm.

— Acum? Aici?

— Vreau să mă duc la hotel şi să-mi iau câte ceva. Să mă spăl, apoi vreau să mergem undeva. Oriunde, doar să fim singuri. Nu-mi pasă. Peste o oră oraşul va fi plin de armată. Hai să plecăm de aici.

Theodore împrumută o maşină şi-i promise lui Paddy că se va întoarce până la prânz. Merseră de-a lungul plajei până ce ajunseră la o plajă stâncoasă. Anna se jena, fiind în costum de baie. Theodore o aştepta să se schimbe şi fuma nervos. Intrară în apă. Inima lui Theodore bătea cu putere.

Anna strigă precum un copil când Theodore îi prinse piciorul pe sub apă. O sărută şi parcă ajunsese în rai, pregătit să moară chiar în acea clipă. Reveniră pe stânci, iar Anna căută ţigările în buzunarul vestonului lui.

Scoase medalionul.

— Nu ştiu de ce l-am comandat… E o prostie, un nimic sentimental.

— E frumos.

Anna i-l puse la gât.

— Te va apăra de primejdii. Mereu.

— Eu ce să-ţi dau în schimb, Anna?

— Nimic. Nu vreau nimic. Am tot ce-mi doresc.

— Eşti o fată neobişnuită, Anna Kézdy. Tu îmi dai totul, dar nu te pot avea pe tine.

— Sunt a ta cu totul, Theo.

— De ce nu vrei să ne căsătorim?

Anna scoase o ţigară, iar Theo o ajută să şi-o aprindă.

— Nu vreau să fiu vândută, Theodore. Nu aş suporta. Te iubesc, îmi va fi dor de tine, te pot părăsi dacă trebuie şi pot să te văd cu altă fată la braţ, pot să-ţi curăţ vestonul de fire de păr, dar nu doresc să fiu văduvă la douăzeci şi cinci, şi şase… sau când se poate întâmpla.

— Dar nu voi muri, Anna.

Anna îi puse mâna pe gură.

— Ce prostie ai spus. Retrage imediat – să nu tentezi soarta să dovedească exact contrariul. Ce ştii tu? De ce crezi că eşti aşa de special?

— Tu mă faci să cred asta. Cu tine cred orice. Datorită ţie cred că Dumnezeu este în ceruri şi că lumea este în perfectă ordine. Anna dădu din cap negativ. Nu mi-aş fi închipuit niciodată că o fată ca tine s-ar fi uitat la mine. Am avut noroc că mă aflam la Kit Kat *când săgeata rătăcită a lui Cupidon ţi-a atins inima, dragostea mea. Acum un an nu aş fi crezut că un tânăr ca mine se poate îndrăgosti, mai ales fiind vorba de o yankee. Vreau să cad în genunchi şi să mulţumesc cuiva pentru că mi-a fost dat să te ador pe tine… Theodore căzu în genunchi şi o strânse în braţe.*

— Dar nu sunt o zeiţă, Theodore, zise Anna râzând.

— De ce să te cred? De ce să nu mă rog ţie, aşa cum mă rog altei imagini a perfecţiunii? Oh, Anna, iubito. Te ador. Te iubesc. Eşti perechea inimii mele.

— Theodore, iubeşte-mă aşa cum sunt. Nu mă transforma în ceva ce nu sunt. Câteodată cred că vrei să fiu perfectă.

— Vreau doar să nu te peţească nimeni. Poate dacă. iveai o cicatrice pe obraz sau o cocoaşă sau erai ştirbă, m-aş fi simţit mai în siguranţă. Poate chiar aş fi dorit să tu aşa. Astfel băieţii nu ar mai fi roit în jurul tău. Când sunt cu băieţii din escadronul meu nu pot să nu mă (findesc, chinuindu-mă, cu câţi ofţieri ieşi în seara aceea, câţi te cer de soţie şi dacă nu cumva le spui, J\lu', acum să nu ne facem planuri". Uneori mă întreb dacă nu cumva îţi faci datoria în acest război cu plăcere, trimiţându-i pe bieţii băieţi pe front cu zâmbetul pe buze, hmm, fată cu păr de aur? O mângâie pe picior, iar ea îşi trase pe umeri vestonul lui.

— Ce doreşti, Theo? Vrei să-mi pară rău pentru tine sau vrei să mă duc la mănăstire?

— Anna, iartă-mă. Vreau să fii exact aşa cum eşti, cu toată libertatea spiritului pe care o ai. Nu îţi pot cere să stai acasă serile, să plângi pentru mine sau să refuzi invitaţiile…

— Cred şi eu! Cu firele de păr blond pe guler, nu

poţi!

— Taci. Vreau să-ţi aminteşti că te iubesc cu toată fiinţa mea. Inima mea îţi aparţine şi poţi face cu ea ce doreşti, doamnă crudă… vreau să te căsătoreşti cu mine…

O trase pe genunchii, încrezător că îl iubeşte.

Theodore presupunea corect. Anna zbură înapoi la Cairo cu un pilot american, într-un avion de aprovizionare. Pilotul era încântat că are o încărcătură atât de fragilă şi era bucuros că persoana era tot din New Jersey. Nu mai ştiu ce să creadă în clipa când o întrebă dacă are pe cineva, iar ea izbucni în plâns şi nu se mai putu opri până ce aterizară pe aerodromul Payne Field. Pentru că bărbaţii trebuie să plece la muncă, iar femeile să plângă…

Lt. col. T.R. Hamilton

Escadronul 37 DAF

Djedeida, 5 decembrie

„Unica mea dragoste.

Săptămâni în şir m-am tot plimbat prin baracă, drăcnind şi trântind de supărare când nu găseam nicio scrisoare în raftul meu; îi uram pe ceilalţi fiindcă primeau scrisori, am urî i-o pe sora mea fiindcă mi-a scris, i-am urât pe băieţii care stau de pază, am ţipat la ei (să ştii că te cunosc şi au un dinte împotriva ta), până ce mi-am spus „Nu-mi pasă" apoi azi-dimineaţă am primit toate scrisorile de la tine şi am simţit că devin avion şi zbor foarte sus, printre nori.

Scrii despre speranţe şi visuri, apoi regreţi că eşti sentimentală. Dacă tu nu eşti sentimentală, atunci cine să fie? Nu trăim decât prin visuri şi prin amintiri frumoase. A trecut aproape un an deja şi inima mea speră că nu va mai dura mult această perioadă şi că ne vom putea întâlni pentru a rămâne unul al celuilalt. Te rog, iubito, Anna, să fii sentimentală cu mine. Nu trebuie să-ţi reţii sentimentele sau să le înfrânezi, fiindcă ar însemna că mă certi pe mine că am spus că vei fi o minunată soţie de ambasador. Stau cu capul plecat şi recunosc că ai fost o perfectă ambasadoare – am tăiat, şotie" Ce mândru aş fi de

tine să devii asta într-o zi, deşi mă îndoiesc că unchiul Sam şi-ar dori un reprezentant în persoana unui fost aviator RAF, care nu ar fi bun decât *să-i care bagajele soţiei… Vom face faţă unchiului împreună, când va veni momentul, iar între timp mă bucură foarte mult că îţi place şi eşti mândră de munca depusă.*

Ştiu că, dacă spun Birou de Externe, te superi şi mă corectezi cu „Departamentul de Stat”, dar sincer, iubito, crezi că versiunea americană e mai potrivită? Hai să ajungem la un compromis şi să zicem serviciul diplomatic, apoi tu vei rămâne doamna mea diplomată, eu fiindu-ţi umilul servitor diplomatic…

Te superi pe mine şi fiindcă sunt gelos şi îmi aminteşti de o anumită doamnă din Tunis… acum. Chestiunea în discuţie trebuie lăsată deoparte pe vecie. Mă îndoiesc că femeia cu pricina se poate numi doamnă, dar să nu ne împiedicăm de definiţii. Mă întrebi dacă am considerat-o „bună la pat”, însă nu am nici cea mai vagă idee, dar mă neliniştește că o doamnă ca tine pune asemenea întrebări. Pretindeai că eşti geloasă dar lasă-mă să-ţi mărturisesc că e imposibil să dansezi cu o femeie fără să-i simţi trupul lipit de al tău. Sunt un ignorant, un necunoscător şi un neexperimentat, dar dacă tu poţi să-mi dai o soluţie plauzibilă, recunosc că am greşit. Refuz orice acuzaţie şi mă simt cu conştiinţa curată. Tu, draga mea, faci faţă mai multor tentaţii şi de aceea te acuz de: dans toată noaptea, dineuri şi fraternizare cu o întreagă galerie de personaje ca acelea pe care le cunosc de la Shephard’s. *Singura ta scuză ar fi că „O fată trebuie să se distreze*, nu-i *aşa?”. Bine, poate că ai dreptate, iubita mea, dar nu prea des, ca să nu-mi vezi inima bătând nebună de teamă…*

Lăsând gluma la o parte, sunt încântat să te ştiu mulţumită cu ce faci – nu ţi-aş putea dori o altă existenţă. Comparând vârtejul social în care trăieşti tu cu propria-mi vijelie, să-ţi spun că acum câteva seri am mers cu băieţii la cinema. Un spectacol prost; nu ştiu de ce-i mai spun distracţie. Ne-am întors dezgustaţi la popotă şi i-am găsit

acolo pe câţiva australieni din escadronul 70, cu care ne-am consolat bând ceai în jurul sobei. Nu scriu asta ca să te fac să te simţi vinovată! Dacă nu pot să fiu cu tine, măcar să fiu cu băieţii aceştia! Acum ultimele cuvinte despre gelozie; vreau să-mi povesteşti de ce nu trebuie să fiu gelos, ştiind că te întâlneşti cu tinerii ofiţeri... Să-ţi spun o poveste nostimă de la sora mea, pe care o iubesc la fel de mult ca pe tine. Melanie e şi ea în forţele armate şi a fost în vizită la o mătuşă din Scoţia. Mătuşa mea s-a uitat la pantalonii ei, a dat din cap dezaprobator şi i-a zis că nu-şi va găsi niciodată un soţ dacă nu va căuta să se îmbrace cu alte veşminte, respectiv să-şi caute o altă ocupaţie. Biata Melanie este deja logodită, iartânărul pe care-l iubeşte este în Franţa; acest lucru nu a împiedicat-o pe mătuşa Ida să insiste. Sunt de acord cu biata femeie – uniformele nu sunt pentru femei. Mai am o poveste care să te înveselească. Unul din compatrioţi tăi a fost găsit hoinărind prin Alger, arătându-şi burta dezgolită. Se dusese în permisie şi trecuse pe la un atelier de tatuaje, unde îl făcuse pe bietul om să-i scrie pe burtă: „În caz că mă găsiţi, înapoiaţi-mă la doamna Martha, Beebohm strada 97 – 3, Littletown, PA". Englezii care l-au găsit au rămas perplecşi, uimiţi de această modalitate brutală de identificare, dar yankeul a zâmbit şi a zis că nu era vorba de soţie, mamă sau rudă apropiată, ci de fosta profesoară de matematică, pe care dorea să se răzbune că îi făcuse anii de şcoală o povară grea. Ce macabru banc...

Începem să ne pregătim de Crăciun, fără să ştim unde îl vom petrece; se pare că în Italia, ţara iubirii, a lui Romeo şi a Juliettei sale. Am fost ultima dată în 1936, cu părinţii mei, care credeau că am nevoie de o doză de civilizaţie înaintea intrării în viaţă. E un loc minunat, plin de cultură şi nicidecum de prea multă civilizaţie. Aştept „îţi prezint locurile acelea «data viitoare».

Scrisoarea e foarte dezmembrată, după cum vezi; mintea nu este în cea mai deplină facultate în aceste momente, apoi băieţii de aici, în special australienii, nişte

munţi de bărbaţi, au dat o mică petrecere şi îţi imaginezi că scrisoarea mea e sabotată. Băieţii mă cheamă la masă, iar unii îmi sugerează ce să-ţi scriu, însă nu îndrăznesc să aştern cuvintele lor pe hârtie. M-am mutat într-o cameră liberă ca să-mi limpezesc gândurile şi să închei scrisoarea.

Acum mi-am găsit pacea şi liniştea; privesc cerul în nuanţe roşietice, gălbui şi azurii. Este o încântare, după cerul noroios şi ploile torenţiale. Într-o jumătate de oră va trebui să ne împrăştiem; la popotă miroase a rufe puse la uscat. Toţi aşteaptă decolarea, deci tensiunea este maximă. Sperăm să ne întoarcem cu toţii. Port la gât medalionul de la tine şi-mi imaginez buzele tale sărutându-mă pe gât; mirosul părului tău îmi pătrunde în nări şi nu pot să-ţi scriu decât că te iubesc cum nu am iubit pe nimeni vreodată. Numai iubirea pentru tine are sens, restul e deşertăciune. Totuşi, trebuie să-i potolesc pe băieţi, ca să nu cadă de la înălţime, lucru pentru care aş plăti tot eu. Trebuie să fim atenţi la locurile asupra cărora aruncăm bombele, deci să ne concentrăm înainte de plecare.

Nu ştiu când ne vom vedea, iubirea mea, dar te sărut şi vreau să ştii că inima şi viaţa mea îţi aparţin cu totul.

Al tău, pe veci, Theodore”.

CAPITOLUL 12

Nu am fost deloc surprins când fiica Annei a apărut în pragul uşii.

După micul dejun de acum o săptămână eram sigur că o văzusem pentru ultima dată.

Părea necăjită. Genele ei semănau atât de mult cu cele care umbreau privirea Annei.

Îţi era greu să-i vorbeşti.

— Îmi pare rău că am apărut aşa, pe neanunţate. Aseară am ajuns la hotel şi am căzut frântă. Vin mai târziu, dacă te deranjez.

Biata de ea stătea în prag, iar eu am invitat-o în casă.

S-a aşezat pe un scaun la bucătărie.

— Nu mai am nevoie de nimic pentru interviu. Am tot

ce-mi trebuie. Când se întoarce David – dacă se întoarce…

I-am turnat puţină cafea.

— Când va veni David, adică săptămâna viitoare, va dori să-ţi facă un rând de fotografii.

— Desigur. Este la Paris? spunea că o să plecaţi la Paris.

— E la Sarajevo, zise ea cu bărbia tremurând, apoi izbucni în lacrimi. Nu mai ştiam ce să spun şi m-am apropiat de ea, apoi am strâns-o la piept. Lacrimile m-au copleşit întotdeauna. Câteva clipe a opus rezistenţă, dar pe urmă şi-a odihnit fruntea pe pieptul meu şi a început să plângă cu sughiţuri. Când s-a mai liniştit i-am dat o batistă.

— Scuză-mă, Doamne, am venit să-mi cer scuze. Pentru că m-am purtat copilăreşte când am auzit despre tine şi mama. Nu trebuia să spun nimic… acum nu mai contează oricum. Am mângâiat-o uşor pe spate când am văzut că începe iar să suspine. M-am gândit la trecut, când am privit-o pe Anna plângând; eram neajutorat dar şi răspunzător pentru lacrimile ei. Elena îşi reveni şi se retrase. Mai bine să-ţi spun, zise ea în continuare. Se şterse la ochi şi rimelul i se întinse pe obraji. David este… trăiesc cu David. Nu voiam să ştii, fiindcă m-am gândit că ţi se va părea lipsit de profesionalism faptul că noi doi trăim împreună. Nu înseamnă că nu luăm cartea în serios, înţelegi. Am dat din cap afirmativ, ascultând-o cu atenţie. A trebuit să plece de la Paris… am vrut să merg şi eu.

— Bineînţeles.

— Oricum, acum e în Bosnia, reluă pe un ton controlat şi se va întoarce săptămâna viitoare. Voiam să-ţi spun că regret impoliteţea de care am dat dovadă. Am fost o proastă. Nu pot să-ţi dau mai multe explicaţii. Am vorbit cu mama şi mi-a zis să-ţi transmit… toată dragostea ei. Voiam să mă uit la fotografia Annei pe care o dusesem înapoi în sufragerie. Aşteptasem demult veşti de la ea, iar acum să aud aceste cuvinte – transmise de această tânără cu aerul Annei, cu ochii şi părul ei – era peste puterile mele. Credeam că pot suporta orice. Ce bătrân prost am

devenit.

— Povesteşte-mi despre mama ta, Elena. E bine?

— Foarte bine. Arată grozav. Locuieşte cu tata la Londra. Mi-a spus că aţi fost apropiaţi când lucra la Cairo. M-a rugat să-ţi transmit dragostea ei şi să-ţi amintesc, de… Shammer Neeseem?

Am închis ochii o clipă, aşteptând să-mi apară chipul Annei.

— *Sham el Nessim*, am corectat-o eu. E o sărbătoare de primăvară la egipteni. O ţin în fiecare zi de luni, după paştele coptic. Înseamnă Aroma Brizei. Evocator nume, cum mi s-a părut dintotdeauna. Mama ta şi cu mine am sărbătorit împreună această zi.

Numai Anna putea să aleagă o zi ca aceasta dintre toate petrecute împreună.

Mi-o amintesc perfect.

Parcă aveam în nări mirosul proaspăt al primăverii şi parfumul Annei.

Vedeam copacii tremurând în bătaia vântului călduţ, uscându-ne lacrimile pe când ne plimbam în parc, nefericiţi.

— Mi-a spus că a fost îndrăgostită de tine.

— Ah, am zis eu zâmbind forţat, apoi am simţit că mă pierd. E o femeie cumsecade. Adevărul este că eu eram îndrăgostit de ea până peste cap. Nu puteai să o cunoşti pe Anna Kézdy şi să nu te îndrăgosteşti de ea.

— Am întrebat-o ce s-a petrecut între voi, dar ea spune că nu ştie exact. Ce ştia era că ai plecat în Africa de Nord şi aşa v-aţi despărţit. Ştiu că nu mă priveşte, dar eram curioasă şi mă intrigase că nu menţionase numele tău; totuşi, e mama mea. Am crescut ştiind-o cum glumeşte în legătură cu tinerii care au curtat-o. Despre tine nu a glumit.

Mi-a fost foarte greu, dar am răspuns calm:

— Mă bucur să aud asta. Nu m-aş fi supărat dacă persoana mea i-ar fi adus un zâmbet pe buze… După ce escadronul meu a fost mutat în Italia, ne-a devenit foarte

greu să ne mai întâlnim.

— Dar v-aţi întâlnit? în afară de Cairo?

— Când am putut, da. Din ’44 ne-am întâlnit de câteva ori în Italia şi de vreo două ori la Cairo. Era foarte greu să-mi aranjez permisii. Mama ta muncea şi amândoi nu puteam scăpa uşor de la datorie. O dată a venit la baza noastră în Tortorella, a intrat în biroul comandantului, apoi a venit la popotă. M-am simţit atunci invidiat de toţi. Nu-ţi poţi imagina ce frumoasă era pe atunci.

— Oh, ba pot.

— Nu era doar o frumuseţe fizică – era atât de plină de viaţă, de spirit, radia de *joie de vivre*. O ţin minte foarte bine.

— Ce păcat că nu aţi păstrat legătura.

— Destinele noastre au apucat-o pe drumuri diferite. Era inevitabil. Oricum, mă bucur să aud că e bine şi fericită! Speram că ultimul cuvânt va trece imperceptibil, dar Elena remarcă diiscreta mea curiozitate.

— Da, tata şi mama sunt foarte fericiţi. Au fost de la început. Se pot numi perechea perfectă. S-ar bucura să te vadă, dacă vii pe la Londra.

— Nu mai sunt multe care să mă recheme acolo. Ştiam că nu aş mai suporta să o văd pe Anna, l-ai transmis urările mele de bine?

— Sigur. Elena se ridică. Dacă vrei, mi-ar face plăcere să mai vin, să-mi povesteşti despre Cairo – nu pentru carte. Dacă nu te superi, acum mă duc la hotel sunt obosită. Nu ştiu de ce. Credeam că femeile însărcinate înfloresc, dar cred că nu e adevărat. Se îndrept;! spre uşă şi am urmărit-o până ce s-a urcat în maşină.

În următoarele zile nu am încercat să o contactez. Mă duceam mai rar în centru. Voiam să vină să stăm de vorbă de bunăvoie, din dorinţa ei, nu la sugestia mea. Într-o seară mi-a telefonat madame Guillot şi m-a invitai la hotel. Mi-a spus că madame Turcan era bolnavă şi nu ştia pe cine să sune.

Când am sosit, mă simţeam stingher să apar la uşa

Elenei. Generaţia mea e oarecum reticentă la prezenţa unui bărbat în camera unei doamne, mai ales dacă nu face parte din familie. Am găsit-o în pat, cu cearşafurile adunate până sub bărbie, albă la faţă şi transpirată. Am întrebat-o dacă voia să chem un doctor, dar a spus că nu o poate ajuta nimeni. Pierdea copilul. Era vădit îngrozită.

Avea senzaţia de vomă şi asuda îngrozitor. Am alergat jos să sun la clinică. Sébastien Duhaze mai era acolo; el o îngrijise pe Chantal în ultimele luni de viaţă. Madame Guillot se ocupa de această situaţie, în timp ce eu stăteam în hol, neputincios. Când sosi Duhaze, nu am urcat cu el, ci am rămas jos. Auzeam protestele Elenei şi admonestările doamnei Guillot. La scurt timp l-am văzut pe doctor coborând cu Elena în braţe; o ducea la spitalul din Cahors. Pe chipul Elenei se citea spaima. Am întrebat-o dacă vrea să sun la părinţi, sau dacă ştia unde să-l găsesc pe David, dar a refuzat; a întins mâinile spre mine, chemându-mă să o însoţesc la spital.

Nu voiam să merg, dar doctorul a insistat. În maşină I am ţinut mâna pe palma mea şi am mângâiat-o; plângea. fâşietor. În sala de aşteptare mă gândeam la Chantal şi l. i Anna, la trecut. Vocea Elenei plângând îmi răsuna în urechi, dar nu aveam curajul să o sun pe mama ei. Duhaze veni din cabinet şi-mi spuse că Elena se va face bine şi că pentru moment sarcina era salvată. Copilul trăia, dar nu se putea şti decât după douăzeci şi patru de ore. Aveam senzaţia, din tonul lui dezaprobator, că bietul om credea că eu sunt tatăl, i-am spus că tatăl copilului e în Bosnia.

Oricum, nu avea de unde să suspecteze relaţia mea cu Elena, ce prostie din partea mea să-mi închipui una ca asta. Se uitase la mine straniu, cu răceală, ca în ultimele zile de viaţă ale lui Chantal. Când l-am întrebat ce se va întâmpla cu Elena, mi-a spus că numai Dumnezeu o poate ajuta. Spunea că viaţa ei stă în mâinile Lui. El va hotărî destinul ei. Răspunsese aproape la fel cum îmi spusese şi la vremea aceea.

Anna şi cu mine râdeam adesea de lipsurile zeilor.

Câteodată, în timpul războiului, îmi spuneam că eram un biet necredincios, precum evangheliştii sunt de religioşi. Câteodată avem impresia că Dumnezeu mă abandonase şi dădeam vina pe el pentru suferinţele mele. Acum mă rugam pentru binele Elenei şi al copilaşului ei.

— Pot să o văd? l-am întrebat pe Duhaze.

— Dacă doriţi.

— Aş putea să fac ceva pentru ea – să-i spun ceva?

— Nu. I-am recomandat că trebuie să se odihnească, fiindcă de asta e nevoie în asemenea situaţii. Poate că e mai bine pentru ea să ştie în acest moment că va fi bine şi copilul. După aceea va vedea; nu mai contează ce a crezut sau ce dorim noi. Noapte bună, domnule Hamil ton.

— Doctorul spune că vei fi bine şi tu şi copilul, i-am spus când am intrat la ea.

— Sper să fie aşa, zise zâmbindu-mi. O ţineam de mână şi a început să plângă. Eu… sunt atât se stânjenită că te-am amestecat în asta. Îmi pare rău, Theodore. Fratele meu e la Paris, se pregăteşte să plece la Hong Kong. De David nu am cum să dau. Nu vreau să ştie ai mei. Poate că oricum ar ajunge aici prea târziu; poate că totul va fi bine.

— Sunt de acord. Am văzut-o că închide ochii, părea obosită. Elena? Să te las să dormi?

— Te rog, Theodore, nu pleca. Stai de vorbă cu mine.

— Sigur că stau.

— Te vei face bine, draga mea. Nu te nelinişti. Încearcă să dormi… Cu n o ţineam de mână, ea a închis ochii, dar nu ştiam dacă doarme sau dacă îi administraseră vreun somnifer. Am început să-mi amintesc din trecut. Ţin minte cum eram eu Bob, Bert şi Sam. Ţi-am povestit. Eram mahmuri şi aveam un băiat nou la bord. Avionul din capul coloanei se vedea în faţa noastră. L-am întrebat pe Bob dacă bumerangul era pregătit, iar el mi-a răspuns prin intercom: „Sigur, şefule, lasă că ne întoarcem noi la bază! Să vezi câţi o să doborâm astăzi. Simţeam că îmi e din ce în ce mai rău şi le-am spus băieţilor că diseară nu aveam să ies cu ei în oraş. Poate mâine. Mă întrebam dacă şi ei se

simt la fel de rău ca mine. Am intrat apoi într-o perdea de nori şi vedeam reflecţia lunii pe suprafaţa oceanului. Când am ajuns deasupra ţintei am încetinit. Toată nava fusese inundată de acea lumină albăstruie, ca din vis. Din jos se vedeau h Electoarele care detectau avioane, dar singurii oameni de pe pământ eram eu şi băieţii mei. L-am întrebat pe Hob dacă are încredere în mine şi el a zis „Ca în mama, i. ipitane”. Am văzut că Elena nu spunea nimic, dar mă Ilingea mai tare de mână. Am continuat: Mă simţeam undeva în al nouălea cer. Seara, când ne-am adunat la masă, am aflat că două avioane căzuseră. Unul din pili Ş se numea Bingham, iar pe celălalt nu-l cunoşteam. Cândam întrebat despre Bingham, mi s-a spus că zbui. i se în opt operaţiuni şi că la acest număr de zboruri nu. e putea spune că era bun sau rău, ci sută la sută depindea de noroc dacă va mai zbura sau nu altă dată. După vreo douăzeci, se putea vorbi de artă, dar nu până atunci. De fapt tot nouăzeci la sută noroc era, dar mai ai de partea ta şi măiestria. Asta e viaţa. Aşa merg lucrurile.

— Spune-mi despre soţia ta şi primul vostru copil, mă indeamă Elena în şoaptă.

— Păi… am început eu trăgând aer în piept. Copiii sunt cel mai minunat lucru pe lume. Fiinţe fermecătoare, mai ales când nu le aduci tu pe lume. Chantal… Chantal…

Elena deschise ochii. Erau de un verde clar pe fundalul de marmură al feţei. Parcă citeam în ei sute de acuzaţii. Femeile au atâtea de reproşat soţilor, bărbaţilor în general, dar unul dintre lucruri se referă la naşterea copiilor. Suferinţa lor e mai mare, la fel responsabilitatea, iar dragostea şi loialitatea sunt de două ori mai mari. Am luat pe umerii mei aceste acuzaţii, plus vinovăţia care rezultă din ele; cred că sunt justificate.

— A născut copilul?

Doctorul era pregătit să-i spună Elenei adevărul, dar eu nu fusesem la fel de încrezător.

— Sigur că da. Am avut o fiică, apoi un fiu.

— Vorbeşte-mi despre Cairo… murmură ea.

— Aşa este. Am sosit în 1941. Deşertul era fierbinte, iar eu aveam uniformă nouă; gata să plec la luptă. Era un loc extraordinar pentru tineri – exotic, strălucitor, plin de femei frumoase…

— Ca mama?

— Ea nu sosise pe atunci, dar când a apărut, le-a dat la o parte pe celelalte. Era foarte frumoasă… Pun totul la bătaie pentru asta.

— Te-ai îndrăgostit de ea la prima vedere?

Parcă o vedeam pe Anna aşa cum a zărit-o în prima seară, pe terasă la *Shepheard's*, înconjurată de tinerii aceia. Dragoste la prima vedere? Nu puteam exprima în cuvinte ce am simţit atunci. Din nou am simţit o apăsare pe mână.

— Aşa a fost? repetă Elena.

— Toţi se îndrăgosteau de ea imediat ce o vedeau. Aveau darul de a da oamenilor încredere în sine. Te uitai la ea şi uitai de război, căpătai speranţă. Chiar dacă numai cu câteva clipe înainte viaţa ţi se păruse inutilă. Avea calităţi de vindecător. Nu ştiu dacă atunci m-am îndrăgostit de ea eram doar înmărmurit de frumuseţea ei. Am iubit-o cu atât mai mult cu cât am cunoscut-o mai bine. Poate că aşa şi trebuie. Nu trebuie să vedem ce-i mai bun în oameni de cum îi vedem, nu crezi?

Elena adormise cu zâmbetul pe buze. O priveam cum doarme şi o asistentă a venit să-i ia pulsul. Am rămas peste noapte cu ea. Mă simţeam ca un bătrân sentimental. Nu puteam să o ajut cu nimic; eram atât de inutil încât nu puteam aduce alinare.

Stăteam acolo şi mă gândeam. Nu ştiam unde să mă duc fiindcă timpul meu era la dispoziţia întâmplării. Timpul e un ticălos mai rău decât Destinul. După ce anii trec, şi ani în care regreţi trecerea lor rapidă, nu mă simţeam altfel la şaptezeci şi cinci de ani, faţă de cum mă simţisem acum cincizeci de ani. Se spune că pe chipul omului rămân semnele înţelepciunii, dar inima rămâne neschimbată. Unii foşti camarazi ai mei se plâng de bătrâneţe, de infirmităţile

ei, de părerea de rău că s-au retras din viaţa activă. Anna avea o bună filosofie de viaţă, anume că trebuie să trăieşti pentru prezent, dar, cu cât îmbătrânesc, cu atât sunt mai tentat să trăiesc pentru trecut.

Spitalele sunt locuri excelente pentru a privi lucrurile în perspectivă, eşti mai puţin absorbit de trivialităţile personale. În seara aceea a fost adus un bătrân care murise la spital. Nu simţeam pentru el nici invidie, nici milă.

Dimineaţa, înainte de a mă duce acasă, am trecut pe la Elena. Culoarea îi revenise în obraji, iar doctorul adusese veşti îmbucurătoare.

— Ai nevoie de ceva? Cărţi? Fructe, poate?

— Am nevoie de un dicţionar francez sau de un translator.

— Dacă-ţi pot fi de ajutor…

— Nu, mă simt bine. Doctorul spune că poate mâine mă voi întoarce la hotel, dacă mă mai primeşte madame Guillot.

— Nimic nu-i mai drag decât cineva pe care să cocoloşească. Nu voiam să insist, dar doream să-i fiu de ajutor cu ceva concret. Elena, dacă vrei să-mi fii oaspete până la întoarcerea lui David aş fi încântat. Nu vreau să mă amestec în viaţa ta, însă poate că ai fi mai în siguranţă… Mă aşteptam să refuze, dar ea râse bucii roasă.

— Speram că mă vei invita. Mă bucur nespus că ui făcut-o.

— În cazul acesta, vin să te iau de dimineaţă, dacă eşti gata de plecare.

Când dădeam să plec, Elena mă strigă.

— Când m-am trezit azi dimineaţă eram sigură că totul va fi bine – copilul, David, totul. Mă întrebam, ştii talismanele acelea, despre care spuneai că Bert avea patru? Ştiu că David are unul, poate că şi eu ar trebui să-mi cumpăr, dar mă întrebam, care este al tău?

— Al meu era foarte lipsit de originalitate. Era o

amuletă albastră. Se găseau peste tot în Egipt, chiar şi caii aveau aşa ceva. Se spunea că alungă spiritele rele.

— Şi îl mai ai?

— E pe undeva, prin casă.

— Aş dori să-l văd.

— Îl vei vedea, draga mea. Când te vei face bine, ţi-l voi arăta cu plăcere.

Nu i-am spus că amuleta mea era diferită de acelea vândute în Cairo. A mea fusese închisă într-un medalion şi stătea pe o şuviţă de păr blond, de culoarea aurului curat. Nu i-am spus nici că o ţineam strâns în mână chiar atunci când vorbeam cu ea.

CAPITOLUL 13

De-abia posibilitatea pierderii copilului m-a făcut să cred în existenţa lui. Până atunci mă simţisem încolţită. Când am văzut sângele şiroindu-mi pe picioare, în clipa aceea mi-am dorit copilul din toată inima. Totul fusese numai vorbă până atunci, nu era decât în legătură cu mine şi cu David, nu cu copilul. Credeam că mă îmbolnăvisem de ceva viral şi am rămas în cameră. Mă temeam de călătoria la Paris şi ziceam că de acolo mi se trăgea. M-am culcat după-amiază, deşi mă durea burta groaznic, apoi am aţipit. Când m-am trezit, eram transpirată leoarcă. Simţeam ceva rece şi lipicios între pulpe.

M-am dus la baie şi am văzut sânge. M-a cuprins groaza. În clipa aceea nu mă gândeam decât că trebuie să ştiu dacă pierdusem un băiat sau o fetiţă. Atunci mi-am dorit un copil mai mult decât orice. Cinci ore, cât am stat întinsă în pat, deşi Theodore era cu mine, ştiam sigur că pierdusem copilul şi-l pierdusem şi pe David.

Când am plecat de la spital am simţit un nou centru de gravitaţie. Voiam ca acel copil să crească în mine;

vorbeam cu el tot timpul. Nu trebuia să mă las. Voiam să-mi văd pântecul umflându-se cu el, ca să-mi dovedească vigoarea micuţului. Cuvântul „viu” nu avusese până atunci o mare semnificaţie pentru mine, dar de atunci încolo era tot la ce mă gândeam. Nu ştiu dacă-l folosisem prea des,

dar atunci m-am gândit că existau două feluri de fetuşi; vii şi morţi. Viu, adică va trăi, va avea o existenţă proprie, „în condiţii normale”. Exact aşa îmi vorbise şi doctorul francez, într-o engleză perfectă. Ciudat că un copil putea fi viu şi inviolabil, sau ne-viu şi violat. A doua zi citeam din cartea lui David, stăteam pe marginea piscinei, în costumul de baie negru şi îmi încurajam copilaşul la viaţă.

Theodore veni pe terasă şi-mi aduse o cană cu ceai.

— E ceai de plante. Fără cofeină şi fără băuturi tari. Aşa a spus doctorul.

— Chiar a zis el asta?

— Nu, sigur că nu. Suntem o ţară civilizată. Doctorii ştiu că viitoarele mame înţelepte îşi pot permite să bea câte puţin vin roşu la masă. Theodore îmi dădu ziarul *Times* din ziua precedentă. M-am gândit că ai dori să ştii ce se întâmplă acasă.

— Mulţumesc. Ai fost amabil că m-ai invitat să stau aici, dar nu vreau să te inoportunez cu ceva. Nu trebuie să-ţi schimbi obiceiurile din cauza mea.

— Dar nu am făcut-o. Voi picta puţin, apoi iau masa cu nişte prieteni, la câteva mile distanţă. Mă întorc abia spre seară. Giselle e acasă toată ziua şi te ajută dacă ai nevoie de ceva. O să-ţi pună masa. Poţi mânca aici, dacă nu vrei să stai înăuntru.

— O să-mi pregătesc singură ceva. Nu îmi e chiar atât de foame.

— Prostii. Nu uita; trebuie să mănânci pentru doi. Ai <jrijă cu soarele – ştii ce se spune despre câinii turbaţi şi englezoaice… Găseşti pălări de soare în *pigeonnier*. Odihneşte-te şi acoperă-ţi capul. La revedere.

Am deschis *The Times* şi pe prima pagină am văzut fotografia de pe străzile din Sarajevo, printre dărâmăturile blocurilor, deasupra cărora zăcea un trup de copil. Nu mai era nevoie să mă uit sub imagine ca să-mi dau seama că nu era făcută de David.

Nu era stilul lui. Am citit printre rânduri articolul gândindu-mă la David. Nu voiam să-i spun de aceste zile

îngrozitoare, dacă totul se va termina cu bine. Oare cum îl va schimba faptul că va deveni tată? Nu mi-l închipuiam luându-şi o muncă de birou şi nici călătorind între două conferinţe, sau alergând să facă fotografiile noilor numiţi în nu ştiu ce funcţii.

La începutul relaţiei noastre îl acuzasem de dezechilibru psihologic, de atracţia pentru pericole şi căutam să-mi explic că o făcea fiindcă se simţea vinovat de moartea naşului său. El mi-a respins teoria. David nu era precum Heff: el era un singuratic, la muncă dar şi la distracţii. Mereu s-a temut de adevărul ascuns lui şi nu credea decât ceea ce vedea cu propriii săi ochi.

Avea o curiozitatea patologică şi a nu merge într-un loc primejdios era ca şi cum ar fi ratat petrecerea anului. Pleca fie în Rusia, fie într-o ţară africană, sau undeva unde se purta un război civil. Se gândea mereu ce va fi „la sfârşit”. Africa pierdea bătăliile, dar în cazul Bosniei, *ja* nu merge” însemna pierderea petrecerii mileniului.

Stăteam şi citeam ore în şir despre războiul din Bosnia. Aflasem despre disputele dintre sârbi şi croaţi, despre musulmani, totul doar să nu-mi afecteze mie viaţa.

Oricât de îngrijorătoare erau imaginile trimise de cei ca David, toate erau la mii de mile depărtare de Sainte Cécile, de Notting Hill Gate. Deşi el considera evenimentele ca fiind importante, cei din *The Ec onomist* sau din *Time* nu dădeau doi bani pe ce se întâmpla acolo. Gândurile mele zburau şi ele aiurea, la copilaşul meu, la David, la Theodore, la părinţii mei, la carte, ba chiar la mine însămi.

Oare de ce nu l-oi fi întrebat pe doctor dacă puteam să înot… regret că nu m-am uitat la fotografie mult mai atentă, că nu am dat atenţie durerii mamei copilului; oare cum mi se paralizaseră orice simţiri adânci? Dacă aş fi plecat cu David şi aş fi fost martoră la toate, poate că aş fi fost mişcată.

Poate de aceea David se ducea la faţa locului, ca să-şi demonstreze că e mai presus de interesul de sine. Oare

umanităţii nu i se poate înmâna un cec pentru Salvarea Copiilor, pentru ca oameni ca David să nu plătească tributul cu viaţa? în momentul acela mă gândeam că oriunde se duce nu conta, atâta timp cât venea acasă întreg şi iubea copilaşul nostru.

După prânz am colidant prin casă, oprindu-mă în sufragerie, unde am văzut fotografia mamei la locul ei. Era o fotografie frumoasă.

Ea stătea la o masă undeva, afară şi cred că bătea vântul – părul îi flutura, iar ea şi-l dădea la o parte de pe obraz. Râdea cu sfială. Expresia feţei îmi era necunoscută, deşi era mama. Era prea tânără. Nu o văzusem niciodată cu părul atât de lung şi avea ceva schimbat la faţă – poate machiajul. Parcă femeia din fotografie nu avea nimic în comun cu mama. Existau asemănări fizice evidente, dar nu mă simţeam legată de acea femeie. () are pe ea o cunoscuse tata? De ea se îndrăgostise el... în de cineva care aparţinuse cu sufletul lui Theodore I lamilton şi care rămăsese imortalizată în hotarele acelui rame timp de jumătate de secol? Fotografiile sunt lucruri reale, aşa cum pictura reprezintă imaginea unei persoane sau un peisaj.

Fotografia este reală precum masca morţii; ea imortalizează o secundă pe care o îngheţă în timp. Fotografiile sunt probe incontestabile. Doar dacă nu te gândeşti că ar fi putut fi făcute din trei sute cincizeci şi nouă de unghiuri diferite...

Am dormit mare parte a după-amiezii. M-am trezit brusc, când am auzit ropotul ploii şi tunetele în depărtare. Rafalale loveau ferestrele şi pervazurile, iar cerul era întunecat şi mi-am zis că era târziu, însă era doar şase. L-am auzit pe Theodore discutând cu Giselle în bucătărie şi m-am dus şi eu. Theodore nu mai mersese la golf din pricina ploii de vară. Stătea în faţa aragazului şi pregătea un sufleu pentru cină. Îmi plăcea să mă uit la el cum găteşte; îmi amintea de tata.

— Ce frumos!

— Stai să guşti şi atunci să tragi concluziile. Giselle

are o părere proastă despre calităţile mele de bucătar. Fata râse. Îi urmăream cum discută, dar din puţinele cuvinte pe care le cunoşteam în franceză nu-mi puteam da seama care era tema conversaţiei. Giselle spuse noapte bună, luă nişte chei şi plecă.

— Giselle vine cu bicicleta – e ceva drum şi nu vreau să meargă prin ploaie.

— Eşti foarte grijuliu.

— Dumnezeule! Să nu te audă că spui asta – ea e cea care are grijă de mine. E o tânără independentă, cum sunteţi toate în ziua de azi.

— Dar mama nu era independentă la vremea ei?

— Mama ta? zise şi se gândi o clipă. Era feroce de independentă. Nu suporta să fie cocoloşită. Era o fire tare. Încântătoare şi atrăgătoare tocmai pentru asta. Spirit liber, căruia nu-i place să i se dea sfaturi. Bine că nu s-a înrolat în forţele armatei – nu ar fi rezistat să i se dea ordine.

— Dar tu ai rezistat?

— Sigur. E mai plăcut să primeşti ordine, decât să faci ceva de unul singur. În viaţa de escadron primeai ordine, apoi le dădeai tu mai departe.

— Dacă erai obosit de atâtea ore de zbor, de ce acceptai să ieşi cu avionul în fiecare noapte? De ce nu-i spuneai comandantului să se ducă naibii?

— Disciplină! acesta era cuvântul cheie. După ce te urcai la bord, instinctul prelua greul. Am fost crescuţi în umbra primului război mondial şi eram învăţaţi cu greutăţile. Cred că nu i-am educat bine pe copii aşteptând de la ei recunoştinţă. Nu crezi că vorbesc ca un puritan? Omul e atât de dornic ca descendenţii lui să trăiască mai bine decât el, încât îi apără prea mult pe copii de adversităţi, de resemnare. Chiar tu spuneai deunăzi că nu ai o cauză nobilă în viaţă şi nici vreo dilemă morală. Theodore turnă puţin vin într-un pahar şi mi-l dădu. Pregăti salata şi refuză orice asistenţă din partea mea.

— Înţeleg ce înseamnă să-ţi faci datoria, am spus eu. Câteodată am presentimente şi eu. De exemplu când eram

în spital mă temeam că am pierdut copilul fiindcă nu merit nimic după un plan perfect. Am avut totul uşor în viaţă, nu a trebuit să mă lupt pentru nimic şi acum venise ziua când ceva dorit îmi aluneca printre degete. Parcă mă aşteptam ca pe drum să ajung la o răscurce – pierderea copilului.

— Dar asta nu s-a întâmplat.

— Nu, dar era cât pe ce. Poate a fost un avertisment. Mai există şi altele care pot să nu meargă bine… David poate fi rănit.

— Sunt convins că nu va fi rănit.

— De unde ştii?

— Bine, Elena, zise el aşezându-se la masă. Nu ştiu. Poate a fost rănit, poate nu. Doamne fereşte, poate va fi ucis. Dar dacă se va întâmpla aşa, va fi alegerea lui, viaţa lui. Dumnezeu îi va da o lecţie lui David, stingându-i flacăra vieţii.

— Dar mai devreme vorbeai de adversităţi care nu merită să fie suferite.

— Ei, mai există şi nenorociri, dar în general noi ne aşternem să dormim. Te rog eu, fă-ţi griji pentru suferinţele pe care le cauzezi altora, dar nu pentru suferinţele pe care nu poţi să le previi.

Furtuna de afară se răzvrătea, iar mie îmi stătea pe limbă să-l întreb cum bombardaseră oraşele din Italia şi Germania.

Probabil că fuseseră bucuroşi că aruncă bombele în grup fiindcă nu mai ştiau a cui proiectil a lovit o ţintă civilă.

Ca şi în plutonul de execuţie, fiecare trăgător poate gândi că glonţul lui a fost cel orb. L-am întrebat:

— Există ceva din timpul războiului care te-a făcut să te simţi responsabil personal?

— Sigur că da.

— Anume?

— Anumite lucruri despre care nu doresc să-ţi povestesc, zise el calm, zâmbind. Mâncăm?

— Arată minunat. Theodore, povesteşte-mi despre

familia ta. Când mi-ai spus acele lucruri la spital, mintea îmi era confuză.

— Ţi-am spus despre soţia mea, a murit acum zece ani.

— Cum s-a întâmplat?

Trebuie să fac o mărturisire groaznică. Sper din tot sufletul că nu sunt singura de pe pământ care gândeşte astfel, dar de câte ori cineva se pregăteşte să-mi povestească despre o tragedie trăită, simt un gen de anticipaţie exaltantă, mai ales dacă persoana îmi e străină. Acest lucru îmi dă măsura dezastrului care poate cădea chiar pe capul meu. E o curiozitate bolnăvicioasă, ca atunci când te uiţi pe geam când auzi dimineaţa devreme o ambulanţă trecând pe strada ta.

— A avut cancer. Doctorul pe care l-ai cunoscut, Duhaze a lucrat cu echipa sa pentru a o salva.

— Cred că a fost groaznic pentru tine.

— Mai rău a fost pentru ea. Să nu-i crezi pe cei care spun că mai greu le-a celor care supravieţuiesc. Chantal nu se resemna că va muri şi a suferit foarte mult. Era speriată, însă s-a luptat pentru viaţă îndelung. Aşa am cunoscut-o pe Giselle – ea s-a mutat la noi ca să îngrijească de soţia mea. Era doar un copil când a venit la noi. Pentru Chantal a fost o alinare. Ei i-au plăcut întotdeauna copiii şi tinerii. Giselle o făcea să râdă, chiar şi când mai avea puţin de trăit. Theodore lăsă capul în pământ. Aş fi vrut să-i spun ceva de genul „îmi pare rău”, dar am preferat să tac. A fost mai greu pentru copii, continuă el. Liliane venea des de la Paris; când putea.

Pe atunci nu era măritată. Era cu trei sau patru ani înainte de căsătorie. Doream să fi fost şi Chantal de faţă; ar fi fost foarte fericită.

— Dar fiul tău?

— Michael este medic. Lucrează la *Médecins sans Frontières*.

— Am auzit de ei – fac o treabă minunată.

— Într-adevăr. Din păcate, îl vedem foarte rar. A fost

în multe ţări africane.

— Cred că eşti mândru de el.

— Face ce şi-a dorit şi mă bucur.

— E însurat?

— Din câte ştiu, nu. Ultima dată când am vorbit nu era. Îţi place sufleul?

— E minunat.

— Acum e rândul tău. Spune-mi despre familia ta.

M-am gândit bine înainte să încep să-i descriu. Nu aveam multe de spus – nu au fost drame, nici schelete găsite în dulapuri. Eram o familie fericită, normală.

— Tata a stat mult în Africa, apoi a intrat în Forţele Militare Internaţionale şi a plecat peste tot. Mama şi-a lăsat lucrul când s-au căsătorit şi, a mers cu el peste tot.

— Cred că i-a plăcut. Adora să vadă lumea. Credeam că va rămâne în serviciul diplomatic.

— Păi, îşi dorea copii, iar slujba tatii nu-i lăsa prea multe opţiuni.

— Ai fraţi, surori?

— Un frate, Charlie. îl înnebuneşte pe tata fiindcă are aproape treizeci de ani şi nu s-a aşezat într-un loc. Anul trecut, de Crăciun, i-a spus tatii că vrea să-şi înceapă studiile medicale fiindcă va mai dura cel puţin opt ani până ce va profesa. Face asta ca să agite spiritele.

— E însurat?

Am râs la ideea unui Charlie însurat.

— Nu-i place să-şi asume responsabilităţi – faţă de femei, case, ţări, slujbe. Nu cred că ar dura mai mult de câteva săptămâni o căsnicie cu el.

— Ce părere are mama ta despre asta?

— Oh, mama s-a resemnat. Oricum, e copilaşul ei şi nu poate face rău nimănui. Zicea că e mai bine singur; că are tot timpul să se însoare, să-şi făurească un viitor.

— Îmi imaginez. Şi tu nu eşti căsătorită?

— Nu. Sunt cu David de vreo doi ani. Asta-i tot.

— Vreţi să vă căsătoriţi?

M-am gândit înainte de a da un răspuns. Nu era o

hotărâre unilaterală.

— Cred că nu. Oricum nu ar fi nicio diferenţă. Când David nu lucrează, e cu mine. Când lucrează, Dumnezeu ştie unde e şi tot el ştie când se întoarce. Ce rost ar avea să ne căsătorim?

— Poate pentru copil?

— Pentru el care ar fi deosebirea? David va fi mereu tatăl său, iar eu voi fi mama. Dacă ne grăbim la altar înainte să se nască, nu ştiu cu ce l-ar ajuta? Asta dovedeşte că vrem să trăim toată viaţa împreună? Sau că tatăl său o iubeşte pe mama sa? E doar o formalitate. Cu ce ne poate ajuta?

Nu discutasem subiectul cu părinţii mei, iar cu David evitasem subiectul, totuşi cu Theodore Hamilton discutam deschis.

— Poate că ai dreptate. Există o mie de motive pentru a te căsători, iar copiii nu sunt un motiv. Desigur, în ziua de azi nimeni nu te presează să te căsătoreşti…

— Poate că nu presează nimeni, dar părinţii o fac!

Mama nu a spus încă nimic, dar aştept să o aud spunând că nu vrea ca nepotul ei să fie bastard!

Theodore nu zâmbi. Părea grav şi mă făcea să mă simt stânjenită.

— Mama ta a fost întotdeauna o femeie foarte deschisă la minte.

— Ah, dar crezi că mai e acum? Poate acum cincizeci de ani, la Cairo, când era tânără şi singură. Doamne, ştiu că fuma! Dar asta nu înseamnă că rolul de mamă îi lasă aceeaşi deschidere. Faţă de prieteni s-a dovedit a fi deschisă la minte, chiar şi faţă de Charlie, dar cu mine…

Theodore surâse:

— L-ai dat o şansă? Ai discutat cu ea despre tine şi David?

— Doar nu sunt nebună. Mamei nu trebuie să-i acorzi o şansă – dacă-i dai un deget, îţi apucă toată mâna… M-am oprit fiindcă Theodore mă privea ciudat. Cum era pe atunci? M-am uitat la fotografia pe care o ai cu ea, însă nu

o văd bine. Nu-mi pot imagina că a fost atât de tânără. Ce fel de femeie era? Era o fată bună? Nostimă? Nebunatică? Fuma?

— Sigur că fuma. Toţi fumam.

— Ştiam eu! am zis cu răutate. De câte ori mi-a spus că e un obicei dezgustător. De câte ori ne-am certat pe această temă în trecut. Cât îl înnebuneşte pe tata… Stai să ajung acasă. Acum voi şti cum să o iau.

— Mama ta… începu Theodore cu un aer melancolic… Anna era cea mai bună, cea mai caldă, cea mai isteaţă femeie pe care am cunoscut-o.

— De aceea s-au îndrăgostit toţi de ea?

— Nu. Tinerii pun rar în capul listei blândeţea şi căldura; preferă mila. Tinerii se îndrăgosteau de Anna fiindcă era frumoasă şi foarte veselă. Nu ţi-o puteai scoate din minte, chiar dacă încercai. Toţi roiau în jurul ei precum albinele la miere. Îi atrăgea pe toţi. Nu se putea găsi un antidot mai bun împotriva războiului; parcă ar fi fost pregătită într-un laborator special.

— Chiar erai atât de îndrăgostit de ea?

— Aş fi făcut orice pentru ea.

— Dar nu ai cerut-o de soţie?

Theodore ridică privirea spre mine; avea ochii obosiţi şi în clipa aceea arăta exact vârsta pe care o purta pe umeri.

— Am cerut-o de atâtea ori şi în atâtea locuri şi în atâtea moduri încât am pierdut numărul.

— Iar ea a spus nu?

— Eram despărţiţi mult timp şi era…

— Te-a refuzat?

— Nu întotdeauna. Până la urmă eu am dezamăgit-o.

— Nu înţeleg. Eraţi logodiţi?

Theodore plecă iar capul în podea şi dădu din cap uşor.

— Da, în cele din urmă a acceptat să-mi fie soţie. Ne consideram ca logodiţi.

— L-ai dăruit un inel? am întrebat eu mirată.

— Nu. Nu-mi puteam permite să cumpăr un inel.

— Deci nu eraţi logodiţi propriu-zis?

— Eram ca şi logodiţi. Plănuiam să ne căsătorim după ce se va termina războiul. De aceea a fost groaznic ce s-a întâmplat, înţelegi?

— Nu… nu înţeleg. Ce a fost atât de groaznic?

— Că o iubeam atât de mult. Theodore se ridică şi m-am temut să nu se clatine. Scuză-mă, Elena. Nu am dreptul să… trebuie să mă ierţi, repetă şi se îndreptă spre uşă. Sunt atât de obosit. Aş dori să mă întind puţin. Te rog să laşi masa aşa. Giselle se va ocupa de toate. Sunt prea obosit… Poate că ploaia… Sunt prea bătrân pentru asemenea discuţii.

Deşi îmi spuse să las bucătăria neatinsă, nu puteam să mă culc. Acum, când ştiam că fuseseră logodiţi, că trebuiau să se căsătorească. Mama spusese că nu se gândea la căsătorie când l-a cunoscut pe tata, dar că s-a îndrăgostit de el pe loc şi a ştiut că va fi cu el toată viaţa, îmi amintesc că mi-a spus să nu fac acest pas decât dacă simt că nu se poate altfel.

Totuşi, ea o făcuse. Îi promisese lui Theodore Hamilton că se mărită cu el, apoi îi frânsese inima. Lacrimi îmi curgeau pe obraji. Am spart un pahar, iar când am adunat cioburile m-am tăiat la mână.

Priveam sângele ţâşnind şi am dus mâna la gură, ca să sug picăturile.

Ploaia bătea în geamuri.

CAPITOLUL 14

Am convins-o pe Giselle să ia o pauză la bucătărie şi să stea cu mine pe terasă, ca să bem cafeaua împreună. Theodore plecase deja. Era o zi minunată; nici nu ai fi zis că aseară fusese furtună.

Soarele strălucea sus, pe cer, iar aerul era curat şi proaspăt. Trecuse de ora nouă.

Giselle îmi făcuse suc de portocale şi mă simţeam foarte cocoloşită.

— Theodore spune că vei avea un copil.

Am zâmbit, am privit în jos şi am zis:

— Da. În noiembrie.

— Eşti fericită că vei avea un copil?

— Oh, da, foarte fericită. Conversaţiile în limbi străine – Giselle ştia mult mai multă engleză decât ştiam eu franceză – se dovedesc a fi întotdeauna foarte simpliste. Dacă am fi vorbit în franceză, aş fi putut numai să o întreb dacă are un câine, dacă îi place câinele, fiindcă atâta ştiam. Norocul meu că Giselle vorbea puţin engleza. Giselle, Theodore spunea că eşti asistentă. Ai îngrijit-o pe doamna Hamilton?

— Nu sunt asistentă de profesie, l-am ajutat atunci când doamna s-a îmbolnăvit. Chantal era în stare foarte gravă şi nu dorea ca Theodore să o îngrijească. Era… stânjenită de situaţia ei.

— Stânjenită?

— Da. Când eşti foarte bolnav, nu vrei ca oamenii care te iubesc să te vadă în starea aceea şi m-a rugat pe mine. Îmi plăcea de ea. Nu o cunoşteam dinainte. Eu nu trebuia să o mint, cum făcea el.

— Adică Theodore o minţea?

— Aşa dorea ea. El ştia. Când îl întreba dacă mai era frumoasă, el spunea că este. Când mă întreba pe mine, eu spuneam adevărul. Poate că era mai bine pentru ea.

— Tu îi spuneai că e urâtă?

— Nu, doar că arată ca un om bolnav şi foarte slab.

— Theodore trebuie să fi fost zdrobit când a murit ea.

— Zdrobit?

— Adică înnebunit de durere. Foarte supărat.

— De ce? Era bucuros, ca toată lumea, de altfel. Fusese atât de bolnavă şi de nefericită, încât venise timpul să moară.

Mă întrebam dacă Giselle ar fi dat dovadă de mai multă compasiune dacă am fi conversat în franceză, dar mă îndoiam.

— Dar copiii? Liliane şi Michel?

— Liliane a fost necăjită, dar şi fericită. O iubea pe

mama ei. Michael… nu ştiu. Michael este… nu ştiu cum să spun… un rahat.

— Rahat. De ce?

— Nu a venit să o vadă. Era prea ocupat. E medic, dar nu a dorit să o ajute. E mai uşor să ai grijă de cei străini, de care nu-ţi pasă dacă mor.

— Chantal voia să moară?

— La sfârşit, da. Voia… prea mult medicament? întrebă, nesigură cum se spune.

— O doză mărită de morfină?

Franţuzoaica ridică din umeri, poate pentru că nu cunoştea terminologia. Înţelesesem.

— Oh, ce groaznic!

— Nu a fost mult timp. Astăzi era foarte bolnavă. S-a dus la spital, a venit acasă şi peste douăsprezece ore era moartă. Atât. Acum trebuie să mă duc la treabă. Liliane şi Philippe vin în weekend. Trebuie să pregătesc o cameră.

— Nu te gândi să-mi pregăteşti prânzul. Mă duc în oraş și mănânc ceva la restaurant.

— Bine.

Era zi de târg. M-am plimbat şi eu printre tarabele cu legume, fructe şi alimente expuse.

Nu ştiam că în orăşelele franţuzeşti se mai găseau prăjiturele englezeşti. La prânz m-am îndreptat spre terasa de la *Méridien*. Mă gândeam că-l voi găsi acolo pe Theodore.

— Madame? am simţit pe cineva bătându-mă pe umăr. Era madame Guillot. Mi-a strâns mâna şi am invitat-o la masa mea. Mergea la cumpărături aşa că a refuzat, însă după ce m-a întrebat dacă mă simt bine, mi-a spus că domnul Turcan sunase acum câteva seri, iar ea îi spusese că am fost dusă la spital, după care i-a dat numărul de la Cahors.

După ce am mâncat un sandviş m-am dus spre clinică şi l-am văzut pe doctorul Duhaze coborând din maşină chiar atunci, l-au trebuit câteva clipe ca să-şi dea seama cine eram.

— Miss Stewart, spuse el. Vă simţiţi mai bine? Nu sunt complicaţii?

— Nu. Mă simt perfect, mulţumesc. Am venit să vă mulţumesc pentru tot ce aţi făcut.

— Nu e nevoie. Aţi avut noroc că m-aţi găsit aici. Lucrez la clinică doar două după-amiezi pe săptămână. Bine că v-am găsit şi eu. A sunat cineva la clinică, dar nu mai eraţi la noi şi asistenta i-a spus domului că aţi plecat. Nu putem să dăm informaţii despre pacienţii noştri străinilor, ştiţi.

— Sigur, dar ştiu cine a fost.

— Bine, atunci, la revedere. Dacă mai aveţi sângerări, sunaţi-mă.

— Domnule doctor, voiam să vă întreb despre soţii Hamilton – despre Chantal Hamilton. Soţia lui Theodore?

— Da, am cunoscut-o. Cum vă spuneam, nu avem voie să discutăm despre pacienţi.

— Chiar dacă au murit?

— Chiar şi aşa.

— Dar Theodore nu e pacientul dumneavoastră. Mă îngrijorează.

M-a privit încruntat şi a început să-şi scoată din maşină servieta cu fişe.

— Miss Stewart, mai bine vă gândiţi la dumneavoastră şi la copil, lăsaţi-i pe cei care nu au nicio legătură cu dumneavoastră. Dacă mă scuzaţi, am foarte mult de lucru.

— Dar e un om bătrân, domnule doctor. A fost deprimat după moartea soţiei. Nu-mi puteţi acorda măcar un minut?

— După zece ani? Dacă monsieur Hamilton doreşte o consultaţie, ştie unde să mă găsească. Mă îndoiesc că o va face.

— De ce spuneţi asta?

— Nu e pacientul meu. Are motivele sale. Adesea soţul şi soţia au medici diferiţi. Acum, vreau să mă duc la clinică, dacă nu vă supăraţi.

A urcat scările, iar eu am rămas murmurând:

— Mulţumesc, la revedere.

Am o imaginaţie bogată. De când sunt însărcinată, am căpătat accese de independenţă, probabil din cauza hormonilor. În minte îmi apăreau o mulţime de variante posibile. Am început să mă gândesc că poate mama l-a părăsit pe frumosul pilot fiindcă se îndrăgostise de altcineva. Doar nu ar fi fost singurul secret pe care-l avea faţă de mine.

Theodore o cunoscuse şi el pe Chantal. Ea nu-l iubise cu adevărat şi Theodore nu putuse să-i ofere alinarea înainte de moarte. Theodore nu avea voie să o atingă. Poate că Michel, din solidaritate cu tatăl său, nu-şi iertase mama. Poate Chantal avusese o aventură şi doar fiica o înţelegea, nu soţul şi fiul. Doctorul ştia tot, însă trecuse informaţiile în sfera secretului medical.

Acum toate se legau în mintea mea şi, mergând pe deal spre casă, parcă auzeam dialogul dintre tată şi fiu. Theodore, nobil şi onorabil, îl rugase pe fiul său să uite şi să ierte, dar Michel refuzase.

Apoi parcă îmi răsuna în urechi conversaţia dintre Chantal şi doctorul băţos. Chantal îl rugase să-i jure că nu va spune. Chantal murind – comentariile lui Giselle – că Theodore nu-i putea spune lui Chantal că o iubise în ciuda tuturor infidelităţilor ei. Devotamentul lui poate o înnebunise pe biata femeie. Toate duceau spre un roman din secolul XIX: soţul iertător, iubitor, soţia depravată şi necredincioasă, copiii cu părerile împărţite între cei doi părinţi şi doctorul care ştia totul dar nu putea face nimic. Totuşi, unele lucruri nu se potriveau. De ce nu puteam să mă gândesc şi la legătura mamei în toată această şaradă. Poate că mama era de condamnat pentru tragedia familiei acesteia, poate că ea era de vină pentru suferinţa dublă a lui Theodore şi pentru neîmplinirea bietei Chantal, ca şi pentru nefericirea şi dezaprobarea fiului ei.

Oricum, nu o puteam acuza pe mama; ea nu putea fi cea care jucase rolul frumoasei cu inimă de gheaţă. Nu o

condamnam pentru independenţa ei de înainte de venirea mea pe lume fiindcă şi eu avusesem multe iubiri trecute. Peter mă ceruse de soţie, iar eu acceptasem, apoi mă răzgândisem. Dacă m-aş fi răzgândit în faţa altarului, nu ar fi fost mai mare tragedie? Peter ar fi suferit o umilire extraordinară. Cu Nick am fost nefericită. Peter a dat în patima băuturii şi s-a cuplat cu o funcţionară de la o firmă de investiţii. Se căsătoriseră, deşi fata nu-l iubea şi urmau să-şi ducă zilele în minciună până ce lui Peter îi va veni ideea să cumpere o armă şi să-i secere pe oamenii nevinovaţi care treceau prin faţa casei sale. Era vina mea că spusesem nu? Parcă-l şi vedeam pe bietul Peter în boxa acuzaţilor, pledând că e nebun, iar eu eram chemată ca martoră şi susţineam că era un băiat bun, că nu dorise răul nimănui, dar că…

Subiectul acesta nu era la fel de bun ca primul. Nu avea romantismul perioadei războiului, iar personajele nu erau destul de nobile – oricum nu Peter. Mi-a venit să râd la ideea că imaginaţia mi-o luase razna în drum spre casa lui Theodore. Oricum Peter nu păruse necăjit când l-am refuzat şi probabil că acum se logodise deja cu vreo tânără pletoasă, ca acelea pe care le văzusem la târg şi singura acuzaţie căreia i-ar fi văzut victimă ar fi fost de delapidare dintr-un fond de investiţii.

Citroën-ul lui Theodore era în garaj. M-am dus să mă culc şi tocmai căzusem într-o toropeală plăcută, visând, când mi-am auzit numele.

— Elena? Elena? Dormi? E cineva la telefon pentru tine.

Am coborât din pat derutată şi am deschis uşa.

— E David?

— Nu, e un bărbat, dar nu i-am reţinut numele.

Am ieşit desculţă în hol şi m-am dus în sufragerie, unde era telefonul.

— Alo?

— Elena! Sunt Heff. Ce naiba făceai?

— Dormeam. Ce s-a întâmplat, Heff? Credeam că

vorbim peste o săptămână.

— Da. Ascultă, iubito. A sunat Turk aseară. Era la mijlocul afurisitei de nopţi.

— Oh, Doamne, trebuia să-mi închipui. A sunat la hotel şi la spital…

— Prostii. Spital. A sunat la mine şi m-a făcut de doi bani. Zicea că la spital nu au vrut să-i spună nimic. M-a pus să jur că te găsesc. Zicea că-mi crapă capul dacă nu dau de tine.

— A lăsat un număr de telefon unde-l pot găsi?

— Rahat, număr de telefon… crezi că are telefon mobil? Iisuse, Elena, unde crezi că e băiatul ăla? La Biarritz? Tu unde naiba eşti acum? Cum nu am răspuns, Heff a lăsat-o mai moale. Ascultă, draga mea, ce ai căutat la spital?

— Nimic. A fost o prostie, acum sunt bine.

— Bine? Nu mă lua pe mine cu chestii dintr-astea, letiţo…

— Sunt al dracului de bine, ai înţeles, Heff? Acum eşti mulţumit, căposule? am strigat eu şi l-am văzut pe Theodore în pragul uşii. S-a retras imediat.

— Mi se pare că faci bine, într-adevăr. I-am promis lui Turk că, dacă am vreo îndoială, vin să te văd, O.K?

— La naiba, Heff, nu e nevoie. Sunt bine, sincer. Am aici prieteni şi pot să am grijă de mine şi singură.

— Nu-mi vinde mie gogoşi, l-am promis lui Turk că ajung la tine. Mai ales că vei avea un copil.

— Da, ştiam asta. Mi se făcuse frig cu picioarele goale pe piatră şi aveam o presimţire că Heff avea să mă anunţe că vine la mine.

— Un copil şi habar nu ai să ai grijă de tine. Vin cu Mish şi ne vedem pe la şase, şapte diseară. Nu trebuie decât să ne rezervi o cameră undeva, m-ai auzit?

— Da, Heff, am zis resemăndu-mă.

— Acum spune-ne unde trebuie să venim.

Pe Theodore l-am găsit pe terasă.

— Îmi pare rău.

— De ce?

— Erau nişte prieteni ai lui David, am explicat eu. David i-a sunat aseară şi a crezut că s-a întâmplat ceva cu mine, aşa că i-a somat să vină să mă vadă. Sosesc diseară. Îmi iau lucrurile şi mă mut înapoi la hotel.

— Dar prietenii tăi sunt bineveniţi la mine.

— Oh, nu ai mai spune asta dacă i-ai cunoaşte.

— Voi fi încântat.

— Ştiu, dar sunt o pereche stranie şi ar fi mai bine să-i duc la hotel, mai ales că vine şi fiica ta în weekend…

— Elena…

— Ştiu. Sincer. Ne vedem peste câteva zile, bine? am spus şi apoi l-am sărutat pe obraz.

Heff şi Mishi au ajuns seara la hotel. Atâta agitaţie au făcut, deşi erau amândoi mărunţei, însă prea zgomotoşi pentru restul locuitorilor din Sainte Cécile. Spre deosebire de David, Heff a acceptat bucuros ca doamna Guillot să-i care bagajele în cameră. Ne luă de braţ pe mine şi pe Mishi şi ne împinse către bar.

— Bine, Elle. Te ascultăm. De ce nu ne-ai spus la Paris că eşti însărcinată?

— Nu ştiu.

— Nu-mi vine să cred că aţi pus-o aşa de bine. Bravo, Turk, pungaşule ce eşti. El ştia?

— Sigur că ştia, dar ne-am gândit că nu trebuie să trâmbiţăm despre asta.

— Mda, bine. Eu şi Turk nu am avut niciodată secrete între noi.

— Norocul vostru. Din păcate nu pot spune acelaşi lucru.

— Elena, zise Mishi, David era supărat când am vorbit cu el. Era îngrijorat pentru tine şi copil. Cei de la spital i-au spus doar că te-ai externat.

— Sunt bine. De câte ori trebuie să vă repet.

— Dar copilul? mă întrebă ea strângându-mă uşor de mână.

— Şi copilul e bine. Doar că… Dacă aş fi fost singură

cu Mishi, i-aş fi povestit cu de-amănuntul ce se întâmplase, dar nu era să-i spun lui Heff despre sângerare… acum sunt bine.

— Slavă Domnului, murmură Mishi.

— Lăudat fie! Acum, doamnelor, mergem să luăm cina? Unde? Heff refuză să mâncăm la hotel. Nici vorbă. Dacă tot am venit în ţinutul ăsta afurisit din motive neîntemeiate, vreau să văd ce înseamnă bucătărie tradiţională serioasă. Vreau să mănânc al naibii de bine. Scoase ghidul Michelin şi zise: uitaţi, pe drum se pare că e un local frumuşel. O să-l anunţăm şi pe Turk dacă merită.

— Oh, Heff, nu ştiu dacă putem ajunge. Eu nu am maşină şi de obicei mă duc la culcare devreme…

Heff chemase deja un taxi.

Patruzeci de minute mai târziu am ajuns la un restaurant foarte elegant, aflat într-un sătuc curat şi liniştit. Când ne-a văzut intrând, şeful de sală a strâmbat din nas. Toţi eram îmbrăcaţi destul de neglijent, fiecare cu blugii, tricoul sau ghetele fiind într-o stare avansată de uzură; cel puţin eu purtam pantaloni scurţi strânşi cu şiret la mijloc şi o cămaşă a lui David, cu mânecile suflecate. Cum era miercuri seara, lume puţină, se mulţumiră cu orice fel de clienţi. Heff comandă *menu gastronomique*, spre bucuria gazdelor. Nu erau prea multe opţiuni în meniu şi Hefi se hotărâse dintr-odată, exact aşa cum se hotărâse să se însoare. La lista de vinuri, Heff făcu mofturi şi ceru o sticlă de vin alb şi una de vin roşu.

— Dacă aveţi şi roz, aduceţi şi din aceea. Scoase ţigările şi ne servi pe amândouă, imediat apăru o scrumieră în mijlocul mesei, apoi paharele şi vesela fură rearanjate iar Heff, plictisit de agitaţia chelnerului, îi făcu semn să ne lase în pace. Ai dracului. Le-aş da bacşişul de acum, doar să ne lase în pace, comentă el.

Când ni se aduse primul fel, chelnerii roiau în jurul nostru ca bondarii lângă stupul cu miere. Heff vorbea, farfuriile apăreau în faţa noastră, iar el dădea din mâini uimit. Unul dintre băieţi tuşi, celălalt îşi drese glasul, iar

Heff, exasperat, ridică mâinile şi zise exasperat:

— Băieţi, terminaţi! Dacă aveţi vreo boală contagioasă în gât. Daţi-vă naibii la o parte şi nu mai tuşiţi în farfuriile noastre, mă auziţi? Dacă aveţi vreun microb?

Tipii se uitară la el dar nu înţeleseră şi unul spuse:

— *La mousse d'artichaut et de fromage de chèvre, sur un lit d'herbes fines*.

Ridicară capacele emailate de pe platouri toţi în acelaşi timp şi pe farfurii apărură nişte piramide de culoare cenuşie, plutind în mici băltoace verzui.

— Să fiu al naibii dacă nu arată ca rahatul de câine pe deşeuri toxice. Heff fluieră admirativ, iar chelnerii dispărură mulţumiţi de reacţia lui.

Am început să mănânc şi i-am întrebat:

— Ce spunea David? Când se întoarce?

Heff dădu să răspundă, dar Mishi i-o luă înainte.

— E bine. Zicea că e cam obosit şi că acolo e o nebunie, dar se simte bine. Era preocupat de tine, în afară de altele.

I-am văzut cum se uitară unul la altul cu subînţeles.

— Care altele?

— Nimic, Elena. Acolo viaţa e dură, să ştii. Noi l-am avertizat. Ştia la ce se duce. E foarte greu… nu atât să te întorci, cât să ieşi de acolo.

— Dar el e bine?

Mishi dădu scurt din cap şi privi în farfurie. Heff îşi şterse farfuria cu o bucată de pâine, apoi o împinse spre mijlocul mesei atât de tare încât era să dărâme până şi lumânarea din suportul de pe centrul mesei. Tuşi greoi şi parcă prin acest acces de tuse ar fi aruncat afară tot greul care-i apăsa sufletul.

— A fost lovit, zise Heff.

Îl priveam înmărmurită şi nu ştiam ce vrea să spună cu „lovit". Fusese împuşcat? Dacă fusese împuşcat, cum mai vorbise la telefon?

— Nu e grav, Elle. Problema nu e că a fost lovit, fiindcă a mai păţit-o şi altă dată, dar acum s-ar părea că l-

au lovit bine.

— L-au lovit bine? repetam eu ca un copil prost. Mi se făcuse frig.

— Da. Nu mi-a dat amănunte, dar cred că în drum spre aeroport. Acolo e mizerie mare. Asta-i problema la Sarajevo – singurul loc pe unde poţi să-ţi iei tălpăşiţa din Sarajevo e să apuci pe drumul aeroportului. Nu ai de ales. Heff îşi aprinse o ţigară şi trase primul fum. Sigur, mereu există o altă variantă – poţi să te ascunzi într-un beci, ca şobolanii şi să aştepţi ca ei să-şi mute locul de tragere, apoi să scoţi capul la lumină.

— Ce vrei să spui cu „a fost lovit”?

— A fost împuşcat. Bang. În picior. Nu te gândi că l-a nimerit cineva intenţioat, Elena oamenii ăia nu au nimic cu reporterii. Mai păţesc şi alţii, dar acum se pare că a fost o ploaie de gloanţe. Nişte nenorociţi se adunaseră cu armamentul pregătit şi mulţi fugeau încoace şi încolo; aşa l-au nimerit pe David.

Mishi încercă să-mi ia mâna, dar eu mi-am smucit-o.

— Elena, e sănătos. Spunea că nu mai are nimic. A avut noroc. Întotdeauna are. A primit îngrijirile necesare, sunt doctori acolo… zău, se simte bine. Uite. Heff nu s-ar afla aici dacă Turk ar fi fost grav rănit. S-ar fi dus la el.

— De parcă eu nu m-aş fi dus? Da, ce să spun, e o uşurare. În clipa aceea mă gândeam că, dacă mi s-ar fi oferit şansa să dau timpul înapoi, să nu-l fi cunoscut pe David Turcan, să nu fi fost însărcinată şi să nu mă fi aflat în restaurantul acela, aş fi apucat-o; jur pe Dumnezeu. Simţeam că iau foc de furie.

— Elena, unii consideră o împuşcătură ca pe o medalie. Probabil că-i vor da şi o nenorocită de medalie, sau ceva care să sune a recompensă. O să o pună pe perete şi când puştiul va creşte o va folosi pe post de ţintă de aruncat cu săgeţile. Turk era mai preocupat de tine, decât de el însuşi. Ce naiba, e vorba de un picior, dar are două! De aceea avem cam două bucăţi din toate, ca una să rămână de rezervă. Bine, nu chiar toate sunt perechi,

adică trebuie să ai grijă de cocoş, că e unul singur, mă înţelegi? înţelege, dulceaţă, acesta e jocul.

— Ce joc, Heff?

— Se cheamă Roata Norocului sau Ruleta Rusească, la naiba, nu ştiu nici eu. Nu e vorba că pierzi sau câştigi, ci cum joci. Da, dom'le! Poate că seamănă cu pokerul. Ai şapte cărţi, te uiţi bine la ele. Totul se citeşte pe faţă. Se bătu peste piept, iar în buzunar avea un carneţel şi stiloul.

— Nu se cheamă Familii Fericite? Sau Norocul Familiei?

— Rahat, Elena, şuieră el, nu face pe dura cu mine, te rog!

Veniră chelnerii cu celelalte feluri, dar mie îmi pierise deja pofta de mâncare, deşi ajunsesem de-abia la felul doi.

— David ţi-a spus când se întoarce? am repetat eu.

— Iubito, nu este în măsură să dea Ora Estimată a Sosirii. O să scape când va putea, adică după ce e gata totul. Când a zis zece zile sau două săptămâni, am crezut că e optimist.

— Şi nu a lăsat niciun număr unde poate fi contactat?

— Aş fi mai mult decât surprins să fie mai mult de un telefon în coclaurile acelea – agenţia Reuters are un telefon prin satelit, dar nu poţi suna la ei. *Holliday Inn* din Sarajevo nu e *Hilton* din Dallas, mă înţelegi?

L-am ameninţat cu cuţitul, ţinându-l exact sub buzunarul stâng de la piept.

— Heff, dacă nu încetezi cu zâmbetul acela ironic şi continui să mă consideri un copil, jur pe Dumnezeu că-ţi înfig cuţitul chiar prin inimă, fac o despicătură şi îţi scot organul acela cu mâinile mele! M-ai înţeles?

Chelnerii se adunară în jurul nostru atingându-se ca nişte păsări în faţa uliului. Mishi rămăsese calmă şi se uita pe rând la mine şi la Heff. Acesta mă luă de mână uşor şi-mi vorbi pe un ton de nerecunoscut:

— Scuză-mă, draga mea. Aş vrea să pot face ceva ca să te liniştesc, dar nu pot face nimic. Turk nu e grav –

crede-mă pe cuvânt. Doar că parcă nu vorbea el. Spunea tot felul de prostii despre tine şi copil şi ce să fac dacă nu se mai întoarce. Singurul lucru coerent a fost că ne-a cerut să venim la tine să vedem dacă eşti bine, l-am zis să vină dracului aici să aibă grijă de tine şi a zis că nu poate pleca deocamdată. Mishi şi cu mine am tot vorbit despre asta în drum spre tine şi ne-am decis să nu-ţi spunem de rana căpătată la picior, dar cred că e mai bine să ştii. Nu poţi face decât să…

— Ce? Să plec la Sarajevo şi să-l scot de acolo tunând şi fulgerând?

— Nu, iubire. Nu ai cum să ajungi la el şi oricum l-ai omorî. Nu poţi decât să te duci la agenţie şi să-i trimiţi un mesaj: că eşti bine. Apoi spune-ţi că va veni înapoi, stai liniştită şi ţine pumnii strânşi.

Nu cred că a mai mâncat cineva felul doi. Ştiu doar că am băut cam mult. Nu-mi păsa şi nu dădeam doi bani pe ce spunea lumea care m-ar fi condamnat. Auzeam frânturi de conversaţie, dar în mintea mea cea mai puternică voce era a lui David spunându-mi că este bine, că se va întoarce. Apoi îl auzeam pe Theodore spunând că preţul pe care-l voi plăti nu va fi pe spezele lui David. Mai auzeam un al treilea glas. Al lui Claire Babington care îmi spunea că anumite târguieli cu soarta erau o prostie – când promiteai ceva în schimbul întoarcerii bărbatului iubit, schimbul era de multe ori o capcană: îl căpătai înapoi, dar nu mai era ce aşteptai să fie.

Ne-am întors la hotel şi m-am dus direct la culcare. Iar am visat casa părintească, dar eu nu eram acolo, l-am visat pe ai mei, iar eu eram într-un fel de hambar din metal. Spuneam tuturor că sunt bine, dar nu ştiam ce era în neregulă totuşi. Pericolul era acolo, ameninţarea plana, dar nimeni nu-mi spunea ce se întâmplă. Nu ştiam decât că tata plânge şi niciodată nu-l văzusem plângând. Glasul lui era atât de straniu încât mă apropiam de el şi-l loveam cu palma pe spate, de parcă s-ar fi înecat, deşi ştiam că nu păţea nimic. Suspina doar. M-am trezit în întuneric, iar

perna era udă leoarcă la fel cum erau şi obrajii mei.

Botul avionului coborî cu patruzeci şi cinci de grade şi începu coborî rea prin ploaia artileriei antiaeriene. Pilotul refuză să coboare trenul de aterizare până în ultimul minut, de teamă că vreun glonte se va rătăci în roţile lui. Avioanele de transport ale presei Naţiunilor Unite erau cunoscute ca Liniile Aeriene Poate: Poate ajung la destinaţie. Poate nu ajung.

— Unde ţi-e vesta? îl întrebă pilotul.

Vestele antiglonţ nu putea scădea pericolul unei astfel de aterizări. Pilotul era echipat cu o asemenea vestă, cu mănuşi, caschetă, paraşută şi mască de oxigen. David îşi puse şi el vesta; ţinea la mijloacele de auto protecţie; înainte de plecare investise bani într-o vestă nouă. A lui fusese de prea multe ori atinsă, aşa că se cerea una nouă.

David se ghemui şi încercă să străbată drumul până la turnul de control. Condiţia fizică îi era de ajutor, dar faptul că era masiv îi îngreuna înaintarea. Un bărbat de peste un metru optzeci e uşor de zărit, chiar şi când aleargă ghemuit. Trecuseră şaisprezece ore de când se despărţise de Elena. Plecase de pe aeroportul din Marais la Paris, de acolo spre Zagreb, apoi spre Sarajevo, îi plăcea să se urce şi să coboare din avioane. Aeroportul arăta ca un animal răpus; se afla exact între liniile de atac bosniace şi sârbe. Turnul de control arăta ca un joc Lego în care un copil lovise cu piciorul, de nervi, înăuntru David găsi doi bărbaţi care între două partide de cărţi asistau avioanele la aterizare. Deasupra capetelor lor se putea citi inscripţia: „Nu trebuie să fii nebun ca să lucrezi aici, dar te-ar ajuta". Îi aminti de o staţie de benzină din New Jersey. Făcu o fotografie, apoi plecă să găsească o ocazie spre oraş. Un cadavru era proptit de un hangar. Peste capul mortului cineva pusese o eşarfă roşie. Poate că stătea acolo de zile în şir, dar nimeni nu-i dăduse vreo atenţie. Poate că şi el, cadavrul, aştepta un mijloc de transport. David nu fotografie cadavrul fiindcă rămăşiţele capului erau prea dureros de privit. Unii fotografi imortalizau cadavrul aşa

cum era. modificând doar poziţia membrelor, trăgând uşor eşarfa ca să se vadă jumătatea de cap rămasă întreagă. David nu fusese niciodată avid de a imortaliza moartea sau mutrările, el nu se gândea la zonele de război ca la teatre ale atrocităţilor sau zone de ofensivă, ci le vedea ca pe nişte locuri unde trăiau oameni şi cel mai important lucru pe care-l avea el în vedere era modul cum supravieţuiau aceşti bieţi oropsiţi ai sorţii şi nu felul cum mureau.

Toate imaginile erau o lecţie. Trebuia să iei aminte cum se poate rămâne în viaţă, să înveţi să trăieşti printre gloanţe. Un veteran din Vietnam nu putea fi veteran în Zair sau la Sarajevo. Aici era doar un începător care trebuia să înveţe totul de la capăt. Cum ajungeai la hotel, trebuia să lipeşti ferestrele cu bandă adezivă, dacă mai existau geamuri.

Te culcai cu o torţă legată de mână. Puneai ghetele lângă pat sau dormeai cu ele în picioare. Ştiai cum să păstrezi o chiuvetă cu apă o zi întreagă. Când treceai pe la punctele de control aveai grijă să dai permisul corect – dacă accidental îl dădeai pe cel incorect, puteai să te sinucizi.

Nu călătoreai în maşini cu oameni necunoscuţi, nici chiar dacă erau tot ziarişti, orice partener de drum trebuia să fie de încredere; cel puţin previzibil. Aveai grijă ca la agenţie să laşi scrisă grupa de sânge, pe care ţi-o scriai clar şi pe haină sau vesta de protecţie. Mai presus de toate, te mişcai repede, dar nu prea repede, ca să nu-ţi pierzi puterea de concentrare.

David ajunse la Sarajevo cu camioneta Crucii Roşii, alături de cadavru; şoferul îl lăsă la Holiday Inn, *apoi se duse la morgă. Aici îi cunoştea pe cei mai mulţi dintre clienţii hotelului şi ştia ce să vorbească. Hotelul se afla pe Snipper Alley; faţa clădirii era înspre sârbi. Nordul era destul de sigur şi complet ocupat. David urcă la etajul trei, în cameră şi începu să baricadeze geamurile. Se duse la birourile Reuters, la etajul cinci, vorbi cu vechi colaboratori, căută un translator, apoi trecu la treabă.*

Surprinzător pentru el era că gândurile îi zburară acasă, la Elena.

La trei zile după sosire, el încălcă una din reguli şi o sună. Simţea nevoia să-i audă glasul, s-o asculte cum îl dojeneşte. Seara din cameră se uitase pe fereastră şi urmărise o femeie însărcinată care trecea pe stradă cu o fetiţă de mână. Ţinea o mână protector peste abdomenul umflat. Atunci se duse să dea telefonul. O găsi pe madame Guillot, apoi sună la spital şi se rugă să nu audă vreo veste proastă; nu mai putea gândi, dorea să ajungă înapoi mai repede, dar întâi avea ceva de făcut aici.

A doua zi de dimineaţă se porni. Peste alte douăzeci şi patru de ore se afla în apartamentul unui musulman, comandant şi făcea fotografii. Tipul era atât de sigur de moartea sa încât îi dădu lui David propriul anunţ mortuar, rugându-l să i-l publice la Londra, în ziarul Times. *David se gândi că da, imediat cei de la ziar vor publica anunţul postmortem al unui bosniac de treizeci de ani, fără nume.*

David meditä că nu ar putea trăi în locul acela, printre musulmani; mai degrabă ar alege şi el moartea. Îi părea rău că are atâţia oameni dragi pe lume. Cum s-ar descurca Elena şi copilul fără ei?

Nu se putea gândi la ei, când avea la cine să se gândească. Nici nu îndrăznea să se gândească la ce ar simţi fără ei. Seara se duse pe dărâmăturile unei case de musulmani dar nu găsi nimic prea interesant de fotografiat – printre moloz văzu fotografii de familie, o păpuşică, o poşetă de piele…

Noaptea, la hotel se culcă lângă o roşcată de la Associated Press cu care se mai culcase şi în urmă cu patru ani, în alt loc. Se numea Micky şi în timp ce făceau sex, gloanţele ofereau fundalul muzical. Micky ajunse la orgasm foarte repede, când văzu urme de sânge pe cearşaf, era sânge din rana lui David.

Cei din lumea presei aveau o regulă de aur: cel mai rău era atunci când nu-ţi mai era teamă. Pentru David asta nu însemnase niciodată nimic. Niciodată nu-i fusese teamă,

*nici măcar când fu*sese *împuşcat. Fotografiase femei frumoase şi acestea îl speri ară. Frumuseţea lor serioasă era ceva pierdut în ceaţa trecutului lor, unde ştia că, dacă ar sonda adânc, ar putea descoperi multe taine.*

Dragostea îl şoca pe David; dragostea pentru femei şi copii; era copleşit de demnitatea lor. Misiunea lui în viaţă fusese să se găsească foarte aproape de ei. Stătea la cozi împreună cu ei, alerga când alergau şi ei, vorbea cu ei câteodată.

Câteodată nu purta jacheta antiglonţ de teamă să nu fie prea departe de ei. Era superstiţios; ştia că fusese lovit o dată, deci a doua *oară nu putea să mai fie rănit, cel puţin nu pe stradă. Căuta perfecţiunea în imaginile sale şi momentul potrivit – era hotărât să rămână la Sarajevo până ce va găsi momentul potrivit.*

Teama îi dădea energie.

*Negocié împrumutul unui Land Rover ca să ajungă la periferia oraşului, luând cu el un reporter şi un translator; aceştia fu*seseră *termenii negocierii.*

Se îndreptă spre liniile sârbilor. Maşina urla pe şosea şi ajunse la destinaţie. Făcu fotografiile şi coborâră muntele la lăsatul serii.

Pe drum fusese ţinta sârbilor şi bosniacilor în egală măsură, dar condusese repede, deşi pe drumul de munte erau precum peştii într-o găleată. Gloanţele pătrundeau prin parbriz şi unul îl nimeri pe reporter în braţ. Altul şuieră prin geamul lateral.

Drumul era minat pe ambele părţi. David fusese avetizat că după o curbă urma un adevărat teren minat. Reporterul voia să se arunce din maşină şi să rişte deplasarea pe jos.

David înţelegea ce e în sufletul bietului om. Se gândi la Elena, la copilul lui şi se rugă pentru amândoi să fie în viaţă.

Cu maşina în viteza întâi acceleră şi intră în curbă.

CAPITOLUL 15

Când a sunat telefonul, m-am repezit să răspund,

sperând că era David. Era mama.

— Oh, mamă! am izbucnit eu în plâns. Mamă, ce bine îmi pare că îţi aud vocea.

— Pentru Dumnezeu, ce se întâmplă, Elena? zise ea încordată şi neliniştită, însă după David era prima persoană cu care doream să vorbesc.

— A fost groaznic. David a fost împuşcat, nu ştiu unde este sau dacă se mai întoarce… îmi ştergeam nasul cu mâneca bluzei şi plângeam cu suspine. Bine că nu mă vedea mama.

— Urc la tine.

— Cum? am sărit eu a arsă.

— Sunt în hol, Elena.

Peste cinci minute mama intră în cameră şi mă strânse la piept. În braţele ei calde şi primitoare mă simţeam cel mai bine şi acolo aş fi vrut să rămân pe veci.

Dintr-odată a devenit foarte grijulie. Mi-a aranjat patul, pătura şi a comandat micul dejun într-o franceză atât de stricată încât, oricât de tristă mă simţeam, nu m-am putut abţine să nu râd printre lacrimi.

Se aşează pe un scaun, lângă pat.

— Acum să luăm lucrurile pe rând. Cum adică David a fostăm puşcat?

— Steve Heffner mi-a spus ieri. Zicea că David e bine acum. Vorbise cu el.

— Şi noi. Aşa că nu a murit. Acum, de ce ai fost în spital?

— Într-o seară am sângerat. Am intrat în panică – nu a fost cine ştie ce, dar nu se mai oprea. Credeam că voi avorta. M-au dus la spital, mi-au făcut o ecografie şi a doua zi mi-au dat drumul să plec fiindcă totul era în regulă. Am fost proastă fiindcă m-am speriat.

— Dar la mine nu te-ai gândit să mă suni?

— Oh, mamă, era la miezul nopţii – ce puteam să fac? Eram pe mâini bune şi nu aveam de ce să te sperii.

— Nici măcar când ai ieşit din spital nu mi-ai spus.

— Deja totul era normal. Mi-am dat seama că

exagerasem.

— Bine măcar că ai avut minte încât să chemi un doctor, dacă nu pe mine.

— Nu voiam să te neliniştesc fără motiv. Dacă te-aş fi sunat, te speriai şi tu, te-ai fi urcat în primul avion şi ai fi venit aici. Mama se ridică şi merse la fereastră. Se întoarse după ce trase draperiile şi atunci am văzut cât de trasă – era la faţă, parcă îmbătrânise de când nu ne-am mai văzut. Vezi, exact asta ai făcut acum. Aşa că am avut dreptate să nu sun.

— Nu ştiu ce dreptate ai avut, Elena. Te-ai gândit o clipă ce am simţit eu şi tatăl tău când am auzit că eşti într-un spital din Franţa, fără să ştii ce se petrece?

— Dar cine v-a spus? am întrebat î? t. Theodore Hamilton?

— Theodore? zise ea. Nu. David. El a sunat, era speriat, dar nu a spus nimic de faptul că a fost rănit. Zicea doar că eşti într-un spital din Cahors şi că asistenta nu a vrut să-i spună ce se întâmplase cu tine, apoi că ai dispărut. După aceea linia s-a întrerupt. Mă gândeam că ai avut un accident de maşină. Îţi dai seama ce am simţit? Aş dori ca măcar din când în când să te gândeşti şi la cei din jurul tău. Se citea pe chipul mamei că era supărată.

M-am răsucit pe pat şi m-am aşezat pe partea cealaltă.

— Eu nu pot câştiga niciodată, nu-i aşa, mamă? Dacă ţi-aş fi spus ce s-a întâmplat, ai fi sărit în sus, dar precum vezi te enervezi degeaba. Nu sunt de vină că v-a sunat David.

— Ba eşti. A avut dreptate să sune. Dacă te-ai fi purtat cu mai multă responsabilitate, şi ai fi avut grijă de tine precum te-am rugat, nimic din toate acestea nu s-ar fi întâmplat. Ce crezi că simte David? O zi întreagă am fost amuţită de teamă, ca să nu mai spun de tatăl tău. La el te-ai gândit? Nici acum nu ştie ce faci – ce fac şi eu. Am găsit un avion spre Toulouse, tatăl tău insista să vină şi el, dar nu l-am lăsat fiindcă ştiu că nu ar fi putut face faţă dacă ţi

s-ar fi întâmplat ceva rău. A fost un coşmar, de la început, până la sfârşit. Nu te puteam găsi nici pe tine, nici pe David, Charlie plecase de la Paris şi nu a avut bunăvoinţa să ne anunţe unde se află.

— Dacă eşti atât de îngrijorată pentru ce simte tata, de ce nu-l suni ca să-i spui că sunt bine, ca să nu-mi mai ţii predici ca unui copil de cinci ani?

— Fiindcă tot nu sunt lămurită că toate sunt în regulă. Aştept să-mi spui ceva…

— Despre mine? Mamă, dar nu sunt un copil; am treizeci şi unu de ani, destul de matură ca să pot lua singură hotărâri. Eram bucuroasă când ţi-am auzit glasul la telefon, iar acum vii şi-mi spui că nu trebuia să fac asta şi asta. Mai bine stăteai acasă. Doamne! mai bine tata… nu ar fi reacţionat aşa. De ce nu înţelegi că e vorba de viaţa mea şi nu încetezi să-mi spui ce trebuie sau ce nu trebuie să fac? Adică, la naiba, mamă, cum crezi că mă simt în acest moment?

— Nu e nevoie să fii vulgară…

— Of, la naiba, la naiba, la naiba!

Se auzi cineva bătând la uşă. Mi-am cufundat faţa în pernă. Doamna Guillot probabil mă auzise drăcuind, aşa că intră fără să-şi ridice privirea de pe tavă, o lăsă pe măsuţă şi dispăru imediat. Pe masă era şi un buchet de flori. Mama se uită la el.

— Oh, Doamne, mamă, doar nu i-ai telefonat ca să-i spui că vii. Ştia că vii? El a trimis florile?

Mama stătea cu florile în mână şi nu spunea, nimic. Puse buchetul pe pat, lângă mine, apoi se duse la fereastră. Pe cartonaşul din buchet scria: *Elena – sper ca ele să-ţi înveselească odaia şi că vei veni să-ţi iei rămas bun înainte ca tu şi David să plecaţi din Saint Cécile*. *Theodore*.

Ar fi trebuit să-i cer scuze mamei chiar în acel moment, dar m-am gândit că, deşi greşisem faţă de ea şi mă simţeam vinovată, poate că-şi va recunoaşte şi ea măcar o părticică de vină.

— Acum că ai venit, îl vei vedea? Pariez că de asta ai venit.

Mama se întoarse cu faţa spre mine şi am văzut două lacrimi prelingându-i-se pe obraji.

— Nu înţeleg cum poţi fi atât de crudă. Într-o zi, Elena, poate vei înţelege măcar puţin, dar acum… se opri, iar eu m-am lăsat pe spate, plină de remuşcări şi regrete, apoi am coborât din pat şi m-am dus la ea; ne-am îmbrăţişat şi am vorbit amândouă în acelaşi timp.

— Iartă-mă, mamă, am fost nedreaptă.

— Ştiu, draga mea, dar acum nu mai face nimic, gata, sunt cu tine, iubito.

— Nu am vrut să spun asta, dar eram speriată. Te iubesc mai mult decât orice pe lume şi nu voiam să te necăjesc.

— Ştiu. Lasă acum, tu vei rămâne mereu fetiţa mea, indiferent ce se va întâmpla; nimic pe lume nu contează, decât ca tu să fii sănătoasă.

După ce ne-am şters nasurile, am luat micul dejun împreună, iar eu i-am povestit despre cele spuse de Heff legat de David.

— Important este că ştii că nu e rănit grav.

— Nu am încredere în el. Nu mi-ar spune dacă ar fi aşa. Ţie ce ţi-a spus?

— Nimic. De-abia a avut timp să vorbesc şi ştii că nu e un bărbat vorbăreţ.

— Mie îmi spui?

— Elena, a schimbat copilul ceva între voi? Adică, sunteţi tot împreună?

— Nu s-au schimbat multe. Mă gândeam că dacă va deveni tată, se va simţi altfel, dar nu a fost aşa.

— David nu e genul de bărbat care să dea totul pe faţă, nu-i aşa, iubito? Copilul nu poate schimba un bărbat, el scoate în lumină ce era deja acolo. Tatăl tău a fost dintotdeauna un bărbat fermecător – Doamne, Ben! Trebuie să-l sun imediat! Cred că e foarte îngrijorat.

Am vorbit scurt cu tata. Când l-am auzit, mi-a venit

iar să plâng. El şi-a dres glasul emoţionat şi a zis:

— Ei, feţelor, să aveţi grijă una de cealaltă. Nu căscaţi prea mult gura şi, Elena, ţine-o pe maică-ta departe de magazie. Măcar încearcă. Este înarmată până-n dinţi cu cărţi de credit şi e foarte periculoasă…

Apoi a vorbit cu mama. Nu ştiu ce şi-au spus, dar după ce mama închise telefonului am zărit în ochii ei o bucurie fără margini şi aceeaşi sclipire permanentă.

— Bătrânel pisălog, zise ea cu dragoste.

— Ce mai zicea?

— Să am grijă de tine şi să-ţi mai pun carne pe oase, să ne cumpărăm câte un cadou din partea lui, apoi să ne grăbim acasă fiindcă…

— Fiindcă?

— Se simte singur fără mine. Bătrânel sentimental.

— Sunt atât de geloasă. Cred că lui David nu i-a fost niciodată dor de mine.

— Prostii.

— Oricum nu vrea să recunoască niciodată. Tata îţi spune mereu cât de mult te iubeşte.

— Draga mea, nu există femei şi bărbaţi perfecţi. Caută să apreciezi ce au ei mai de valoare. Poate că David nu e sentimental, dar aduce pe masă lucruri mai importante şi e bărbatul potrivit pentru tine. îl cunoşti deja bine şi auzi şi ceea ce nu-ţi spune. Mă mângâie pe obraz şi adăugă: Eşti prea încăpăţânată şi nu vrei să asculţi. Cât despre tatăl tău, află că nu e mereu afectuos. Să fi fost de faţă când a văzut nota de plată de la cărţile de credit Amex.

— David nu-mi şoptește niciodată la ureche vorbe dulci… am zis eu îmbufnată.

— Eu aş spune că a făcut un drum lung doar ca să se intereseze că eşti bine şi că are cineva grijă de tine, dat fiind locul unde se află acum. Asta contează mai mult decât nişte cuvinte. David te iubeşte foarte mult.

— Atunci de ce nu mi-o spune?

— Poate că o va face, dar faptele…

— Vorbesc mai coerent decât cuvintele, am continuat eu zâmbindu-i.

Mama scoase din geantă rujul şi pudra şi a început să se fardeze. De când eram mică îmi plăcea să urmăresc acest ritual.

— Draga mea, fă o baie, apoi hai să mergem la cumpărături, ca să-l ascultăm pe tata.

Am dat drumul la apă în cadă şi i-am dat o veste proastă: anume că în Sainte Cécile nu erau magazine în sensul cunoscut de noi, adică interesant.

— Dar trebuie să existe ceva! exclamă ea revoltată.

— Absolut nimic.

— Atunci măcar să ne uităm la ceva. Trebuie să-ţi fi scăpat.

Când am ieşit din baie, ea se afla în faţa oglinzii, studiindu-şi tenul.

— Mamă, serios, nu vrei să-l vezi pe Theodore? l-ar face plăcere să te întâlnească.

— Nu, dragă, zise ea aranjându-şi părul. Apoi îşi pieptănă sprâncenele şi adăugă: sunt oricum prea nedichisită.

Am lăsat un mesaj pe pragul uşii pentru Heff şi Mishi, apoi, după ce am convins-o pe mama că nu exista niciun magazin pe o rază de zece mile, ne-am aşezat la o masă în restaurant. Voiam să fiu singură cu ea; nu simţeam nevoia companiei exuberante a lui Heff. Domnul Guillot se tot învârtea pe lângă mama şi chiar îi făcea avansuri vizibil, deşi ea îl avertizase că e cu vreo zece ani mai mare decât el. Parcă luam masa cu mama, dar şi cu o prietenă de-o seamă cu mine. Conversaţia noastră ajungea tot la subiectul David, apoi trecea peste el, aşa cum o femeie care ţine cură de slăbire deschide uşa frigiderului, apoi o închide la loc.

— Dacă nu va putea scăpa din Sarajevo, mamă?

— Va scăpa, mă linişti mama. Când va termina treaba acolo, va scăpa. Trebuie să ai mult mai multă încredere, Elena.

— Dar dacă e grav rănit?

— Nu este. Dacă era, ştiai. Ai încredere. Gândeşte pozitiv şi nu-ţi mai face atâtea griji.

— Dar dacă nu mă iubeşte cu adevărat? Dacă nu vrea să fie cu mine?

— Ştiu că doreşte să fie cu tine. Dacă-şi iubeşte meseria, asta nu înseamnă că nu te iubeşte. Chiar dacă ar fi aşa, atunci va trebui să te obişnuieşti cu ideea.

Era mai confortabil să schimb subiectul şi să discutăm despre bărbaţi în general.

— Când ai fost tânără, cum ştiai că ţii cu adevărat la un bărbat?

— Dar cum ştie fiecare femeie? Din instinct. Nu sunt preistorică, draga mea, să ştii, chiar dacă arăt aşa. Se mai face curte chiar şi în ziua de azi.

— Nu la asta m-am referit, ci la trăsăturile pe care le căutai la bărbatul perfect. Cum ar fi ochii, nu ştiu, fundul sau altceva?

Mama râse.

— Nu-mi amintesc să fi plăcut vreodată bărbaţii după spate. Cred că ochii au fost cei mai importanţi şi vocea. Oricât de mult îmi plăceau băieţii americani şi cât de apropiată mă simţeam de ei, tot accentul englezesc mă fermeca. În cel mai aglomerat bar din Cairo le auzeai glasurile dintre zeci de clienţi. Englezii au un fel anume de a-ţi spune „darling”. Când tatăl tău îmi spune aşa, simt fiori pe şira spinării.

— Mie îmi place americanul „darlin”, mai mult decât clasicul şi băţosul „dahling”.

— Asta pentru că am făcut greşeala de a te creşte în Anglia. Dacă te creşteam în America, ai fi simţit la fel ca mine.

— Şi ce altceva…?

— Stai să mă gândesc… întotdeauna mi-au plăcut bărbaţii masivi – cu pieptul lat, bărbaţi care să mă facă să mă simt mai mică. Nu-mi plac aceia slăbănogi, pitici – mucoşi, cum le zice tatăl tău. Tatăl tău, Theodore, David

sunt toţi bărbaţi înalţi, puternici, pe care îi simţi când îi strângi în braţe. Bărbaţii în uniformă, bărbaţi inteligenţi, educaţi. Bărbaţi ca tatăl tău, ca să fiu sinceră. El a fost întotdeauna bărbatul visurilor mele. Este şi acum, când se poartă ca un băiat bun.

— Dar cum poţi să-ţi dai seama dacă este… Oricât de intimă eram cu mama, îmi venea greu să o întreb „bun la pat”. Nu că mă jenam sau că ea nu ar fi ştiut despre ce e vorba; era femeie şi fusese atrasă de mulţi bărbaţi la vremea ei, dar nu puteam să-i spun pe nume.

— Te referi la sex? Nu trebuie să te culci cu un bărbat ca să-ţi dai seama dacă sunteţi compatibili sexual. Pe vremea mea nimeni nu avea pretenţii să te culci cu un bărbat imediat ce l-ai cunoscut. Asta nu înseamnă că nu-ţi poţi face o idee. Mama Natură era la fel de activă cum este şi în prezent. Mai există şi alte moduri…

— Sărutul?

— Da, şi asta, desigur, dar nu la sărut mă gândeam, ci la dans. Mă privea cu ochi visători, iar eu am început să zâmbesc. Nu face pe mironosiţa! Eram o dansatoare bună la vremea mea – una foarte bună, crede-mă!

— Sigur, mamă, dar sala de dans nu e tocmai locul cel mai erotic, trebuie să recunoşti. Chestiile cu luna, cu vara şi cireşele sunt poveşti sentimentale.

— Dar ce ai împotriva sentimentelor, Elena? Te înşeli dacă spui că nu e un loc erotic. Dansul adevărat este ca o partidă de sex în picioare, pur şi simplu. La capitolul acesta ai pierdut mult. Ceea ce numiţi voi dans astăzi…

— Mamă, dar eu nu mai merg la dans. Sunt prea bătrână pentru asta. Nu am mai intrat într-un club de când aveam douăzeci şi cinci de ani.

Nu am mers niciodată cu David la dans. Ar leşina, dacă i-aş propune asta.

— Nici nu ştii ce pierzi. Imaginează-ţi cu foxtrot lent, iar dacă partenerul ştie să te ţină în braţe şi cum să te conducă, corpurile voastre stau lipite complet, nu pătrunde nici acul între voi. Îmi amintesc de un ofiţer de marină din

Ankara care dansa ca un profesionist – era un vis să dansezi cu el. Singura lui problemă era că nu putea purta o conversaţie, aşa că am dansat toată noaptea. Nu conta cu cine eşti, probabil că jumătate se îndrăgosteau de cine nu trebuia. Dansul este un drog puternic; nu eşti niciodată prea în vârstă pentru dans, totul vine din sânge. Închise ochii şi începu să fredoneze o melodie. În plus îţi spun tot ce vrei să afli despre bărbatul cu care dansezi. Spune-mi, iubito, dacă nu te duci la dans, atunci cum îţi evaluezi tu pretenţiile?

Am roşit puţin, însă am răspuns:

— În alte feluri; după felul cum se uită la mine. Ce se petrece cu vocea lui când îmi vorbeşte, cum mă atinge. Cheia e totuşi giugiuleala.

— Draga mea, spune-i sărutat. Giugiuleala e un cuvânt atât de urât şi înjositor.

Avea dreptate. Când îmi plăcea, nu-l numeam giugiulit. Giugiulitul avea o rezonanţă tinerească. Ţin minte discuţiile de la şcoală, când se mergea la dans şi Bec sau alte fete comentau primele lor experienţe după sărut. Fetele chicoteau când îşi povesteau una alteia cum au furat o sărutare cutărui băiat. Tot Bec inventase şi testul cu privitul în oglindă de la câţiva centimetri. Pe vremea aceea împărţisem săruturile, respectiv băieţii cu care ieşeam şi ne sărutam, în două categorii: Şerpi şi Lingători.

Când eu sau Bec veneam acasă de la o întâlnire, printr-un singur cuvânt caracterizam băiatul şi nu mai era nevoie să spunem nimic altceva despre el. Era fie un „Şarpe” fie un „Lingător”. Peste zece ani mai foloseam încă etichetele acestea. Când mergeam la film sau vedeam pe stradă un bărbat, făceam presupuneri asupra categoriei în care s-ar fi încadrat. Ziceam: „Bec, ăsta e un şarpe”.

Şerpii sunt îndrăzneţi, au limbi rigide, subţiri şi te pătrund printre dinţi cu putere, pasional, flămând, lăsând puţin imaginaţiei să mai presupună cum ar fi fost să faci sex cu ei şi ce tehnici utilizau. Lingătorii sunt mai puţin insistenţi, dar nostimi oarecum, au limbi late, cărnoase,

umede, cu care îţi ling faţa, lăsându-ţi dâre de salivă lipicioasă, exact ca un labrador care lipăie apă din vasul său şi îşi bagă lăbuţele din faţă în apă. Personal îi suport mai mult timp pe Lingători decât pe Şerpi, însă Bec nu era de aceeaşi părere cu mine. Se gândea să-şi cumpere un aspirator dentar de salivă, ca acelea folosite de dentişti, pentru a-l avea la dispoziţie când cunoştea un astfel de personaj. Deşi mă giugiulisem în viaţa mea cu vreo cincizeci de băieţi şi bărbaţi – în total – mă culcasem doar cu vreo patru şi toţi ştiau să sărute. Desigur, tehnicile elevate de sărutat pot fi înşelătoare. Unii bărbaţi au fost învăţaţi să sărute de către o femeie răbdătoare, aşa cum fiecare poate învăţa câţiva paşi de dans, dar când treci de la vals la tango, totul se duce de râpă.

Nu i-am împărtăşit mamei această analiză pură, dar simţeam că e de acord cu mine, chiar dacă ea s-ar fi exprimat altfel. Atmosfera era destinsă.

— Mami? Vorbeşte-mi despre… Theodore Hamilton.

— Elena, scumpa mea. Ce altceva pot să-ţi spun?

Voiam să-i sugerez, pentru început să-mi spună de ce nu s-a măritat cu el, dar era prea brusc.

— L-ai părăsit pe Theodore pentru tata?

— Nu, zise ea cu tristeţe în glas. Nu-I mai văzusem pe Theodore de trei sau patru ani când l-am cunoscut pe tatăl tău.

— Spuneai că erai îndrăgostită de el şi că v-aţi despărţit brusc. Theodore mi-a spus că aţi fost logodiţi. Ce s-a întâmplat?

Mama bău puţin vin din pahar şi se rezemă confortabil de spătarul scaunului.

— Drumul este lung pe Bulevardul Amintirilor, draga mea.

— Şi e unul dezagreabil?

— Nu tocmai. Ca multe amintiri, este un amestec de lucruri bune şi rele. Pe vremea aceea ne distram mult.

— Asta mi-ai spus de fiecare dată.

— E greu să explic. Aveam în jur de douăzeci de ani, la douăzeci şi şase de ani s-a terminat războiul, dar vârsta mea de atunci nu se compară cu cei douăzeci şi şase de ani pe care i-ai trăit tu. Noi ne purtam mai mult ca adolescenţii. Astăzi fetele se maturizează mult mai repede decât pe vremea aceea. Plecarea la Cairo a fost ca o slujbă pentru mine, aşa cum acum voi plecaţi la universitate şi plecaţi de acasă. La fel era şi pentru băieţi. Toţi erau diferiţi de tinerii de acum. Era greu să te maturizeci trăind un război. Bărbaţi ca Theodore s-au maturizat repede, fiindcă luptau. Aveau o răspundere imensă şi treceau prin situaţii greu de imaginat. Când l-am cunoscut, era cu un an sau doi mai mare decât mine, dar părea de treizeci de ani. Nu eram maturi emoţional, totuşi – în ceea ce priveşte dragostea şi căsătoria. Nu-ţi poţi imagina ce frumos era. Înalt şi elegant. Arăta ca un star de film, după părerea mea. Toată lumea se uita după el când intra undeva. Dar nu era numai înfăţişarea; ci mult mai multe.

— Atunci ce s-a întâmplat?

— Când s-a terminat războiul, ceea ce aşteptam cu toţii, totul se schimbase. Petrecusem doi ani făcându-ne planuri unde să ne întâlnim, cum să furăm două ore de la o petrecere, ca să fim singuri o oră, vorbeam mereu despre „data viitoare”... După terminarea coşmarului, au intervenit alte priorităţi – casa, familia, munca civilă. De atunci nu m-am mai văzut cu Theodore.

— Aţi rupt logodna?

— Tehnic vorbind, cred că da. Căsătoria era un gând care ne înspăimânta. Fusesem în Anglia doar o dată şi nu ştiam nimic despre viaţa lui. Stătusem în Anglia doar două zile înainte de a pleca la Cairo. Venisem cu vaporul din State, eram douăzeci de fete de la Departamentul de Stat, călătoria a fost amuzantă... aş dori să-ţi pot reda atmosfera.

— Încearcă.

— Eram nebunatice toate şi porneam într-o mare aventură. Am cunoscut-o pe Millie Barclay, care era

îmbrăcată ca şi mine într-un costum elegant, dar aveam şi căşti de protecţie. Purtam tocuri înalte şi, când ticăiam pe podea, un ofiţer strigă: „Hei, tu, blondino! Ce zici de o întâlnire diseară?” Toate fetele puteam alege din douăzeci de băieţi şi asta ni se urca la cap. Râdeam, dar eram naive şi cuminţi, ne-am luat rămas bun de la părinţi, lucru foarte emoţionant. Tata era înlăcrimat… mă rog. Când am debarcat în Anglia, ne-am adunat şi am fost urcaţi într-un gen de camion de persoane cu un steag în faţă. Drumul l-am parcurs pe întuneric. Ţin minte cum Millie se tot admira în luciul caschetei de protecţie. Când am ajuns la baza militară, a trebuit să mărşăluim alături de soldaţi – eram încălţate cu pantofi cu tocuri. Ţin minte şi acum figura sergentului de instrucţie, care se străduia să nu râdă.

— Până acum nu mi-ai povestit niciodată toate astea, mamă. Nu ştiu nimic despre tine din perioada aceea.

— Când eram cazate în barăci, aveam exerciţii de duşuri-viteză. Fetele făceau duş de la şapte la şapte şi jumătate, apoi veneau băieţii. Mereu ei soseau mai devreme – puneau ceasurile să sune mai devreme ca să ne surprindă la duş –, iar noi începeam să ţipăm, ne luam repede prosoapele, halatele şi fugeam. O fată, Doamne, cum o chema? Era o zăpăcită – spunea că ar trebui să ne înfăşurăm prosopul în jurul capului, ca un turban, ca să nu fim recunoscute. Niciuna nu avea curajul să facă asta.

— Apoi în Egipt?

— Călătoria a fost cu totul altfel. Era un vapor militar britanic. Eram obişnuite cu fluierăturile soldaţilor americani şi după ce ne-am urcat la bordul navei englezeşti, soldaţii nu s-au uitat la noi timp de trei zile. Mai târziu, unul dintre ei mi-a spus că şi ei simţeau la fel ca soldaţii americani, dar erau prea timizi să se exprime. La un moment dat a fost zărit un submarin şi am fost nevoiţi să ne luăm în grabă doar lucrurile necesare – hârtie igienică, medicamente, obiecte de valoare – iar primul lucru pe care l-am apucat a fost o pereche de chiloţi de

mătase pe care mi-a dăruit-o colegele, cadou de plecare. Era singurul lucru pe care nu suportam să-l pierd. Peste două săptămâni fiecare era îndrăgostit de cineva – cel puţin temporar. Multe poveşti s-au derulat până la debarcarea în Egipt. Mama se opri şi mă bătu uşor pe mână: Câteodată îmi aduci aminte de mine la vârsta ta.

— Apoi, la Cairo?

— Da. La Alexandria ne-am despărţit. Câteva fete au plecat la Ankara, altele în Palestina, eu şi Millie la Misiunea Americană din Cairo. Ne-am apucat de treabă, dar ne ţineam şi de glume.

— Şi l-ai cunoscut pe Theodore.

— Cam la şase săptămâni după ce am sosit.

— Şi ai rămas îndrăgostită de el până la sfârşitul războiului?

— Da, cred că până atunci.

— Ce nu pot înţelege, mamă, este de ce nu te-ai măritat cu el. îl iubeai cu adevărat şi el te iubea…

— Da, mi-a spus asta de nenumărate ori.

— Şi mie mi-a spus acelaşi lucru. Războiul se terminase… nu înţeleg ce v-a putut separa. Tu nu eşti o femeie care se sperie uşor. De ce te-a speriat o posibilă mutare în Anglia? Ai fost pregătită să pleci cu tata.

— Ai dreptate, niciodată nu m-am speriat de nimic – aş fi vrut să am ceva mai multă minte câteodată. Adevărul e că eu şi Theodore nu ne-am cunoscut destul de bine. Povestea noastră de iubire s-a desfăşurat mai mult prin scrisori şi telegrame – poate că nici nu a fost realitate, sau ne-am speriat amândoi de realitatea situaţiei.

— Stai să înţeleg şi eu, am zis exasperată. Tu ai rupt logodna sau el?

— Nu cred că asta contează.

— Pentru Dumnezeu, mamă, contează enorm! Pentru el a contat.

— Atunci de ce nu-l întrebi pe el? Nu pot vorbi în numele lui.

— Dar văd că nu vrei să vorbeşti despre asta.

— Nu, nu vreau.

— Dar nu v-aţi despărţit cu durere în suflet?

— Nu.

Îşi întoarse faţa de la mine şi am remarcat aceleaşi trăsături ale feţei din fotografia lui Theodore. Păcat că nu era David cu noi ca să o imortalizeze aşa cum arăta acum.

— Eşti sigură că nu vrei să-l revezi, mamă? Am putea trece pe la el să bem o cafea. De dragul vremurilor de demult?

— De dragul vremurilor de demult? Nu, nu cred că ar fi bine pentru amândoi. Theo şi cu mine am avut o relaţie fericită, dar după cincizeci de ani nu am mai avea ce să ne spunem. Închipuie-ţi că te-ai întâlni cu un fost prieten al tău după cincizeci de ani. Cu Peter sau cu Nick. Ce ai vorbi cu ei?

— Cred că nu mi-aş dori să-i văd, dar aş fi curioasă să ştiu ce mai fac, ce au făcut în viaţă.

— Draga mea, tocmai aici voiam să ajung; tu îmi poţi spune ce a făcut Theodore cu viaţa lui!

— Cred că aşa este.

— Deci?

— Nu am vorbit prea mult. A fost avocat. Au doi copii, o fiică, Liliane, care e măritată şi un fiu, Michel, care e medic şi lucrează cu Medicins sans Frontières. Soţia…

— Chantal.

— Da, a murit de cancer acum zece ani.

— Biata femeie!

— Acum Theodore trăieşte singur… într-o casă superbă, la marginea orăşelului – douăzeci de minute de mers pe jos. Pictează nişte chestii ciudate, îl interesează fotografiile şi îşi vizitează familia la fiecare sfârşit de săptămână.

— Sună frumos. Mă bucur pentru el. Pun pariu că nu are copii atât de reuşiţi ca mine.

— Parcă simt o undă de gelozie, mamă. Are o grădină de care se ocupă şi înoată; pare în formă.

— Aşa a fost întotdeauna.

— Şi are fotografia ta pe masa din biroul său.

Mama împături şervetul de masă şi-i ceru domnului Guillot nota de plată.

— Face cinste tatăl tău, draga mea. Apropo de el, diseară ar trebui să mă întorc la el.

— Nu vrei să mai rămâi?

— Dacă ai nevoie de mine, sigur că mai rămân, dar nici pe tatăl tău nu-mi place să-l ştiu singur. Nu poţi avea încredere în el că-şi poartă singur de grijă. Ca şi tine, de altfel.

— Îl iubeşti, mami? Cu adevărat? am întrebat-o simplu. Mama părea contrariată.

— Pe cine? Pe tatăl tău? Dacă-l iubesc pe Ben? După patruzeci de ani? Tu ce crezi, Elena?

— Nu ştiu. Nu ştiu ce să cred.

— Îl iubesc din toată inima. Iubesc totul la el. Asta nu înseamnă că din când în când nu mă scoate din sărite, dar acesta e preţul bărbaţilor. Ca să nu mai spunem că el este bărbatul care mi te-a dăruit pe tine şi pe Charlie.

— Du-te acasă, mamă. Eu sunt bine, copilul la fel, oricum îi am pe Heff şi pe Mishi cu mine vreo două zile şi poate curând va reveni şi David.

Mama mă strânse de mână.

— Să fii sigură de ce ţi-am spus, iubita mea. Crede-mă. Am spus-o din inimă.

— Eşti grozavă, mamă. Ţi-ai dedicat viaţa rolului de soţie şi mamă, dar ai fi putut să fii o foarte bună conducătoare. Preşedinte, chiar.

— Oh, draga mea! Puteam să fiu mai mult decât atât! Puteam să fiu soţie de preşedinte.

Nu ştiu dacă afirmaţia ei intra în categoria feminismului, sau era ceva adevărat.

Era posibil ca să fi fost curtată de un fost candidat la preşedinţie. Ştiam că mama ar fi putut orice.

Am plecat la aeroport, iar mama mă rugă să nu-i spun lui Theodore că venise la mine; i-am promis că aşa voi face, deşi îmi părea rău. Acum parcă simţeam că l-aş fi

trădat pe Theodore, care fusese atât de bun cu mine. Oricum, îmi era mai lesne să-i ţin parte mamei. Mi-am dat seama că nu dorea să-l întristeze. Mama e o femeie foarte realistă şi îmi doresc să fiu odată ca ea. Îmi părea rău că trebuie că ne despărţim, acum mai mult ca altă dată. Cunoscusem o parte a ei pe care nu o ştiam şi aveam sentimentul că era prea târziu să o cunosc cum se cuvine. Am rămas în sala de aşteptare până ce avionul spre Londra a decolat, apoi am închiriat o maşină.

Voiam să mă simt liberă şi să nu depind de nimeni. De-abia când am ajuns la Sainte Cecile mi-am amintit şocată că mama rostise numele lui Chantal Hamilton, deşi nu-l auzise de la mine.

Tortorella
Conducător de escadron T.R. Hamilton
Escadronul 37, DAF, CME, Italia
12 februarue 1944
Scumpa mea Anna.

Mai bine nu mă plângeam de căldura din Africa. Aici e atât de frig, iar în corturi e imposibil să faci focul. Duc dorul unei raze de soare. Dorm pe podea şi mă învelesc cu multe pături, ba chiar şi cu impermeabilul. Nicio femeie nu m-ar admira în starea în care mă aflu. Apropo de femei, singurele pe care le mai vedem sunt ţărăncile italiene care vin să ia lenjeria la spălat şi care vând ouă pe ţigări. Am cerut corespondenţa dar mi-au spus că nu au nicio scrisoare pentru mine. Nu ştiu de ce ai tăcut. Am dat vina pe poştă la început, dar acum a început să funcţioneze regulat şi mă gândesc că de vină eşti tu.

Draga mea, sunt foarte îngrijorat. Aş vrea să ştiu dacă în inima ta mai e loc pentru Theodore Hamilton, conducător de escadron, iar dacă este aşa, scrie-mi şi spune-mi-o!

Sunt destul de mare să aflu că nu mă mai iubeşti şi că „noi" va dispărea. Dacă m-ai părăsit, eliberează-mă pe veci şi nu mă lăsa să aştept în infern. Ai uitat atâtea promisiuni şi planuri sau nu mai vrei să ne luăm la

revedere? *Câteodată mă gândeam că doar dragostea pentru tine mă ţinea în viaţă, dar dacă aş afla că nu mă mai iubeşti, nu ştiu cum aş suporta. Am retrăit de mii de ori fiecare moment petrecut împreună – hotel* Continental, Sham el Nessim, Kit Kat, Shepheard's, *unde a început totul. Mi-ai spus că nu ne facem promisiuni, dar viaţa nu poate continua fără tine. Spune-mi ceva, fată dragă şi chiar de o fi de rău, voi şti să suport orice ca un bărbat, fără lacrimi în ochi. Nu vreau să mai continui să mă autocom păţi mese.*

Sunt trist mai ales fiindcă un bun prieten al meu, Jimmy Stafford-Clark, a fost lovit azi-noapte. L-am văzut căzând şi l-am auzit comunicând prin radio: «Sunt lovit… mă lasă motorul… ne vedem acasă, băieţi…!» Când am ajuns la bază nimeni nu ştia nimic de el. Nu am dormit toată ziua şi m-am tot plimbat pe la raftul cu scrisori. Mă gândeam că mai bine cădeam eu, decât bietul Jimmy, fiindcă pe mine nu mă mai iubeşte nimeni, pe când el are soţie şi un copil acasă.

Mi se pare o veşnicie de când nu te-am mai văzut şi nu te-am ţinut în braţe. De ce, Anna? Pentru Dumnezeu, dacă a apărut altcineva, spune-mi şi nu te voi condamna, ţi-o jur! Aşa e războiul, continui să-mi spun şi să sper că lumea se va schimba după aceea, că se va termina odată coşmarul nostru. Destinul parcă mă strânge ca o gheară şi mă apasă pe piept. M-ai prevenit că nu trebuie să ne facem planuri de viitor, dar numai Dumnezeu ştie câte mi-am făcut deja.

Acum ajunge. Furia trebuie să treacă. Băieţii au în ce put să-şi împartă raţiile de rom care ne ajută să rezistăm în condiţiile de aici, dar afară vremea este cum nu se poate mai greu de suportat. Ne pregătim de o ieşire mâine şi, faţă de aici, deşertul pare un loc de pace binecuvântată. În Anglia agream schimbările de vreme, dar aici, când ploaia se transformă în burniţă – pe care acasă o găseam fermecătoare – simt că-mi pierd minţile. Deja simt că nu voi mai suporta o picătură de ploaie cât voi trăi.

*Săptămâna trecută ne-au vizitat nişte piloţi din forţele de eliberare şi doi erau compatrioţi de-ai tăi – unul parcă venea din Georgia. Interesant tipul şi un gentleman. Am discutat şi nu-mi put*eam *dezlipi ochii de pe ţigările lui; fuma aceeaşi marcă pe care o fumezi tu şi la fiecare fum tras mă uitam pe filtru şi căutam urme de ruj, închipuindu-mi în nebunia mea că eşti acolo, cu mine. Fotografia primită de la tine şi scrisorile tale le am sub pernă, iar medalionul îl port la gât şi când vreau să-mi amintesc aurul părului tău, îl deschid şi privesc. Aş vrea să fii acum, aici, să te pot săruta, să-ţi mângâi părul… aş vrea să am inima ta, aşa cum medalionul ascunde bucla ta blondă.*

Doamne, mă îmbolnăvesc de iubire neîmpărtăşită. Iubito, nu-ţi întoarce privirea de la mine şi nu mă lăsa ca pe un biet câine vagabond părăsit de stăpână pe străzile sălbatice. Măcar aş accepta orice explicaţie. Câinii au ochi blânzi şi inimi devotate, dar fereşte-te de dinţii lor ascuţiţi, cu care muşcă la supărare. Dacă am fi pe terasă la Shepeard's *ştiu că mi-ai spune*: «*Bărbaţii nu sunt câini, ci fiinţe nobile care se ridică mai presus de instinctele bietelor animale*» *dar eu ţi-aş răspunde*: *Nu e o diferenţă prea mare între bărbat şi câine – cel puţin vorbesc de bărbatul pe care-l ai în faţă – dar dacă te porţi cu bărbatul ca şi cum ai avea un câine, dacă-l pregăteşti să te apere şi să se lupte pentru tine, vei vedea că se comportă ca atare, Ştiu că răspunsul tău va fi*: «*în cazul acesta nu-mi doresc un câine de pază în dormitor. Locul lui e în beci sau în stradă cu restul clinilor.*» *Sigur că la aceasta nu aş mai avea niciun răspuns.*

Bietul Jimmy, tot nu ştim nimic de el şi trebuie să presupunem ce-i mai rău. Aş da orice să-l văd pe băiatul acesta întors. Poate că azi amândouă visurile mele se vor împlini şi voi primi o scrisoare de la tine, iubito, atunci aş fi cel mai fericit câine de pe lume. Până atunci, îmi petrec timpul visând, tânjind, temându-mă, dar, cu toate acestea, lăsându-mi inima pe mâinile tale, femeie adorată.

Theodore

Scrisoarea Annei veni peste zece zile, iar de-abia peste două luni se revăzură. Fuseseră despărţiţi cam şase luni, iar primăvara Anna îi trimise vorbă că va veni în Italia, la Tortorella, cu trenul de dimineaţă. În primul tren nici urmă de Anna. Theodore venise la gară cu câteva zeci de minute înainte, iar când văzu că nu apare, îşi aprinse nervos o ţigară şi se întoarse cu jeepul la bază, furios şi deznădăjduit. Cum operaţiile deveniseră alerte şi frecvente, iar aliaţii atacau Monte Cassino, nu mai avea timp să se gândească la Anna, însă de când aflase că va veni la el, numai la asta visa. Acum se întorcea dezamăgit şi, tocmai când intra pe poarta ba zei, se întâlni cu Jimmy Stafford care-i făcu semn's.) *oprească.*

— Tot mă uitam după americanca ta, Hamilton şi mJ întrebam unde ai ascuns-o? Doar nu ţi-e teamă să o prezinţi prietenilor, nu-i aşa?

Avionul lui Jimmy avea o gaură în fuselaj de mărimea unui corp uman, dar el reuşise să aducă nava la sol, într-o mlaştină la câţiva kilometri de Tortorella. După ce intră la popotă, toţi ştiindu-l dispărut de treizeci şi şase de ore, Theodore îi sărise de gât şi desfăcuse o sticlă de şampanie în cinstea revenirii lui. Cei doi se împrieteniseră mai demult şi prietenia lor se cimentase cu timpul. Jimmy şi Bob erau singurii din escadron în care Theodore avea încredere deplină şi cărorale în părtăşea temerile legate de Anna.

Acum Theodore ajunse la bază şi coborî din jeep lăsând cheile unui soldat, spre a parca maşina. îl luă pe Jimmy de umeri şi-l bătu uşor pe spate.

— Nu a venit.

— Poate că în tren a cunoscut un tip mai arătos decât tine. Nu ar fi exclus.

— Poate că nu a putut suporta gândul că va da ochii cu tine, Jimmy.

— Sau este sătulă până peste cap de scrisorile tale siropoase. Ţi-am spus să nu mai scrii în halul acela. Singurul mod de a struni o fetişcană este să ţii hăţurile

strâns şi să ai mâna hotărâtă, dar blândă. Ascultă-l pe unchiul Jimmy.

— Prostii!

— Păcat că nu ai fost aici, Ham. Ai ratat o fază grozavă acum o jumătate de oră.

— Ce anume?

— Un colonel yankeu apare la bază însoţind o bijuterie cu tocuri înalte şi ciorapi de mătase. Feathers o trage în biroul lui şi închide uşa. Jimmy scoase din buzunar un pieptene pe care i-l dădu lui Theodore, la aici; poate vrei să-ţi aranjezi puţin părul înainte să dai ochii cu ea. Eu zic că merită efortul.

Theodore o rupse la fugă spre birouri.

— Intră. Dacă ai curaj.

Colonelul de aviaţie Feathershawe stătea la biroul său şi tocmai se aplecase să-i aprindă ţigara Annei. Theodore intră, iar colonelul îi zise:

— Ah, Hamilton. Această domnişoară a bătut drumurile provinciei mai bine de o oră căutându-te. Nu e elegant din partea ta să o faci să aştepte, dragul meu.

Theodore rămase în mijlocul încăperii, sfâşiat de dorinţa de a o strânge în braţe pe Anna, dar reţinându-se din pricina prezenţei colonelului.

— Confuzie logistică, domnule. Au am aşteptat-o la gară.

— Îmi pare rău, Theodore. Când am ajuns în Italia cu avionul, mi s-a propus să fiu condusă până aici cu maşina şi am acceptat.

— Norocul meu, Hamilton, nu-i aşa? râse colonelul. Altfel ai fi ascuns-o pe frumoasa domnişoară şi nu aş mai fi avut ocazia să o cunosc. Oricum, am invitat-o la prânz.

Anna îi surâse bătrânului, iar Theodore îl condamnă la focul veşnic.

— Şi tu eşti invitatul meu, omule, dacă te mai aranjezi un pic. O să prânzim la Clubul American, ca să se simtă domnişoara în largul său. Mâncarea e mai bună la <şi Acum, dacă vreţi să mă scuzaţi câteva minute. Mă din

să caut un şofer şi vă aştept afară peste zece minute".

Theodore se duse la ea şi o luă în braţe învârtindu-se de bucurie, lipindu-şi faţa de pieptul ei, trăgând în piept aroma iubită.

— Doamne, Anna, şase luni! Şase luni fără să te văd şi acum trebuie să te împart şi cu bătrânul ăsta nesu ferit...

— Este un om cumsecade, Theo. Nu puteam să i refuz.

— Mai bine o făceai. Trebuia să-i spui să-şi vadă de> *treburile lui. Doamne, ce bine e să te simt în braţe! Stm să te privesc. Se uitară unul la altul în tăcere. Anna, eşti minunată! mai frumoasă decât în visele mele! Cât timp avem?*

— Patru zile – poate cinci. Depinde de avioanele cam pleacă. Trebuie să-mi las numele pe lista de la hotelul ofiţerilor americani pentru plecare.

— Bine, luăm masa cu colonelul, apoi plecăm la Napoli. De-abia aştept să fim singuri. Dacă Feathershawo tărăgănează prânzul o să-l împuşc.

— Ai mai ameninţat o dată că o faci.

— Era alt colonel. De data aceasta voi spune că am fost în toate minţile.

— De ce? zise ea punându-i mâna pe gură. Nu fi rău. E un om cumsecade.

— Crezi? Face tot posibilul să mă enerveze, fiindcă ştie că nu-l pot trimite la naiba. Ştie cât de mult am aşteptat întâlnirea cu tine...

— Suportă-l încă o oră...

*— O oră... de neconceput. Îmi va fi imposibil să stau /*a *masă cu bătrânul între noi, el fiind aproape de tine, iar ou neputând să te simt lângă mine...*

— Hamilton! se auzi colonelul de afară.

— Lasă-l să aştepte, zise Theodore sărutând-o cu patimă.

— Hamilton, ce naiba faci acolo?

Theodore o luă de mână şi zise:

— Trăsura vă aşteaptă, doamnă.

Mai trecu un an şi Anna se întâlni cu Theodore cam în acelaşi stil, foarte rar, pentru puţin timp, după bunăvoinţa Forţelor Aeriene Regale şi a guvernului Statelor Unite. Aliaţii au intrat în Roma în iunie 1944, dar ofensiva în nordul Italiei a durat până în 1945. Câteodată Anna venea în Italia, însă Theodore nu putea să plece de la bază. Alteori Theodore avea permisie, însă Anna trebuia să rămână la Cairo.

Chiar şi cu bunăvoinţa colonelului Feathershawe sau a ministrului Arthur McClure, le era din ce în ce mai greu să se vadă. Theodore nu putea părăsi Italia, iar cererea Annei de a fi transferată a fost refuzată de Washington, spre liniştea lui Mac. Deşi între ei existau câteva obstacole, Anna şi Theodore erau mulţumiţi. Aveau încredere în victorie, chiar dacă nu mai venea o dată şi credeau în viitor. Au sărbătorit împreună Anul Nou la Sorrento, convinşi că peste douăsprezece luni nu vor mai fi despărţiţi niciodată. Până atunci doreau să se căsătorească.

CAPITOLUL 16

La patru zile după plecarea mamei de-abia i-am convins pe Heff şi pe Mishi să se întoarcă la Paris. Ştiam ca le vine greu să renunţe la postul de câini de pază pentru David, iar Hefi se distra de minune şi nu dorea să plece

Asupra unui băiat din New York câteva zile de somn într-un orăşel liniştit aveau acelaşi efect ca o vizită la Disneyland făcută de un puşti de cinci ani, venind din Insulele Hebride.

Tot ce vedea era pentru el minune. Singurul cuvânt pe care-l repeta într-una era „Iisuse!”. Într-o zi a oprit maşina pe câmp şi a stat aşa până ce s-a convins că eu şi Mishi văzusem trei vaci brune care păşteau. După ce i-am convins să plece, promiţându-le că îi voi suna de două ori pe zi, m-am liniştit şi eu.

Trebuia să mă ţin de cuvânt şi să sun în intervalul stabilit, căci altfel era jale. Ameninţarea era că, dacă nu

sunam până la prânz în fiecare zi, se urcau în primul tren şi veneau. Ţineam la ei, dar singura persoană cu care doream să fiu era David.

Am stat zece zile absolut singură. Aşteptam venirea pe lume a copilului meu şi mă resemnasem aşteptându-l pe David. Cei de la agenţie confirmară că fusese împuşcat, dar că acum era bine şi îmi promiseră să-i transmită că şi eu sunt bine. La Saint Cécile nu se găseau prea multe ziare străine, dar Theodore îmi promise să-mi facă rost de un *Sunday Times* ca să vadă cu ce se ocupa David în misiune.

În fiecare dimineaţă luam micul dejun la *Méridien*, apoi mă duceam în salon şi lucram la carte, corectam notiţele, detailam cele aflate de la piloţii intervievaţi şi mai făceam ultimele retuşuri.

La prânz mâncam la hotel, câteodată cu Theodore care îmi răspundea răbdător la un milion de întrebări. După-amiaza dormeam puţin şi mă plimbam prin zonă. Mă gândeam că ar fi frumos să ne mutăm în această regiune după ce se va naşte copilul. Pentru David nu ar conta din punct de vedere profesional, iar apropierea de Paris era un adevărat avantaj. De la Paris puteai ajunge uşor oriunde în lume.

Ciudat, fiindcă David fusese împuşcat şi era departe de mine, cele mai fericite momente erau când mă plimbam prin peisajul provincial. Faptul că mama venise pe neaşteptate şi plecase iar, faptul că David era departe, toate mă făcuseră să accept ideea că va trebui să mai am răbdare până la sosirea lui şi până la naşterea copilului.

Nu mă puteam obişnui cu gândul că l-aş pierde pe David sau că exista riscul avortului, însă am început să realizez că toate nu-mi stăteau în putere. În seara când Theodore m-a dus la spital mi-am zis că puteam pierde sarcina fiindcă oarecum copilul aflase că nu era binevenit pe lume şi-mi făcea viaţa mai uşoară; însă de-abia după aceea am tras concluzia că iubeam acest copil mai mult decât orice pe lume, fiindcă îl simţeam în mino Nu puteam spune că nu mă temeam de maternitate şi cu greu mă

imaginam în rolul de gospodină şi mamă, dar ştiam că pe David nu puteam conta prea mult în acest sens.

Mai era şi grija evoluţiei copilului: naşterea, mersul, vorbitul, cititul, prima întâlnire, care toate la un loc mă duceau cu gândul la bomba cu temporizare a vieţii, următoarele etape fiind pensionarea mea, durerile de spate, bătrâneţea cu menopauza, părul cărunt şi osteoporoza.

La patru luni de sarcină nu-mi mai păsa de nimic. Doream să pot ţine copilul în braţe.

Aveam braţele goale. Când doctorul mi-a arătat pe ecranul ecografului formele difuze, picioruşele şi mânuţele, când i-am auzit bătăile rapide ale inimii, singurul lucru pe care mi-l doream era să-l văd înfăşat, iar David să fie alături de noi toată viaţa. Aveam de gând ca imediat ce David va ajunge sănătos, să vin iar pe capul doctorului Duhaze şi să-l rog să prezinte copilul tatălui.

Mă plimbam printre casele provinciale, liniştite şi îngrijite, întrebându-mă oare cine avea o casă de vânzare; dacă avea piscină. Despre piscină m-am răzgândit în câteva ocazii, de teamă că ar putea prezenta un pericol pentru copil până ce va învăţa să înoate.

După aceea am început să-mi fac tot felul de gânduri sumbre, despre casă, despre terasele pietruite, periculoase pentru copii, despre a avea un câine sau o pisică, dar pe cea din urmă am exclus-o de la început şi tot aşa. Mă temeam deja pentru soarta copilului de care mi-a fost dat să am parte după ce am ieşit din spital. Eram hotărâtă să nu fac un pas greşit.

Într-o sâmbătă după-amiaza, am plecat spre Cahors ca să cumpăr un *Life* şi alte ziare englezeşti. Peste tot erau fotografii din Sarajevo. Chiar şi *Times* avea pe prima pagină articole înspăimântătoare din Bosnia.

E greu să descrii o fotografie făcută în zone de război, aşa cum e greu să descrii în cuvinte tabloul lui Botticelli, *Naşterea lui Venus*. Cuvintele pierd din sensul iniţial al imaginii.

Pe prima pagină se găsea o fotografie de la o nuntă din Sarajevo, iar naşul avea în mână un AK 47. Detaliile vorbeau din fotografiile lui David.

Pantofii eleganţi ai unei femei care alerga pe Sniper Alley, ochii ei creionaţi frumos; ţigara pe care o ţinea între degete un soldat, dar nu simţea că focul îi ajunsese la mână; expresia obosită a unui bătrân odihnindu-se lângă un cadavru.

Fotografiile acestea nu aveau nevoie de comentariu. Vorbeau de la sine. Pentru aceasta era David atât de apreciat şi căutat. Ştiam că şi el era mândru de munca depusă şi de sacrificiile făcute. Câteva fotografii din acestea vor rămâne mărturie peste timp, iar ele vor defini episoade din timp şi spaţiu, într-o anumită perioadă grea, după care urma întrebarea: merita să fii împuşcat pentru asta? Probabil că ele meritau.

În seara următoare m-am dus la Theodore cu ziarele. Era în grădină şi pregătea grătarul când am ajuns eu cu maşina pe alee.

— Elena! Cât mă bucur că ai venit! Arăţi minunat! înfloreşti, draga mea, îmi zise şi mă sărută.

— Mulţumesc. Era şi timpul. Arăt ca deşertul după ploaie.

— Ai veşti de la David?

— Indirect. Nu am vorbit cu el, dar a vorbit cu Heff la Paris şi am lăsat un mesaj pentru el la agenţie. Acum o bine, dar a fost împuşcat.

— Da, ştiu, dar nu ştiam că ai aflat şi tu. A apărut ceva în ziarul de ieri.

— Doamne, de abia azi am luat ziarele, dar nu am citit articolele! Ce scrie?

— Vezi singură. Nu ştiam dacă fac bine să-ţi arăt. Ziarul este acolo, pe masă.

Am studiat fotografia unei familii, cu copiii ţinându-se de fusta mamei. Nici nu puteai număra câte capete bru nete se vedeau, însă clar apăreau perechile de ochi. Femeia se uita în obiectiv dar parcă privea prin el. Sub

fotografie era scris numele lui David şi se amintea că fusese surprins în focul luptelor de stradă, sperându-se că se va înzdrăveni.

Îmi tremurau mâinile, din cauza paragarfului cu „se aşteaptă o înzdrăvenire”. L-am întrebat pe Theodore:

— Ai fost rănit vreodată?

— Slavă Domnului, niciodată! Am păţit câteva necazuri la aterizare şi mi-am dislocat umărul. Într-o seară mi-a explodat în faţă un instrument de bord, dar am scăpat ieftin în comparaţie cu alţii. Am puţine cicatrici din bătălii.

— Nu-mi imaginez ce înseamnă să trăieşti cu teamă pentru propria-ţi viaţă.

— Nu a fost chiar aşa, Elena. Nici pentru David nu e chiar aşa cum crezi. Nimeni nu-şi poate face datoria într-o stare de teamă permanentă. Existau momente de groază puternică, dar ele nu durau foarte mult şi după aceea îţi dădeai seama că ai scăpat cu bine. Cei care nu-şi puteau înfrânge teama, trebuiau să iasă din serviciul militar. Nu puteau rezista. Un pilot bun trebuia să stea bine cu nervii. Se iau multe decizii dificile şi viaţa echipajului depinde de capetele limpezi – propriul tău cap. În plus mai ai răspundere şi faţă de vieţile celorlalţi. David a mai fost împuşcat vreodată?

— Nu cred… de când îl cunosc eu, nu. Nici nu ştiu dacă mi-ar spune. Ştiu că a avut prieteni care au fost ucişi. Odată a trebuit să aducă acasă cadavrul unui prieten.

— Ce treabă neplăcută! Theodore se ocupa de grătar şi împărţea cărbunii uniform pe foc.

— Vorbeai cu mama despre ocaziile nefericite, atunci când erai speriat?

— Numai foarte pe scurt. Nu aveam nimic de câştigat. Mai bine exorcizam demonii fricii. Oricum când eram cu Anna nu aveam chef să discut despre ceva neplăcut.

— Poate că ea ar fi fost mai puţin speriată, dacă ar fi ştiut adevărul.

— Este o mare diferenţă între experienţa pe care am

avut-o împreună cu mama ta şi aceea pe care o aveţi tu şi David. În cazul nostru, toată lumea era în aceeaşi barcă. Mă tem că pentru tine este o experienţă mult mai singulară. Theodore se uită lung la mine şi surâse trist. Nu vrei să înoţi puţin înainte de masă? Mai am puţină treabă la bucătărie.

— Theodore, nu trebuie să dispari. Deja suntem prieteni vechi. Ştii ceva? încep să fiu mândră că sunt însărcinată. Chiar… îmi doresc să arăt mai însărcinată decât acum.

Theodore păru stânjenit şi nu comentă. Oricum, când am intrat în apă, s-a dus la bucătărie, poate din tact sau fiindcă avea nevoie să ia ceva de acolo. În apă, după primele mişcări, parcă parcă simţeam copilul înotând înăuntrul meu. Am înotat mai mult pe sub apă. Când am ieşit la suprafaţă, Theodore mă privea atent. Îngenunchease la marginea bazinului şi întinse un prosop.

— David e la telefon, Elena. Mă ajută să ies, iar eu am rupt-o la fugă spre sufragerie.

— David?

— Elle… eşti bine? Elle? Nu puteam vorbi când l-am auzit. Glasul lui parcă îmi îngheţase toţi muşchii. L-am auzit rostindu-mi numele de câteva ori, după care am reuşit să spun gâfâind:

— Da, sunt aici?

— Te simţi bine?

— Foarte bine. Dar tu?

— Copilul?

— E perfect.

— Slavă Domnului! Iisuse, Elena! Nici nu-ţi poţi închipui.

— Ba da, dragul meu. Eşti…?

— Sunt bine. Mă întorc la tine.

— Când?

— Peste vreo două, trei ore. Să zicem trei.

— Cum? credeam că nu auzisem bine.

— Sunt la Paris. Am avion spre Toulouse peste

douăzeci de minute. Închiriez o maşină şi vin cât pot de repede. Striga acum şi am recunoscut zgomotul de fond din aeroportul Tannoy. M-am rezemat de perete şi m-am prelins pe lângă el.

— David, nu-mi vine să cred. Eşti la Paris?

— Da. Acum trebuie să mă duc. Se fac ultimele apeluri pentru zbor.

— David…

Nu mai răspunse nimeni. Mi-am înfăşurat umerii cu prosopul şi am ieşit pe terasă unde Theodore mă privea cu insistenţă.

— Se întoarce, atât am reuşit să spun. Îmi aplecasem capul într-o parte, precum câinii, ca să-mi iasă apa din urechi. E la Paris. Se îndreaptă spre noi.

— Slavă Domnului! Mă bucur pentru tine, dar şi pentru el.

— Cât durează să ajungă la Toulouse? Trecuseră deja două săptămâni de când o dusesem pe mama până acolo. Ştiam că se face o oră, dar în clipa aceea aşteptam să ia altcineva hotărârea. Am început să caut cheile maşinii golindu-mi geanta pe terasă. Ajunge acolo în două ore.

Theodore se uită la ceas.

— Ar trebui să pleci în patruzeci şi cinci de minute.

— Dacă e grav rănit? Poate de aceea se întoarce… ceva nu e în ordine. Poate trebuie să meargă direct la spital. Să-l sun pe Heff, sau la agenţie. Să rezervlocuri pentru zborul de Londra. Crezi că este avion atât de târziu? Nu ştiu ce să fac… Simţeam că izbucnesc în plâns. Theodore îmi puse halatul pe umeri şi mă bătu părinteşte pe şapte.

— Îmbracă-te şi usucă-ţi părul. Apoi vino aici ca să bei ceva înainte de a pleca la drum. Mă îndoiesc că are nevoie de doctor. Tu eşti singura persoană pe care doreşte să o vadă.

M-am pregătit căutând să mă calmez, dar simţeam că-mi explodează pieptul.

Theodore desfăcu o sticlă de şampanie şi o privi cu

interes.

— O să beau un pahar, zise el.

— Şi eu, am spus. Unul este de ajuns pentru toast. Theodore ridică paharul.

— Pentru tine, pentru David, pentru copilaş și mulţi ani de fericire în viitor.

— Mulţumesc. Voiam să adaug ceva, dar îmi era jenă şi ceea ce am spus poate a părut incoerent. Ştii, de când e David plecat şi de când am fost în spital am crezut că voi pierde copilul. Theodore… nu ştiu cum aş putea să-ţi mulţumesc pentru tot ce ai făcut atunci, pentru că ai fost alături de mine.

— Nu am făcut nimic.

— Îţi sunt recunoscătoare şi ai fost minunat! De atunci îmi spun că dacă David ajunge acasă întreg, nu mă voi mai supăra niciodată pe el. Sunt norocoasă că îl am pe el. Nu ştiu cum să-i spun ce simt, adică în tot acest timp m-am gândit că vreau să fiu cu el…

— E un bărbat norocos, Elena. Foarte norocos că vine acasă la femeia pe care o iubeşte.

— Dar dacă nu va dori să rămână cu mine? David a fost un singuratic toată viaţa. Poate că nu se mai poate schimba. Nu-i va fi uşor cu mine şi copilul pe cap. Nici nu doresc să se simtă obligat să se însoare cu mine fiindcă sunt însărcinată. Doamne… nu vreau milă! Tata o tachinează pe mama cu asta. Zice că a luat-o şi a scuturat-o de praf, fiindcă îi era milă de ea, fiindcă fusese uitată pe raft.

— Anna nu mi-ai părut niciodată femeia care să inspire milă, ca şi tine, de altfel.

— Spune aşa ca să o supere şi reuşește de cele mai multe ori.

Theodore luă sticla, îşi mai turnă puţină şampanie, iar eu am refuzat, apoi mi-a zis:

— E o absurdiatte să crezi că Anna Kézdy a fost uitată pe raft. M-ai rugat de multe ori să-ţi spun de ce nu m-am căsătorit cu Anna.

Eu l-am oprit atunci.

— Nu mai spune nimic. Ar fi trebuit să nu te întreb niciodată. Iar tu trebuia să-mi spui să-mi văd de treabă. Te rog, uită asta.

— Acest lucru nu-l voi putea uita niciodată. Aş vrea să-ţi spun totuşi. Poate că te va ajuta puţin. Dacă vrei să mă asculţi…

„Oh, Theodore, oh, Theodore, nu-mi pasă acum!” Mă uitam la pahar şi îi evitam privirea.

— Theodore, nu cred că sunt dispusă să ascult. Ai fost un prieten bun şi mă bucur nespus că ne-am întâlnit, dar nu vreau să ştiu ceva urât despre mama. Regret că lucrurile nu au ieşit după cum aţi dorit voi, ştiu că amândurora v-a părut rău atunci, dar nu vreau să ştiu. De ce să dezgropăm morţii? Oricum nu se mai poate schimba nimic. Şi nu pot… trebuie să plec, nu mai e timp…

— Anna! zise el pe un ton sever. Şi-a dat seama că greşise persoana căreia i se adresa. Şi-a acoperit faţa cu mâinile.

— Scuză-mă, Elena. Trebuie să mă asculţi pentru tine, nu pentru mine. Povestea aceasta trebuie spusă. Se poate întâmpla oricui – sunt convins că mulţi au păţit-o după război. Nu vreau să-ţi spun…

Mi-am acoperit urechile ca un copil, refuzând să ascult mai departe. El mi-a luat uşor mâinile şi mi-a zis:

— Mama ta nu a făcut nimic rău sau „urât”. Eu am greşit. Răspunderea e numai a mea.

— Nu înţeleg.

— Exact acelaşi lucru i-a spus şi mama ta când am rupt logodna. Nu-ţi dai seama cât de bine semeni cu ea în clipa aceasta. Eşti imaginea ei vie.

— Dar ea nu a murit, am protestat eu. *Tu* ai rupt logodna?

— Da, eu.

— Dar ea mi-a spus că *ea* a rupt logodna. De ce? De ce nu ai mai iubit-o?

— Niciodată nu am încetat să o iubesc. Totul a fost

simplu, deşi pe vremea aceea mi s-a părut cea mai urâtă poveste în care mă puteam amesteca.

Theodore ţinea mâinile pe genunchi şi observasem cum îi strânge cu putere, fiind foarte crispat. Avea o figură tristă şi se citea mâhnirea pe chipul lui. Ştiam că, dacă nu ascultam atunci, nu era sigur că voi mai avea altă şansă să ascult povestea. Inima îmi lovea pieptul şi ardeam de curiozitate.

— Theodore, îmi pare nespus de rău.

— Mmm? ridică el privirea spre mine. Se uită la ceas şi exclamă: Doamne, Elena! Uite ce târziu s-a făcut. Nu trebuie să întârzii la aeroport.

L-am sărutat şi am plecat în grabă. Pe grătar erau două bucăţi de carne care se carbonizaseră deja, dar Theodore nu le băgă în seamă.

Am ajuns la timp la aeroport. O mulţime de oameni aşteptau avionul de la Paris; o femeie cu un copilaş în braţe, un şofer flegmatic, cu ţigara atârnându-i în colţul gurii, un panou cu numele cuiva scris în negru, două fete din Australia cu rucsacuri în spate.

Mi-am lipit nasul de geamul de sticlă, dar David nu apăruse încă. În sfârşit începu fluxul de călători. Fetele australiene îşi văzură compatrioata şi săriră amândouă de gâtul ei, şoferul se găsi cu omul de afaceri, copilul îşi revăzu tatăl, iar când apăru şi David, simţeam deja transpiraţia şiroindu-mi pe frunte. Avea după gât aparatele şi şchiopăta uşor.

M-am agăţat de gâtul lui şi am început să plâng. El m-a sărutat pe creştet şi am rămas aşa îmbrăţişaţi.

— Hei, iubito.

— David, oh, Doamne, cât de dor mi-a fost de tine!

M-a mângâiat pe obraz, apoi pe burtă.

— Şi mie. Hai să ieşim de aici.

— Ai valize?

— Nu. Călătoresc uşor. Hai să închiriem o maşină.

— Maşina ne aşteaptă afară.

— Tu conduci, Elle? Tocmai m-am întors cât de cât

viu şi nevătămat, cu un glonţ în picior, iar tu vrei să mă las pe mâinile tale?

— M-am schimbat foarte mult. Acum şofez perfect.

— Da, o să cred când o să văd. Sper că nu te-ai schimbat prea mult, iubito.

— Lasă că-ţi duc eu servieta, am zis eu.

— Mă descurc. Nu sunt chiar infirm.

David nu spuse nimic până ce nu ieşirăm din Toulouse. Eram atât de emoţionată că-l am cu mine în maşină, încât am luat-o pe un drum greşit la ieşirea din aeroport şi am ajuns în centrul oraşului. David stătea lângă mine, cu piciorul întins şi ochii închişi.

Era palid şi se vedea că nu se răsese de câteva zile. Speram că doarme. M-am orientat după metoda mea clasică de navigaţie urbană; am aruncat harta şi m-am ghidat numai după semnele rutiere. La mine acasă o luam pe străzile cele mai aglomerate ca să ies la lumină.

Toată lumea mă ştia că ajung pe Barnes High Street prin Notting Hill Gate. Am hoinărit tot aşa prin Toulouse până ce am zărit semnul spre Mountauban – Cahors, adică spre nord şi m-am îndreptat spre şosea lent, cu grijă şi fără să mă grăbesc deloc; acum, când eram toţi trei în maşină, voiam să rămânem în siguranţa pereţilor metalici.

De la Montauban trebuia să virez stânga şi căutam să văd peisajul cunoscut, dar am ajuns tot pe o arteră aglomerată. La stop am profitat de oprire ca să consult harta. La un moment dat, în spate, se auziră claxoanele şoferilor nervoşi, iar David se trezi, opri motorul, coborî din maşină şi se duse şchiopătând spre maşina din spatele meu.

Şoferul gesticula iritat şi arăta cu pumnul spre noi, însă David se aplecă prin geamul lăsat şi-l scoase pe şofer pe jumătate afară, zgâlţâindu-l ameninţător.

Apoi îi dădu drumul, însă, din spate, ceilalţi continuau să claxoneze. David se şterse pe mâini şi se duse supărat spre maşina următoare. L-am văzut pe şofer ridicând repede geamul şi mâinile într-un gest de supunere

şi predare necondiţionată, după care rămase liniştit pe locul său.

David reveni la maşină şi-mi zise:

— Gata, Elle. Aşteaptă să se facă din nou verde şi porneşte încet. Ai tot timpul din lume.

Am mai condus drept vreo zece minute, apoi am tras maşina pe dreapta şi l-am privit.

— Ce s-a întâmplat acolo, David? l-am întrebat, dar el nu ştia la ce mă referisem. Tipul din maşina din spatele nostru.

— Acela? Să-l ia naiba, Elie, era timpul să-l disciplineze cineva! Doar vedea că te uiţi pe hartă şi, dacă ştie să citească, dobitocul trebuia să-şi dea seama că în faţa lui e o maşină închiriată, mai ales că la volan era o femeie. Dobitocul putea să-şi dea seama că eşti străină şi să se poarte civilizat, nu ca un necioplit. Nu mi-a plăcut, asta-i tot.

— Şi ce i-ai spus?

— Nimic. Am fost politicos.

— Nu-mi vine să cred că ai făcut asta.

— Ce mare rahat puteam să-i spun? Am reacţionat normal.

— David, asta se cheamă furia condusului.

— Furia condusului? zise el izbucnind în râs. Dar nu a fost furie, dragă Elle. Acum, te rog, du-ne la hotel fiindcă mă doare îngrozitor piciorul. Luă harta şi mă pilotă el ca să ajungem odată în oraş.

— Eşti sigur că te simţi bine, David?

— Niciodată nu m-am simţit mai bine.

Când am ajuns la *Lion d'Or*, David a refuzat să mănânce. Domnul Guillot mi-a pregătit un sandviș și cât timp am mâncat David a băut un whisky.

— Nu-mi spui nimic despre Sarajevo, David?

— Sigur că-ţi spun, iubito. Toate la timpul lor. Acum vreau să ştiu cum ai ajuns în spital.

I-am luat mâna şi i-am povestit.

— Cel mai uluitor lucru a fost ecograful. David… am

văzut copilul, l-am văzut mânuţele, picioarele, i-am ascultat inima care bătea cu putere. E un luptător, David. Doctorul m-a asigurat că totul va fi bine. Asta-i tot.

— Dar nu trebuia să se întâmple, Elle.

— Ce anume?

— Sângerarea. E semn rău. Nu trebuie să se întâmple după douăsprezece săptămâni. Ar trebui să te pregăteşti pentru ce e mai rău.

— David, nu te îngrijora. Ai încredere în mine, totul e în regulă acum. Ştiu eu, simt eu. Creşte deja. Uite, pune mâna, se dezvoltă. Până vom ajunge acasă voi avea o burtă de nerecunoscut.

David repeta întruna, parcă temându-se cumva să pipăie burta:

— Elle, nu trebuia să se întâmple. Nu ştiu la ce se referea; poate la sângerare, poate la copil sau la noi doi.

— Dacă vrei, mâine mergem la clinică şi-l vei vedea cu ochii tăi. David dădu din cap absent. David, cum s-a întâmplat? Cum ai fost împuşcat?

— Acum sunt bine, iubito. Goli paharul dintr-o înghiţitură. Băutura nu-i atingea niciodată buzele, zise el gânditor şi râse.

— Cum?

— Pilotul nostru spunea asta. Îmi povestea de un prieten care bea mult şi care obişnuia să-şi toarne băutura pe gât fără ca ea să-i atingă buzele. Sunt bine, draga mea, dar vreau să mă îmbăt criţă.

— Te rog, fă ce doreşti. Dar spune-mi cum te-au nimerit.

David îşi aprinse o ţigară şi îndreptă vârful aprins spre mine zicând:

— Să ştii că ai putea spune că m-au nimerit din cauza ta. Zâmbea, dar nu-mi plăcea gestul ameninţător cu ţigara spre mine.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Ah, vorbesc serios, iubito. M-au nimerit fiindcă nu-mi stătea mintea acolo, ci la tine. Am făcut treabă bună,

totuşi. Ai văzut vreo fotografie?

— Da, în *Times* au publicat imaginea cu femeia şi patru copii.

— M-am gândit şi eu că asta va merge bine. Femeie şi copii… bun articol. Ai văzut fotografia din *Life*?

— Da, a fost grozavă, ca şi cea din *Sunday Times*.

— Câte pagini am avut?

— Păi… şase în revistă, plus coperta, trei duble şi patru în *Life*.

— Perfect.

— Deci, ce s-a întâmplat?

— S-a întâmplat că am avut imboldul să aud, măcar pentru plăcerea de a-ţi auzi glasul. Am un prieten la Reuters şi l-am convins să mă lase să dau un telefon, pe motiv că era o chestie de viaţă şi de moarte, l-am zis că-i dau cincizeci de parai pe minut. Când am vorbit la spital, am fost convins că ai pierdut sarcina. Butch – tipul de la Reuters – m-a lăsat să-i sun pe ai tăi, să sun iar la hotel, am încercat la Theodore, apoi la agenţie. Mă gândeam să sun chiar la poliţie. M-am îmbătat după ce am plecat de la amicul meu şi un tip de la Associated Press a făcut nişte fotografii pe care eu le ratasem. Făcusem o greşeală. Atât. O greşeală. Apoi am alergat pe o stradă ca să ajung la o clădire dărâmată, când ar fi trebuit să stau pe loc, să aştept. Am fost un tâmpit. O fracţiune de secundă şi bang! Nu am gândit; am alergat şi m-au nimerit. Asta-i tot, Elle, nimic complicat.

— Cine te-a împuşcat?

— Mă depăşeşte. Nu pot băga mâna în foc, dar puteau fi tipii pe care-i fotografiasem cu câteva zile înainte. Trebuia să mă opresc şi să le cer adresele ca să ne trimitem felicitări de Crăciun în următorii zece ani. De ce nu m-oi fi gândit la asta?

Am început să plâng, iar David i-a făcut semn lui Guillot să mai aducă o sticlă.

— Sunteţi un gentleman. Nu beţi ceva cu mine? Domnul Guillot a refuzat şi ne-a urat noapte bună.

— Cum ţi-e piciorul? l-am întrebat ştergându-mi lacrimile.

— Ei, foarte bine. Am putut chiar să alerg cu el. Nu simţi un glonţ chiar atât de uşor. E o înţepătură scurtă şi o durere surdă, de parcă ţi-au căzut o tonă de cărămizi pe picior. La început crezusem că am făcut pe mine, dar era sânge. Glonţul a ieşit pe partea cealaltă. Nu mi-a atins osul. Rana s-a vindecat frumuşel, a rămas doar o zgârietură. O să-ţi arăt mai târziu. Doctorul era libanez şi a lucrat curat. Ciudat; am fost în Beirut de şase ori, dar nu am cunoscut un medic libanez.

— Acum te doare?

— Nu. Hai să nu mai discutăm despre asta, Elle. Hei! a strigat el la un moment dat. Nu ne serveşte nimeni aici? l-am împins sticla mai aproape. La naiba, zise David, am uitat că e cu autoservire. Tu nu-mi ţii companie, pisoi?

David nu-mi spusese niciodată până atunci „pisoi”. Nimeni nu-mi spusese aşa.

— Sigur. De ce nu? am răspuns şi mi-am luat un pahar de la bar.

David a început să vorbească incoerent. Vorbea repede, dar evenimentele îi veneau în minte haotic, precum amintirile celor care suferă accidente de maşină. La ora trei dimineaţa, l-am ajutat să urce scările şi l-am aşezat pe pat.

I-am scos tricoul cu greu şi mi-au trebuit zece minute ca să-i scot şi blugii. Sub coapsă, piciorul era bandajat aproape până la genunchi, urca spre fesă şi îi cuprindea mijlocul. Pe partea din faţă şi în spatele pulpei se vedeau două pete ruginii de sânge. A început să mă-doară capul când le-am văzut.

David nu mai ştia ce face, dar continua să bolborosească. Când era cât pe ce să adorm şi eu, i-am simţit mâna izbindu-mă greu peste faţă; cred că mă lovise cu ceasul peste buză, fiindcă am simţit miros de sânge; am dat să mă ridic, dar David mă imobiliză cu braţul lui puternic. Gemu, apoi mă cuprinse cu ambele braţe şi şopti

somnoros:

— Să nu mă părăseşti, Elle, nurtră lăsa singur. Am rămas trează vreo câteva ore, strivită sub greutatea lui David, dar nu am făcut o mişcare ca să mă eliberez de sub el.

M-am mai trezit în cursul nopţii. Cred că se crăpa de ziuă fiindcă î; vedeam faţa scăldată într-o lumină azurie. Stătea pe pervazul ferestrei şi fuma. Se uita la nişte negative în lumina veiozei. Am închis ochii şi am rămas în pat, prefăcându-mă că dorm.

CAPITOLUL 17

În dimineaţa următoare David sosi la vila mea. Nu mă surprinse. Era o vizită profesională.

— Mă bucur să te revăd. E prea devreme? Aş fi sunat mai devreme, dar nu am vrut să o trezesc pe Elena ca să-mi dea numărul tău.

— Nu e devreme deloc, amice. Intră.

— Am venit să fac câteva fotografii, Theodore. După cum e lumina, cred că mai bine ar fi să le facem afară.

— Unde crezi că e mai bine, dar hai să bei o cafea mai întâi. Şi eu am nevoie de una înainte de a mă lăsa fotografiat. L-am văzut; era ca un armăsar ţinut în cuşcă. După câteva ezitări, intră şi-şi lăsă aparatele în hol. Nu ştiam dacă e bine să deschid desculţia despre rana de la picior sau să-l las pe el să spună singur.

— David, am petrecut excelent în compania Elenei, cât ai fost plecat. E o tânără remarcabilă.

— Da. Mi-a spus aseară câte ai făcut pentru ea. Mulţumesc.

— Crede-mă, nu am făcut nimic. David ridică din umeri involuntar. Cum a fost drumul?

— În ordine?

— Cum preferi cafeaua?

— Fără zahăr. Nostim, nu-i aşa? Ne-am învăţat cu discuţia despre dulce şi amar, crezând până la urmă că dulcele va ieşi la suprafaţă.

— Şi nu iese?

— Nu cred… Eu mă ocup doar de fotografii. Oamenii trebuie să se hotărască singuri ce gust să aleagă în viaţă.

— De multe ori m-am gândit ce influenţă are fotograful asupra imaginilor, fiindcă el le alege.

David bău cafeaua dintr-o sorbitură, iar eu i-am făcut semn să-şi mai toarne.

— Să nu ai atâta încredere în noi. Ne dăm sufletul pentru o imagine care spune totul. Bang! faci treizeci şi şase de cadre şi, dacă ai noroc sunt bune doar şase. Speri să fi surprins subtilitatea în ele, dar nu se ştie niciodată.

Mă simţeam în largul meu cu David, mai mult decât cu Elena.

— Imaginile din Sarajevo mi s-au părut foarte emoţionante. Le-ai văzut? David dădu din cap că nu, şi i-am pus pe masă *The Times*. Nu vrei să înoţi puţin? Nu trebuie să facem fotografiile chiar azi, decât dacă te grăbeşti cumva.

— Parcă mi-ar plăcea să înot. Şi un păhărel ar prinde bine. Ai cumva coniac?

Era ora nouă şi m-am gândit să-i ofer ceva de băut, sperând că va bea ceva şi va adormi apoi. Am pus sticla pe masa din bucătărie şi David şi-a turnat în cana de cafea, peste zaţ.

Deschise revista *Life* şi se uită la fotografia a trei cadavre.

— Cred că am făcut sute de fotografii cu morţi. Îi vezi? Acesta arată ca un copil adormit. Cel de lângă el parcă e de ceară, de parcă nu a respirat în viaţa lui. Sunt unii despre care nu-ţi vine să crezi că au trăit vreodată. Nu-mi place tot ce am surprins la Sarajevo.

— Dar nici nu e plăcut ceea ce ai văzut.

— Moartea nu m-a înspăimântat niciodată. Face parte din procese. Aici m-a interesat mai mult ce se va întâmpla după. Oamenii voiau să arate sârbilor că nu se dau bătuţi.

— Ziceai că înoţi, amice? Aruncă-te în apă şi uită totul.

— Şi crezi că totul se va spăla cu apă curată?

— Nu. Vei uita o vreme, amintirile revin tot timpul.

— Elena are o teorie care susţine că doar amintirile plăcute rămân.

— Cred că ştiu de unde o are. Anna susţinea mereu că trebuie să păstrăm doar amintirile frumoase. David mă privi cu cinism.

— Dar tu nu eşti de acord cu ea?

— Acum nu mai sunt. Necazul cu amintirile frumoase este că ele se şterg mai repede. Memoria joacă uneori feste şi cu cât îmbătrânesc, cu atât mai triste îmi devin amintirile frumoase. Se ştie că bucuria acelor momente nu mai revine niciodată ea piere pe veci.

— Ai coşmaruri, Theodore?

— Nu. Sunt numai anumite momente când…

— Ai dori să uiţi?

— Nu chiar să uit. Ţin la fantomele care mă bântuie, fie ele bune sau rele. Ce-ţi mai face piciorul?

— E bine, zise, apoi îşi aprinse o ţigară, l-am văzut ochii grei evitându-mi privirea.

— Ai fost foarte norocos.

— Tu ştii mai bine. Am fost un prost, acesta-i adevărul. Sunt în meserie de prea mult timp şi-mi dau seama de asta. Oricât de experimentat te crezi, o poţi zbârci într-o secundă dacă-ţi pierzi forţa de concentrare. Mă înţelegi, nu?

— Noi numeam asta tremuratul mâinilor. Adică momentul când mintea nu-ţi mai stă la panoul de comandă.

— Exact aşa este. David luă *Sunday Times* şi începu să-şi studieze lucrările.

L-am lăsat singur.

— Mă găseşti la piscină.

Înotasem mai bine de o jumătate de oră, până ce a venit şi David. Şchiopăta, l-am dat o pereche de pantaloni scurţi, iar când s-a dezbrăcat am văzut că rana arăta foarte bine.

— Când ai dus-o pe Elena la spital, ai discutat cu medicul despre copil?

— Nu. Cum nu eram rudă, nu a vrut să-mi spună nimic. Elena a primit toate informaţiile. E mult mai liniştită acum.

— Cum te-ai simţit când soţia ta a rămas însărcinată prima dată?

Era o întrebare absolut normală, dar mi se părea greu de răspuns.

— La început, când mi-a spus am fost uluit. Mă simţeam parcă lovit în cap. David asculta cu interes. Trebuie să recunosc cu ruşine că nu am fost prea bucuros. Nu mă gândeam la copil pe atunci, ci doar la mine. Mi se părea o nedreptate să mi se pună pe umeri răspunderea faţă de un copil. La vârsta aceea, mulţi bărbaţi sunt taţi, bunici chiar, dar eu trăisem cinci ani într-o nebunie şi nu eram încă pregătit. Până la urmă mi s-a părut extraordinar, un miracol. E şi mai minunat să fii deja tată.

— Cred că te-ai descurcat bine. Elle mi-a spus că ai doi copii.

Am decis să fiu sincer cu David, deşi mi-a fost greu să-mi deschid sufletul în faţa Elenei.

— Trebuie să-ţi explic: soţia mea nu putea avea copii. Prima sarcină a pierdut-o, apoi doctorii au sfătuit-o să renunţe. Ea dorea să încercăm în continuare, dar nu a fost să fie. Nu-i puteam explica Elenei din motive pe care le vei înţelege mai târziu. Am înfiat copiii, i-am crescut şi i-am iubit din toată inima. Chantal, cu toate acestea, a crezut că a eşuat în viaţă. Nu o puteam convinge că se înşela. Câteodată mă întrebam oare cum era să-mi văd propriii copii crescând, dar mi-am dat seama că era o mare greşeală. Biata Chantal credea că-mi risipise această plăcere inegalabilă, dar nu era aşa. Când a murit, am vrut să ştie asta.

— Şi a aflat?

— Nu ştiu sigur. Nu era întotdeauna lucidă, iar când era prefera să-mi vorbească, decât să mă asculte. Detaliile nu mai contează când ai trăit o viaţă întreagă cu o femeie. Am fost fericit alături de ea şi sunt convins că ştia asta.

— Cred că ţi-a fost greu să o duci pe Elle la spital. Trebuie să-ţi mulţumesc fiindcă ai avut grijă de ea.

— Lasă, bătrâne.

— Elle e obsedată de ideea că tu i-ai făcut rău mamei ei, sau că ea ţi l-a făcut ţie. Nu ştiu ce se petrece în mintea ei. Nu ştiu de ce contează atât pentru ea ce s-a petrecut acum cincizeci de ani. Pentru mine nici ce a fost acum zece zile nu mai contează.

— Pentru ea contează fiindcă ea însăşi va fi mamă. Mintea devine foarte perceptivă.

Când vorbeam amândoi, o văd pe Elena parcând în faţa casei.

— Theodore, bună dimineaţa. Elena părea palidă, dar veselă. Bună, dragule. Trebuia să mă trezeşti şi pe mine înainte de a pleca. Se apropie de David şi-i privi de aproape piciorul. îl sărută pe obraz.

— Totul este în regulă, iubito. Uită-te. Nu este nimic deosebit.

Elena se lăsă pe vine şi examină atent cicatricea, apoi pe cea de pe partea opusă.

— Nu crezi că trebuie să se uite un doctor la ea? Ar fi bine, înainte de a pleca spre casă. Elena se uită la mine aşteptând parcă o confirmare. David, nu vrei să vezi Monpazier? Am putea merge la prânz, tu poţi face nişte fotografii. O să hoinărim…

— Elle, iubito. Nu-mi vorbi pe tonul acesta moale, de parcă aş fi handicapat. Glonţul mi-a trecut prin picior, nu prin creier. Nu mi-e foame şi nu am chef să stau într-o maşină.

David o îmbrăţişă cu dragoste în clipa următoare, iar eu m-am gândit că era cazul să-mi fac de lucru.

— Dacă vreţi, rămâneţi cu mine la prânz. Giselle e liberă dar ştiu să fac o salată foarte bună.

Peste zece minute Elena veni la mine în bucătărie.

— Nu e el însuşi.

— Draga mea, mie îmi pare că se simte bine. Nu te îngrijora degeaba. E doar obosit şi nu-i place să se dea

importanţă rănii de la picior, asta-i tot.

— Dar nu e el însuşi, repetă Elena. Aseară a fost ciudat, vorbea ca un nebun. Nu-I cunosc aşa. Nu-I mai recunosc. Elena îşi întindea părul spre spate cu gesturi nervoase.

— Dar azi dimineaţă mi s-a părut complet normal.

— Nu l-am mai văzut astfel. Nu aşa furios. Mereu el e cel care mă liniştește, dar acum…

— Mai dă-i puţin timp.

— Cred că ar fi bine să chem doctorul. Începu să-şi roadă unghiile. Ba nu, mai bine sun la agenţie. Ei ştiu ce să facă în asemenea situaţii. Poate că la Paris au şi un psiholog.

— Elena? Lasă-l o zi, două. Nu sunt profesionist şi nici nu vreau să mă amestec, dar singurul lucru de care are nevoie acum este puţină linişte.

— Theodore, tu eşti un drăguţ, ştiu că ai dreptate, dar David îmi vorbeşte de obicei. Mereu am comunicat.

Elena mă şoca. Nu ştiu dacă mai ştia ce doreşte de la relaţia lor. Deşi spunea că totul fusese în regulă între ei, mă îndoiesc că relaţia lor se bazase foarte mult pe comunicare verbală.

— Draga mea, tu ştii mai bine. Nu trebuie să-ţi imaginezi că vrea să vorbească numai cu tine. De multe ori nu poţi să-i împărtăşești femeii cu care-ţi petreci viaţa momentele sumbre. Poate că vrea să te protejeze. Ascultă-mă pe mine, am văzut cazuri şi mai rele. Cu mine poate discuta altfel, fiindcă ştie că şi eu am văzut lucruri înfiorătoare.

— Ştiu că acum trebuie să ştie că eu şi copilul suntem bine…

— Da, ai dreptate, draga mea. Dacă nu vrea să vorbească, lasă-l. Poate că încă nu e cazul.

Elena ieşi din bucătărie, pregătită să dea piept cu inamicul. Peste douăzeci de minute veni înapoi cu cheile de la maşină în mână şi cu capul în pământ.

— Nu vrea să-mi vorbească. Mi-a fost atât de dor de

el… credeam că dacă va veni… nu vrea să fie cu mine… Elena vorbea ca un copil de zece ani. Îmi aminti de Liliane la vârsta ei, când prietena ei se certase cu ea pentru altă colegă de şcoală. Îmi era greu să nu zâmbesc, dar pentru ea, ca şi pentru Liliane în trecut, totul era prea dureros.

— David e puţin zdruncinat, Elena. Trebuie să-şi facă ordine în viaţă.

— Şi să mă scoată pe mine din ea?

— Deloc, dimpotrivă. Are nevoie de spaţiu pentru tine şi copilul vostru.

— Şi eu ce fac? Nu pot să-l las pur şi simplu. Şi eu am nevoie de el.

— Mai lasă-mă să stau de vorbă cu el, apoi te voi suna la hotel. Elena, îţi promit.

Vedeam că nu prea crede în vorbele mele, dar s-a urcat în maşină şi a plecat.

L-am lăsat pe David până ce a simţit nevoia să vină el să-mi vorbească. îl priveam din casă cum stă la soare pe terasă.

Ţineam în mână fotografia Annei rugându-mă să-mi dea puteri să fac lucruri bune.

— Domnule colonel? Vreţi să facem fotografiile acelea?

— Sigur, David. Sunt la dispoziţia ta.

— M-am plimbat prin împrejurimi şi aş dori să-ţi fac o fotografie la vie, apoi pe terasă şi să încercăm câteva cadre în *pigeonnier*. Apoi ne întoarcem aici.

— Mă las pe mâinile tale. Vrei să mă îmbrac cu ceva mai respectabil?

— Nu. Cred că arăţi perfect. Nu facem fotografii hainelor, ci omului.

— Dar ce cauţi tu exact, David?

El căuta ceva prin buzunarele vestei, însă nu mă asculta.

— Ei, important este să se vândă cartea. Oameni care au trăit vremuri grele dar au supravieţuit. E ca la Sarajevo. Spiritul omenesc. Cum ţi se pare?

— E bine spus, dar faptul că numai unii au supravieţuit, în timp ce alţii au fost omorâţi e o chestiune de alegere a sorţii. Un gen de selecţie a legilor firii, mă tem.

David îmi făcu semn să mă aşez pe un scaun sub viţa de vie. Mă temeam să nu arăt ca un viticultor bătrân.

— E bună şi selecţia întâmplătoare. Dacă ştiam dinainte cine va supravieţui şi cine nu, am mai fi fost întregi la minte? Am fi înnebunit.

— Doar o parte. Când zburam mă imaginam stând lângă foc, cărunt, lângă o doamnă în vârstă, mângâind un câine care şedea pe genunchii mei. Chiar mă visam lângă o viţă de vie. David, vorbesc prea mult? Dădu din cap că nu. Apoi, o parte din mine a realizat că mai am puţin şi-mi pierd minţile. Poate că acea parte prefera să se întâmple aşa. Catastrofa absolută – devastare totală. Câteodată te simţi atras spre dezastru.

— Deci nu crezi că e ceva întâmplător?

— Dimpotrivă. Dacă nu ar fi fost întâmplător, am fi înnebunit cu toţii.

— Ai încercat vreodată să te sinucizi? Când zburai?

— Dumnezeule, nu! Oricum, nu direct. Riscam când nu era nevoie să o fac, dar nimic mai mult. Câteodată îţi ziceai că nu rişti nimic – deşi, dacă-ţi era scris să mori, mureai. Era ca şi când te-ai fi simţit prea obosit ca să fii precaut şi ca să gândeşti lucid. Nu eram un om prea vulcanic, iar când se punea problema că aveai viaţa celorlalţi în mâinile tale, deveneai foarte sănătos la minte.

— Vrei să priveşti spre casă? Doar să întorci puţin capul.

— Cred că la tine problema e cu totul alta, David. E mai bine când nu trebuie să dai socoteală nimănui şi când nu ai răspundere faţă de cineva.

— Îmi place să lucrez singur.

— Dar ai vreodată coşmaruri?

— Nu. Se apropie de mine şi făcu câteva fotografii unele după altele, în stilul reporterilor pe care-i vedeam la

televizor.

— Mă dezamăgeşte ce spui. Mă consolasem cu ideea că toţi au coşmaruri.

— Spuneai că tu nu ai.

— Am minţit. Poate că nu sunt coşmaruri în sens convenţional – când trebuie să prinzi un tren dar păşeşti pe nisipuri mişcătoare. Sunt scutit de aceste tulburări nocturne neplăcute, dar îmi revin în minte imagini de care nu pot scăpa. În special cele din Italia. După război, mă gândisem chiar să mă mut acolo – soţia mea dorea foarte mult asta. Eu nu m-am putut împăca deloc cu locurile. Se întâmplaseră anumite lucruri acolo. Mă înţelegi ce spun? Mi se părea că se întâmplaseră multe, dar nu era aşa.

— Mai bine te-ai opri, spuse David Turcan. Nu-mi place. Nu mă bucură. Nu pot controla nimic.

— Poftim?

— Umbră. Umbra nu cade bine şi nu pot scăpa de ea. Trebuie să ne mutăm.

Îmi făcu semn să ne ducem în *pigeonnier*. Dintr-odată m-am simţit ca un bătrân obosit.

David se metamorfozase odată cu schimbarea de peisaj. Deveni dintr-odată vorbăreţ.

— Acum mai merge. Nu mai arăţi atât de… împăiat. La naiba, nu-mi place să fac fotografii statice. E greu să ştii cum să surprinzi personajul, fiindcă nu ştii ce va spune autorul despre el. Ştii povestea cu filmarea unei excursii dintr-o închisoare din America de Sud? Nu ai auzit-o? David puse aparatul pe iarbă, luă altul, introduse filmul în casetă şi continuă: Sunetiştii au venit primii şi l-au găsit pe condamnat legat la ochi, cu spatele la perete, cu poliţiştii în jurul lui, aşteptând echipa de filmare. Prizonierul – nu mai ştiu ce făcuse, dezertase, insultase un general sau pe soţia acestuia – nu mai avea răbdare, aşa că şi-au văzut de treabă şi l-au executat. Când au venit cei cu filmarea, l-au găsit pe tip lat la pământ, plin de sânge, iar plutonul de execuţie se pregătea să meargă la paradă. David vorbea cu însufleţire şi trăgea din ţigară, se uita la mine, mai făcea

câte un cadru. Deci directorul ascultă banda cu înregistrarea, ştie că nu e credibilă şi cheamă câţiva soldaţi să repete scena. Înfig mortului o ţepuşă în spinare, acoperă împuşcăturile cu o pânză, îl îmbracă într-o cămaşă curată – probabil a directorului – şi-l mai împuşcă o dată. Începu să râdă şi schimbă aparatul. A fost o porcărie, fiindcă mortul când a căzut, bineînţeles că a căzut drept, ca un copac doborât, din pricina băţului înfipt în spate. Se vedea clar că era o înscenare. Câţi oameni apucă să moară de două ori? Ei, asta-i bună!

— Nu e o imagine pe care să o uiţi prea repede.

— Da. Ei, pe aceasta am ratat-o.

— David, te-ai gândit vreodată că suferi de stres post traumatic? David rămase cu degetul pe butonul declanşatorului; timp de câteva secunde niciunul din noi nu s-a mişcat. După ce a declanşat aparatul s-a uitat la mine.

— Nu m-am gândit niciodată că un bărbat ca tine va folosi vreodată fraza aceasta răsuflată. Stres post traumatic! Da, m-am gândit şi am vorbit despre asta. Ce crezi că dezbat corespondenţii de presă într-o zi ploioasă? Cu toţii vorbim despre asta. Părerea mea este că e un rahat. Oamenilor nu le place să audă termenul de cădere nervoasă. Aşa că toţi preferă să-i spună posttraumatic. Dacă-ţi pierzi cumpătul, se zice că-ţi pierzi vitalitatea.

— Şi care e părerea ta?

Se frecă la coapsă şi se întinse pe iarbă.

— Niciuna. Nu am nimic, dar dacă ar fi ceva cu mine, nu cred că e legat de stres sau traume sau alte chestii. Dacă era vorba de stres, aş fi dat vreun semn demult. E legat de sarcina Eilet.

— Ce părere ai despre asta?

— Mă simt… mă simt… uimit. De parcă ea ar fi prima femeie de pe lume care rămâne însărcinată şi copilul meu va fi primul care se naşte. Nu-mi vine să cred. Aş dori să văd asta cu ochii mei. Când am aflat, m-am dus la studio şi am stat acolo ore în şir uitându-mă la fotografii ale

copilaşilor de toate vârstele. Mă gândeam dacă voi simţi şi eu ce au simţit părinţii lor. Nici Elle nu a luat-o prea în serios, dar după două luni a devenit obsedată şi vorbeşte tot timpul numai de asta. Parcă eu nu aş face parte din acest eveniment. Am vrut să-l întrerup, dar m-am oprit. Să nu crezi că nu mă bucur. Sunt fericit Dar persoana mea nu e relevantă şi nu simt schimbarea. David se întinse complet pe iarbă şi se adresa cerului. La Sarajevo mi-a fost frică. Până atunci nu am cunoscut acest sentiment. Nici măcar în Vietnam. Niciodată în viaţă nu mi-a fost frică, fiindcă nu conta nimic pentru mine, dacă mor sau trăiesc, atâta timp cât imortali zam ce trebuie. La Sarajevo totul se schimbase.

— Fiindcă ştiai că te aşteaptă doi oameni acasă – doi oameni care depind de tine?

David zâmbi şi se răsuci pe burtă.

— Nu. Fiindcă eu mă simţeam dependent de ei. Înainte de asta nu dădeam doi bani dacă mi se întâmpla ceva; mergeam înainte cu ochii deschişi fiindcă eu alesesem acel drum şi mergeam pe el de douăzeci de ani. Putea să mă şi trăsnească că nu aş fi suferit. Mă speria gândul că lor li se putea întâmpla ceva.

— Când ai aflat că Elena e în spital?

— Într-a patra noapte, parcă. Nu-mi amintesc. Voiam să-i telefonez, să fiu sigur că e bine. Bătrâna de la telefon mi-a spus că s-a dus la spital şi atunci mi-am zis că a murit. Asta am crezut în primele minute; oricum mă gândeam că a pierdut copilul. Mai am şi acum îndoieli în privinţa asta.

— Când ai fost împuşcat?

— Ceva mai târziu. O vreme am crezut că înnebunisem. Nu voiam să cadă toată vina pe umerii mei. Îmi doream să mor. Doream să văd sfârşitul cu ochii mei. Dar nu s-a întâmplat chiar aşa. Nu am asistat la niciun măcel.

— Şi te-ai apucat din nou de treabă?

— Ce puteam face? M-am întors la *Holiday Inn*, unde era presa. Acolo i-am văzut pe câţiva cu care mă am bine,

dar erau şi scursorile de război.

— Şi după aceea?

— Am ieşit la treabă. Am făcut ce ai văzut. Atunci am început să mă simt mai aproape de oamenii aceia şi am făcut materialul cel mai bun. Atunci mi-am zis că nu voi abandona ce fac. Eram prea bătrân, îmi pusesem deja amprenta pe reportajul de război, dar acum aveam alte responsabilităţi. Mă păcăleam fiindcă ştiam că nu pot renunţa la activitatea mea. Nu poţi lua o astfel de hotărâre. Nu aş putea să deschid un ziar sau să ascult o ştire fără să mă gândesc că ar trebui să fiu la faţa locului. Cel puţin nu acum. E ca dependenţa de drog.

— Dar şi asta e o misiune, David. Trebuia să vorbeşti cu Elena.

— Despre copil?

— Despre toate.

— Sigur, dar mai întâi trebuie să beau ceva.

M-am dus în casă şi i-am adus sticla.

NAPOLI

Theodore ajunsese pe Via Giuseppe Cotronei, la numărul 18 din Napoli, într-un cartier cândva elegant, dar acum mai straniu. Multe cartiere din Napoli scăpătaseră. Cumpărase un buchet de flori de la vânzătoarea din colţ; ele îi amintiră de Anna şi de floarea pe care o purta atunci în păr.

Pe doamna Moleşini o mai întâlnise de trei ori, o dată la un club al ofiţerilor SUA, unde fusese invitat cu colonelul Feathershawe, apoi într-o clădire rechiziţionată şi transformată în Stat Major şi o dată, întâmplător, la un bijutier, unde îi alegea Annei un cadou. Doamna Moh> sâni îl ajutase să aleagă o broşă în formă de cal m-au pat; îl invitase să ia masa cu ea, în apartamnentul ei Theodore nu fusese prea încântat să ia masa iar l. i popotă, aşa că acceptă.

Acum era invitat la cină şi nu ştia dacă face bine’s.) *meargă, însă colonelul îl împinsese de la spate, spunându-i că trebuie să încurajeze relaţiile armonioase între localnici*

şi forţele armate. Verifică adresa pe bileţelul primit de la ea. Se uită în sus şi o văzu la o fereastră.

— Vino sus. E la etajul trei.

Holul îngust era întunecos şi mirosea a mucegai şi grăsime râncedă. Theodore urcă încet şi la fiecare etaj câte un cap ieşi curios din spatele unei uşi. O fetiţă se juca pe palier, la etajul al treilea, iar când Theodore se aplecă să o mângâie, copila începu să plângă. Apăru şi signora Moleşini.

— Casa e plină de copii, trebuie să ai grijă să nu calci peste ei. Sunt câţi şoareci în casele vecine. Eu prefei totuşi copiii. Copiii, văduvele şi şobolanii, acestea sunt adevărate epidemii din Napoli. Luă florile şi le puse în glastră. Nu vrei nişte vin? Nu am whisky, regret.

— Mulţumesc, un pahar cu vin.

— Scoate-ţi vestonul. Aşteptă ca Theodore să se dezbrace şi-i puse vestonul pe un umeraş din spatele uşii, mângâind uşor simbolurile aviatice. Simte-te ca acasă, zise făcând semn spre canapea. Nu e prea frumos la mine, dar nu vreau să mă scuz. Sunt sigură că ai văzut şi case mai sărăcăcioase.

Theodore mulţumi şi se aşeză. Primi un pahar cu vin. Purta o fustă neagră şi o bluză crem; părul negru îi era strâns la spate.

Nu-ţi dădeai seama ce vârstă are, dar Theodore se gândi că avea treizeci.

— Dacă vrei să mă scuzi puţin, am să termin la bucătărie.

— Pot să vă ajut cu ceva?

— Nu. Îmi place să gătesc şi nu prea am ocazia să pregătesc cuiva masa. Dacă doreşti, poţi să vii în bucătărie ca să stăm de vorbă. îl conduse şi Theodore o urmă ascultător.

— Sunteţi foarte amabilă că mă ospătaţi, doamnă Moleşini.

— Chantal, te rog. Poate că sunt mai în vârstă, dar nu cu mult. Spune-mi Chantal. Îmi place să hrănesc ofiţerii.

Toată lumea are nevoie de companie, chiar şi aceia care s-au obişnuit să fie singuri.

— Oricum, eşti foarte amabilă. Câteodată te saturi să mănânci la popotă.

— Ţi-e dor tare de bucatele de acasă, Theodore, nu-i aşa? Eşti căsătorit?

— Nu… nu sunt.

— Spui asta de parcă nu ai fi absolut singur.

— Nu sunt căsătorit.

— Dar ai o fată care te aşteaptă acasă?

— Da, am o fată.

— E foarte bine. Fiecare soldat trebuie să se gândească la iubita lui. Vrei să deschizi asta, te rog? îi dădu cuţitul şi o conservă. Theodore observă pe inelar o verighetă latăNu avem prea multe, dar sunt mai bune decât ale noastre, te asigur.

— Nu te nelinişti. Nu te voi servi cu „vită”. Stefano – soţul meu – îmi spunea mereu că ştie că se luptă cu cei puternici fiindcă mănâncă bine. Chiar şi în deşert, ei aveau paste cu carne din belşug. Îmi scria şi-mi povestea că vom câştiga războiul; că prizonierii de război se uitau dezgustaţi la mâncarea lor. Theodore ştia ce) *era franţuzoaică, dar trăise în Italia foarte mulţi ani.*

— Locuieşti singură, Chantal?

— Nu prea mai e loc pentru altcineva aici. Până la moartea lui Stefano, locuiam cu părinţii. Aveau o moşio la ţară. Sunt vechi napolitani. Odată au avut o bancă, iai acum mai au doar proprietatea. Când am aflat de moar tea lui Stefano, m-am mutat aici. Nu mai puteam suporta să o aud pe mama lui plângând în fiecare zi. Spera, săraca de ea, că se va întoarce. Avea camera lui pregătită şi punea masa pentru el în fiecare seară, doar s-o întoarce. E înduioşător, nu? Uneori îmi zic că a înnebunit, săraca. Şi eu sunt puţin nebună, dar a trebuit să plec de la ei. Italienii sunt maeştri ai plânsului, mai buni decât francezii. Poţi să-mi oferi o ţigară? mă întrebă ea brusc.

— Desigur. Trei ani e o perioadă scurtă. Cred că ţi-e

dor de soţul tău. Chantal luă o ţigară, dar o lăsă neaprinsă pe masă.

— Da. Nu trebuia să moară. Ni s-a dat o medalie pentru meritele lui deosebite. Ceva... post... cum se spune, după moarte?

— Postum?

*— Da, exact. Ne-au spus că a fost viteaz, că doborâse şase avioane englezeşti, apoi fusese lovit el însuşi. Anul trecut am cunoscut un pilot din acelaşi escadron cu tine. Mi-a spus că Stefano fu*sese *doborât de tunurile italienilor, nu de un avion englezesc. Acum nu mai contează, dar atunci am fost teribilde furioasă. Poate că e mai bine că a fost lovit de un italian... dintr-odată tăcu, duse mâna la spate şi scoase din păr pieptănul care-i susţinea părul. Podoaba brună îi căzu în valuri pe umeri şi pe spate. Theodore recunoscu că era o femeie frumoasă. Avea obrajii prea prelungi, dar, în general, era drăguţă. Mai durează douăzeci de minute şi putem mânca. Hai să mergem dincolo. Avem paste şi pui.*

— Am adus o cutie de piersici conservate.

— Piersici? Mă răsfeţi! Ţigări şi fructe! Theodore remarcă tonul sarcastic şi se simţi puţin umilit. Mulţumesc. Acum, după ce ai aflat povestea mea, hai să o auzim şi pe a ta, căpitane de escadron.

Chantal se aşează la masă, iar Theodore pe canapea.

— Eşti pilot? Ca Stefano, zise ea aprinzându-şi ţigara, apoi închise ochii şi trase fumul adânc în piept.

— Pe ce zbura soţul tău?

— Cred că pe CR42, când a fost în Africa de Nord. Altceva nu ştiu.

— Deci era pe bombardiere. Eu zbor pe Wellingtonuri.

Aşteptă comentarii referitoare la bombardarea oraşului de către avioanele britanice, dar ea nu spuse nimic.

— Nu prea mă interesează tehnica.

— Nici nu ai de ce, doamnă.

— Chantal, îl corectă ea. De când eşti în Italia, Theodore?

— Din 1943, de la Crăciun. Dar tu?

— Oh! Am venit cu zece ani înaintea ta! Eram tânără, aveam douăzeci de ani. Voiam să studiez restaurarea picturilor la Florenţa. Părinţii s-au opus să vin aici. Era greu pentru o tânără necăsătorită în Italia. Mie nu-mi păsa. L-am cunoscut pe Stefano şi m-am măritat cu el. El m-a transformat în doamnă, una respectabilă, dar era străin. Bine că era catolic.

— Şi ţi-ai păstrat interesul pentru artă?

— Nu, din păcate, răspunse ea râzând. Stefano nu m-a lăsat să muncesc… spunea că nu se „cuvine" Ai lui erau tradiţionalişti. Până la război. Acum toţi pot munci. Stefano fusese trimis în Spania să lupte pentru fascişti. Apoi a plecat în Libia, în 1940. De atunci nu l-am mai văzut. Vorbesc italiana, franceza şi germana. Am lucrat ca translator în acest război.

— Sună frumos.

— Am învăţat mai mult engleza pentru a lucra cu aliaţii.

În timp ce povestea îşi împletea părul într-o coadă pe care o despletea apoi şi o reîmpletea. Theodore considera gestul ei tulburător.

— Cred că nu ţi-a fost uşor.

Chantal zâmbi pentru prima dată de când îl avea ca oaspete.

— Eşti amabil că spui asta, dar te contrazic. Nu am pierdut copii, iar familia lui Stefano nu şi-a pierdut toţi banii. Acum, în Italia, totul se rezumă la bani. Pentru mulţi, banii în plus înseamnă supravieţuire. Poate ţie îţi pare ciudat, dar să ştii că sunt într-o situaţie mai bună decât a altora. Am bani destui fiindcă am muncit şi se cheamă că sunt bogată. Îmi place să am o ocupaţie.

— De ce nu te întorci în Franţa?

— De ce? întrebă ea sfidător. În Franţa ocupată? Nu am mai vorbit cu ai mei de ani de zile. Am fost căsătorită

cu duşmanul. Toţi în Franţa sunt în Rezistenţă, deşi nu ştiu la ce au rezistat. Fratele meu e mort, soţul meu la fel, bunicii cred că au murit şi ei. De ce să mă duc acasă? Aici e casa mea.

— Regret că ai pierdut pe cei dragi.

— Nu spune asta, te rog! Nu eşti tu de vină. E unica mea şansă să urez bun venit eroului cuceritor. Victoria îţi aparţine. Nu contează dacă sunt franţuzoaică sau italiancă – nu-mi mai pasă. Toţi suntem cuceriţi, poate chiar şi voi, englezii.

— Eu nu văd viaţa aşa.

— Da, cred că nu o vezi aşa. Spune-mi despre prietena ta. Sunt convinsă că e drăguţă.

— E mult mai mult… e americancă.

— Şi americancele sunt mai drăguţe?

— Nu, unele sunt chiar urâte, zise Theodore râzând. Anna însă e foarte frumoasă.

— Blondă?

— Da.

— Mă gândeam eu. Şi cum a cunoscut un domn pilot oyankee?

— În Egipt. Ea lucrează acolo.

— Ah, îşi aduce contribuţia la soarta războiului?

— Da.

— Vă doresc numai bine, ţie şi americancei tale. Chantal ridică paharul.

— Mulţumesc. Vinul e foarte bun. Mai bun decât… era cât pe ce să spună Sângele lui Benito, cu referire la vinul Chianti, ieftin, însă se opri la timp… decât acela pe care-l bem la popotă.

— E de pe proprietatea socrilor mei. Este… pensia mea de văduvă. Vino. Stai jos. Hai să-ţi dau de mâncare.

Chantal Moleşi ni se mândrea cu cele gătite. Pe măsură ce stătură de vorbă, Theodore se mai dezmorţi şi începu să agreeze compania ei. Ea îl încuraja să vorbească despre Anna şi asculta cu atenţie.

— Anna este o fată deosebită pentru tine, cred.

Trebuie să ai grijă de ea. Cred că bărbaţii roiesc în jurul ei. Vreţi să aveţi copii?

— Sperăm.

— Iubesc copiii foarte mult. Mulţi dintre cei care locuiesc în casa aceea sunt orfani. Câteodată am grijă de ei.

Theodore era prea cuviincios ca să o întrebe de ce nu-i avea pe ai ei. Chantal deschise a doua sticlă de vin mai târziu şi amândoi începură să râdă, să glumească, să-şi povestească întâmplări hazlii; el de la escadron, ea din viaţa ei.

— Mama şi tata văd avioanele inamice apropiindu-se de câmpul unde lucrează, zise Theodore. Îi trimit pe copii să ascundă vitele şi porcii, de teama noastră. Ne spun că mor de foame, dar se vede după burţile lor că se hrănesc bine. Plecăm şi le lăsăm ţigări şi ceva bani, iar ei ne dau câteva găini pricăjite pe care le consideră nedemne să le fiarbă în oalele lor.

— Da, ştiu că în Italia, acum, foarte mulţi ţărani lucrează pământul şi e ren abil. Ceea ce le-au mai lăsat nemţii sau nu au călcat cu tancurile. Ar trebui să-l asculţi pe socrul meu.

— Mi-ar plăcea să-l cunosc.

— Mă tem că el nu ar spune asta despre tine, Theodore, căpitan de escadron.

Îl mai invită la cină şi altă dată, când va putea. El o invită la operă, fiindcă se simţea bine în compania unei femei, chiar dacă nu era aleasa inimii lui; măcar putea purta o discuţie despre Rigoletto. Îi *telegrafie Annei, însă ea nu putea pleca; Mac avea nevoie de ea la Cairo. Theodore ar fi dorit să o plimbe prin Napoli, să-i arate piersicii înfloriţi.*

Peste trei săptămâni, Chantal îl întâlni în faţa operei din San Carlo. Avea părul strâns în coc şi era nemachiată. Costumul din două piese era curat, dar nu-i venea prea bine, iar Theodore se gândi ce prost înlocuitor era această femeie pentru Anna. După terminarea *spectacolului*

Theodore o văzu că plânsese. Merseră să bea o cafea, apoi o însoţi pe Via Giuseppe Cotronei. Ea îl invită la un pahar de vin.

Theodore se uită la ceas, dar ea îl strânse de mână.

— Nu te uita la ceas. Timpul zboară iute. Mai stai cu mine, te rog, căpitane. Mă simt singură în această seară. Stefano mă ducea la operă des – la Roma, la Milano, la Verona, dar de cele mai multe ori în San Carlo. E prima dată când merg la operă de când... îi dădu cheia de la apartament şi urcară împreună.

Scoase două pahare, o sticlă cu vin, iar Theodore se uită pe geam; strada era pustie. Chantal reveni în cameră fără jacheta costumului şi avea nasturii bluzei descheiaţi până la piept. Îşi lăsase părul liber. Veni lângă el, la fereastră şi îi arătă vecinii de peste drum.

— Aceea e casa doamnei Bertolini. O vezi acolo, la fereastră? Grăsana aceea. Are şapte copii, dar nu are soţ. A murit în primul an de război. Lângă ea stă doamna Giocorda. Soţul ei s-a întors infirm; a rămas cu un singur ochi. Ea crede că nu a plătit un preţ prea mare. Locuiesc în patru camere cu doi copii, fratele lui şi familia acestuia. E un om nostim. Sub stă doamna Fiametta cu două fete. Au un atelier de croitorie. Ele mi-au făcut asta, zise Chantal arătându-şi bluza. Muncesc mult, darie e greu să se întreţină. Oricum, toate se descurcă. Vezi lumina aceea... acolo? îi arătă o casă din colţul străzii. Lângă casa bombardată. E camera Sofiei Maschini. Are douăzeci şi patru de ani, chipul Madonnei; era studentă când ne-am mutat aici, iar acum e prostituată.

Theodore dădu să închidă fereastra, dar ea îl opri.

— Las-o desch să te rog. Simt că mă sufoc. Îşi mai descheie un nasture de la bluză. Theodore îi oferi o ţigară şi ceva îi spunea că trebuie să plece imediat. Simţi cum se ridică fierbinţeala din stradă? întrebă Chantal. Şi mirosul? Ce crezi că miroase, Theodore?

El se aplecă uşor şi trupurile li se lipiră câteva secunde. Îşi aminti de Aroma Brizei şi de Anna.

— Nu ştiu. Usturoi. Gunoi. Câini?

— Miroase a vieţi de oameni. Chantal trase adânc aer în piept. Sărăcie. Dragoste. Bărbaţi şi femei împreună. Ruşine: *Speranţă. Pasiune. Le miroşi pe toate, dacă încerci.*

Theodore simţi furnicături pe şira spinării şi transpiraţia începu să-i şiroiască pe spate. Simţea ochii femeii pironindu-l. Se uita la casa doamnei Bertolini. Chantal era aproape lipită de el şi-i simţea şoldul lipit de coapsa lui. Se răsuci şi sânii I se lipiră de pieptul lui Theodore. Îi *puse mâna pe braţul sprijinit de fereastră.*

— Chantal, cred că nu e o idee bună. Trebuie să mă întorc. Theodore vorbi mai mult cerului.

— De ce? *Fiindcă sunt o biată văduvă într-o ţară străină*? *Sau fiindcă soţul meu ţi-a omorât camarazii*? *Sau prietenii tăi mi-au omorât soţul*? *Ce contează*? *Crezi că lucrez pentru Gestapo*?

— Nu, fiindcă iubesc pe altcineva.

— Şi această Anna a ta, frumoasa americană – crezi că nu te va ierta niciodată, dacă va afla că ai găsit compania altcuiva atunci când ea era departe?

— Nu ştiu.

— Tânără aceasta care te iubeşte şi doreşte să-ţi devină soţie, crezi că ar dori să te ştie singur, când ea nu poate fi cu tine?

— Nu ştiu.

Theodore se uita pe fereastră şi era hotărât să o refuze, în timp ce îşi lipea buzele de gâtul lui murmurând:

— Theodore, eşti un bărbat bun. Te temi că o vei trăda. Nu va fi aşa. Într-un război, infidelitatea nu are niciun sens. E un cuvânt gol. Nu se poate traduce în limbile pe care le folosim în aceste momente. Ea nu are nicio legătură cu aceasta. Nu vorbim de viitor, de *acasă*", *nici de ziua de mâine. Într-o zi, curând, vei pleca la iubita ta Anna şi vei avea copii cu ea, veţi fi fericiţi împreună. Vei fi un soţ fidel, iubitor, nu-ţi vei mai aminti de mine, de seara aceasta care nu-ţi va face niciun rău. Theodore îi*

simţea buzele frecându-se de pielea gâtului şi pulsul îi devenea rapid. Dacă ne întindem pe pat nu trebuie să te gândeşti că sunt eu cu tine, poţi să-ţi imaginezi că este ea în braţele tale puternice. Închide ochii şi închipuie-ţi că eşti cu ea. Nu mă deranjează. Rămâi şi voi fi cine vrei tu.

Theodore o luă în braţe şi o sărută. Parţial o făcu cu milă, parţial cu repulsie pentru că ea singură se umilea în aşa măsură. Se întreba oare câţi bărbaţi îi luaseră locul bietului italian mort. Oare cât de strâns trebuia să-şi închidă ochii pentru a-şi imagina la rândul ei că Stefano se află în pielea unui american sau polonez sau englez? Chantal îi desfăcu nasturii de la cămaşă şi-l mângâie pe piept. El o luă de mijloc şi o îndepărtă de el.

— Chantal, eşti o femeie frumoasă, admirabilă, dar nu pot face asta. Este împotriva principiilor mele de viaţă. Nu pot să ţi-l aduc înapoi pe Stefano al tău. Nimeni nu poate. Poate că ai dreptate în privinţa Annei. Poate că ar înţelege, oarecum. Da, mă simt singur şi îngheţat ca şi tine, dar nu cred că leacul cel mai bun ar fi să fac dragoste cu cineva. Mâine dimineaţă ce ne va mai rămâne? Nimic. Doar vinovăţia şi dorul meu de ea. Aş minţi dacă ţi-aş spune că nu am dorit să mă culc cu tine... Ea se lipi de Theodore şi încercă să-l sărute, însă el se retrase. îl împinse şi ea acum, când văzu refuzul.

— Pleacă, te rog. Dacă nu vrei să rămâi cu mine peste noapte, pleacă acum. Tonul ei era mai degrabă implorator, iar Theodore simţi că i se face rău. Întinse mâna spre ea, dar ea dădu din cap. Te rog, nu mă atinge. Dacă ai şti cât de mult am aşteptat atingerea unui bărbat şi de când îmi doresc ca un bărbat să mă atingă, nu ai mai face asta. Nu-ţi cer să mi-l aduci în amintire pe Stefano. Nu sunt precum mama lui – nu păstrez patul cald pentru el. Pleacă şi nu mai reveni. Îşi strânse părul la spate. Mult noroc, căpitan de escadron. Avanti.

Theodore îşi încheie vestonul şi plecă. Coborând scările se gândi că fusese un nebun. Dacă la Oxford *i-ar fi spus cineva că o franţuzoaică drăguţă îi va propune într-o*

zi să facă dragoste cu ea, iar el o va refuza, ar fi râs cu gura până la urechi. Dar iată-l, refuzând, de dragul Annei, care oricum habar nu ar fi avut de această aventură şi care probabil, în acest moment chiar, dansa cu vreun alt bărbat. Nu trebuie să regreţi nimic, îşi zise el, încetinind pasul. Îşi scoase vestonul şi privi în sus, spre etajul al treilea. Aerul era fierbinte. Chantal stinsese lumina, dar îi vedea silueta în spatele ferestrei. Plecă şi când ajunse la colţul străzii, o voce subţire îl opri:

— Hei, soldăţel!

Se întoarse şi văzu o tânără frumoasă stând în pragul uşii, făcându-i semn cu degetul. Avea o cicatrice pe un obraz. Acum înţelese de ce Chantal spusese că avea chipul Madonnei. Dădu din cap, refuzând, apoi o salută. Mai privi o dată, peste umăr, casa de la numărul 18. Se întoarse. Intră, trecu printre copiii de pe scări, supărat că nimeni nu-i *culcase deja. Deschise uşa apartamentului lui Chantal. O văzu stând ghemuită lângă fereastra deschisă. Theodore azvârli vestonul pe pat, o luă în braţe şi o duse în locul unde presupunea că trebuie să fie dormitorul.*

CAPITOLUL 18

Am sosit devreme ca să-l văd pe Theodore. Revenisem de la Monpazier după-amiază şi primisem mesaj că mă aşteaptă în piaţetă la ora şase, dar la cinci şi jumătate îl aşteptam deja pe o bancă.

Nici acum nu-mi amintesc de Monpazier cu plăcere, deşi era un orăşel drăguţ. Mă întrebasem toată ziua ce se petrecuse la vila Le Bosc.

Oraşul nu-mi aducea amintiri plăcute. Deja când îi auzeam numele făceam asociere cu Banja Luka, Sarajevo, Mostar, Gorazde. Toate acestea uciseseră mii de oameni şi erau pentru alte milioane oraşe cu nume pătat.

Ce amintiri va avea un copilaş în anul 2005, când va şti că în oraşul lui Enniskillen sau Gorazde, generaţii au suferit înainte de naşterea lui? Până şi numele creştineşti deveniseră întinate. Când eram studentă, aveam trei prieteni iugoslavi, Milan, Dusan şi Slobodan. În anul 1982

habar nu aveam dacă erau sârbi, croaţi, bosniaci, musulmani sau altceva. Acum, chiar şi numele de creştini pe care le citeam în ziare îmi întorceau stomacul pe dos. Biete, nevinovate nume!

Mă aşteptam ca David să vină cu Theodore, dar acesta veni singur. Se aşeză şi nu mă invită la el acasă, ba dimpotrivă, propuse să discutăm acolo.

— L-am chemat pe doctorul Duhaze după-amiază să-i vadă piciorul lui David. Nu te teme, David e întreg la minte şi la trup, trebuie să recunosc că are tăria fizică şi emoţională a unui taur... soţul tău...

— Nu e soţul meu... am protestat eu. Theodore oftă şi închise ochii câteva secunde.

— Ştii mai bine decât oricine că David a petrecut douăzeci de ani într-o tensiune imensă, în zonele de război cele mai aprige. De patru ori mai mult decât mine, adică şi, a văzut mai mult rău decât mine. Nu ştiu cum a reuşit. Aş dori să aflu anumite lucruri despre David şi m-am gândit că m-ai putea ajuta.

— Theodore, nu vreau să te jignesc, dar pot să am grijă de el şi singură. O să dau câteva telefoane şi i se va oferi îngrijirea de care are nevoie.

Nu voiam să pomenesc de sindromul post traumatic. Theodore nu ar fi ştiut la ce mă refer.

— Sper să faci asta, dar nu cred că David suferă un şoc post traumatic şi nici el nu o crede.

— Dar de ce nu vrea să mă vadă?

Theodore mă privi cu tandreţe.

— Sigur că vrea. Elena, mulţi bărbaţi din generaţia mea nu au povestit un cuvânt soţiilor sau copiilor legat de experienţele lor. Tu şi David aveţi viitorul în faţa voastră – aveţi tot timpul din lume să vorbiţi. Nu face presiuni asupra lui; lasă-l să decidă el când va vorbi. Încearcă să ai răbdare.

— Ce vrei să ştii despre David?

— David mi-a spus că nu şi-a cunoscut părinţii.

— Au murit într-un accident când el avea doisprezece

ani.

— Înţeleg. Cine l-a crescut?

— A fost dat la internat. În vacanţe stătea la bunici, undeva în sud. La optsprezece ani s-a dus în Vietnam cu naşul lui, care era fotograf, iar Mitch a fost ucis de o bombă a teroriştilor.

— Şi de atunci?

— Bunicii lui au murit, de atunci el lucrează. Ba nu: s-a căsătorit, dar nu s-au înţeles şi au divorţat de comun acord. Au trecut zece ani de atunci.

— Dar altcineva? Până la tine?

— Nu ştiu, am răspuns eu. Nu cred. Nu ştiu. Poate că nu-l cunosc deloc.

— Prostii! zise el. îl cunoşti mai bine ca oricine şi s-a întors la tine şi la copil. Crede-mă, Elena, doar dragostea ta l-a ţinut sănătos. Ştiu ce înseamnă asta. La fel simţeam şi eu pentru mama ta.

Nu ştiam ce să-i spun în acel moment. Eram hotărâtă să nu-l las pe David Tucan să iasă din viaţa mea.

— Vin cu tine, i-am zis. Nu-mi pasă dacă se va ascunde în grădină. Nu-mi pasă dacă mă urăşte sau nu, o să stau în faţa lui. Am nevoie de el. Regret dacă nu eşti de acord cu mine, dar trebuie să aflu singură dacă mă iubeşte sau nu. El îl iubesc, iubesc copilul nostru şi asta-i tot.

— Semeni atât de mult cu mama ta, Elena. Mă bucur doar când mă uit la tine.

— Niciodată nu m-am gândit că voi semăna cu mama. Nu m-am gândit că sunt nici pe jumătate la fel de drăguţă ca ea sau la fel de cunoscută şi apreciată. Nici puternică nu am crezut că sunt, dar tu mi-ai confirmat asta.

— Dacă ai crezut asta, te-ai înşelat. Eşti imaginea ei exactă. Semănaţi ca două picături de apă; la fel de feroce, de vulcanică, poate mai greu de abordat. Tatăl tău şi David sunt bărbaţi curajoşi. Cu inimi de leu. Trebuie să semeni şi tu cu leoaica. Acum, draga mea, dacă insişti să vii cu mine, hai să ajungem acolo înainte de sosirea doctorului.

Theodore fusese discret şi nu mă prevenise că David

era total zdrobit de beat. În viaţa mea nu-l văzusem aşa de beat. De la uşă îl auzeam cântând. Nu era manifestarea şocului post traumatic la care mă aşteptasem; credeam că voi vedea un David urlând de furie, aruncând cu obiecte în ce nimereşte, dar el era blând ca un mieluşel şi cânta la nesfârşit *Clementina*. Theodore surâse când deschise uşa.

— Elena, să ştii că îmi asum responsabilitatea complet. Am cântat puţin mai devreme – nu credeam că-şi mai aminteşte cântecul. Am mers încet prin hol. L-am ascultat pe David cântând din străfundul plămânilor.

Decolaţi din deşertul vestic
Şase sute de avioane.
Aceleaşi bătrâne, *aceleaşi echipaje*.
Aceleaşi ţinte, *aceleaşi vremuri*.
Escadronul şaptezeci, *escadronul şaptezeci*.
Deşi rostim asta oftând.
Trebuie să ducem poşta
Deşi în fiecare noapte murim puţin.
Pilotule! *Ne-ai pierdut*?
Vino aici şi aruncă o privire.
Cineva a primit o lovitură în aripă.
Noi suntem întregi, *băieţi*, *am ajuns la Tobruk*!
Escadronul şaptezeci, *escadronul şaptezeci*.
Spunem cu un oftat.
Trebuie să ducem poşta în fiecare noapte până vom muri.
Oh, să fii în Piccadilly.
Să vinzi chibrituri cu cutia.
Dar nimeni nu ne poate obliga
Să mai… ducem… afurisita de poştă…
Şaptezeci… la naiba!

David reluă refrenul, iar Theodore deschise uşa larg.

— Theodore, nu-mi amintesc nenorocitul ăla de vers… Elle! strigă David. Se ridică în picioare şi veni să mă îmbrăţişeze. Mă sărută atât de pătimaş, încât îmi era clar că nu-şi mai amintea nimic din ce se petrecuse înainte. Elle, murmură el. Dragostea mea… Aş fi stat aşa, în

picioare să-l sprijin o zi întreagă. Îi stătea atât de bine beat! Theodore, cum era primul vers? Am înnebunit tot gândindu-mă la nenorocitul ăla de vers.

Theodore îl ajută:

Înapoi la zbor în fiecare dimineaţă.

Apoi David începu să secondeze:

Aşteptând un bileţel pe panoul de comandă, *Efortul maxim… ghici încotro*?

De-abia când i-am auzit pe amândoi cântând mi-am dat seama că şi Theodore era beat.

Chiar şi acum ţin minte cântecul, îl fredonez când sunt în maşină, sau i-l cânt copilului.

Îmi amintesc cuvintele atât de uşor, de parcă eu aş fi fost în deşert. David şi Theodore cântau umăr la umăr ca doi vechi prieteni.

Apăru şi doctorul Duhaze care se uită uimit la cei doi, de parcă ar fi intrat într-un ospiciu. Aruncă o privire severă spre Theodore şi-l întrebă:

— Care din voi trei e pacientul meu în această seară?

Theodore arătă cu degetul spre David, care se prăbuşise pe un fotoliu.

— Va trebui să-ţi dai pantalonii jos, îi zise Theodore lui David, iar acesta începu să chicotească.

M-am dus să-l ajut şi imediat David rămase fără blugi. Doctorul se aşează în genunchi lângă el şi-i examină rana. Se uită întâi la mine şi la Theodore parcă sugerând să ieşim, dar noi am rămas neclintiţi şi l-am privit cum desface bandajul.

— Arată bine. E de vreo trei săptămâni? Perfect curată. În Cahors nu întâlnesc prea des astfel de răni prin împuşcare. Aţi avut mare noroc cu poziţia în care v-aţi aflat. Mai e puţin umflat, dar va trece. Aţi făcut ceva fizioterapie? întrebă doctorul scoţându-şi ochelarii.

David ridică piciorul celălalt şi urlă:

— Fizioterapie? Rahat, doctore, nici vorbă! Din păcate nu mi-a fost uşor să găsesc un fizioterapist la Sarajevo. Oricum, mi-au dat nişte medicamente al naibii de

bune.

— Ceea ce v-a dat posibilitatea să vă folosiţi piciorul înainte să fie recomandabil, zise Duhaze deloc amuzat.

Practic, piciorul dumneavoastră este intact, nu aveţi infecţie. Se vede că a fost bine îngrijit. Se uită la mine: nu e obişnuit ca glonţul să lovească muşchiul în acest loc fără să atingă o arteră sau să rămână înfipt în os. Palpă încet vânătaia din jurul rănii. Există, desigur, o vătămare a muşchiului şi, dacă vreţi să vă vindecaţi complet, vă recomand să nu păşiţi cu acest picior vreo câteva săptămâni. Vă sfătuiesc să urmaţi nişte fizioterapie. Să ştiţi că trebuia să faceţi asta de la bun început. O să curăţ rana, voi reface bandajul şi vă voi administra preventiv o injecţie cu antibiotice. Apoi nu trebuie decât să vă odihniţi.

Doctorul începu să facă exact ce a spus; dezinfectă rana, iar eu mi-am acoperit ochii văzând iodul pe rana deschisă.

— Nu vă temeţi, nu va simţi nimic, zise el când mă văzu albindu-mă la faţă. Îi voi face o anestezie uşoară. Zis şi făcut. Când acul intră în fesa lui David, el începu să cânte:

Undeva, deasupra regiunii Benghazi, zburăm jos, Un motor o duce prost Fiindcă a fost nimerit.

Undeva, deasupra regiunii Bengazi zboară nemţii, Zboară pe deasupra

Atunci eu de ce trebuie să mai zbor?

Doctorul îşi închise trusa şi-mi dădu o reţetă. L-am condus la uşă, iar Theodore i se alătură lui David şi cântară amândoi. Aveau nişte glasuri oribile.

— Nu simte nimic, am zis eu dorind să-l fac pe Duhaze să zâmbească.

— Nu are voie să bea cât timp ia antibiotice. Mai ales nu-l lăsa să conducă.

— Bine. Mă îndoiam că ar fi recomandabil, să-i spun lui David ce mi-a comunicat medicul, mai ales că trebuia să se abţină de la băutură.

— Să ştiţi că e foarte ciudată această casă a

englezului, îmi zise el din prag. E straniu şi că am tratat trei persoane asociate cu această casă. Toţi au avut noroc.

— Cum adică, am avut noroc?

— Aţi avut mare noroc că aţi păstrat copilul, domnişoară Stewart, mai ales în acel stadiu de sarcină. Prietenul dumitale a avut noroc de locul unde a fost împuşcat. Doi centimetri mai la stânga şi ar fi pierdut piciorul.

— Doi centimetri mai la stânga şi nu l-ar fi nimerit defel.

— Puteţi privi situaţia şi din acest unghi. Domnul Hamilton – ei bine, şi dânsul e un bărbat norocos. Să treci printr-un război şi să fii perfect sănătos, mai ales că…

L-am privit atentă, curioasă de cele ce vor urma.

— Are o vârstă. Şi doamna Hamilton a avut noroc că a murit atunci.

— Mă scuzaţi? am zis eu făcându-l să repete.

— De ce să vă scuz, când beneficiaţi de un noroc fără asemănare? Bucuraţi-vă!

— Doctore, ştiu că nu mă agreaţi dintr-un anume motiv – pe care nu-l pot bănui. Credeţi că vă irosesc timpul?

— Nicidecum. E meseria doctorului să ajute spiritul şi sănătatea trupului. De aici pornesc cele mai severe suferinţe. Dacă pacienţii mei sunt îngrijoraţi, prefer să mă cheme.

— În acest caz, vă deranjează dacă mâine vin la clinică şi îl aduc pe David să asculte inima copilului?

— Absolut deloc. Mă găsiţi între ora unu şi două. Puteţi veni oricând. Altfel, va trebui să ajungeţi la Cahors. Să nu-l lăsaţi pe el să conducă. Noapte bună, domnişoară Stewart.

Chiar şi la plecare, tot nu am reuşit să-l văd zâmbind.

Când am revenit în sufragerie, David nu mai cânta. Se întinsese cu picioarele în mijlocul camerei şi vorbea, de parcă era singur. Theodore se retrăsese într-un colţ, sprijinit de perete şi-l asculta.

— Ce crezi, domnule locotenent-colonel de aviaţie? Elle e încă tânără. La Sarajevo am cunoscut o puştoaică musulmană de nouăsprezece ani care lucra cu mine ca translator, deci era cu douăzeci de ani mai tânără decât ea. Theodore mă văzu intrând în cameră. Mi-a povestit despre taţi care au fost siliţi să-şi violeze fiicele adolescente ca să le salveze vieţile. Povestea despre o femeie căreia îi fusese dat să aleagă între a-i smulge cu dinţii testiculele fiului său sau să-l vadă mutilat de alţii. Să aleagă. Stăteam şi mă gândeam la Elle şi la mine crescând un copil şi în tot acest timp o femeie mă implora să-i iau copilul, unul dintre mai mulţi. Spunea că nu conta că nu-l va mai vedea vreodată, voia doar să-l ştie scăpat de acolo. Poate că peste ani oamenii vor spune că a fost o prostie ce s-a întâmplat aici, că Occidentul nu făcuse decât să agraveze situaţia, precum bombardase în trecut ţările Axei. Să le spui tuturor că aşa ceva nu trebuie să se mai întâmple. Le spuneam că Occidentul nu va permite aşa ceva, totuşi s-au întâmplat. Găseşte tu o fotografie, un chip… David vorbea şi se freca la picior. Reporterii sunt cei care se satură. Noi, ceilalţi, rămânem acolo şi adunăm mărturii pentru ce se întâmplă, pentru ceea ce am lăsat să se întâmple. Dacă surprindeam acea imagine…

Lacrimile mi se scurgeau pe obraji. Theodore îl luă pe David pe după umeri:

— Prietene, vei reuşi. Spunând aceasta, ieşi din cameră. Mă lăsă pe mine să-i iau locul.

— David, iubitule.

— Elle? Iubita mea, nu ştiam că eşti aici.

— De-abia am intrat. L-am condus pe doctor. Te simţi bine?

— Da… bine… obosit doar. Aş putea să dorm o săptămână.

— Poate că ar trebui să te culci.

— Aici, cu tine, nu vreau să pierd timpul dormind.

Mi-am sprijinit capul pe umărul lui.

— Vrei să plecăm acasă, David? Să ne întoarcem la

Londra?

— Când doreşti tu, iubito. Deocamdată cred că nu pot ajunge nici până la pat.

M-am apropiat de el; voiam să facem corp comun. Theodore plecase şi în cameră era întuneric. Lumina pătrundea din hol, prin uşa întredeschisă.

— Dacă vom fi împreună, trebuie să ştii anumite lucruri. M-am săturat să trăiesc diferite vieţi şi m-am săturat să mă tem că nu voi deveni eroul pe care-l doreşti.

— Dar eu nu doresc să fii erou.

— Ba da, iubita mea, chiar dacă nu-ţi dai seama. Mereu ţi-ai dorit să iubeşti un erou. De aceea ţii atât de mult la piloţii aceia.

— Nu, David, nu-i adevărat.

Mă mângâia pe păr şi mi-am adus aminte ce discutam cu o prietenă despre olandezi; discutasem în contradictoriu. Ea spunea că sunt fundamental diferiţi de englezi. Olandezii sunt realişti, iar englezii sunt romantici. Am râs când am auzit-o. Englezii căpătaseră o reputaţie proastă în lume ca fiind lipsiţi de sentimente, reci, şi foarte represivi.

Nu-i găsisem niciodată a fi romantici. Ea luase apărarea dând exemple de englezi din perioada romantică, de poezii despre pajiştile verzi şi tablourile minunate. Vorbea despre patriotism şi onoare, despre Elgar, Churchill şi despre imnul „îţi jur credinţă, ţara mea”…

David avea dreptate. Voiam ca toţi să fie eroi, îmi era sete de eroism.

— Dar nu vreau să stau la înmormântarea ta şi să-i ascult pe cei care spun ce mare erou ai fost şi ce nobil a fost gestul tău de a salva copilul altcuiva, cu riscul de a fi spulberat de o bombă. Vreau să iubeşti copilul nostru mai mult decât pe milioanele de copii din lumea întreagă. Vreau să trăieşti cu noi.

— Dar te iubesc, Elle, iubesc copilul nostru. Îmi făceam doar datoria şi ştiu că mi-am făcut meseria cum am ştiut mai bine. Nu ştiu sigur ce doreşti tu, sau ce se va

întâmpla cu noi şi de aceea trebuie să vorbim.

— Eu nu vreau să vorbim. Ştiu că totul va fi bine. Trebuie să te refaci, atât. Te iubesc şi doi ani de zile mi-am spus că mă voi descurca şi dacă vei pleca de lângă mine, dar acum nu mai spun acelaşi lucru. Dacă te depărtezi de mine, voi muri. Totul la tine, bun sau rău, tot ce faci mă doare. Atât timp cât copilul e bine, cât tu eşti bine, vreau ca toate să rămână ca mai înainte. Asta-i tot.

— Bine, iubito, zise el, dar mie nu mi-e de ajuns.

Mă aşteptam să-mi spună că nu mă iubeşte, că nu-şi doreşte copilul sau că mâine se întoarce în Bosnia. Mă mângâie pe cap.

— Eu nu vreau ca toate să fie ca mai înainte. Vreau să-mi petrec restul vieţii alături de tine, iar dacă nu mă crezi, să ştii că-ţi deschid căpşorul ăsta încăpăţânat, zise strângându-mi uşor capul între palme.

— Cum crezi că pentru mine eşti un erou romantic când te porţi astfel? Câteodată cred chiar că faci toate acestea ca să-mi satisfaci fanteziile legate de spiritul de sacrificiu. Oh, David…

— Elena… zise el ameninţător.

— Bine. Dacă insişti. Dacă te simţi mai bine…

— Elena… L-am sărutat, iar el murmura cuvinte tandre cu buzele lipite de gâtul meu. Da, te cred, slavă Domnului că mă vrei! David îmi acoperi buzele cu gura lui pătimaşă. Dar am câteva condiţii de pus. Când ajungem acasă, te duci la un psihoterapeut. Nu se poate să-mi promiţi ceva, apoi să uiţi. Mai bine nu mi-ai mai promite nimic. Nici eu nu mai promit nimic. Dar nu trebuie să uităm de zilele noastre de naştere, oriunde ne vom afla.

— Iisuse, Elle, chiar nu poţi să taci? Mă sărută cu insistenţă. Exact acest lucru mi-l doream şi eu, Elle…

— Voiam să te fac să râzi, David, nu-mi pasă de zilele de naştere, zău, le urăsc.

— Ridică-ţi cotul de pe gaura din piciorul meu… chiar acum!

Nu am mai vorbit despre iubire, cred că era prea

beat ca să-şi amintească discuţia. L-am dus în pat şi am stat aşa, îmbrăţişaţi, David murmurând întruna despre un drum şerpuit şi despre o curbă periculoasă. Nu ştiu unde credea că este. Din câte am reuşit să deduc din indicaţiile date de David, curba trebuia luată cu viteză mare, apoi după ce se intra în curbă trebuia frânat şi de-abia după aceea accelerat. Ideea era să ia curba cu peste optzeci de kilometri la oră. Mă gândeam ascultându-l câte curbe periculoase vom avea amândoi de parcurs pe drumul vieţii.

ROMA

— Ce părere ai să fii soţie de avocat?

Eram amândoi în barul hotelului D'inghilterra, *care fu*sese *rechiziţionat şi acum funcţiona pentru ofiţerii britanici. Era în luna mai, la două săptămâni după victorie. Anna se aşteptase să vadă o atmosferă veselă, dar aliaţii se adunaseră la bar şi păreau liniştiţi, chiar trişti. Se gândi la întrebarea lui apoi răspunse*:

— Cred că ar fi bine, dacă trebuie. Nu ştiu cum te-aş vedea fără uniformă.

— Parcă avusesem impresia că mă placi mai mult fără uniformă…

— Căpitane de escadron! *Faci afirmaţii riscante*! *zise ea zâmbind. Mă închipuiam ca soţie de aviator. Îmi plac aripile tale, ştii.*

— Şi nu vrei să te măriţi cu un înger căzut, fată cu părul de aur?

Anna îl mângâie. Remarcă pe chipul lui o secundă de tristeţe, dar nu voia să-l necăjească.

— Nu mai fi atât de serios, dragul meu. Tu vei fi mereu îngerul meu, oricât de jos vei cădea.

— Dacă vrei pot să rămân în forţele RAF.

Anna dădu din cap, se uită de jur-împrejur şi-l întrebă:

— Ce se întâmplă cu toţi? *Dumnezeule*! *Ar trebui să fie toţi în al nouălea cer. Nu pentru asta ne-am rugat*?

— Durează ceva timp până ce vor coborî din nori, draga mea. Nu toţi sunt la fel de optimişti ca tine. Unii

băieţi nu vor putea pleca acasă prea curând. Pentru alţii va fi un şoc greu de suportat. Mulţi dintre noi nu ştim de ce mai mergem acasă. Acum două săptămâni eram cu câţiva camarazi pe un aerodrom care aparţinuse forţelor Luftwaffe. Ni se făcuse milă de noi înşine ascultând radioul: „Ostilităţile în Europa vor înceta astăzi, la miezul nopţii... Trăiască Regele!" După ce am ascultat discursul lui Winston, unul din băieţi, care tot războiul dorea să se sinucidă, a turnat rom în pahare şi a spus dezamăgit: „Tiei, iar am rămas fără slujbă!" Cred că nu-i voi uita niciodată figura.

— Dar tu cum te-ai simţit?

— Mă gândeam la tine. Cât de mult aş dori să te strâng în braţe. Mă întreb şi acum dacă, în sfârşit, putem să ne facem planuri pentru viitor. Atâţia prieteni nu au mai apucat ziua aceasta. Sam, Tommy, ceilalţi. Oare cum s-or fi simţit familiile lor când au ascultat anunţul lui Churchill că războiul s-a terminat?

— Oh, dragul meu! îmi pare rău că nu pot să te ajut. Te înţeleg.

— Anna, ai o inimă atât de mare! Mulţi şi-au pierdut capacitatea de a crede în bine şi în finaluri fericite... Nu ştiu dacă viaţa mai merită trăită, dacă şi ţie ţi se va întâmpla la fel...

— Dar nouă nu ni s-a întâmplat aşa, Theodore. Suntem aici, împreună, ne aşteaptă viitorul în faţă.

— Ai dreptate, fată de aur. Când te căsătoreşti cu mine? Theodore îi sărută mâna.

— Când doreşti. Vreau să-mi cunoşti părinţii. Vreau să mergem acasă, fiindcă va fi ultima dată când spun, ßcasă".

— Şi eu doresc asta. Ce părere vor avea părinţii tăi despre mine? Mai ales că nu am nicio ocupaţie. Ce va zice tatăl tău?

— Nu cred că va obiecta să aibă un avocat în familie. Nu ştiu ce va zice că eşti englez...

— Dar tu cum te simţi?

— Fericită.

— Eşti cea mai dulce fiinţă de pe pământ. Vreau să le spunem copiilor noştri despre această seară. Când vom fi bătrâni, nu vor şti ce înseamnă să primeşti premiul pe care zeii mi l-au dat mie.

— Dacă vor fi fete?

— Voi merge în tot oraşul să le spun să bată clopotele. Sper că vor fi la fel de frumoase ca mama lor.

— La fel vei simţi şi când voi fi bătrână şi urâtă?

— Nu vei fi niciodată aşa, draga mea. Vei fi mereu exact aşa cum eşti acum. Vom avea o mulţime de fotografii cu copilaşii noştri şi când îi vom privi, ne vom gândi la tine, aşa cum eşti în această seară.

— Atâtea luni de aşteptare, vorbim de viitor, iar tu vezi deja fotografii cu copii?

— Este singura mulţumire oferită de Cupidon; binecuvântarea cu copii.

— Când poţi să te demobilizezi?

— Suntem la dispoziţia zeilor. Am vorbit cu colonelul şi l-am rugat să mă elibereze cât de curând se va putea. Vrea să mai rămân, ca să mă promoveze. Sincer, draga mea, aş mai rămâne, acum că voi avea de întreţinut o soţie, însă, dacă mă gândesc mai bine, aş face o încercare pe Strada Civiliei. Dacă eşti şi tu de acord.

— Încearcă să spui ceva cu care să nu fiu de acord, căpitan de escadron…

— Dacă-ţi spun că e o prostie să te încurci cu un nebun ca mine?

— Aş spune că merg mai departe.

— Dacă-ţi voi spune că sunt un netrebnic, nedemn să-ţi sărute picioarele?

— Dacă insişti?

— Că o femeie ca tine nu ar trebui să se lase pe mâna unuia care nu are un viitor sigur, nu are slujbă şi nici perspective?

— Aici ai dreptate, trebuie să recunosc.

— Că eşti cea mai frumoasă de pe pământ?

— Te descurci bine, dar ai mers prea departe.

— Şi dacă te invit să mă însoţeşti într-o cameră pustie, ca să te pot săruta până ce-ţi voi lua răsuflarea?

— Întotdeauna mi-ai promis că faci asta şi ar fi cazul să te ţii de cuvânt. Mai e ceva, Theodore. Mi-ai promis că mergem la balul ambasadei, să dansăm. De aceea am venit.

— Dumnezeule mare! Ce femeie mi-ai dat, Doamne, care pune munca mai presus de iubire?

— Îmi place să le combin, când se poate. Am chef de dans. Mergem?

— Cum rămâne cu camera pustie?

— Poate să mai aştepte, Theodore. Am învăţat amândoi să aşteptăm, nu crezi?

Când ajunseră la petrecere, veselia era în toi. Theodore era mândru, dar şi gelos pe ofiţerii care veneau să-i salute iubita, invitând-o la dans. O vedea pe Anna ca esenţa victoriei, ca pe cineva care l-a menţinut în viaţă, nu numai prin natura ei generoasă, dar prin tot ce reprezenta pentru el. Se sprijini de un perete mai retras şi o urmări cum dansează cu un ofiţer mai în vârstă. Şeful Annei veni la el.

— Domnule căpitan? zise Arthur întinzând mâna. Vreau să-ţi prezint felicitările mele, Theo.

— Eşti amabil, Mac. Mulţumesc.

— Aţi hotărât unde se va ţine ceremonia?

— Nu… nu am ajuns atât de departe. Oricum, să fiu sincer, nu-mi pasă. M-aş însura chiar aici, dacă vrea să o facem acasă, bine, dacă vrea să mergem în America, iar e bine.

— Prietene, să mă anunţaţi şi pe mine. Vreau să-ţi fiu cavaler de onoare, dacă nu ai nimic împotrivă. Anna e iubită de toţi. Nu ştiu ce m-aş fi făcut fără ea, ca să-ţi spun adevărul.

— Susţin tot ce spui.

— Ştiu că nu v-a fost uşor. Cât mă bucur că am găsit-o pe Elizabeth înainte de izbucnirea războiului şi nu a

trebuit să fac sacrificii aşa ca tine şi ca ea.

— Nu am simţit niciodată că am făcut sacrificii, Mac. Mă consider un bărbat norocos.

— Nu ştiu dacă realizezi cât de norocos? Mac îl lovi uşor pe spate. Ei, amice, victoria e în mâinile tale, să nu te apuci să clinteşti un fir de păr de pe căpşorul ei drăguţ.

— Mă ameninţi, domnule ministru?

— Să fii sigur de asta, căpitane de escadron. Aceea este floarea Americii. O iubesc ca pe o fiică. Nouă, yankeilor, nu ne place să dăm din mână premiile, dar nu ne-am putut înţelege cu ea. Te doreşte şi gata! Din seara aceea la Kit Kat. *Am ştiut-o de cum m-am uitat în ochii ei. Ar trebui să mulţumeşti stelelor norocoase care te-au ajutat.*

— Asta fac tot timpul, crede-mă.

— Ştiu, amice. Să ştii că te iubeşte la nebunie. Fie vorba între noi, o meriţi şi tu. Vă doresc tot norocul din lume şi binecuvântarea lui Dumnezeu.

— Mulţumesc din nou, Mac. Cred că pe amândoi ne-ar bucura foarte mult dacă ai primi să fii cavaler de onoare.

Cei doi îşi strânseră mâinile şi se priviră cu simpatie. Theodore îşi aprinse o ţigară şi-l privi pe Mac plecând. Nu era deloc gelos că logodnica lui dansa cu ofiţerii. La început se temuse că o va pierde, dar acum, când se gândi că va fi mireasa lui cât de cu rând, zâmbi şi fu mă tacticos.

— Poţi să-mi oferi şi mie una? se auzi o voce care-l făcu să tresară.

— Chantal, nu mă aşteptam să te întâlnesc aici. Chantal era îmbrăcată într-o rochie neagră, elegantă, avea părul strâns în coc. Se sprijini şi ea de perete, lângă el.

— Chiar aşa? Ţi-am spus că am lucrat cu americanii. Poate că s-au gândit că nu vor fi destule femei la bal. Poţi să-mi oferi o ţigară?

— Desigur. Theodore i-o aprinse. Spera că nu-l va invita la dans. Nu ştiam că eşti la Roma.

— Nici eu nu ştiam că eşti aici. Nu dansezi?

— Astăzi rămân pe loc, zise el bătându-se pe coapsă. Mă cam încearcă piciorul.

— Ce păcat! Nu te-am mai văzut dinaintea victoriei.

— Am fost foarte ocupat. Munca de birou, birocraţie, ştii tu. Mai zburăm încă.

— Nu trebuie să te scuzi. Aceea este fata ta, nu? Acolo, blonda? Chantal făcu semn cu ţigara spre Anna Muzica se opri, iar Anna se găsea în mijlocul unui grup de trei americani. Se întoarse, o văzu pe Chantal cu Theodore şi surâse. Ai dreptate. E frumoasă. Foarte frumoaşă chiar. Nu mă prezinţi?

— Nu e o idee prea raţională, Chantal.

— Doar nu crezi că v-aş face vreun rău, Theodore1 Sau crezi că nu am avea ce să ne spunem una alteia?

Theodore se gândi că acum era prea târziu. Anna se îndrepta spre ei, zâmbind, exact ca în urmă cu doi ani. când se cunoscuseră. Simţi că îi bate inima cu putere.

— Dragule, iartă-mă că te-am lăsat aici, spuse ea gâfâind. Nu ştiam că atâţia prieteni vor fi aici. Bună, sunt Anna Kézdy, dumneata eşti…

— Anna, să-ţi prezint pe doamna Moleşini. Domnişoara Anna Kézdy.

— Chantal, te rog.

— Mă bucur să te cunosc, Chantal.

— Nu mai puţin, Anna. Dansezi foarte bine. Te pricepi.

— Mulţumesc. Am dansat foarte mult. Te distrezi bine, Chantal? Eşti franţuzoaică, nu-i aşa? Se cunoaşte după accent.

— Ai dreptate. Sunt franţuzoaică la origini.

— Te invit să iei cina cu noi, te rog. Suntem opt la masă şi am fi bucuroşi să ni te alături.

— Eşti foarte generoasă, Anna. Mulţumesc, dar nu pot rămâne la cină. Mâine dimineaţă, devreme, trebuie să mă întorc la Napoli.

— Ce păcat! Lasă, sunt sigură că drumurile ni se vor mai întâlni cândva, zise Anna dând mâna cu Chantal

Moleşini, dar se uita deja la Theodore.

— Poate. Nu se ştie niciodată. Căpitane de escadron, sper că vei veni să-ţi iei rămas bun înainte de a părăsi Italia? Aş dori să te văd înainte să pleci.

— Sigur că voi veni. Noapte bună, doamnă Moleşini. Drum bun. Theodore nu-şi desprindea ochii de pe Anna şi o ţinea de braţ.

— Vei veni deci să mă vezi înainte de plecare?

— Da, da.

— Trebuie să vorbim ceva.

— Bine, Theodore îşi trădă până la urmă iritarea, Voi veni să-mi iau rămas bun, doamnă. Aveţi cuvântul meu. Chantal îi lăsă în sfârşit singuri.

— Cine era femeia, Theodore? Nu păreai prea încântat să o vezi.

— Este o translatoare, văduva unui italian răpus în deşert. Nu mă simt în largul meu când o văd, atâta tot.

— Şi despre ce voia să discutaţi?

— Nu ştiu, poate e o prostie; poate caută de lucru undeva. Orchestra începu să cânte Călătorie sentimentală. *Anna, vrei să dansăm? Acum totul s-a terminat.*

Theodore nu se duse la Chantal Moleşini, nici nu-i trimise vreo *scrisoare în care să-i explice, fiindcă simţea că nu are ce să-i spună.*

Într-o seară, la opt zile după balul de la ambasadă, Theodore se afla în biroul lui Feathershawe şi discuta cu superiorul său despre *viitorul lui, la un pahar de whisky. Se auzi o bătaie în uşă şi apăru aghiotantul colonelului.*

— Mă scuzaţi, domnule, aşteaptă o doamnă care doreşte să vorbească cu domnul căpitan de escadron.

Theodore se ridică

— Anna? Ce surpriză plăcută! Doamne, Hamilton, cil de ascunsă o ţii vederii altora. Urât din partea ta. Nu <
lăsa să te aştepte! Invit-o înăuntru bătrâne.

— Îmi pare rău, domnule, dar domnişoara a spus <.1
vrea să discute în particular cu domnul căpitan de cadron Theodore Hamilton.

— Asta nu este Anna, zise Feathershawe lăsându capul într-o parte. Hamilton! strigă la Theodore, văzâu du-l că se duce la uşă. Nu aşa de repede! Mulţumea Becker. Aghiotantul ieşi.

Theodore se întoarse cu faţa spre colonel.

— Bănuiesc că e vorba de doamna Moleşi ni, domnule. Mi-a spus că s-ar putea să-mi facă o vizită la bază.

— Şi vrea să te vadă personal? Dubios. Nu vrei să nu spui şi mie ce se întâmplă, tinere domn? Theodore lăs.! privirea în pământ. Băţ înul mormăi: Cred că bănuiesi despre ce e vorba. Nu te pot condamna numai pe tino Nu eşti primul care a cedat în faţa tentaţiei de a avea o femeie, când pe alta nu o puteai avea... Ei, Hamilton, mai bine cheam-o înăuntru. Eu o să dispar puţin. Dup.) ce pleacă doamna, vino la mine în apartament.

Theodore stătu de vorbă cu Chantal o oră întreagă. *i şi înainte de cină se prezentă în faţa colonelului. Discută cu Feathershawe două ore şi plecă de la bază cu permis pentru perioadă nelimitată, având ordin de transport până la Cairo a doua zi de dimineaţă. Îi trimise vorbă Annei.*

Se întâlni cu ea la Almaza. *Era mai frumoasă decât o văzuse vreodată. Veni cu maşina lui Mac şi îi spuse că Mac auzise de venirea lui şi îi dăduse maşina cu şofer, drept recompensă că se deplasase la Cairo.*

— Mac e plecat. Putem să mergem la Piramide, dacă vrei, sau la Luxor. Putem să luăm trenul. Millie s-a dus săptămâna trecută. Ţi-am spus că se mărită cu un egiptean? Oh, Theo, ce bucuroasă am fost când am primit telegrama ta... Nici nu speram să te văd atât de curând. Cum ai reuşit să-l păcăleşti pe Feathers? Am lucrat mult în ultima vreme... ca şi tine, cred... spune-mi, te-au transferat la Londra... dă-i drumul! Ascult orice! Dă-mi vestea cea rea, dacă există!

Theodore amuţise.

— Theo? Ce s-a întâmplat?

— Nimic, draga mea. Sunt obosit.

— Nu eşti bolnav, nu? Theo, ştiu că s-a întâmplat ceva. Ţi-a murit vreun prieten? Nu Jimmy? Doamne, nu Bob?

— Nu e vorba de asta, crede-mă.

— Unde vrei să mergem? La Shepheard's*?*

— Cum doreşti tu, Anna.

Anna îi spuse şoferului unde să-i ducă, apoi continuă să-i vorbească lui Thedore:

— Am rezervat o cameră la Continental. *Poate ne vom întâlni cu Millie şi logodnicul ei să bem ceva, dar dacă nu vrei, rămânem singuri. Cum doreşti. Totul s-a terminat acum dragul meu, nu-i aşa? M-am tot rugat…*

Theodore o trase mai lângă el şi închise ochii. Nu ştia ce să facă. Voia să coboare din maşină şi să fie undeva singuri, dar era imposibil, aici, la Cairo. Când ajunseră la Shepheard's *directorul veni să-i salute, îi sărută mâna Annei. Theodore se simţi sufocat de mulţime.*

— Afurisit acest oraş, zise el dintr-odată. E imposibil să găseşti un loc liniştit. Anna îl privi surprinsă.

— Theo, Cairo e liniştit acum; ca un mormânt. Italia» plictisitoare, dacă aici ţi se pare aglomerat. Hai să bem şampanie. Să sărbătorim!

— Anna, trebuie să stăm de vorbă… Trebuie să-ţi spun…

— Taci acum. Lasă-mă doar să te privesc. Nu-mi vino să cred că suntem cu adevărat aici.

Theodore îi privi buzele trandafirii, ochii de smarald şi aurul părului şi văzu cum visurile i se spulberă Muzica se auzea în surdină, dar lui i se părea că-i spargo timpanele. Se uită la Anna, dar se îndoia că va avea curajul să-i mărturisească… dacă ar exista o cale se) *scape de Chantal, să nege tot ce se întâmplase, să fugă departe, să nu poată fi prins, iar Anna să nu afle nimic o privi şi îşi dori mai degrabă să fi fost împuşcat decât să fi ajuns în acest moment penibil.*

— S-a întâmplat ceva. Îmi ascunzi ceva. îl luă de mână. Dragule, mai ţii minte Sham el Nessim?

— Cum aş putea uita vreodată?

— Ai aceeaşi figură tristă ca atunci... mă faci să mă simt tulburată.

— Iartă-mă, domnişoară cu părul de aur. Am fost trist în ultimele săptămâni şi parcă nu-mi revin.

— Atunci ascultă-mă! Războiul s-a terminat. Plecăm acasă şi toate se vor aranja. Vreau să îmi cunoşti familia, dar dacă nu doreşti asta, nu mă supăr. Poate că tatii i se va frânge inima, dar putem să ne căsătorim mai întâi, apoi să mergem acasă. Cum preferi tu. Vreau să fii fericit şi te voi face fericit!

— Anna, nu putem să mergem în cameră? Vreau să nu mai văd toţi aceşti oameni. Vreau să fim singuri.

— La mine în cameră nu vom fi... trei fete stau cu noi şi Millie se pregăteşte pentru o petrecere. Ştii ce a făcut? A zis că-mi dă mie rochia argintie, de seară, dar acelaşi lucru i-l promisesem şi eu drept cadou de logodnă... cred că trebuie să-mi cumpăr o rochie nouă. Dragul meu, ne-am gândit să dăm o petrecere pentru toţi patru, să sărbătorim împreună. Barmanul de la Turf *mi-a promis o navetă de şampanie. Hai să mergem, dacă vrei. Până mă pregătesc, poţi să stai de vorbă cu mine. Oh, Theo, nici acum nu-mi vine să cred, iată-ne împreună. Hai să bem pentru noi!*

Theodore se duse în hotelul unde avea camera rezervată, apoi reveni în câteva minute, o luă de mână şi zise:

— Hai să mergem sus.

— Dragule, dar nu putem să aşteptăm până după petrecere? Theodore o trăgea după el pe scări, iar sus scoase cheia şi descuie camera. Annei îi luceau ochii.

— Theodore, ce romantic...

— Anna, stai jos.

— Ce?

— Te rog, scumpo, stai jos. Trebuie să-ţi vorbesc. Anna se aşează pe un scaun din faţa noptierei. Theodore începu să se plimbe nervos prin cameră, apoi se auzi o bătaie în uşă. Valetul aduse o tavă cu o sticlă de şampanie

pe care o lăsaseră pe masă la bar, o sticlă de whisky şi un trandafir roşu.

— Domnul Hamilton a spus că floarea este pentru domnişoara Kézdy şi *că îi e dor să o vadă în părul dânsei. Valetul îşi* continuă *discursul apoi plecă în tăcere.*

— Ce drăguţ din partea lui, comentă Anna, urmărindu-l pe Theodore care se plimba dintr-un colţ în altul.

— Da. Foarte elegant.

— Dă-mi paharul.

Theodore i-l dădu, apoi veni în faţa ei şi căzu în genunchi, cu capul în poala ei. Anna începu să-i mângâie pe păr, aranjându-i şuviţele.

— Anna, spuse el gemând. Anna, nu ştiu cum să-ţi spun…

— Ştiu ce vrei să spui, Theodore, zise ea în şoaptă, dar nu vreau să aud. Nu acum. Mâine poţi să-mi spui ce vrei, dar acum nu vreau să ştiu nimic.

— Anna, nu înţelegi. Trebuie să-ţi vorbesc. Trebuie să-ţi spun despre…

— Nu, nu-mi spune. Nu vreau să aud veşti proaste. Vreau să sărbătorim sfârşitul războiului. Nu-mi strica această plăcere, Theo. Dacă mă iubeşti câtuşi de puţin, fă cum te rog.

Tentaţia spre a-şi închipui că lucrurile stau altfel era prea mare pentru Theodore; ar fi dorit să uite totul, cu preţul trezirii în coşmarul dimineţii.

— Anna Kézdy, ascultă-mă cu atenţie. Nu, iubito, nu-ţi voi face mărturisiri. Hai să păstrăm această seară aşa cum suntem acum, cum doreşti tu. Te iubesc, Anna, din toată inima. Te voi iubi mereu. Tu eşti viaţa mea. În veci.

Anna se aşează şi ea pe genunchi în faţa lui, iar el o îmbrăţişă. Theodore începu să plângă cu sughiţuri, iar Anna îl mângâie aşa cum o mai făcuse în ziua de Sham el Nessim*. Îi descheie nasturii de la veston, apoi de la cămaşă, după care i le scoase pe rând şi le aşează frumos pe spătarul scaunului. îl conduse spre pat. Theodore*

plângea în braţele ei şi trupul i se cutremura sub presiunea suspinelor. Încet, încet, se linişti la adăpostul mângâierilor ei şi, deşi încercă să se reţină, pasiunea îi aprinse inima şi trupul. Cu ochii trişti, dar cu cea mai mare tandreţe, se pierdu în Anna. Ea rămase trează după aceea. Nu se îndoia că o iubeşte, dar se schimbase ceva la el, lucru care o înspăimânta. Se mai trezea din când în când şi-i mângâia fruntea brăzdată de o cută adâncă.

În zori se strecură din pat şi stătu dezbrăcată la fereastră, răcorindu-se sub briza dimineţii. Străzile erau tăcute. Oraşul începea să-şi recapete rutina din timp de pace. Anna se întrebă oare ce ar spune mama ei dacă ar vedea-o acum, ştiind că ar şoca-o faptul că fiica ei are un amant.

Spera ca părinţii ei să-l iubească pe Theodore aşa cum îl iubea ea. Fusese educată ca fată cuminte şi sperase să rămână virgină până la căsătorie, apoi fidelă după aceea, însă războiul schimbase atâtea vieţi şi principii. Războiul îi dăduse biletul spre libertate, îi permisese să se îndrăgostească, iar dragostea o făcuse să treacă la fapte pe care nu crezuse că le va face. Acum, când războiul se terminase, aştepta să plece acasă, apoi să meargă în Anglia să-i cunoască familia lui Theodore, după care să şi-o întemeieze pe a ei. Se întreba oare câte îi va spune fiicei sau fiului ei din lecţiile învăţate în război. Se întoarse în pat şi adormi pe pieptul lui Theodore.

Când se trezi, el se îmbrăca. îl privi cu ochi întredeschişi, admirându-i trupul musculos şi locurile cele mai intime pe care le zărise. Theodore îşi puse cravata, se pieptănă, apoi tresări când se auzi strigat. Anna întinse braţele spre el.

— Dragule… bună dimineaţa.

— Anna… se aşează pe pat, lângă ea şi-i atinse uşor părul pe pernă.

— Mă simt ca o femeie decăzută… pentru a nu ştiu câta oară, dar e o senzaţie plăcută. Theodore îşi strânse tâmplele între palme.

— Anna, te rog, îmbracă-te, zise pe un ton încordat. Anna se ridică brusc şi, îmbrăcându-se îi simţi ochii fixându-o. După ce îşi puse fusta şi se pregăti să-şi tragă ciorapii pe picior, Theodore începu să vorbească.

— Ceea ce-ţi voi spune te va face să mă urăşti. Cu atât mai mult acum.

— Deci, spune-mi. Întinse piciorul graţios, netezi ciorapul de mătase, mulat pe formele perfecte.

— Am cunoscut o femeie la Napoli.

— Oh, da? Eram sigură de asta.

— Anna… pentru Dumnezeu! Vino aici, te rog, Anna.

— Imediat. Stai să termin.

— Anna. Am avut o legătură cu ea.

— Ştiu.

— M-am simţit o femeie foarte tristă… franţuzoaică…

Anna îl privi interesată:

— Era femeia aceea, nu-i aşa? Străina aceea care a venit la balul ambasadei – cea care nu se îndura să te lase, Iisuse, Theodore, m-ai prezentat femeii celeilalte! Cum ai putut?

— E văduva unui pilot care a murit în 1941.

— Nu mă interesează să aud despre soţul ei. Nu contează. Nici de unde este, nici unde a fost ucis.

Theodore aprinse o ţigară, iar Anna întinse mâna şi Theodore îi dădu să tragă un fum.

— Da, nu are importanţă asta, pentru tine, dar pentru mine are.

— M-am gândit că vei spune asta. Spune-mi ce e cu ea?

— Am văzut-o de câteva ori. Nu m-am simţit atras de ea. Îmi inspira milă. Era atât de singură.

— Înţeleg.

— Aş dori să poţi înţelege. Chiar şi mie mi-aş dori asta. Nu a fost nimic. M-am dus la ea la cină… am dus-o la operă.

— La Roma?

— Nu, la Napoli. Ce contează, Anna? Contează unde

am mers?

— Nu, nu contează. Anna se încălţă şi răsuci picioarele pe rând, ca să-şi verifice dunga de pe mijloc.

— Am condus-o acasă…

— Ce domn!

— Termină, Anna. Orice ai spune nu îmi poate face mai rău decât mi-am făcut singur.

— Scuză-mă, continuă, zise privindu-se în oglindă, începu să se machieze. Theodore vedea că îi tremurau mâinile. Se mânie când nu reuşi să-şi rujeze buzele, şi le şterse şi o luă de la început.

— M-am culcat cu ea, Anna. După aceea, în seara aceea.

— Mulţumesc pentru că mi-ai spus. Vrei să-mi spui exact de câte ori ai făcut sex?

— De patru ori, Anna. Problema este că e însărcinată.

— Oh, înţeleg. Ba, nu sunt chiar sigură că înţeleg.

— Va avea un copil; copilul meu. Anna îl privi cu ochi goi. Hotărî se în *să termin cu ea. Din prima noapte am regretat ce am făcut. A fost o greşeală. Nu o iubesc. Am încercat din tot sufletul să o evit. Când eram cu ea nu-mi închipuiam decât că sunt cu tine, i-am spus că nu se va mai repeta. Nu am avut încotro…*

— Şi ai făcut dragoste cu ea?

— Ba nu! *Când mă duceam să-i spun că punem punct ea refuza. Nu voia să mă asculte. Ştia de tine. Spunea că tu vei înţelege, că nu va însemna nimic pentru legătura noastră. Spunea că, după ce se va termina războiul, fiecare vom merge pe drumul nostru. Spunea că te vei bucura pentru mine.*

— Ce spunea?

— La început. Aceasta a fost consolarea pentru o singură noapte. Doamne, de ce o învinovăţesc pe ea? *îţi jur, că nu am vrut să mă culc cu ea, dar s-a întâmplat… Theodore se aşează pe pat şi-şi trecu degetele prin păr, neputând să se uite în ochii Annei.*

— Şi acum va avea un copil? *Şi tu crezi că eşti tatăl*?

— Nu e genul de femeie care-ţi închipui că e, Anna. E o femeie cumsecade.

— De ce crezi asta?

— Anna, oh, Doamnei…

— Poate că se culca pe rând cu alţi bărbaţi. Poate că pe tine te-a găsit cel mai credul. Poate ceilalţi sunt deja însuraţi, sau mai deştepţi decât tine. A prins un englez aviator drăguţ şi ce şi-a zis… va merge. Poate dacă nu câştigam războiul, ar fi pus mâna pe un aviator neamţ, de la Luftwaffe…

— Anna, te rog.

— Ce mă rogi? Se ridică, dar părea ameţită şi duse mâna la gleznă. Theodore veni lângă ea. Nu-i mă atinge! ţipă ca arsă. Nu-mi vine să cred ce prost ai devenit, Theodore. Eşti exact ca un şcolar, prins copiind.

— Anna, eu o cred. Nu e o femeie uşoară. A fost o greşeală. Greşeala mea. S-*a întâmplat. Trebuie să răspund. Trebuie să fiu sincer faţă de tine.*

— Azi dimineaţă, dar nu şi aseară?

— Anna…

— Oh, nu te obosi să-ţi iei apărarea. Ai încercat să-mi spui aseară. Bine.

Se întoarse cu faţa la oglindă. Îşi strânse părul la spate.

— Trebuie să-şi asume responsabilitatea. Asta trebuie să facă orice femeie. Regret pentru ea. Poate să apeleze la medic, dacă nu doreşte copilul.

— Anna, e catolică. Nu poate.

Anna se opri în timp ce se pieptăna. îl privi pe Theodore prin oglindă.

— Şi eu sunt, Theodore. Şi eu sunt catolică, zise ea încet.

— Dacă o părăsesc, dacă fac pe laşul… nu te merit, nu înţelegi?

— Poţi să-i dai bani pentru copil.

— Voi fi nedemn de oricine, dacă fac asta.

— Oricum eşti nedemn deja.

Theodore tresări.

— Dacă nu ţi-aş fi spus şi continuam să trăiesc cu această greşeală în suflet, ar fi fost posibil. Cred că aş fi înnebunit. Nu pot fi un bărbat onorabil dacă o las baltă. Nu-i aşa?

Anna se ridică sprijinindu-se de marginea noptierei. Luă sticla de whisky, îşi turnă într-un pahar şi bău.

— Vrei să-mi dai jacheta?

Theodore i-o dădu, iar ea o puse pe umeri.

— Anna, e foarte cald afară.

— Dacă vrei să ştii, Thoedore, nu-mi place să umblu în Cairo doar cu bluza pe mine. De ce eşti trist, Theodore? *Mereu am convenit că nimeni nu va plânge, nu va regreta şi nu va condamna pe celălalt. Aşa ne-am înţeles. Plec la lucru. Cred că nu ne vom mai întâlni vreodată. Îşi luă poşeta. Înainte să plec, vreau să ştii ceva. Vreau să ştii că te-am iubit… că te iubesc… cât se poate iubi un bărbat. Voi spune la revedere, dar mă întreb cum te vei simţi şi dacă ai mai fi considerat un lucru, onorabil" dacă eu însămi m-aş fi aflat în situaţia târfei tale franţuzoaice*? *Anna trecu pe lângă el, iar în trecere atinse uşor aripile de pe gulerul vestonului, apoi plecă.*

Theodore se duse la fereastră. Cât de mult suferise în ultimii patru ani, oricât de mulţi prieteni pierduse până acum, niciodată nu simţise o asemenea durere în adâncul inimii.

O privea pe Anna trecând pe lângă un arab, apoi pe lângă terasa Shepheard's. *O urmări cu privirea până ce nu o mai văzu printre oamenii care se duceau fiecare la treburile lor zilnice. Negustorii începuseră să-şi strige mărfurile.*

Totul se terminase exact cum începuse, pe terasă, la Shepheard's.

CAPITOLUL 19

Voiam să-mi văd părinţii şi asta m-a hotărât să plec de acasă. Altfel aş fi trecut cu uşurinţă peste termenul limită la care trebuia să predau cartea, lenevind pe terasa

lui Theodore. David se simţea bine oriunde; singura lui motivaţie fiind aceea de a-mi face pe plac.

Deşi Theodore a încercat să-l tenteze să viziteze locurile numite Bastides, David nu s-a lăsat înduplecat şi a continuat să ne fotografieze din toate poziţiile şi în toate locurile care i se păreau frumoase.

Fotografiile cu Theodore pot ocupa singure o carte; chiar i-am sugerat lui David subiectul unei cărţi: „portretul unui bătrân”.

Era greu să plec din Sainte Cécile, unde viaţa mea a început să capete noi semnificaţii şi unde amintirile sunt foarte dragi.

David auzise inima copilului la clinică şi rămăsese foarte impresionat, iar doctorul zâmbise în sfârşit. Totuşi, începuse să-mi fie dor de părinţii mei şi am cumpărat biletele de întoarcere pentru vineri. Joi seara Theodore ne ivitase la cină.

La ora şase David îmi zise:

— Du-te tu înainte, Elle, vin şi eu mai târziu.

— Cum adică?

— Du-te să iei masa cu Theodore şi voi veni şi eu puţin mai târziu, promit, Elle.

Am plecat singură la Theodore. Aveam senzaţia că de acum încolo voi face des asta. Giselle mă întâmpină în prag. Casa lui Theodore devenise parcă şi a mea.

— Ai fost atât de bun cu noi, Theodore. Nu ştiu ce mă făceam fără tine, sincer. Nu-mi place să-mi iau rămas bun.

— Atunci nu spune nimic. Ştiu că tu şi David veţi reveni să-mi prezentaţi micuţul. Am încredere în voi că veţi face asta.

Avea un chip atât de blând. Ştiu că este o copilărie. Theodore este un bătrân cu părul alb, cu faţa brăzdată de riduri, cu ochii uşor duşi în fundul orbitelor, cu mâinile uşor tremurând, adică un bătrânel obişnuit, dar eu am văzut mai mult de atât pe chipul lui.

Fotografiile lui David redau cel mai bine acest lucru văzut de mine atunci. Ridurile îi accentuau eleganţa şi

nobleţea sufletească. Era cel de-al doilea bărbat deosebit pe care-l cunoscusem şi îmi părea rău că trebuie să-i spun la revedere.

— Theodore, mâine plecăm acasă. Trebuie să terminăm cartea. Apropo, am adus reportofonul. Măcar acum pot să te înregistrez? De dragul săptămânilor trecute?

— Sunt gata să fac abstracţie de maşinăria aceea ciudată, dar nu mai ştiu ce pot spune.

— Încearcă. Pentru mine. Dacă ar fi să tragi concluzia, ce ai spune? Am apăsat pe buton. Voiam să-i aud vocea pe bandă.

— În urmă cu treizeci de ani am considerat că nu mai trebuie să mă gândesc la război. Nu ştiam că mă va mai întreba cineva despre vremurile acelea. Amintirile sunt totuşi proaspete şi mi-a făcut plăcere să le împărtăşesc cuiva. Poate că au fost cei mai fericiţi ani pe care i-am petrecut în viaţă, deşi preţul a fost cam mare… durere pentru pierderea prietenilor, vieţi în pericol, temeri, plictiseală şi deprimare. Oricum, compensaţiile sunt mari pentru ce am suferit noi atunci şi a meritat. Toţi camarazii mei erau băieţi talentaţi, onorabili. Camaraderia consta chiar în a rezista la toate împreună.

— Deci, ce a însemnat pentru tine, personal?

— A fost cea mai vie perioadă din viaţa mea. Un mod plăcut de a îmbătrâni. Mulţi dintre noi nu plecaseră din Anglia, dar aşa am putut ajunge în Orientul Mijlociu. Tunisul, Tripoli, Cairo, toate, aveau un aer misterios, exotic, de aventură. Te simţeai util. Îmi plăcea să zbor şi m-am bucurat când am câştigat ofensiva din Africa de Nord. Îmi plăcea să mă înalţ în albastrul senin şi să mă simt aproape nemuritor.

Când am mâncat am lâêat banda să înregistreze, iar Theodore vorbea lent, plăcut, aşa încât m-am gândit să-l las numai pe el în carte, excluzându-i pe ceilalţi.

Theodore se duse să mai aducă o sticlă.

— Dacă ar şti obstetricianul meu cât am băut în

ultima vreme, cred că m-ar da pe mâna altcuiva şi m-ar acuza de inconştienţă. Se va vorbi de mine la lecţiile de pregătire prenatală.

— Ce a spus doctorul Duhaze?

— Zicea că de când e el medic, vinul roşul n-a dăunat nici unui bărbat, copil sau femeie, atâta timp cât e de calitate.

— Slavă Domnului că mai există oameni ca doctorul Duhaze. Hai să bem pentru el. Deci ai ascultat sfatul medicului. E un medic nobil, aş adăuga eu.

— De ce am avut impresia că nu te place?

— Nu cred că nu mă place, dar mă bănuieşte.

— De ce?

— De a-mi fi ucis soţia, presupun. Theodore bău din vin şi închise ochii savurându-l. Are şi dreptare. Tehnic vorbind, eu am ucis-o. Mă uitam nelămurită la el. La sfârşit a suferit foarte mult, promisesem că nu voi lăsa pe nimeni să sufere durerea, mai ales dacă era cineva iubit şi îi promisesem că-i voi pune capăt durerii, dar nu am putut. Duhaze putea fi complice, fiindcă îmi spusese că anumite medicamente pot fi fatale. Sper că vei distruge nenorocirea asta de bandă, ca să nu-mi fie probă de acuzare. Deci, când Chantal era foarte grav bolnavă, i se administra morfină, dar la un moment dat nu-i mai ajungeau dozele ca să-i alunge durerea. Ţinând cont de cele spuse anterior de Duhaze, am acţionat în consecinţă, curmându-i suferinţa şi lăsându-l pe Duhaze fără pacient. De aceea simte ce simte.

— Probabil că realiza ce simţeai. Şi că Chantal ar fi dorit asta.

— Elena, nu a fost chiar simplu. Te vezi pe tine în faţa părinţilor sau a fratelui tău, cineva drag, însă poţi fi agentul morţii lor, nu? Chiar dacă s-ar afla într-o stare de cumplită suferinţă.

— Nu, dar nu mi-i pot imagina pe ei într-o atare situaţie.

— Ai dreptate să gândeşti astfel. Duhaze a simţit la

fel. Este catolic şi nu putea face nimic pentru schimbarea cursului vieţii. Oricum, nu a acceptat puritatea motivării mele.

— Trebuie să fi admis că ai făcut-o pentru ea.

— Elena. Vreau să-ţi spun o poveste care are legătură cu mama ta. Nu mi-am ucis soţia fiindcă aş fi iubit-o pe mama ta. O iubeam pe Chantal şi de aceea am ucis-o, nu din alt motiv. Nu ca să mă cruţ pe mine, sau pe Liliane. Oricum, pentru doctorul Duhaze mama ta era un factor. Nu ştie că Anna este mama ta. Oare cum ar fi reacţionat dacă ar fi ştiut?

Theodore reumplu paharele. Acum povestea ceea ce dorisem să aud mai demult şi totul rămase pe bandă, lată ce a spus:

— Am spus că am iubit-o pe mama ta mai mult decât am iubit viaţa. Când am revăzut fotografia ei m-am îmbolnăvit din nou de dragoste. Anna avea o vrajă pe care o emana. Chiar şi când te privesc, chipul ei îmi revine în minte. Deşi era foarte emancipată, rămânea în ochii mei o inocentă. Acum îmi vine mai uşor să-i apreciez calităţile decât pe vremea aceea. O doream atât de mult. Nu era vorba doar de o dorinţă fizică – şi aceea îşi juca rolul – dar ea reprezenta speranţa mea în viitor. Anna era simbolul meu, aşa cum fiecare avem nevoie de simboluri în viaţă. Cu toate acestea, am trădat-o.

Ascultându-l, îmi doream să o pot vedea aşa cum era pe atunci, măcar o clipă. O vedeam cu ochii minţii aşa cum era acum, mergând destul de greu, din pricina durerilor de picioare, cu multe hârtii în jurul ei, sau stând în pat.

O vedeam de Crăciun, oprind taxiuri, convingând oamenii străini să facă nu ştiu ce lucruri pentru ea, o vedeam bătrână, epuizată, aşa cum sosise în Sainte Cécile acum câteva săptămâni, dar nu o puteam vedea aşa cum fusese în 1943 la Cairo.

— Cum aşa?

— În toamna lui 1945 batalionul 37 staţiona în Italia. Colonelul Feathershawe, un băiat bun, mă prezentase unei

văduve, Chantal Moleşini; soţul ei, italian, fusese doborât. Ea era franţuzoaică, dar trăia în Italia de zece ani. La început relaţia noastră a fost nevinovată. Când mergeam la Napoli nu mă puteam întâlni cu mama ta şi mă întâlneam cu ea în oraş sau mergeam la ea acasă, într-o seară ne-am culcat împreună. Ştiam că voi regreta. În loc să pun capăt legăturii noastre pe loc, am continuat-o. La câteva zile după victorie Chantal mi-a spus că era însărcinată. Mama ta şi cu mine ne făceam planuri de nuntă. Spre ruşinea mea, mă gândeam s-o abandonez pe această femeie. Nu numai grija faţă de Chantal m-a făcut să iau această hotărâre, ci şi ce-mi mai rămăsese din respectul de sine. De multe ori nu poţi alege fericirea, dar poţi să-ţi asculţi conştiinţa, l-am spus Annei adevărul şi m-am însurat cu Chantal. Îţi spun asta acum fiindcă nu vreau să crezi că mama ta a făcut ceva rău în viaţă.

— Dar ai iubit-o?

— Dumnezeule, din toată inima.

— Şi de ce nu i-ai spus lui Chantal? Theodore mă privi ciudat. Nu se făcea pe vremea aceea?

— Nici în ziua de azi nu se face. Poate că sunt eu demodat, dar cred că oamenii trebuie să fie responsabili pentru faptele lor, oricât de nebuneşti ar fi.

— Dar nu putea face avort?

— Nici nu voia să se gândească. Nu fiindcă s-ar fi gândit la credinţă, ci fiindcă îşi dorea un copil.

— Dar puteai să-i dai bani – orice. Să-i întreţii… Nu ştiu de ce dar mă gândeam la David.

— Chiar dacă mă gândeam la dizgraţia socială în care ar fi căzut, se punea problema cum va fi tratată fiind văduva unui pilot inamic. Nu ştiam ce vor face forţele de ocupaţie. Provenea dintr-o familie de catolici, respectabili şi ce puteau crede toţi ştiind că aşteaptă un copil când era văduvă de trei ani? Dacă aş fi părăsit-o pe Chantal şi mă însuram cu mama ta, aş fi fost un laş, un nemernic. Mama ta merita mai mult decât mine. Sunt convins că l-a găsit pe acela mai vrednic de ea.

— Dar mama ce a spus? Ce a făcut?

Theodore se aşează pe scaun şi atunci păru dezarmat, copleşit cu adevărat de evenimente.

— A fost generoasă, fiindcă aşa îi era firea, l-am spus lui Feathershawe adevărul, ca să pot sta mai mult. M-a degradat întâi şi mi-a zis să plec la Cairo, dar să nu mă mai întorc, l-am spus Annei direct ce se întâmplase, iar după seara aceea nu am mai văzut-o niciodată. Am continuat să o iubesc, vreau să ştii asta, dar cu timpul mi-am iubit şi soţia foarte mult. Întinse mâna după pahar, dar îl dărâmă şi cioburile se împrăştiară pe dalele de piatră. Dacă eşti îndrăgostit, asta nu înseamnă că eşti pregătit pentru căsnicie. Contează dorinţa şi speranţele; poate că toate marile poveşti de dragoste sfârşesc prin căsătorie. Chantal m-a iubit de la început, dar mi-au trebuit ani de zile ca să o iubesc la rândul meu. Mai bine nu aş fi pierdut acest timp.

Mă întrebam atunci oare câte zile o fi plâns biata mea mamă, fiindcă Theodore fusese iubirea vieţii ei. Oare cum m-aş simţi dacă David s-ar întoarce la o femeie cu care s-a culcat şi pe care a lăsat-o gravidă.

Nu mi-ar păsa de ea şi m-aş aștepta să o părăsească, chiar dacă nu aş fi eu însămi însărcinată.

Mă gândeam la mama, care, de când i-am spus că l-am cunoscut pe Theodore Hamilton, nu a rostit un cuvânt rău împotriva lui.

Nici nu-mi lăsase impresia că l-ar fi urât. Mă încurajase să cred că ea fusese de vină. Mă gândeam la o tânără care se pregătea de nuntă şi care-l admira pe bărbatul care urma să-i devină soţ.

Atâta dragoste, atâtea speranţe şi visuri, toate spulberate de o sarcină întâmplătoare. Devenisem tăcută, iar Theodore reîncepu să vorbească.

— Când Chantal mai avea puţin până la moarte, ea începuse să fie supărată din pricina mamei tale; i-a spus-o şi doctorul Duhaze. Se gândea că o privase pe ea, dar şi pe mine, de ceva unic. S-au cunoscut, ştii. Am căutat să-i redau bucuria şi să o liniştesc, dar ea a insistat să aflu ce

s-a întâmplat cu Anna Kézdy… am refuzat mai întâi. Ştiam doar că se căsătorise cu un englez, Ben Stewart. Nu voiam să aflu mai multe. În ultima săptămână de viaţă a lui Chantal am minţit-o. i-am spus că aflasem de la Departamentul de Stat SUA că se măritase cu un diplomat în 1946 şi că au trăit la Singapore, l-am mai spus că Anna avea patru copii, că era fericită, în seara aceea Chantal voia să bea şampanie. Voia să fie Liliane de faţă. Şampania a fost călduţă – prostul de mine nu o răcisem înainte – iar Liliane îi ţinea paharul la buze. A încercat să bea dar s-a înecat. De atunci nu am mai vorbit de Anna. Liliane şi cu mine am terminat şampania. Peste trei zile, Chantal mă ruga să pun capăt suferinţei. Ţin minte ce mi-a spus: „Lasă-mă să zbor o dată, Theo. Ajută-mă să zbor o dată”. În seara aceea i-am pus capăt zilelor.

Începusem să plâng.

— Dar nu tu ai ucis-o.

— Ştiu, dar nu toţi sunt de acord cu mine.

— Te referi la doctor. Oh, dă-l naibii.

— Ei, nu s-a supărat că i-am administrat o doză mărită ci şi-a amintit cum Chantal îi spunea că nu am iubit-o niciodată, că m-am însurat cu ea fiindcă era însărcinată, că mi-a distrus viaţa alături de frumoasa americană – asta aude el când se uită la mine.

— Copiii voştri ştiu cum v-aţi cunoscut? Liliane era copilul rezultat din sarcina aceea?

— Lilianei i-am spus totul în seara aceea. Elena, nu ea a fost copilul nostru. După şase săptămâni, când eram încă la escadron, Chantal a pierdut sarcina; eu mă aflam la baza militară şi o uram.

— Oh, Doamne!

— Exact aşa am spus şi eu. Voiam să o sun pe mama ta şi să-i spun că puteam să ne căsătorim ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat, dar era prea târziu. Chantal a avut în total şase sarcini pierdute. În toţi aceşti ani am început să o iubesc. După ce în fiecare an pierdea câte o sarcină. După opt ani am adoptat-o pe Liliane, iar peste alţii doi, pe

Michael. E de vârsta ta.

— Ce îngrozitor o fi fost pentru tine şi pentru ea. Ce… nu mai ştiam ce să spun. Ce poţi spune în asemenea ocazii?

— Te-ai gândit că a fost ironic, nu-i aşa? Elena?

— Ba nu.

— Eu da. Şi prima şi a doua oară, sincer vorbind. Parcă Dumnezeu îşi bătea joc de mine. Chantal s-a internat într-un spital militar american după prima pierdere. Am primit vestea când eram la bază. Nu m-am dus la ea, ci am stat aşa, să mă gândesc ce trebuie să fac, sau ce trebuie să nu fac. A doua oară eram la Londra amândoi. Am părăsit-o la spital. Mă gândeam ce ironie să-i spun adio Annei Kézdy pentru asta.

— Dar totuşi aţi rămas împreună. Important este că toţi aţi avut parte de o situaţie favorabilă. Mama voia să ştie dacă ai avut copii – voia ca tu să fii fericit şi să ai copii. Vorbea atât de frumos de tine când m-a vizitat.

— Anna a fost la Sainte Cécile?

Acum trebuia să-i confirm.

— Da, după ce am ieşit din spital. S-o fi auzit cum vorbea despre tine. Dacă în trecut te-a considerat vinovat, acum te stimează foarte mult. Voia să vină să te vadă, dar nu a avut timp.

— E uşor să spui oamenilor că-i iubeşti şi că i-ai iertat, zise Theo. Cred că e mai bine să vezi ce fac oamenii şi să-i judeci după asta. Poate că Anna m-a iertat, dar nu a dorit să mă vadă.

— Numai pentru că este foarte mândră. Voia să-ţi aminteşti de ea aşa cum o ştiai în tinereţe, când era frumoasă.

— De când eşti în Sainte Cécile mă gândesc la ea ca la o femeie frumoasă. Dar nu pot aştepta la vârsta pe care am să văd o femeie tânără? Pe umerii mei apasă şaptezeci şi cinci de ani.

— Şi ea are şaptezeci şi trei, aşa că nu e o consolare.

— Elena, fă-mi o favoare când ajungi acasă! Spune-i

că ar fi o mare cinste pentru mine să o invit la cină, dacă vrea să-mi fie oaspete. Dă-i numărul meu de telefon şi adresa. Convinge-o să mă sune. Aş dori să-i spun atâtea.

— Vrei să aranjez o întâlnire pe ascuns? O seară de dans? l-am întrebat eu veselă.

— Mă nedreptăţeşti, dar mă bucur că o fată frumoasă ca tine mă tachinează.

— Şi cu tata cum rămâne?

— Aş fi onorat să-l cunosc şi pe el. Te rog să-i transmiţi asta. Acum, cred că trebuie să vină şi David.

L-am văzut pe Theodore uitându-se spre alee; David venea încet, şchiopătând. Mi-a părut rău că am plecat cu maşina şi l-am lăsat să vină pe jos. I-am spus şi lui toate acestea când m-am dus să-l întâmpin.

— Taci, iubito. Am vrut să vă las un timp singuri. Pilotul tău avea multe să-ţi spună.

— Pilotul *meu*?

— Da, iubito, *al tău*.

Nu ştiu cum aş putea descrie seara cu Theodore Hamilton altfel decât reuşită. Apariţia lui David a înveselit şi mai mult atmosfera; David adusese o sticlă de şampanie.

— Theodore, scuză-mă pentru întârziere. Am adus un dar.

Când Theodore se ridică să-i strângă mâna lui David am avut impresia că se clătinase puţin.

— Mă duc să aduc nişte pahare, zise el.

M-am dus eu în locul lui. I-am auzit cum râd cu poftă. David turnă băutura spumoasă, apoi m-am aşezat pe piciorul lui sănătos.

— Vreau să bem pentru prietenii vechi, pentru cei absenţi, pentru călătoriile lor şi întoarcerile acasă. Pentru caii în trei picioare şi aceia care scapă. Pentru deşert, pentru Sarajevo, pentru escadronul 37, pentru femeile şi bărbaţii în vârstă puternici…

— David! i-am dat eu un cot.

— Şi pentru tine, locotenent colonel de aviaţie.

Îmi venea să mă ridic şi să-l salut pe Theodore, dar

am ridicat paharul în cinstea lui. Theodore se ridică şi începu prin a-şi drege glasul.

— Nu prea sunt obişnuit să ţin discursuri, dar cred că trebuie să încheiem seara cu ceva formal. Începu să cânte pe melodia *Lili Marlene*:

E un escadron în albastrul cerului.

Nu avem nevoie de ordine, ştim ce să facem.

Bombardăm Benghazi în fiecare noapte…

Şi când nu o facem, ne îmbătăm cui.

Mergem să bombardăm Benghazi, mergem chiar în seara aceasta.

Locotenent colonel Simpson ne conduce

Ne conduce când muncim şi când ne distrăm.

Şi vreo câteva bombe în burta avionului.

Le va arunca peste Benghazi, se duce acolo disc ară.

Oare cine ar fi crezut că în primăvara lui 1992 stăteam toţi trei în faţa piscinei din Lot-et-Garonne, cântând despre oraşele bombardate?

Pentru toţi liberalii cu mintea întreagă ar fi fost o ruşine, o inconştienţă. Nici vorbă. Era un privilegiu să fim cu el.

LONDRA

Deşi se înserase, nu aprinseră lumina. Stăteau unul lângă celălalt, trişti, ţinându-se de mână. Stătuseră de vorbă mare parte a amiezii. Îşi spuseseră deja de mai multe ori aceleaşi lucruri. După mai multe clipe de tăcere, el îi sărută mâna delicat.

— Draga mea, trebuie să te duci. Amândoi ştim asta.

— Nu pot, zise Anna cu ochii roşii de plâns. E prea târziu. Nu pot. Nu are rost.

— Trebuie, draga mea. De dragul tău şi al meu.

Anna se ridică şi se duse la fereastră. Strada era cufundată în lumină.

Începu să rupă florile moarte, lăsând petalele să cadă în afară.

Când termină, reveni în sufragerie fără să ştie ce să mai facă, mişcând câte o fotografie sau un bibelou.

— David şi-a uitat ţigările. Ştii, cred că aş fuma una.

— Te rog... tu eşti obişnuită să trăieşti periculos. Să pregătesc ceva de băut?

— De ce nu? zise Anna aprinzându-şi ţigara. Se vedea că nu mai ştia să o ţină între degete. Elena arăta foarte bine, nu crezi?

Ben puse gheaţă în două pahare, apoi turnă Angostura.

— Sigur că da. Înfloreşte.

— Are noroc. Eu nu arătam la fel de bine când eram însărcinată cu ea.

— Draga mea, cerşești complimente?

— Nu, Ben, afirm doar. E mai înaltă decât mine şi mai slabă. Poartă sarcina mai bine. Să sperăm că vor fi fericiţi. Luă paharul şi se aşează pe canapea.

— Dar sunt şi acum. E timpul să încetezi cu grija pentru ei. Sunt oameni în toată firea, ştiu încotro se îndreaptă, iar Elena ne-a câştigat încrederea.

— Chiar şi aşa, câteodată se poartă ca un copil. Aş vrea să nu mai umble prin lume, să se aşeze la casa lor.

Nu se pune problema că David nu ar găsi de lucru aici.

— Anna, bătrânico, lasă-i în pace. Se simt bine.

— Când David a fost împuşcat în picior acum o lună. Cum poţi să accepţi o asemenea viaţă pentru fiica ta? Sau pentru nepotul tău? Cine ştie ce se mai poate întâmpla?

— Exact. Cine poate şti cu precizie? Dacă eşti fericit, fii în continuare. Nu se ştie ce aduce ziua de mâine. Ben îşi scoase ochelarii şi-şi frecă nasul. Nu eu sunt în măsură să-i decid în viaţă Elenei, şi, din păcate, draga mea, nici tu nu eşti, oricât de mult ţi-ai dori contrariul.

— Oh, Ben, ea e mult mai inteligentă decât eram eu la vârsta ei... decât sunt acum. Aş fi fericită dacă i-aş vedea căsătoriţi.

— Chiar ai fi? Eu credeam exact contrariul. Cred că nu trebuie să facă un lucru doar fiindcă asta se aşteaptă de la ei. Lasă-i să se gândească bine, să aştepte calmi copilul.

Un copil rezolvă multe lucruri, aşteaptă şi vei vedea. Ai noştri au lucrat bine la noi.

— Eu am lucrat bine, Ben, nu copiii, zise ea zâmbind cu severitate.

— Ai dreptate, iubita mea, ca întotdeauna... Păreau foarte entuziasmaţi de copil. Măcar asta te bucură?

— Sigur că da. Nu vreau ca Elena să sufere. Nu e normal, pentru o mamă să dorească numai ce e bine pentru fiica ei? Vârsta nu contează.

— Da, draga mea, sigur că e. Elena va fi la fel cu copilul ei şi aşa mai departe. Până atunci noi vom odihni în mormintele noastre şi nu vom putea interveni...

— Oh, Ben...

Îi puse mâna pe genunchi, iar soţia lui îl privi languros.

— Îţi dau exact douăzeci de minute să-ţi iei mâna de pe piciorul meu... Râseră amândoi de o glumă veche. Aceste cuvinte i le spusese în prima seară când s-au cunoscut.

— Anna, scumpo, vei înceta vreodată să-ţi faci probleme pentru copii?

— Nu, e singurul meu viciu şi plăcere şi trebuie să mă laşi să continui acest lucru.

— Bine, iubirea mea, tu ştii cel mai bine.

— Nu-mi place să spui asta. Ştiu când gândeşti că nu am dreptate. Spui asta doar ca să mă superi.

— E singura mea plăcere şi viciu...

— Bătrânel caraghios, zise ea râzând.

— Elena era surprinsă că ştiu povestea cu pilotul.

— Nu-i aşa? Anna îşi aminti figura fiicei sale când Ben povestise idila lor la Cairo. Mereu a tras concluziile în pripă; încă de când era copil.

— Seamănă cu maică-sa...

— Nu a fost prea bucuroasă când te-a auzit spunând că, dacă bărbaţii ar şti ce rele sunt femeile, ar alerga mâncând pământul, ca să scape de ele.

— Recunoaşte că aici nu a avut simţul umorului.

David, pe de altă parte, a savurat gluma. Acum, despre prietenul tău, Anna.

— Ben, am mai spus o dată. Nu plec în Franţa şi gata. Nu trebuie să-mi forţezi mâna.

— Anna, te rog, dă-mi un singur exemplu când am încercat şi am reuşit eu să te conving să faci ceva împotriva voinţei tale? Dacă se pune problema forţei mâinii în casa noastră, victima sunt eu, nicidecum tu. Sunt demult martirul unui regiment de femei.

— Oh, termină.

— Bine, gata. Mai vreau să spun ceva, apoi tac. Dacă aş fi în locul lui Theodore Hamilton, ar conta foarte mult să te mai văd o dată înainte să… mă întâlnesc cu Mântuitorul. Pare un tip cumsecade, din câte ne-a spus Elena, şi din câte mi-ai spus tu în toţi aceşti ani. Ce vezi rău în a depăna amintiri frumoase cu un vechi prieten?

— Ai mai fi spus asta dacă ar fi apărut acum douăzeci de ani? Sau acum treizeci de ani?

— Da, draga mea. Spun cu mâna pe inimă, da. Nu am de ce să mă tem acum, ca şi atunci. Îi datorez recunoştinţă totuşi. Căderea lui a fost în avantajul meu.

— Şi nu vei fi câtuşi de puţin gelos? Măcar puţin…?

— Nu, draga mea, nici măcar puţin. Anna se încruntă, iar Ben corectă: Decât, dacă tu vrei să mă simt gelos, caz în care aş putea să mă mobilizez şi să fac o criză de gelozie. Dacă vrei pot să-l şi provoc la un duel cu bastoanele de plimbare…

— Ben, nu eşti deloc serios.

— Dimpotrivă, draga mea. Bunăstarea ta e lucrul pe care-l iau cel mai în serios de când suntem împreună. Cred că în ciuda oricăror îndoieli, îţi va face plăcere să stai de vorbă cu Theodore. Este un cadou pe care eu nu ţi-l pot face.

— Eu nu aş gândi ca tine, Ben. Nu aş fi deloc liniştită să te ştiu întâlnindu-te cu vreo flacără din tinereţe.

— Atunci va trebui să-mi ţin gura dacă va apărea ocazia.

— Ben!

— Bine, dragă, bine. Uită-te la mine, Anna. Ce vezi?

— Un bătrân caraghios, răspunse ea, apoi adăugă, dar bărbatul pe care-l iubesc. Un bărbat bun, onorabil, generos şi dulce.

— Ah, dragă, mi-ai frânt inima. Ben era vădit emoţionat. Anna, poate că nu am fost bărbatul cel mai bun pentru tine; acum treizeci de ani nu m-aş fi bucurat să te revezi cu el, poate nici acum zece ani, oricum, la vârsta noastră ştim prea multe ca să ne mai temem. Elena ni l-a adus în cale, iar tu vei decide. Nu vreau să te influenţez în a lua hotărâri. Ai binecuvântarea mea. Anna se aplecă şi-l sărută pe frunte.

— Sigur, chiar dacă mă duc, tot nu mă va recunoaşte, după patruzeci şi cinci de ani. Va zice că sunt îngrozitor de grasă.

— Te-ai împlinit niţel, cum spunea croitorul meu.

— Nici nu am cu ce să mă îmbrac… nu, zău, Ben, nu mai spune nimic, că tot nu mă duc. Nu vezi că nu are niciun rost, dacă nu vii cu mine? Poate că ar fi mai bine să-l invităm pe Theodore la noi.

— Ai ascultat benzile lăsate de Elena? zise el dând din cap dojenitor.

— Nu, încă nu.

— În cazul acesta, e mai bine să mă retrag în pat şi să te las să le asculţi.

— Caseta nu va schimba sentimentele mele, indiferent ce spune el.

— Culcă-te şi mâine vei gândi altfel. Vezi ce se va întâmpla până mâine, fetiţo.

— Vezi? zise Anna Stewart oftând. Exact cum am spus eu. Nu vrei să-mi forţezi mâna. Mai târziu se duse şi ea la culcare. Nu ascultă banda lăsată de Elena.

Anna Stewart, născută Kézdy refuză să fie aşteptată la aeroport într-o zi de septembrie.

Se întâlniseră şi se despărţiseră în atât de multe, încât, acum nu mai putea adăuga Toulouse la lista lungă:

Almaza, Payne Field, Pomigliano şi Marchianese. Taxiul trase pe aleea din faţa vilei lui Theodore, iar Anna îl văzu aşteptând-o.

Stătea pe un zid de piatră dări mat, cu mâinile sprijinite pe genunchi.

Când o văzu Theodore se ridică, plăti şoferului, apoi întinse braţele spre ea.

— Dragă Anna! Ce bine că ai acceptat să vii! Arăţi minunat!

— Bună, Theodore. Nu ştia ce să spună şi strânse poşeta la piept, ca să facă orice cu mâinile.

— Nu ai bagaje?

— Nu. Le-am lăsat la hotel. Unde a stat Elena.

— Excelent. Vrei să stăm afară, sau e prea cald? Putem intra dacă vrei, dacă ţi-e mai comod…

— Nu mă deranjează. Pentru prima dată de când venise, se uită în ochii lui. Oh, Theo! E o situaţie atât de ciudată. Ţii minte…?

Theodore îi luă mâna şi i-o strecură prin braţul oferit elegant, o bătu uşor pe mână şi o conduse spre terasă.

— Ţin minte, Anna. Ţin minte totul.

Stătură de vorbă o vreme, aşa cum fac prietenii vechi când se revăd după o viaţă.

Anna povesti despre succesele fiului ei, Charlie, urmându-i puţin meritele, la fel cum făcu Theodore despre Liliane.

Erau mândri de copiii lor. Discutară apoi despre Elena şi David.

Theodore dori să afle totul despre cariera Annei după război, iar ea îl întrebă despre practica în avocatură, încet, încet conversaţia alunecă spre Cairo.

Anna îi spuse că Millie avea şapte nepoţi şi locuia în Florida.

Arthur McClure murise în urmă cu zece ani şi mulţi foşti colegi se adunaseră pentru a-l comemora, depănând amintiri plăcute.

— Dar ce s-a întâmplat cu colegii tăi, Theo?

— Numai Bob, Bert şi cu mine am rămas din escadromul nostru. Acum Bob e in Queensland, fermier, dar i-a predat ştafeta fiului său.

— Şi Bert?

— Cu Bert am corespondat ani de zile. A rămas în RAF până la pensie şi s-a retras undeva în Dorset. Acum vreo cinci ani fiica lui mi-a scris şi m-a anunţat că a închis ochii. Cred că el a fost printre puţinii care a supravieţuit până la o vârstă considerabilă în aviaţie. Era un băiat de treabă.

— Da, mi-l amintesc perfect.

— Uitasem că-l cunoşti, Anna.

— Nu l-am cunoscut, dar îl cunosc de la tine, din scrisorile tale.

— Cred că-ţi scriam multe prostioare pe vremea aceea.

Anna nu răspunse fiindcă nu ştia cum să-i spună că mai avea şi acum acele scrisori şi că le recitise de câteva ori până să vină în Franţa. Le avea în valiză, la hotel.

— Ce s-a întâmplat cu Drongie Broek?

— A fost doborât, Anna, zise el după ce se gândi câteva secunde.

— Ce păcat! îmi amintesc înainte să vin la Cairo cât de puţine cunoşteam despre viaţa în armată, iar acum parcă aş fi lucrat cu toţi aceşti oameni de-o viaţă. Ţin minte cât de greu mi-a fost să învăţ limbajul, deihi. i după câteva luni eram în stare să dau o replică în jaige în milităresc.

— Ştiu că ţineai foarte mult la colegi, la prieteni. / deseori sufereai când auzeai că unul a murit sau a to: < prins.

— Da, mă gândeam de ce el? E tânăr, are familie…

— Ai amintiri atât de triste.

— Mă cunoşti, Theodore. Nu-mi place să vorbesc de spre amintiri neplăcute, mai ales când am atâtea plăcute.

— Anna… am în minte clipa când ne-am luat răm.it. bun. Aş vrea să vorbim despre acea zi.

— Ba nu, Theo, zise ea frământându-se. Nu mai avem ce ne spune şi acum totul pare o prostie. Nu trebuia's. i *mă supăr pe tine.*

— Dar vreau să înţelegi ce s-a întâmplat.

— Înţeleg şi ştiu că ai făcut ce trebuia, mă bucur că; u ales să rămâi alături de Chantal. Elena mi-a povestit totul. Ştiu că ai iubit-o şi nu-mi datorezi explicaţii, Theo dore. Am venit în numele prieteniei.

— Anna…

— Nu. Sunt sigură că ştiu ce s-a întâmplat, deşi la început am fost şocată. Nu pot să te condamn acum; ai fi ca şi când te-aş certa acum fiindcă ai spart o vază când aveai zece ani. Ben mi-a fost cel mai bun leac sufletesc. El m-a ajutat să înţeleg că poveştile de dragoste din război nu se transformă în realitate. Poate că nu te-aş fi făcut fericit, aşa cum te-a făcut Chantal.

— Anna…

— Hai să nu vorbim despre asta, Theo, zise atingându-l uşor pe obraz. Nu vrei să-mi arăţi casa ta? Elena mi-a zis că e locuinţa visurilor ei şi vreau să văd de ce…

— Anna! zise el reducând-o la tăcere. Unul din marile lucruri pe care le-am iubit la tine a fost că ştii să asculţi. Theodore zâmbi. Par egoist, nu? Adevărat, cred că mai ai acest dar. Pot să vorbesc şi eu?

Dacă i-ar fi observat cineva stând pe blocul de piatră, ar fi zis că sunt soţ şi soţie sau rude apropiate care discută ca şi când ar face-o de o viaţă. Anna recunoscu în bătrânelul din faţa ei pe Theodore din tinereţe simţindu-i parcă vigoarea după atâtea decenii.

— Dacă insişti, Theodore. Dar aminteşte-ţi că pe mine nu mă poţi reduce la tăcere. Stelele de pe umerii tăi nu m-au impresionat niciodată.

— Ce bine că mi-ai amintit. Mereu ai ştiut să mă pui la punct, fată cu părul de aur. Voiam să-ţi explic ce s-a întâmplat atunci, de ce s-a întâmplat şi cum. Ştiai că am avut o legătură cu Chantal şi că a rămas însărcinată,

atunci hotărându-mă să rămân cu ea.

— Da, ştiu, zise ea cu convingere.

— Poate că nu ştii de ce m-am legat trupeşte de acea femeie, când eram îndrăgostit nebuneşte de tine.

Anna simţi un nod în gât dar nu comentă; îşi zise în sinea ei că logic nu o iubise deloc, nicidecum nebuneşte, dacă a putut face asta.

— Te iubeam, Anna, crede-mă pe cuvânt. Poate… îşi drese glasul. Stai să o iau de la început, de când am sosit la Cairo. Până să te cunosc eram un începător în toate, mai ales în a avea de-a face cu sexul frumos. Pentru mine femeile erau un gen de flori rare, care mai târziu deveneau lady şi doamne. Când te-am văzut atunci pe terasă… nu eram sigur că văzusem bine. Ştiam că mulţi colegi se îndrăgostiseră deja, dar pentru mine totul a fost ca o bombă. De atunci totul s-a schimbat pentru mine. Ca mulţi băieţi, m-aş fi însurat chiar în clipa aceea ca să ştiu că mă aştepta cineva acasă. Aşa eram toţi pe vremea aceea, neliniştiţi, aprigi, nerăbdători.

— Eu aş alege neliniştiţi, deşi proşti ar fi mai potrivit.

— Aşa faci şi când soţul tău vorbeşte?

— Niciodată.

— Bine. Cred că l-ar înnebuni.

— Ai spus că eraţi neliniştiţi…

— Gândul la tine, totul despre tine mă făcea să pot lupta, să rezist, fiindcă, chiar şi atunci când eram despărţiţi, ştiam că ne vom revedea şi totul va fi perfect. Când am întâlnit-o pe Chantal eram deja sătul să stau departe de ţine de atâta timp, sătul de război. Ea era cu totul altfel decât tine. Ea era pentru mine ca o limbă străină vorbită într-un salon aglomerat, pe care o auzi de-abia după ce te-ai obişnuit cu ea, fiind mai stridentă decât celelalte. Nu se punea problema că aş fi dorit-o. Era mult mai în vârstă, tristă, tulburată de viaţă. Pe atunci eram acolo, în casa ei, dar mă vedeam parcă detaşat de mine însumi, de acel „noi" pe care-l aveam în comun cu tine. Mi-a fost milă de Chantal la început, nu am iubit-o. Să fiu

sincer, nu ştiu dacă mi-a plăcut defel.

Anna avea deja obrajii scăldaţi de lacrimi; nu voia să stea şi să-l asculte cum povesteşte lucruri triste, ci voia să discute despre ceva plăcut, ce avuseseră în comun. Theodore continuă să vorbească pe acelaşi ton calm:

— Pe vremea aceea şi în locul acela, infidelitatea nu însemna nimic pentru mine. Era doar un gest inconştient. Un reflex, aşa cum tragi pătura pe tine când ţi-e frig, în somn. Eram secătuit de singurătate, iar după prima dată mă durea inima şi remuşcările mă rodeau, dar am continuat. Nu însemna că te doresc mai puţin pe tine, ci dimpotrivă, eram nebuneşte pasionat de fiinţa ta. De trei ori m-am dus la ea cu gândul să încetăm relaţia, dar nu am reuşit, iar când Chantal mi-a spus că aşteaptă un copil, insistând să-l păstreze, atunci mi-au trecut prin minte numai gânduri rele. Voiam chiar să-l piardă, până la urmă dorinţa fiindu-mi chiar îndeplinită, din nefericire.

— Oh, Dumnezeule, biata de ea!

*— Doream să pot zbura din nou, dar se terminaseră misiunile. Mergeam doar până în Iugoslavia şi ştiam că de acolo mă întorc*eam *sigur, fără peripeţii. Cât îmi doream să zăresc pe cer un Messerschmidt 110! Aş fi dat orice să întorc timpul înapoi cu măcar două luni. Am realizat că testul meu în viaţă nu era să supravieţuiesc când ajung*eam *la sol, ci testul meu erai tu; căzusem la acest test şi singura mea şansă de a mă căi era să fac un gest nobil. Nu plânge, draga mea, zise el oprindu-se când o văzu pe Anna plângând. Nu merit să plângi pentru mine. Nu am spus noi: niciodată lacrimi sau regrete?*

— Ar fi trebuit să-mi spui toate astea la Shepheard's.

— Şi ar fi schimbat cu ceva situaţia?

— Absolut cu nimic.

— Dacă faci o trăsnaie urâtă, nu trebuie să dai vina pe vreme sau pe alţii, stai cu capul drept şi suport-o. Oricum, nu aveam nicio scuză. O mărturisire completă a fost totuşi necesară, deşi mai era câte ceva de spus. Preţul a fost ura ta faţă de mine.

— Dar nu te-am urât… nu am înţeles.

— Poate că nu am încercat eu să-ţi explic în acelaşi mod ca acum. Îmi spuneam să mi-am făcut-o cu mâna mea. Nu puteam spera să-mi oferi tu o ieşire din impas.

— Nici nu cred că ţi-aş fi oferit-o. M-am gândit că am găsit ce am dorit.

— Cum ai putut să crezi asta?

— Îi promisesem lui Dumnezeu că, dacă te lasă în viaţă, dacă termini războiul sănătos atunci voi renunţa la tine.

— Draga mea Anna.

— Dumnezeule, Theo. Cât timp a trecut… Eram alţi oameni atunci.

— Eşti tot frumoasă, Anna. Eşti aceeaşi. Fata cu părul de aur.

— Şi tu, prietene, ai acelaşi dar al pălăvrăgelii.

A doua zi Theodore a dus-o la aeroport ca pe vremuri.

Când veni să o ia de la Lion d'Or, *Anna îi dădu pachetul cu scrisorile. Theodore rămase uimit când le văzu. Le refuză.*

— Dar au fost scrise pentru tine, Anna. Sunt ale tale. Mă mir că nu le-ai ars până acum.

— Mi-am zis de multe ori să o fac, crede-mă, dar nu am avut suflet. Mai bine că nu le-am ars; acum mi-au adus înapoi tinereţea. Din când în când e bine să ne mai amintim că am fost şi tineri, oricât de bătrâni am fi. Să-ţi aminteşti vremurile bune, zise ea dându-i pachetul. Ieri a fost tot o amintire plăcută. Nu o voi uita niciodată.

La poarta de îmbarcare, Theodore deschise larg braţele şi o îmbrăţişă călduros.

— Să nu uiţi că ai promis să vii la Londra. Ben e nerăbdător să te cunoască, îi zise Anna.

— Şi eu vreau să-l cunosc. Îţi promit, Anna că voi veni. Încă un lucru… vrei să-i dai Elenei asta din partea mea?

— Ce este?

— Ceva ce-şi dorea, iar mie nu-mi mai trebuie. O

amintire. Nu-ţi spun ce este, dar nu ştim dacă nu-l vei deschide în avion, nu-i aşa? Dumnezeu să te aibă în paza lui.

Anna se trezi plângând când îşi încheia centura de siguranţă; era contrariată. Probabil bătrâneţea, se scuză ea în gând.

Când avionul urcă spre nori, deschise pacheţelul şi găsi medalionul pe care i-l dăduse cândva lui Theodore, drept amuletă; ca să-i poarte noroc.

CAPITOLUL 20

În următoarele două luni am luat interviuri şi celorlalţi foşti ofiţeri englezi. David se împărţea între şedinţele de fotografii şi acelea de fizioterapie. Graham îl venera pe David. Începu chiar să-l tenteze să înceapă o altă carte, sugerându-i să plece în Bosnia, unde să ia interviuri familiilor supravieţuitorilor. Eu am refuzat imediat. Nici nu-mi trecea prin minte să mă chinuiesc cu un copil în Bosnia şi nu voiam să-l mai ştiu pe David în acea ambianţă.

Cu cinci săptămâni înainte de termenul la care trebuia să nasc terminasem cartea şi nu-mi rămăsese altceva de făcut decât să lenevesc pe canapea la mama acasă, ascultând poveşti despre Cairo sau să mă lăfăi în baie. Baia deveni locul meu preferat. Când stăteam în apă vedeam copilul mişcând sub pielea întinsă. Aveam burta mare, eram deja diformă dar mă fascinau acele mişcări extraordinare pe care le vedeam şi le pricepeam. Discutam cu David, când vedeam o formă dacă este umărul, sau funduleţul, sau un picior. Era în acelaşi timp rai şi iad. Simţeam picioarele copilului până în gât, iar capul apăsa greu pe un nerv din străfundul şalelor, care deveniseră insuportabil de dureroase. Respiratul devenise astfel un lux iar mersul o tortură.

Heff şi Mishi veniră la Londra şi aşteptau evenimentul bănuit de mine că va avea loc în jur de 16 noiembrie. Heff voia să înfiinţeze o agenţie împreună cu David, David se lăsa greu şi în cele din urmă am aflat că

Mishi era şi ea gravidă. Dimineţile avea obişnuitele greţuri şi mi-am amintit şi eu prin ce trecusem. Într-o seară David veni acasă cu câţiva alţi fotografi colaboratori şi mă întreabă ce părere aveam dacă pleca în Bosnia, pentru o săptămână.

— Mă voi întoarce până naşti.

— Eşti sigur?

— Dacă plec acum, m-aş întoarce până pe 13 octombrie, îţi promit. Nu mă duc la Sarajevo, ci la Banja Luka, în compania lui Mishi. Zice că vrea să facă treabă ca să uite că vomită în fiecare zi.

Eram surprinsă că Mishi se duce acolo şi că Heff o lasă. De când ne-am întors din Franţa David e numai lângă mine. Sincer vorbind, l-am lăsat să plece fiindcă mă gândeam că nu aveam nevoie să mă vadă văicărindu-mă. Pe de altă parte aveam nevoie de sprijinul lui sufletesc.

— Dacă spui că te întorci până pe întâi, atunci du-te. Dacă ratezi, te ucid cu mâinile mele. Dacă pe 1 noiembrie nu eşti pe canapeaua aceasta, vei vedea ce păţeşti. Să ai grijă de Mishi, că de mine au alţii grijă. Oh, David, dar vei pierde Noaptea Tatălui…

— M-am gândit şi eu la asta, dar…

— De aceea şi pleci, nu? O să încerc să o reprogramez, lasă…

L-am condus la aeroport. Tata ne-a dus cu maşina.

La plecare i-am dat lui David medalionul de la Theodore şi i l-am pus în jurul gâtului. M-a sunat noaptea, ca să-mi spună că a ajuns. În fiecare zi Heff mă vizita şi stătea cu mine ca un câine de pază credincios.

Pe 28 octombrie am avut o poftă nebună de clătitele ungureşti turös palascinta, pe care mami le făcea când eram copii. Când am sunat la mama nu a răspuns nimeni şi atunci am convins-o pe Bec să-l ia pe Michael şi să mă însoţească la *Hussarul Vesel*, unde am mâncat cât mi-a poftit inima. M-am culcat repede, fiind sătulă şi mulţumită, iar pe la trei noaptea m-am dus la toaletă şi când am pus piciorul pe dalele reci am simţit că stau pe o băltoacă de

apă. Am început să tremur; când am mai făcut un pas, cascada Niagara s-a pornit din nou. Tot ceea ce-mi trecea prin cap în clipele acelea era să nu nasc până pe 16. M-am dus la telefon şi am vorbit cu o moaşă de la spital care mi-a spus să fac un duş și să vin la spital într-o oră. Nu-mi venea să cred că David nu era acolo. Într-o oră… Am sunat-o pe mama. Tata ridică receptorul somnoros.

— Elena, maică-ta e în Suffolk. De când s-a întâlnit cu Theodore vânează foşti ce egi.

— Oh, nu!

— Nu-i nimic, draga mea, e vorba de o femeie.

— Tati, cred că o să nasc.

— Dumnezeule, Elena. Să vin să te iau?

— Ba nu. Sunt bine. Mai am puţin până să nasc. Te sun mai târziu. Să nu-i spui mamei nimic.

Am sunat la Bec dar a răspuns robotul. Nici nu era de mirare în toiul nopţii. Apoi l-am sunat pe Heff. Nimeni pe lune nu ştie ce înseamnă să aştepţi să naşti şi să-l suni pe Steve Heffner. Ridică receptorul de la primul apel.

— Mish?

— Haff, eu sunt, am şoptit. Dacă vorbeam normal se scurgea lichidul din mine.

— Bună, dragă.

— Heff, poţi să dai de David? Repede…

— Cât de repede? întrebă el răguşit.

— Foarte repede. Heff. Mi s-a spart apa.

— Cum, Elle? Ţevile sunt sparte? Da, pot să-l găsesc, dar ai fi mai bine dacă ai chema instalatorul…

— Am spus că nasc. Mă duc la *St. Mary's*.

— Sfinte Sisoe… pe toţi dracii şi milioane de tunete. Apa aceea. Bine. Vin cu tine, Elle. Pun ceva pe tine şi vin la *St Maryÿs*. Unde e *St. Mary*'s?

Am avut o viziune macabră cu Heff stând în sala de naşteri alături de mine, dar m-am calmat şi am spus:

— Pe Paddington, Heff. David ştie. Nu te îmbrăca. Caută-l şi găseşte-l pe David.

Până ce am ajuns la spital contracţiile începuseră

deja. Nici nu-mi imaginasem că poate fi atât de rău. Peste trei ore a început adevăratul calvar. O moaşă mi-a recomandat un epidural şi era cât pe ce să-i rup braţul. M-am îngrozit auzind de injecţia epidural.

— Să chem medicul. Mai e destul timp.

„Pentru ce? voiam să strig. Pentru ca să mă vedeţi moartă”.

— Apropo, zise ea revenind la patul meu. E un nebun pe sală. Zice că vrea să te vadă. Nu pot să-l las înăuntru, înţelegi?

— E tatăl meu?

— Nu arată ca tatăl cuiva.

— Nu-mi pasă, poate să fie şi Dumnezeu, dacă-mi uşurează durerile.

Nu aveam deloc intenţia să fac pe viteaza, să respir adânc şi alte prostii. Eram şocată de durere şi îi uram pe toţi cei care nu mă preveniseră. Voiam orice fel de medicament care-mi putea uşura naşterea. Când moaşa se duse să-l cheme pe omul cu injecţia magică am auzit nişte strigăte în holuri. Nu m-am putut abţine din râs în răstimpul dintre contracţii când l-am auzit pe Heff strigând:

— Eu sunt nenorocitul de tată, fir-ar a naibii de naştere! Eram convinsă că pe el nu-l vor uita repede. Peste câteva minute a dat buzna în salon târând-o pe moaşă după el.

— A fost mai uşor să intru să-l văd pe Elţîn, decât pe tine, să ştii că… Tăcu imediat. Purtam o cămaşă a lui David, dar nu eram prea acoperită, iar cum Heff nu fusese la Noaptea Tatălui, se vedea că e şocat.

— L-ai găsit pe David? am reuşit eu să întreb. Heff rămase îngheţat la picioarele mele.

— Am lăsat un mesaj. Trei.

— Bine. Acum ieşi. Simţeam cum se apropia următoarea contracţie.

— Elle, David m-a rugat… dacă se întâmplă cumva…

— Ieşi! am zbierat din răsputeri.

— Oh, Elle… Când am deschis ochii, Heff era în acelaşi loc, imobil şi cu ochii cât cepele.

— Heff, vreau să ieşi de aici. Doar dacă nu vrei să asişti la înfigerea unui ac de zece centimetri în şira spinării…

Heff s-a smucit din strânsoarea moaşei şi a venit la mine dându-mi ceva din buzunar.

— Turk m-a rugat să-ţi dau asta, dacă se întâmplă să naşti. Mi l-a dat la aeroport. Se aplecă şi îmi puse în jurul gâtului medalionul de la Theodore. Sunt jos, Elle, dacă ai nevoie de mine. Dacă vrei, rămân cu tine.

— Nici vorbă, tinere… zise moaşa. Veniră două asistente însoţite de un sfânt în halat alb şi mă luară cu un cărucior. Heff îmi arătă pumnul strâns. Mi-am zis că ştia că voi muri.

Anestezia epiduralǎ a fost floare la ureche, iar peste cinci minute totul s-a schimbat atât de dramatic încât am sperat că aşa voi rămâne tot restul vieţii. Oricât de mult aş respecta dreptul oricărei femei de a da naştere în felul pe care-l alege, aş recomanda cu căldură anestezia epiduralǎ. Este una dintre primele zece descoperiri medicale de excepţie. Poate chiar prima. Nicio femeie care s-a bucurat de binefacerile ei nu poate să mă contrazică. După ce lichidul a început să pătrundă prin anumite zone secrete ale trupului meu, coborând încet în fiecare picior, am simţit că sunt cu totul alta. M-am uitat chiar la televizor. Am trecut testul naşterii graţie acestei anestezii şi lui Mary, moaşa care a stat lângă mine. Din când în când cădeam în starea de somnolenţă, apoi o simţeam cum mă mângâie ca să mă trezesc, stăteam de vorbă şi timpul trecea…

Acum nu mai avea rost să mă îmbrac şi să plec acasă. Din când în când venea un medic şi mă consulta. La un moment dat m-am speriat fiindcă a apărut cineva echipat într-o salopetă verzuie, ca acelea de la blocul operator, după care am fost luată şi dusă în altă parte. Apoi totul s-a petrecut foarte repede. La un moment dat, după ce am

simţit că mi se frâng oasele de atâta efort de a naşte copilul, am auzit un ţipăt subţire, parcă strigând după ajutor. Am văzut-o apoi pe Mary dându-mi un ghemotoc înfăşat, spunându-mi:

— Iată-ţi fiica, Elena. Am privit-o cât era de mică, apoi cineva a luat-o de la pieptul meu şi am adormit.

M-am trezit în altă sală, cu mama şi tata la capul patului. Nu ştiam dacă visasem sau născusem sau eram încă însărcinată.

— Mami? Ce faceţi? Ce s-a întâmplat?

— Oh, Elena, fetiţa mea…

Am dus mâna spre abdomen şi, simţindu-l plat, m-am ridicat brusc întrebând speriată:

— Unde e copilul meu?

Mama apăsă un buton de deasupra capului meu şi zise zâmbind:

— E bine, iubito. E frumoasă şi absolut sănătoasă. Au dus-o la salonul nou-născuţilor, ca să te poţi odihni.

— Vreau să o văd. Unde este? Am încercat să-mi mişc picioarele, dar nu puteam. Mamă, ce se întâmplă? De ce aţi venit? Unde este copilul meu? am întrebat panicată.

— Draga mea, e bine, sănătoasă. Tata şi cu mine am venit să vă vedem. Vrei să ţi-o aducă?

— Dar cu mine ce s-a întâmplat? Sunt paralizată?

— Nu, draga mamei. Ai avut doar o hemoragie după naştere. Acum eşti bine. Aţi dormit amândouă foarte mult.

— Cum adică, am avut o homoragie?

— Ai pierdut foarte mult sânge, îmi explică mama cu calm… oh, draga de tine. Puteai să mori! Nu-mi venea să cred. Mă simţeam bine, doar că aveam o perfuzie într-un braţ şi nu-mi simţeam picioarele.

— Unde e David?

— Vine şi el. Heff e jos, în sala de aşteptare. A stat aici toată noaptea. Vrei să-l vezi?

— Vreau să-mi văd copilaşul, am protestat eu. Tocmai atunci intră o femeie ţinând în braţe un copil înfăşat.

— Poftim, Elena, fetiţa ta. E frumoasă şi preţioasă.

Când am ţinut-o la piept totul s-a schimbat în jurul meu. Parcă şi ai mei dispăruseră din cameră. Nu o vedeam decât pe ea. Mă privea speriată.

Era un om în miniatură şi mă fascina cu gânguritul subţiratic. Mă studia atentă.

Avea o mânuţă întinsă spre mine şi i-am văzut unghiuţele ca picăturile de ploaie. Celălalt braţ era sub scutec.

— Elena, se auzi tata, emoţionat, nepoata mea are un nume?

— Ar trebui să aibă, nu-i aşa? Ce crezi, turturica mea? Gabriella. Delilah? Tabitha? M-am uitat pe banderola de identificare prinsă de mânuţă. Scria: 29.10.93 a.m. 3, 50 kg. Fetiţă, Stewart. Ăsta da nume urât. M-am uitat spre ai mei. Ce părere aveţi?

— Precious Stewart, a zis mama entuziasmată.

— Precious Stewart e şi mai urât. Mititica scoase un strigăt supărată.

— E flămândă şi are dreptate, Elena. E ora patru. A venit timpul să o alăptezi. Moaşa îmi pregăti o pernuţă, iar tata se ridică.

— Scumpa mea, te lăsăm acum puţin şi revenim mai târziu.

Am dat din cap şi mi-am delectat privirea cu Lily. Aşa am botezat-o, dacă David va fi de acord.

Era îndrăzneaţă, guralivă şi curajoasă, cât era de mică. O voi ţine în braţe cât voi trăi pe pământ. Câteodată se uita la mine încruntată, apoi, după ce îi dădeam să sugă, îmi zâmbea.

— Ai văzut? A zâmbit.

Moaşa se uită la ea peste umărul meu.

— A râgâit.

— Nu ai imaginaţie, Eillen, asta e problema ta.

Lily închise un ochişor, apoi pe celălalt şi adormi la adăpostul braţelor mele ocrotitoare. Mă simţeam topită de emoţie. Dragostea pentru ea era ceva exaltant, fără margini. Eram deja sclava ei. Mă fermecase. Am aţipit

amândouă.

Când m-am trezit, Lily era într-un pătuţ special, lângă patul meu. Heff şedea pe un scaun şi o privea nervos.

— Bună, Heff. David a venit? am întrebat somnoroasă.

— Bună, frumoaso, Mă uit la voi de vreo zece minute. Nu m-au lăsat să urc până acum.

— Nu te-au crezut că eşti tatăl?

— Nu am avut norocul ăsta. M-au ameninţat că pun poliţia pe mine. De la cinci dimineaţa stau în sala de aşteptare.

Era ora zece seara.

— Eşti drăguţ, Heff.

— Voiam să fiu aici. M-am uitat la copil de câteva ori când era la salonul de nou-născuţi. E atât de… curată.

— Cred că îi spală, Heff. Nu ies aşa cum îi vezi acum.

— Oricum, tot îmi doresc şi eu unul.

— Poate al tău va arăta altfel.

— Da, dar vreau să fie la fel de mare. A deschis ochii?

— Sigur că da! Doar nu e căţeluş!

Vorbeam în şoaptă. Heff scoase o pungă de plastic dintre picioare.

— Am cumpărat şampanie… două sticle, în caz că apare şi Turk… pahare, bine, de plastic, dar… voiam să cumpăr flori. Vrei să mă duc?

— Nu. Vreau şampanie. Să nu te vadă vreo moaşă. Heff scoase dopul încet.

— Pentru tine şi copil.

— Pentru tine şi ai tăi.

— A trebuit să rămân, Elle. Ca să-i spun lui Turk cum v-aţi simţit. Cred că va fi mort de supărare că a pierdut evenimentul.

— Nu e vina lui. Eu i-am spus să se ducă.

— Nu eşti supărată pe el?

— Nu. Mi-e doar dor de el.

— Pentru Turk, zise Heff ridicând paharul. Pentru tată şi copil.

— Pentru tată şi copil, am repetat eu ca un ecou.

— Şi pentru mama copilului.

— Evident, pentru mamă.

— Şi pentru copil.

— Da, pentru copil. Am început să râd, eram într-o stare euforică, fără legătură cu Lily ci mai degrabă cu medicamente.

— Pentru mine! Tatăl surogat!

— Pentru tatăl surogat! Ai grijă cui spui asta.

— Şi pentru uimitoarea moaşă negresă, cu balcoane nemaipomenite. Fie ca ea să-mi aducă pe lume copilul!

— Mă gândeam că Mishi vrea să nască la Paris.

— Adică femeia asta nu poate să călătorească. Vreau să zic moaşa cu balcoane nemaipomenite.

— Pentru calul cu trei picioare…

— Şi acela care a scăpat… când ridicam paharul pentru a nu ştiu câta oară Lily scoase un scâncet. A doua oară când a gângurit, m-am uitat la Heff şi i-am zis să mi-o dea.

— Nu pot.

— De ce?

— Dacă o scap?

— Heff. Vrei să-i fii naş?

— Sigur că vreau? Naşul fetei?

— Atunci ia-o în braţe şi dă-mi-o mie.

Am alăptat-o din nou pe Lily, apoi a adormit. În cameră lumina era slabă. Am adormit şi eu după aceea. David stătea la căpătâiul meu când m-am trezit. Era ora patru dimineaţa.

— Dragul meu… am şoptit eu.

Era în genunchi, la capul patului. Mă îmbrăţişă şi rămase între patul meu şi pătuţul lui Lily.

— Îţi place de ea?

— Nu ştiu… nu o văd prea bine…

— Vreau să-i spunem Lily.

David o ridică uşor şi o ţinu la piept. O sărută încet pe frunte.

— Bună, Lily. Micuţa deschise ochii şi-l privi curioasă. Bun venit, iubito. Se uită apoi la mine: Elle, este de necrezut. Nu-mi imaginam că există aşa ceva.

— Ţi-ai adus aparatul? Să nu-mi spui că tocmai tu nu ai adus aparatul de fotografiat. Nu spune asta!

— Mishi le-a luat pe toate. Am venit direct de la aeroport, ea a luat taxiul şi a luat cu ea tot echipamentul meu… nu m-am gândit…

— Priveşte-o. Ai văzut ceva mai frumos în viaţa ta?

O priveam amândoi minunându-se.

Oare ea ce o gândi când se uită la noi? Părea că ştie deja mai multe despre viaţă decât noi. David se întinse pe pat alături de mine, cu Lily aşezată pe piept şi am început să vorbim în şoaptă.

— Regret că nu am fost de faţă, Elle. Nu trebuia să plec.

— Nu-i nimic, dragule. Acum e bine.

— Nu voiam să fii singură.

— M-am descurcat bine. Părinţii mei au venit; ca să nu mai zic de Heff. Am avut medalionul lui Theo. Voiam ca tu să-l porţi.

— Minunat… iubito. Nu-mi vine să cred că am lipsit.

— Oh, dar ai fost cu mine… întreab-o pe Mary. Cel puţin după anestezie. Înainte de asta mă bucur că nu ai fost de faţă.

— L-ai vorbit urât doctorului? Te-ai purtat urât?

— Oribil. Lily deschise ochii şi ridică încet capul.

— Aşa, fetiţa mea! Vezi ce rezultat perfect?

— Cu cine crezi că seamănă?

— Parcă puţin cu tata, dar mama zicea că e bucăţică ruptă din tine. Ce crezi?

— Nu mă văd deloc cu ea, Dumnezeule! Parcă… bărbia… se uită la mine şi parcă vede prin trupul meu.

— Vreau să-i dăruiesc lumea, David. Nu-i puteam dărui ceea ce ea îmi dăruise deja. David mă sărută pe frunte, iar Lily îi strânse degetul cu care o mângâiase.

— Pot să o duc puţin la plimbare?

— Dar să nu lipsiţi prea mult. O să-mi fie dor de voi…

David o luă uşor pe Lily şi ieşi cu ea. Se vedea bucuria pe chipul lui. David îi murmură ceva.

CAPITOLUL 21

În următoarele câteva săptămâni, Lily ne-a sedus pe toţi, cu căpşorul catifelat şi cu pielea roz, fină ca petalele de trandafiri. Când sughiţa după masă mă făcea să râd, iar David era cel mai satisfăcut când reuşea să o facă să râgâie.

Oricât de obosit venea acasă, se juca puţin cu ea, apoi o aducea la pat, între noi. Opt săptămâni ne-a uimit, iar într-a noua, deşi ne doream puţină libertate, o adoram.

Mergeam prin casă cu treburi şi reveneam lângă ea fermecaţi. Lily semăna leit cu David. Zâmbetul ei topea orice supărare.

Eram ca doi servitori oricând la dispoziţia ei. Pe părinţii mei îi monopoliză, chiar şi pe unchiul Charlie, apoi încet, încet, cuceri întreaga lume.

Lily avea trei luni când David se duse să cumpere scutece – deşi aveam destule în casă.

Plecase de o oră şi era straniu, fiindcă venea de obicei în zece minute. David reveni în cele din urmă cu un zâmbet misterios pe buze.

— Bună, fetele mele iubite…

— Nu vrei să ne spui de ce a durat atât?

— Ce crezi că sunt fraier?

— Nu. Dar ea ştie, am zis, făcând semn cu capul spre Lily. Stătea pe covor, în sufragerie şi se juca fermecată cu o cutie de film. David scoase un plic din buzunar şi mi-l dădu.

— Asta e pentru tine.

— Ce este? Un contract de la Geoffrey?

— Mai bine.

— Nimic nu e mai bun decât un contract de-al lui, decât dacă nu ne-au scris de la firma de construcţii ca să plătim ipoteca.

— Haide, deschide-L E pentru tine şi Lily. Adevărul e

că mai mult pentru tine. Înăuntru erau trei bilete de avion pentru Cairo. M-am uitat la el ca trăsnită.

— De atâtea ori spunea-i că vrei să mergi acolo. Că vrei să-i oferi lui Lily lumea, nu? Se poate începe cu piramidele.

— Nu ştiu dacă va fi o vacanţă cu Lily după noi.

— M-ai subestimat. Citeşte al treilea bilet. E pentru ghidul nostru şi bona.

Biletul era pentru mama.

— Dar pe ea ai întrebat-o?

— Chiar mă iei de fraier? Sigur că i-am spus. Nu aş putea face un asemenea pas fără să primesc aprobarea Annei. L-am întrebat pe Ben dacă nu cea să ne însoţească şi a refuzat.

— Când plecăm?

— Săptămâna viitoare. Pentru o săptămână. Trebuie să mă întorc la lucru, apoi, dar am vrut să-ţi vezi visul cu ochii. Lily poate începe să domine lumea.

— Crezi că-şi va aminti?

— Nu, dar tu da.

Mă consolam cu ideea că la Cairo nu voi vedea ceea ce mi-au descris mama şi Theo. Oricum, renunţase la rolul de mamă pentru a fi bunica lui Lily.

Ştiam că *Shepheard's* fusese ars din temelii în 1952. *Continental* nu mai era în picioare.

Timpul trecuse mai departe, deşi eu căutam fantome care nu mai erau acolo.

De când ne întorsesem din Franţa, eu şi David ne simţeam perfect împreună, însă nici eu, nici el nu riscam să discutăm despre viitor.

Speram că David se va decide să ne făurească o viaţă normală după întoarcerea de la Cairo şi nădăjduiam să ne petrecem o săptămână de vis acolo.

Oricum, am fost dezamăgită de oraş. Era sumbru, modern şi murdar. Încă de la aeroport o armată de oficiali ne-au controlat actele de parcă voiam să emigrăm.

Am urcat apoi într-o trăsură trasă de un cal costeliv,

iar pe măsură ce ne apropiam de centru mama a început să strălucească.

David rezervase camere la *Mena House*. Era un hotel frumos, mama îşi amintea de el, dar mie nu-mi produse nicio surpriză plăcută. Nu se mai auzea mozaicul de limbi străine, după cum povestea mama, nu erau soldaţi din trupele RAF şi fete frumoase îmbrăcate în uniformă.

Eram doar noi trei şi Lily, la barul unde altă dată mama spunea că se desfăşurau poveşti de dragoste romantice.

David comandă o bere, eu am întrebat ce cocktailuri aveau… de dragul vremurilor de demult. Eram cumva sentimentală?

— Cocktail, madam? Un gin cu apă tonică? Un Harvey Wallbanger? sugeră el.

— Nu, nu. Ce bei, mamă? Un gin cu lămâie? Un Gin Sling?

— Asta se bea în Orientul îndepărtat, draga mea. Să bem Ticăloşi Suferinzi. Asta beau pe atunci şoarecii Deşertului. Lasă-mă pe mine să vorbesc cu barmanul.

— Elle, să nu te aştepţi la prea mult, zise David. Războiul s-a terminat, iubito. Nu-l poţi aduce înapoi în orice clipă.

— Ştiu, ştiu. Voiam doar să mă gândesc că trăiesc acele vremuri, măcar o clipă.

Mama surâse privindu-ne.

— Ştii, micuţă Lily, îi zise ea nepoatei sale, că regele Greciei a fost aici în 1941, că a stat aici o vreme cu amanta sa englezoaică, apoi clădirea a devenit hotel? Discutam mult pe această temă. Noi, yankeii, eram şocaţi. Elena, ţii minte când am venit cu tine şi Charlie la Cairo?

— Vag.

— Ne pregăteam să-l întâlnim pe tatăl vostru în Coasta de Fildeş. Aveai opt ani şi Charlie avea şase. V-am dus la Piramide. Ce mult v-a plăcut drumul pe cămile.

— Cred că pentru tine a fost ciudat mamă. Să vezi umbrele trecutului.

— Aşa mi-am zis şi eu la început, dar toate arseseră din perioada revoluţiei: *Madame Badia's*, *Auberge des Pyramides*, *Shepheard's* totul. Am vrut să văd locurile.

Chelnerul veni cu două pahare şi le puse pe masă.

— Gin şi apă tonică, zise el solemn.

Din păcate, în locul băuturii aşteptate, era ceva uşor alcoolizat şi mult Schweppes.

— Până la fund, zise David cu berea în mână.

— David, te-ai gândit la ce vei lucra în viitor? întrebă mama, iar eu m-am uitat la ea pieziş. Vreau să zic ce vei lucra pe termen lung. De când se născuse Lily, mama şi David se apropiaseră foarte mult.

— Heff vrea să deschidem o agenţie.

— Fotografică?

— Nu, mamă, o agenţie matrimonială. Ce părere ai?

— Nu ştiu, David. Nu te văd stând într-un birou şi trimiţând tinerii sau tinerele spre ceilalţi. Ce s-a întâmplat cu Turk?

— Turk a crescut, ca toată lumea, i-am spus că mă voi gândi.

— Nu văd nimic rău în asta. Nu le-am dat atenţie, dar ştiam că singurul mod de a-l ţine legat pe David de un birou, era să-l legi de piciorul acestuia.

Toată săptămâna am fost turişti la Cairo. Americanii aveau ambasada într-o clădire cu totul nouă, barăcile de la Kase el Nil se transformaseră în hotel, iar locul unde mama predase engleza cu Millie devenise acum şosea.

Am fost prin muzee, am văzut Piramidele, Sfinxul; da, sunt uimitoare, dar nu asta venisem să văd.

Am făcut o călătorie pe Nil, am căutat-o pe mama tânără peste tot, la *Hotel Cataract* din Aswan, pe străzile din cartierul Bab al-Bahr, în deşert.

Am mers chiar în deşert o zi numai cu David, căutând locurile pe unde călcase Theodore. Nici urmă de Tabăra Ofiţerilor.

Am văzut Lacul Amar, dar era urât, secat şi neplăcut mirositor. Mama nu mai era nicăieri, plecase de acolo

demult, odată cu *Shepheard's* şi restul ofiţerilor. În ultima zi la Cairo, David ne-a făcut nişte fotografii.

Eram foarte tristă. Nu am dorit să cumpăr nimic de la bazar. Totul mă deprimase. Când am ajuns la hotel, David mă aştepta vesel.

Mi-a spus să mă îmbrac în ceva uşor fiindcă mă va duce să dansăm, iar mama va rămâne în cameră cu Lily.

Nu voiam, dar mama a insistat.

Am ieşit din hotel, iar David m-a luat de mână. Am mers pe o alee îngustă, întunecoasă, apoi am ajuns la o poartă înaltă. Era un club de noapte.

Pianistul se ridică văzând că am intrat şi i-a strâns lui David mâna de parcă se cunoşteau de când lumea.

Apăru o sticlă de şampanie la masa noastră. Vorbea cu accent american.

— Şi eu mă bucur. Eşti din State?

— Nu, de la Cairo, dar am cântat la New Orleans o vreme. Ne vedem mai târziu, acum distraţi-vă.

— David, ce se întâmplă?

— Nimic, iubito. Cred că nu am găsit locul dorit de tine. Mama ta a vorbit cu câţiva de la ambasadă şi ei i-au spus de locul acesta.

Pianistul începu o bucată pe ritm de jazz.

— Am senzaţia că te-am adus aici degeaba, nu-i aşa? Nu trebuia să venim. Eşti supărat pe mine?

— Nu, draga mea. Eu te-am adus pe tine aici, ţii minte? De ce să mă supăr.

— Fiindcă a fost doar un vis. Credeam că voi simţi şi eu ceea ce a simţit ea. Că voi înţelege totul.

— Nu vei reuşi asta niciodată, Elle, oricât de mult ai încerca. Anna avea viaţa ei. Nu poţi să ştii decât atât cât îţi spune ea şi cât îşi mai aminteşte. Pianistul începu acum să cânte şi câteva perechi se ridicară. Elle, dansezi cu mine?

Ne vom revedea în locurile cunoscute.

Pe care le ţin în inima mea.

Zi de zi, în cafeneaua acea mică în parcul de peste drum.

În caruselul copiilor, în castani…

Ne vom revedea în fiecare zi de vară însorită, în orice este uşor şi ferice.

Mereu îmi voi aminti de tine aşa.

Te voi regăsi în soarele dimineţii, iar când noaptea de catifea se aşterne.

Mă voi uita la lună, dar tot pe tine te voi vedea…

Mama s-ar fi încrâncenat dacă ne-ar fi văzut cum ne chinuiam să dansăm, dar acum nu mă mai gândeam la ea. Cairo era acum locul nostru şi cântecele erau ale noastre.

Mă lipisem de David şi ascultam acele balade sentimentale, simţindu-i buzele lipite de tâmplă. Îmi voi aminti aceste clipe tot restul vieţii şi de acum încolo nimic nu mi se va părea derizoriu.

Nu voiam să înceteze muzica, nu voiam să deschid ochii, decât dacă-l voi vedea numai pe David. Toţi dansau, toţi pluteau pe ritmul lin al muzicii, ascultând tânguirile dulci ale trompetei…

Când ne-am aşezat David m-a luat de mână.

— Elle, nu te voi cere în căsătorie.

— Oh!

— Nu voi face asta.

— Bine. Câteva clipe atmosfera era chiar romantică şi nu mă aşteptam să te gândeşti la aşa ceva acum. Sunt fericită aşa cum stau lucrurile. Oricum, căsătoria nu înseamnă foarte mult. E ciudat doar că te-ai ostenit atât ca să-mi spui că nu te căsătoreşti cu mine. Dacă vrei să stăm şi să dansăm toată noaptea, rămânem, dar puteam să căutăm şi la Londra o bandă cu astfel de muzică şi să ascultăm toată noaptea, să dansăm…

— Adevărat.

— Oricum, este frumos. Singuri, bând şampanie şi muzica… Cântă bine, nu? Are şi voce frumoasă. Locul e elegant. Toată viaţa am făcut haz de mama pentru că-i place acest gen de muzică. Dar avea dreptate sau eu îmbătrânesc. Trebuia să o luăm şi pe ea cu noi; i-ar fi plăcut. M-am uitat prin local fredonând. M-aş căsători cu

oricine m-ar cere pe un astfel de fond muzical.

— Cu oricine?

— Aproape.

— Eu nu te cer, zise David râzând.

— Ai spus asta foarte clar. Nu sunt proastă. Aud bine.

David îşi rezemă coatele pe masă, se aplecă înainte, apoi îmi zise:

— Nu te cer, Elle, îţi spun să te căsătoreşti cu mine. M-am săturat de atâta pălăvrăgeală.

Muzica începu să răsune şi mai tare.

Aştept trenul să vină îmi aştept bărbatul acasă
Am numărat zilele, secundele până la sosirea lui
Sunt melancolică de când a plecat.
Am vărsat milioane de lacrimi
Aşteptându-l pe cel pe care-l ador.
Aştept în gară…
Aştept să vină trenul care-l aduce înapoi la mine
Aştept ca viaţa mea să înceapă acum
Aştept să vină trenul…

A doua zi de dimineaţă David m-a lăsat la o cafenea din piaţeta de peste drum de grădină. Temporar, vreau să spun.

Nu ştiu numele piaţetei şi regret asta fiindcă m-aş mai putea întoarce acolo altă dată. Ne plimbasem, iar el se decisese să mai facă nişte fotografii cu mama, aşa că eu şi Lily ne-am aşezat să-i aşteptăm.

Nu era o stradă prea frumoasă. Traficul era intens; peste tot numai maşini şi tramvaie. Fumul te înăbuşea, căldura te topea. Am cerut o cafea; după prima înghiţitură m-am cutremurat. Era prea tare. M-am gândit la David. Dintr-odată devenise bun ca pâinea caldă.

Oare ce se întâmplase cu el de se hotărâse să-mi ofere o amintire pe care ştia că mi-ar fi plăcut să o am? Oricât de bătrână voi fi, tot îmi voi aminti atmosfera celestă şi sentimentul puternic pe care mi-l lăsase gestul lui. Îmi cumpărase chiar un inel de aur.

Mă mândream cu el aşa cum o mireasă se uită la

verighetă după căsătorie. De multe ori îmi spuneam că nu se întâmplase cu adevărat, dar reveneam la realitate şi concluzionam că se întâmplase.

Chelnerul îmi puse o întrebare. Când am ridicat capul să-i răspund, am văzut în spatele lui, dincolo de piaţetă, o tânără.

Şi acum îmi amintesc exact în ce loc stătea. Îmi făcea cu mâna. M-am întors să văd dacă nu era cineva în spatele meu, căruia îi era adresat semnalul, dar celelalte mese erau libere.

M-am mai uitat o dată, iar ea dădu chiar din cap zâmbind. Mă cunoştea şi mi s-a părut că o recunosc şi eu. Parcă l-am auzit pe chelner spunându-mi ceva. Tânăra purta o haină roşie şi avea părul de culoarea spicelor; buclele îi încadrau faţa, ochii verzi străluceau, râdea cu poftă uăindu-se spre mine.

La un moment dat am văzut-o sărind înapoi fiindcă trecea un tramvai prin faţa ei. Ţin minte că am remarcat picioarele ei frumoase şi tocurile înalte.

M-am ridicat, mi-am luat poşeta şi am început să alerg traversând strada.

Ea îmi făcea cu mâna, şi parcă striga „Draga mea”, dar zgomotul străzii era prea puternic şi era prea departe de mine ca să disting perfect.

Era atât de drăguţă, veselă şi ridicase mâna parcă salutându-mă. Am început să alerg spre ea, cu mâna întinsă. Un tramvai se apropia de noi.

Urma să treacă exact prin faţa mea.

Am văzut-o că deschide gura să spună ceva, apoi s-a uitat în direcţie opusă, la altcineva, aflat la capătul străzii, apoi mă strigă: „Draga mea!”, de data aceasta foarte clar.

După ce trecu tramvaiul, am rămas în mijlocul drumului, iar ea dispăruse. Am încercat să traversez, dar lumea se adunase în jurul meu, chelnerul de la cafenea striga, un poliţist şi un bărbat mă reţineau să nu plec.

Am încercat să mă eliberez, simţeam că ea este aproape, că plecase pe strada aceea.

Ştiam că este acolo şi că vrea s-o găsesc… voia să-mi spună ceva.

M-am luptat cu toţi acei oameni, dar ea a dispărut pentru vecie. Am căzut pe asfalt şi mi-am rănit genunchiul, apoi am strigat.

— Ce naiba se întâmplă? Daţi-i drumul! strigase David, cu Lily în braţe, venind în fugă.

— David, trebuie să mă duc… să-mi găsesc mama! David mă apucă de mână.

— A fugit fără să achite nota de plată! strigă chelnerul.

— A fugit chiar în mijlocul străzii, femeie nebună… chiar în faţa tramvaiului…

— Uite, ia banii, ia ce naiba vrei… lăsaţi-o, am eu grijă de ea, sunt soţul ei, da, bine, regret, plecaţi, vă rog. Lăsaţi-ne.

— David! m-am trezit strigând. Lasă-mă să mă duc. Trebuie să-mi iau rămas bun de la mama.

David îmi dădu drumul la braţ şi am alergat spre colţul străzii. Ea dispăruse pur şi simplu. M-am simţit inexplicabil de tristă.

— Trebuie să se fi urcat în tramvai.

— Cine, iubito?

— Mama.

— Draga mea, am lăsat-o la hotel. Face bagajele. Am plecat acum zece minute de lângă ea. Am venit după tine.

— Oh, David, am văzut-o. Nu sunt nebună. Nu pe mama… pe Anna. Când era Anna. Am văzut-o. Stătea uite aici. Chiar aici. Am lovit cu piciorul în asfalt. Nu mă crezi. Crezi că sunt nebună.

— Nu, Elle, ştiu că nu eşti nebună. Te cred. Presupun că Anna este peste tot pe aici, pe undeva şi cred că va trebui s-o găseşti.

— Ai văzut-o?

— Nu, dragostea mea, nu am văzut-o, dar nu pe mine mă căuta.

În drum spre aeroport mă uitam pe fiecare stradă,

căutam printre figurile trecătorilor, dar nu am zărit-o nicăieri.

Poate e o prostie, dar atunci mi-am luat rămas bun de la ea, în autobuzul aeroportului.

Mama stătea lângă mine, ţinându-mă de mână; discuta ceva cu David şi o legăna pe nepoţica ei pe genunchi.

Mi-am luat rămas bun de la Cairo în acea seară. Nu i-am spus mamei la revedere, ci Annei, pe care o zărisem pentru o fracţiune de secundă.

Aş fi vrut să o fi văzut şi David; şi tata şi Theodore. Aş fi dorit ca toată lumea să fi văzut cât de drăguţă şi de fericită era.

Sfârşit